

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ກະຊວງການເງິນ

ເລກທີ 1939 /ກງ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 12 ເມສາ 2019

ຄໍາແນະນຳ **ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ**

- ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຕື່ມຄອງສ່ວຍສາອາກອນ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 66/ສພຊ, ລົງວັນທີ 17 ມິຖຸນາ 2019;
- ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018;
- ອີງຕາມດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 144/ນຍ, ລົງວັນທີ 8 ພຶດສະພາ 2017 ວ່າດ້ວຍການ ຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງກະຊວງການເງິນ.

ລັດຖະມົນຕີກະຊວງການເງິນ ອອກຄໍາແນະນຳ ດັ່ງນີ້ :

ພາກທີ 1 **ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ**

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ຄໍາແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນການເັນຂະໜາຍ ແລະ ອະທິບາຍ ບັນດາຫຼັກການ, ລະບຽບການ, ວິທີການ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບ ການເກັບ, ການຄັດໄລ່, ການຫັກ ແລະ ສົ່ງຄືນ, ການແຈ້ງ ແລະ ການມອບ, ການຕື່ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018 ເພື່ອໃຫ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທຶງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ, ທຳມາຫາກິນ ແລະ ດຳລົງຊີວິດ ທີ່ຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ ລວມທັງເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢ່າງເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ມາດຕາ 2 ອະທິບາຍຄຳສັບ

- ຄຳສັບທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ຢູ່ ໃນຄໍາແນະນຳສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້ :
- ຄຳສັບຕັ້ງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນນຳໃຊ້ສະເພາະຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ຊຶ່ງມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້ :
- ຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບທີ່ໃຊ້ສະເພາະຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ມີດັ່ງນີ້ :

1. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໝາຍເຖິງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສະບັບເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018;
2. ອມພ ໝາຍເຖິງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
3. ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຈັດທະບຽນເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
4. ຜູ້ເກັບ ແລະ ຜູ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຜູ້ທີ່ຖືກມອບໝາຍໃຫ້ເກັບ ແລະ ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ: ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ແລະ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ຮັບການສະໜອງການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ເກັບ ແລະ ຜູ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນເຮັດໜ້າທີ່ດຽວກັນ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງກັນ;
5. ຜູ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການສຸດທ້າຍ ຫຼື ຜູ້ບໍລິໂພກ ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຜູ້ສຸດທ້າຍ ຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ;
6. ຜູ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເວລານຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ເວລາ ຊື້ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຕາມຈຸດປະສົງໃນທາງທຸລະກິດ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຫັກ ຫຼື ສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດ ແລະ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເວລານຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ເວລາ ຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ໃນກໍລະນີມີການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເກີນກ່ວາກົດໝາຍກຳນົດ ຊຶ່ງຈະໄດ້ສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບຜິດພາດ;
7. ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໝາຍເຖິງ ເຂດອຸດສາຫະກຳ, ສູນກາງທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຕົວເມືອງໃໝ່, ເຂດການຄ້າ ແລະ ການຂົນສົ່ງ ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ທີ່ປະກາດໃຊ້ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນນຳໃຊ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນ ສະບັບເລກທີ 14/ສພຊ, ລົງວັນທີ 17 ພະຈິກ 2016, ດຳລັດວ່າດ້ວຍເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ສະບັບເລກທີ 188/ນຍ, ລົງວັນທີ 7/6/2018, ສຳລັບເງື່ອນໄຂ ຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ນັ້ນ ການເຂົ້າສູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ຖືວ່າ ເທົ່າທຽມກັນ ຫຼື ອັນດຽວກັນ ກັບການຜ່ານແດນລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ດ່າງປະເທດ;
8. ການສົ່ງອອກສິນຄ້າ ໝາຍເຖິງ ການສົ່ງອອກພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຕາມຂັ້ນຕອນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ, ການສົ່ງອອກຍັງລວມເອົາການນຳເຂົ້າສິນຄ້າໃນ ລະບອບການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຜ່ານແດນ, ລະບອບຍົກເວັ້ນພາສີຊົ່ວຄາວ ຫຼື ລະບອບທີ່ຄ້າຄືກັນ ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍລັດຖະການພາສີ;
9. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ໝາຍເຖິງການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຕາມຂັ້ນຕອນ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ, ການນຳເຂົ້າ ຍັງລວມເອົາ ສິນຄ້າທີ່ຖືກປ່ອຍເຂົ້າສູ່ວົງຈອນການຈຳໜ່າຍ ຫຼື ການບໍລິໂພກຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈາກລະບອບຂົນສົ່ງຜ່ານແດນ ແລະ ລະບອບຍົກເວັ້ນພາສີຊົ່ວຄາວ ຫຼື ລະບອບທີ່ຄ້າຄືກັນ ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍລັດຖະການພາສີ;
10. ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ ໝາຍເຖິງ ທີ່ດິນປຸກສ້າງ, ສິ່ງປຸກສ້າງ: ທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ຍັງບໍ່ພັດທະນາ ຫຼື ພັດທະນາແລ້ວ ໂດຍມີຈຸດປະສົງຈະປຸກສ້າງໃສ່; ສິ່ງປຸກສ້າງ ແມ່ນ ສິ່ງທີ່ຍຶດຕິດ ຫຼື ຕັ້ງຢູ່ເທິງດິນຕອນນັ້ນ, ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ ຍັງກວມເອົາຊັບສິນອື່ນໆ ທີ່ຖືກຈັດທະບຽນເຂົ້າໃນບັນຊີຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ;
11. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຍັງກວມເອົາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຮຽກເກັບ ແລະ ຕ້ອງມອບໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຊື້ການບໍລິການ ທີ່ສະໜອງໂດຍຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ;

12. ອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ບັງກວມເອົາ ຈຳນວນອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມທີ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຈ່າຍໃນເວລາຊື້ ການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ທັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
13. ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ໝາຍເຖິງ ການມີສະຖານທີ່ຖາວອນ ຂອງຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ໃນກໍລະນີຫາກມີການດຳເນີນທຸລະກິດແບບປົກກະຕິ; ສະຖານທີ່ຖາວອນ ບັງກວມເອົາ ຫ້ອງການບໍລິຫານ ຂອງສຳນັກງານໃຫຍ່, ຫ້ອງການສາຂາ, ໂຮງງານ, ສະໜາມຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ສະໜາມ ຫຼື ເຂດກຳສ້າງ ແລະ ເຂດຕ່າງໆທີ່ເປັນບ່ອນດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ;
14. ພູມລຳເນົາ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ ຫຼື ບ່ອນທີ່ບຸກຄົນອາໄສຢູ່ແບບຖາວອນ ຫຼື ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເປັນຕົ້ນຕໍ ໂດຍການຫາລ້ຽງຊີບດ້ວຍການດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ປະກອບອາຊີບອື່ນໆ;
15. ຜູ້ສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ສປປ ລາວ ຕາມກົດໝາຍ ທີ່ໄດ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
16. ການສະໜອງຢູ່ນອກເຂດເສດຖະກິດພິເສດໃນ ສປປ ລາວ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໄດ້ນຳສິນຄ້າ ຫຼື ເຂົ້າມາສະໜອງການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ;
17. ການເອົາສິນຄ້າ ອອກນອກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ມາ ພາຍໃນ ສປປລາວ ໝາຍເຖິງ ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ມາໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍໃຜກໍຕາມ ຈະເປັນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ , ຈະດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່, ຈະຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ;
ຄຳສັບອື່ນໆ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ ແຕ່ບໍ່ມີການອະທິບາຍຄຳສັບ ຢູ່ໃນຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ອະທິບາຍຄຳສັບຢູ່ໃນມາດຕາ 3 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ແລ້ວ.

ມາດຕາ 3 ຄວາມໝາຍ ຂອງ ອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ

ອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນອາກອນທາງອ້ອມ ເກັບຈາກການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ແມ່ນອາກອນທີ່ຖືກເກັບຈາກທຸກການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ໂດຍຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ເຂົ້າໃນລະບົບ ອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ເກັບຈາກທຸກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໂດຍທຸກຄົນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ການສະໜອງ ຫຼື ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ດັ່ງກ່າວ ຖືກກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍ, ຕາມສັນຍາ, ສິນທິສັນຍາ ແລະ ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ.

ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີສິດຫັກອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ (ອາກອນຊື້) ສະນັ້ນ, ຈິ່ງຕ້ອງມີການຮຽກເກັບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ (ອາກອນຂາຍ) ຕາມຈຳນວນເຕັມ ຂອງມຸນຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຊົມໃຊ້ ຫຼື ຖືກນຳໃຊ້ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍໃນເວລາຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ແລະ ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການເກັບອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ແບບຊ້ຳຊ້ອນກັນຫຼາຍເທື່ອ ຈິ່ງມີການກຳນົດໃຫ້ຫັກ ລະຫວ່າງອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນອອກ ກັບ ອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຫຼື ໃຫ້ເປັນສິນເຊື່ອອາກອນ.

ມາດຕາ 4 ຜູ້ມີພັນທະຕ້ອງເສຍອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ

ຜູ້ມີພັນທະຕ້ອງເສຍອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ນຳເຂົ້າ, ຊື້ ຫຼື ຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ສຸດທ້າຍ ຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າ ຈະເປັນຄົນລາວ, ຕ່າງດ້າວ ຫຼື ຄົນຕ່າງປະເທດ, ຈະດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ; ຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ຫຼື ຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍ ແມ່ນຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບສິດໃນການຫັກອາກອນມຸນຄ່າເພີ່ມ. ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຈ່າຍທັງໝົດຈ່າ

ນວນມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕິດພັນ ທີ່ຕົນໄດ້ຊື້ ຫຼື ໄດ້ຮັບການສະໜອງ.

ພາກທີ II **ລະບົບພື້ນຖານຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ**

ໝວດທີ 1 **ການເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ**

ການເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການເຮັດໜ້າທີ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ ລວມທັງ ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ສະໜອງການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ (ຢູ່ ສປປ ລາວ) ໂດຍ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ເກັບ ເພື່ອນຳມາມອບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກຳນົດ.

ມາດຕາ 5 ຜູ້ມີໜ້າທີ່ ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ຜູ້ມີໜ້າທີ່ ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 10 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງນີ້ :

1. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນຜູ້ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລາມີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຮັບການສະໜອງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ເວັ້ນເສຍແຕ່ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ;
2. ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ເປັນຜູ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກຕ່າງປະເທດ ລວມທັງ ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໂດຍທຸກຄົນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂໍ້ 1 ແລະ ຂໍ້ 4 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ເວັ້ນເສຍແຕ່ສິນຄ້າທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ໝາຍເຖິງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີປະຈຳຢູ່ ພະແນກການອ້ອມຂ້າງກົມພາສີ, ຢູ່ດ່ານພາສີ ແລະ ຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ;
3. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜອງການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເປັນຜູ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະໜອງໂດຍຜູ້ສະໜອງຕ່າງປະເທດ ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ໂດຍຜູ້ສະໜອງທີ່ຈິດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂໍ້ 3 ແລະ ຂໍ້ 4 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເວັ້ນເສຍແຕ່ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ. ຜູ້ຮັບການສະໜອງການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ປະກອບມີທັງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
4. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະໜອງຜ່ານລະບົບອີເລັກໂທຣນິກ (ອອນລາຍ) ເປັນຜູ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຮັບການສະໜອງ ໃນກໍລະນີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ. ໃນກໍລະນີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຜ່ານລະບົບອີເລັກໂທຣນິກ (ອອນລາຍ) ໂດຍຜູ້ສະໜອງຕ່າງປະເທດ ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ຜູ້ຮັບການສະໜອງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເປັນຜູ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂໍ້ 5 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.
ສຳລັບກໍລະນີທີ່ເປັນສິນຄ້າ ຖືກຂົນສົ່ງ ຫຼື ນຳສົ່ງຜ່ານລະບົບໄປສະນີ ແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີປະຈຳຢູ່
ຫ້ອງການໄປສະນີ ຫຼື ປະຈຳຢູ່ສະໜາມບິນສາກົນເປັນຜູ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວ ຈາກຜູ້
ຮັບການສະໜອງ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ປະກອບມີທັງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ.

ມາດຕາ 6 ຜູ້ມີພັນທະທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

1. ຜູ້ມີພັນທະທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຈົດທະບຽນ
ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ດຳເນີນທຸລະກິດຢ່າງເປັນເອກະລາດ ຢ່າງຕໍ່າ 1 ກິດຈະກຳແບບ
ປົກກະຕິ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າຈະເປັນກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ ຫຼື ສຳຮອງ ເພື່ອຜົນກຳໄລ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ ຖ້າຫາກມີລາຍ
ຮັບທຸລະກິດ ປະຈຳປີເທົ່າກັບ ຫຼື ເກີນ 400.000.000 ກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບຈຳນວນທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນລຳລັດ ຂອງ
ລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການຈັດແບ່ງຂະໜາດ ຂອງວິສາຫະກິດ ສະບັບເລກທີ 25/ລບ,ລົງວັນທີ 16 ມັງກອນ
2017 ຊຶ່ງໝາຍເຖິງ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
2. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ດຳເນີນທຸລະ
ກິດຢ່າງເປັນເອກະລາດ ຢ່າງຕໍ່າ 1 ກິດຈະກຳແບບປົກກະຕິ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າຈະເປັນກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ ຫຼື ສຳ
ຮອງ ເພື່ອຜົນກຳໄລ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ ຊຶ່ງມີລາຍຮັບທຸລະກິດ ປະຈຳປີຕໍ່າກວ່າ 400.000.000 ກີບ ຫຼື ເທົ່າກັບຈຳ
ນວນຕໍ່າກວ່າ 400.000.000 ກີບ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນລຳລັດ ຂອງລັດຖະບານ ວ່າດ້ວຍການຈັດແບ່ງຂະໜາດ
ຂອງວິສາຫະກິດ ສະບັບເລກທີ 25/ລບ,ລົງວັນທີ 16 ມັງກອນ 2017 ທີ່ສະໜັກໃຈເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນ
ມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍຖືວ່າເປັນຜູ້ທີ່ຕ້ອງມອບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ເປັນຜູ້ທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແລ້ວ
ແມ່ນບໍ່ສາມາດອອກຈາກລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ໃນກໍລະນີມີການຢຸດເຊົາທຸລະກິດ
ຖາວອນ, ຍຸບເລິກ ຫຼື ລົ້ມລະລາຍຕາມກົດໝາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 35 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ
ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.
3. ຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກລາຍຮັບທຸລະກິດ
ປະຈຳປີ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ລວມທັງຜູ້ທີ່ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ເຂດ
ເສດຖະກິດພິເສດ ຊຶ່ງມີລາຍຮັບຈາກການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
ຢູ່ ສປປ ລາວ ກໍຖືວ່າເປັນຜູ້ທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ ສປປ ລາວ ໂດຍແມ່ນຜູ້ຮັບການສະໜອງຢູ່
ພາຍໃນປະເທດ ເປັນຜູ້ແຈ້ງ-ມອບແທນ.
4. ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນຜູ້ມອບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີ ອົງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ມີ
ການເຄື່ອນໄຫວແບບປົກກະຕິ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 38 ຂໍ້ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນ
ລາຍໄດ້ ສະບັບເລກທີ 67/ສພຊ,ລົງວັນທີ 18 ມິຖຸນາ 2019. ແຕ່ວ່າໃນກໍລະນີ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ
ຫາກດຳເນີນກິດຈະກຳ ຫຼື ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເປັນການແຂ່ງຂັນກັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ
ຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຕ້ອງຈົດທະບຽນເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ,ບັນດາ
ກິດຈະກຳທີ່ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດເຄື່ອນໄຫວ ຊຶ່ງຕ້ອງເຂົ້າຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້ :
  - ການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ໄປສະນີ;

- ການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງນໍ້າປະປາ, ອາຍແກັດ, ໄຟຟ້າ ແລະ ພະລັງງານຄວາມຮ້ອນ;
- ການບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ແລະ ຂົນສົ່ງໂດຍສານ;
- ການບໍລິການທ່າເຮືອ ແລະ ສະໜາມບິນ;
- ການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ຜະລິດຂຶ້ນມາ ເພື່ອຂາຍ ຍົກເວັ້ນສິນຄ້າກະສິກໍາ;
- ການຈັດງານມະຫາກໍາສິນຄ້າ ແລະ ຈັດງານວາງສະແດງ;
- ການບໍລິການສາງ ແລະ ລະບົບສາງສິນຄ້າ;
- ກິດຈະກຳໂຄສະນາໃນທາງທຸລະກິດ;
- ກິດຈະການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ບໍລິສັດທ່ອງທ່ຽວ;
- ການປະກອບການຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ, ສະຫະກອນ ແລະ ບໍລິການຮ້ານອາຫານ.

ລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳປີ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນຂໍ້ 1, ຂໍ້ 2 ແລະ ຂໍ້ 4 ໃນມາດຕານີ້ ໝາຍເຖິງລາຍຮັບທັງໝົດທີ່ເກີດຈາກກິດຈະກຳທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນໄລຍະ 1 ປີ ນັບແຕ່ວັນທີ 1 ມັງກອນ ຫາ ວັນທີ 31 ທັນວາ ຊຶ່ງລວມເອົາລາຍຮັບຈາກກິດຈະກຳທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 10%, ລາຍຮັບຈາກກິດຈະກຳທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 0%, ລາຍຮັບຈາກກິດຈະກຳທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ລາຍຮັບຈາກກິດຈະກຳທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແຕ່ບໍ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ໝາຍເຫດ : ວິສາຫະກິດທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ບໍ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນຜູ້ມີພັນທະທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ບໍ່ມີສິດ ຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລາມີການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ສະໜອງການບໍລິການ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ, ແຕ່ກໍລະນີໄດ້ຮັບການສະໜອງຈາກຜູ້ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ ແລະ ຫັກໄວ້ ເພື່ອມອບເຂົ້າ ງົບປະມານແຫ່ງລັດແທນ.

ມາດຕາ 7 ກິດຈະກຳ ທີ່ຖືກເສຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

1. ການນຳເອົາສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ລວມທັງການນຳເອົາສິນຄ້າ ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ເຂົ້າມາພາຍໃນປະເທດ ໂດຍທຸກຄົນ ແລະ ບໍ່ຈຳແນກວ່າ ຈະເປັນບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຈະເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ;
2. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ/ຫຼື ການບໍລິການໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ເພື່ອຄ່າຕອບແທນ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 2 ຂໍ້ 3 ແລະ 4 ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນການເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ຄິດໄລ່, ເກັບ ແລະ ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ຈະເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ຄ່າຕອບແທນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບເປັນເງິນ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດຢ່າງອື່ນ ຕາມຮູບການແລກປ່ຽນ ລະຫວ່າງສິນຄ້າ ກັບສິນຄ້າ ຫຼື ສິນຄ້າ ກັບ ການບໍລິການ ຫຼື ການບໍລິການ ກັບການບໍລິການ ຕາມຈຸດປະສົງໃນທາງທຸລະກິດ ລວມທັງການຂາຍຊັບສິມບັດຄົງທີ່ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ບໍ່ແມ່ນ ຫລື ບໍ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂຂອງການໂອນຮຸ້ນ;
3. ການສະໜອງການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ແກ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າ ຜູ້ຮັບການສະໜອງນັ້ນຈະເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ ແລະ ບໍ່ຈຳກັດ ຈຳນວນມູນຄ່າການສະໜອງດັ່ງກ່າວ;

4. ການສະໜອງສິນຄ້າ ຈະຖືວ່າເປັນກິດຈະກຳທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນກໍລະນີທີ່ສິນຄ້າ ຖືກສະໜອງ ກ່ອນແຈ້ງເສຍພາສີຂາເຂົ້າ ໂດຍຜູ້ນຳເຂົ້າ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 13 ຂໍ້ 1.6 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
5. ການສະໜອງສິນຄ້າ ທີ່ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ອື່ນແບບບໍ່ເສຍຄ່າ ຫລື ເອົາໃຫ້ລ້າ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ:
  - ບໍລິສັດສ້ອມແປງລົດຄົບວົງຈອນ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາເຄື່ອງອາໄຫລ່ມາແປງລົດ ສ່ວນຕົວຂອງຜູ້ອຳນວຍການທີ່ບໍ່ໄດ້ຈັດເຂົ້າບັນຊີຊັບສິນ ຂອງບໍລິສັດ;
  - ຮ້ານຂາຍຍົກ ຈັກຊັກເຄື່ອງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາ ຈັກຊັກເຄື່ອງ ຈຳນວນ 1 ໜ່ວຍ ອອກຈາກສາງສິນຄ້າ ໄປນຳໃຊ້ຢູ່ເຮືອນຂອງ ເຈົ້າຂອງວິສາຫະກິດ;
  - ເຈົ້າຂອງຮ້ານຂາຍລົດໃຫຍ່ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາ ລົດໃຫຍ່ 1 ຄັນ ອອກຈາກສາງ ເພື່ອມອບໃຫ້ ລູກສາວ ຂອງຕົນໄປນຳໃຊ້;
  - ໂຮງງານ ຜະລິດ ຄອມພິວເຕີ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາເຄື່ອງຄອມພິວເຕີທີ່ຜະລິດໃໝ່ ມອບໃຫ້ພະນັກງານ ຂອງຕົນ ຜູ້ລະ 1 ໜ່ວຍ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ເປັນການຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ມອບໃຫ້ຜູ້ອື່ນລ້າ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຈ່າຍເງິນ.
6. ການສະໜອງການບໍລິການ ທີ່ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ອື່ນແບບບໍ່ເສຍຄ່າ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :
  - ວິສາຫະກິດແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີການດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບ ການບໍລິການ ກໍ່ສ້າງ, ສ້ອມແປງ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ຊັບສິນບັດຄົງທີ່ ຫຼື ສິ່ງບຸກຄົນ ໄດ້ນຳເອົາ ກຳມະກອນ, ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ ແລະ ພາຫະນະ-ອຸປະກອນ ມາສ້ອມແປງເຮືອນສ່ວນຕົວຂອງເຈົ້າຂອງວິສາຫະກິດ ຫຼື ມາສ້ອມແປງຮ້ານອາຫານ ໃຫ້ໝູ່ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ;
  - ເຈົ້າຂອງໂຮງແຮມແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ນຳໃຊ້ຫ້ອງອາຫານຂອງໂຮງແຮມ, ສິນຄ້າໃນສາງ (ຜັກ, ຊີ້ນ, ເຄື່ອງດື່ມ, ຂະໜົມ) ເພື່ອຈັດງານລ້ຽງ ງານດອງ ລູກຊາຍ ຂອງຕົນ ຫຼື ອະນຸຍາດໃຫ້ໝູ່ນຳໃຊ້ ປັດໃຈດັ່ງກ່າວແບບບໍ່ເສຍຄ່າ;
  - ບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ຈຳກັດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາລົດຂົນສົ່ງ 3 ຄັນ ພ້ອມດ້ວຍຄັນຂັບລົດ ໄປຂົນເຄື່ອງເຮືອນ ຂອງນ້ອງຊາຍຕົນທີ່ຍົກຍ້າຍໄປຢູ່ທ້ອງຖິ່ນອື່ນ ແບບບໍ່ເສຍຄ່າ.
7. ການສະໜອງການບໍລິການ ຂອງຕົວແທນ ຫຼື ນາຍໜ້າ ທີ່ເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີ ເຮັດໜ້າທີ່ໃນນາມ ຫຼື ຕາງໜ້າ ຂອງບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ເຂົ້າຮ່ວມ ເປັນສື່ກາງ ຫຼື ເຈລະຈາ ກ່ຽວກັບການ ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
8. ການສະໜອງສິນຄ້າ ທີ່ຜະລິດ ແລະ ສ້າງ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມການສັ່ງຊື້ພິເສດ ຂອງ ລູກຄ້າ ໃນກໍລະນີວັດຖຸດິບສຳລັບຜະລິດສິນຄ້ານັ້ນເປັນຂອງຜູ້ຜະລິດທັງໝົດ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງ ສິນຄ້າ ;
9. ການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ຜະລິດ ຫຼື ປະກອບໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມການສັ່ງຊື້ໂດຍລູກຄ້າ ແລະ ນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ລູກຄ້າສະໜອງໃຫ້ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງການບໍລິການ;
10. ການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທາງເອເລັກໂຕຣນິກ ຜ່ານລະບົບອອນລາຍ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ຖືວ່າຈະ ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນດິນແດນ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງແມ່ນ ຜູ້ຊື້ສຳລັບການຊື້ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລ່າເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິ ສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຫຼື ຜູ້ຂາຍ ສຳລັບຜູ້ໃຫ້ການສະໜອງ ຢູ່ໃນດິນແດນ ສປປ ລາວ;
11. ການສະໜອງການບໍລິການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງປະເທດ ຕາມຊັດ ສ່ວນໄລຍະທາງທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ;

12. ການສະໜອງ ຫາກລວມເອົາທັງການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ແຕ່ບໍ່ສາມາດຈຳແນກໄດ້ມູນຄ່າ ຕອບແທນ ຂອງການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ລັກສະນະຕົ້ນຕໍ ຂອງການສະ ໜອງນັ້ນ ເພື່ອກຳນົດວ່າເປັນການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ວ່າ ເປັນການສະໜອງການບໍລິການ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນ ແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງໃບທະບຽນວິສາຫະກິດ ຫຼື ໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ວ່າມີການລະບຸການເຄື່ອນໄຫວ ທຸລະກິດໃນຂະແໜງການໃດທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍ.

ນອກຈາກກິດຈະກຳຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 12 ກໍລະນີເທິງນີ້ ຖ້າບັງຄັບກໍລະນີອື່ນ ຫຼື ກິດຈະກຳ ອື່ນ ທີ່ບໍ່ແມ່ນກິດຈະກຳຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເມື່ອມີການສະໜອງເກີດຂຶ້ນ ກໍຖືວ່າເປັນກິດຈະກຳ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ກິດຈະກຳທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມລ້ວນແຕ່ເປັນກິດຈະກຳທີ່ດຳເນີນຢູ່ ໃນວົງຈອນເສດຖະກິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ສຳລັບຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ໝາຍເຫດ : ການກຳສ້າງ, ການກະກຽມການກຳສ້າງ ແລະ ສອ້ມແປງ, ການດຳລຸງຮັກສາ, ການປະຕິສັງຂອນ ຄົນໃໝ່ ແລະ ອື່ນໆກ່ຽວກັບຊັບສິນຄົງທີ່ ລວມທັງການບໍລິການ ຂອງສະຖາປານິກ ແລະ ທີ່ປຶກສາ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນ ລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນການສະໜອງການບໍລິການ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ສະໜອງ ວັດສະດຸກຳສ້າງ;

ມາດຕາ 8 ກິດຈະກຳທີ່ບໍ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ບໍ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂ ແລະ ເມົາໝາຍຂອງການນຳໃຊ້ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງທີ່ ບໍ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

1. ການໂອນຊັບສິນ ຂອງທຸລະກິດທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ (ການຂາຍ ຫລື ໂອນຮຸ້ນ);
  - ຊັບສິນ ຂອງວິສາຫະກິດທີ່ຖືກໂອນ ຕ້ອງເປັນຊັບສິນທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດທັງ ໝົດ ຂອງຜູ້ໂອນ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
  - ຊັບສິນ ຂອງວິສາຫະກິດທີ່ຖືກໂອນ ຕ້ອງເປັນກິດຈະກຳທີ່ພວມດຳເນີນຢູ່ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມີສິດຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສື່ນເຂົ້າໄດ້;
2. ການແຈກຢາຍສິນຄ້າຕົວຢ່າງ ສຳລັບຈຸດປະສົງ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຂາຍ ໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າໃນປະຈຸບັນ ຫຼື ລູກຄ້າ ໃນອະນາຄົດ ແບບບໍ່ເກັບເງິນ ແຕ່ຕ້ອງຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂ ລາຄາຂອງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ບໍ່ເກີນ 50.000 ກີບ/ຫົວ ໝວບ ແລະ ຈຳກັດຈຳນວນແຈກຢາຍໃຫ້ລູກຄ້າຜູ້ໜຶ່ງ ບໍ່ເກີນ 1 ອັນ;
3. ການທຳລາຍສິນຄ້າທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດ ແລະ ເຫດເຫຼືອວິໄສ ຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້
  - ສິນຄ້າແປ່ເພ ຫຼື ເຊື່ອມຄຸນນະພາບ ແລະ ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນວົງຈອນຂອງການດຳເນີນທຸລະກິດອີກຕໍ່ໄປ ນັ້ນ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງສາມາດພິສູດ ແລະ ຍັງປິ່ນໄດ້ວ່າ ສິນຄ້າທີ່ຖືກທຳລາຍນັ້ນ ແມ່ນຍ້ອນໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ຫຼື ເຫດເຫຼືອວິໄສ ເຊັ່ນ: ໄຟໄໝ້, ອຸທົກຄະໄພ, ຖືກລັກໄປ ແລະ ອື່ນໆ;
  - ການພິສູດ ກ່ຽວກັບ ການທຳລາຍ ຫຼື ຄວາມເສຍຫາຍ ຂອງສິນຄ້າ ຕ້ອງມີເອກະສານ ຫຼື ຫຼັກຖານ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ບົດລາຍງານ ຈາກປະກັນໄພ, ຈາກເຈົ້າໜ້າທີ່ດຳຫຼວດ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ເປັນການຢັ້ງຢືນເຖິງເຫດການ ຈາກໄພພິບັດ ຫຼື ເຫດເຫຼືອວິໄສ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ.
4. ຄວາມເສຍຫາຍໂດຍທຳມະຊາດຂອງສິນຄ້າເນົາເບື້ອຍ ເຊັ່ນ : ໝາກໄມ້, ຜັກ ແລະ ພືດທຸກຊະນິດ ,ການສູບ ເສຍໂດຍທຳມະຊາດ ຕ້ອງມີຈຳນວນຈຳກັດທາງດ້ານມູນຄ່າ ແລະ ປະລິມານ ຊຶ່ງບໍ່ໃຫ້ເກີນ 5 % ຂອງມູນຄ່າ ທັງໝົດ ຫຼື 5% ຂອງປະລິມານທັງໝົດ;

5. ສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບ ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດທຳມະຊາດ ຫຼື ເຫດເຫຼືອວິໄສອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ;
6. ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງສະໜອງໂດຍ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ລວມທັງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະໜອງ ສິນຄ້າ ແຕ່ບໍ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂເປັນຜູ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :
  - ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ຈຸນລະວິສາຫະກິດ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້;
  - ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບ ການຂາຍຕອມພິວເຕີ ໄດ້ຂາຍລົດສ່ວນຕົວ ຊຶ່ງລົດສ່ວນຕົວຄົນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ຖືກຈັດເປັນຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ;
  - ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ອຸສົມແປງລົດໃຫຍ່ ໄດ້ໄປແປງເຮືອນຊ່ວຍເພື່ອນ; ການແປງເຮືອນຊ່ວຍເພື່ອນ ເປັນການສະໜອງການບໍລິການ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວຢູ່ໃນຂະ ແໜງການທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວກໍບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸ ຈາກທຸລະກິດຂອງຜູ້ກ່ຽວ ເຂົ້າໃນການອ້ອມແປງເຮືອນນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.
7. ການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ແບບບໍ່ເສບຄ່າ ແລະ ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ເຊັ່ນ: ຖືກໄຟໄໝ້, ນ້ຳຖ້ວມ, ພະຍາດລະບາດ ແລະ ອື່ນໆ;
8. ສິນຄ້ານຳເຂົ້າ ເພື່ອສົ່ງອອກຕໍ່ ແລະ ສິນຄ້າຜ່ານແດນ:
  - ສິນຄ້ານຳເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກຕໍ່ ແມ່ນສິນຄ້າທີ່ຖືກຂົນສົ່ງດ້ວຍລົດບັນທຸກແລ່ນມາຈາກຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ໜີບກົວ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີປະຈຳຢູ່ດ່ານສາກົນ ສາມາດກວດເຊັກເບິ່ງສິນຄ້າ ແລ້ວຈຶ່ງ ໜີບກົວ ແລະ ເສຍຄ່າທຳນຽມຕາມລະບຽບການ, ສາມາດບ່ຽນຫົວລາກ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງ ອອກເດີນທາງ ແລະ ຕ້ອງແລ່ນຕາມເສັ້ນທາງທີ່ກຳນົດ ເພື່ອໄປດ່ານສາກົນຂາອອກ;
  - ສິນຄ້າຜ່ານແດນ ແມ່ນສິນຄ້າທີ່ຖືກຂົນສົ່ງດ້ວຍລົດບັນທຸກແລ່ນມາຈາກຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍມີການໜີບກົວມາແຕ່ຕົ້ນທາງເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ, ເມື່ອມາຮອດດ່ານສາກົນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນ ໃຫ້ເສຍຄ່າທຳນຽມຕາມລະບຽບການ ແລະ ສາມາດແລ່ນຜ່ານຕາມເສັ້ນທາງທີ່ກຳນົດໄປຫາດ່ານສາກົນຂາ ອອກ, ລົດບັນທຸກສິນຄ້າຜ່ານແດນ ເປັນລົດທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຈຶ່ງບໍ່ຕ້ອງບ່ຽນຫົວລາກອີກ.

ໝາຍເຫດ : ສິນຄ້ານຳເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກຕໍ່ ແລະ ສິນຄ້າຜ່ານແດນ ຫ້າມຂາຍພາຍໃນປະເທດ ຢ່າງເດັດຂາດ; ຖ້າພົບເຫັນມີການຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ນອກຈາກຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍ ພາສີຂາເຂົ້າ ແລະ ອາກອນທຸກ ປະເພດທີ່ຕິດພັນ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຍັງຈະຖືກປັບໃໝ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ ແລະ ກົດໝາຍໃນຂົງເຂດ ສ່ວຍສາອາກອນ.

ມາດຕາ 9 ສະຖານທີ່ສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ

ມາດຕາ 13 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ ກຳນົດສະຖານທີ່ສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ສະ ໜອງການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ; ການກຳນົດ ສະຖານທີ່ສະໜອງ ແມ່ນເພື່ອຈຸດປະສົງໃຫ້ສາມາດຈຳແນກໄດ້ເງື່ອນໄຂຂອງການຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງແມ່ນສະຖານທີ່ ຢູ່ໃນດິນແດນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງສາມາດຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ໃນນາມ ສປປ ລາວ ໄດ້ ດັ່ງນີ້ :

ກ. ສະຖານທີ່ສະໜອງສິນຄ້າ :

1. ຢູ່ບ່ອນສິນຄ້າມີຕົວຈິງໃນເວລາສະໜອງ ສໍາລັບການສະໜອງທີ່ບໍ່ມີການຂົນສົ່ງ, ໝາຍເຖິງການສະໜອງສິນຄ້ານັ້ນ ເກີດຂຶ້ນຢູ່ບ່ອນດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ສາງສິນຄ້າ ຂອງຜູ້ສະໜອງ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງແມ່ນຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຮັບ ການສະໜອງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການເຄື່ອນຍ້າຍສິນຄ້າດ້ວຍໂຕເອງ.
2. ຢູ່ບ່ອນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າເລີ່ມຕົ້ນ ສໍາລັບການສະໜອງ ທີ່ມີການຂົນສົ່ງ ໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຫຼື ໃນນາມຜູ້ກ່ຽວ, ໂດຍຜູ້ຊື້ ຫຼື ໃນນາມຜູ້ຊື້, ສໍາລັບຄ່າບໍລິການຂົນສົ່ງຈະບໍ່ລວມກັບມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ.
3. ຢູ່ບ່ອນສິນຄ້າ ຖືກຕິດຕັ້ງ ຫຼື ປະກອບ ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າ ທີ່ມີການຕິດຕັ້ງ ແລະ ປະກອບ ໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຫຼື ໃນນາມຜູ້ກ່ຽວ, ໝາຍເຖິງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຖ້າບໍ່ມີການຕິດຕັ້ງ ຫຼື ປະກອບໃຫ້ສໍາເລັດສົມບູນ ເຊັ່ນ: ແອເຢັນ, ເຄື່ອງຈັກສີເຂົ້າ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ ກ່ອນຈະນໍາໃຊ້ໄດ້ ຕ້ອງມີການຕິດຕັ້ງໂດຍນາຍຊ່າງເຕັກນິກ, ກໍລະນີນີ້ ມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຄ່າບໍລິການຕິດຕັ້ງ ຈະຖືກລວມເຂົ້າກັນເປັນມູນຄ່າສະໜອງ ທັງໝົດໂດຍຜູ້ສະໜອງ.
4. ຢູ່ ສປປ ລາວ ສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ຖືກຂາຍຢູ່ຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກ່ອນການຂົນສົ່ງ ແລະ ຖືກນໍາເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວເອງ ຫຼື ໃນນາມຜູ້ກ່ຽວ ໃຫ້ຜູ້ຊື້ ທີ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ, ໝາຍເຖິງ ສິນຄ້າທີ່ຖືກຂາຍຢູ່ຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜູ້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ຊື້ ລ້ວນແຕ່ແມ່ນ ຜູ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ການນໍາເຂົ້າ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ພາຍຫຼັງການຂາຍ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍໃຜກໍຕາມ ຖືວ່າ ສະຖານທີ່ສະໜອງນັ້ນ ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງ ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້ານັ້ນຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີປະຈໍາຢູ່ດ່ານພາສີ ບ່ອນນໍາເຂົ້າ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
5. ຢູ່ ສປປ ລາວ ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າຕົວຈິງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ຖືກຂົນສົ່ງໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດ ພິເສດ ໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຫຼື ຜູ້ຊື້ເອງ. ກໍລະນີ ດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດເປັນໄປໄດ້ທັງ 2 ຮູບການ ດື່:
  - ຜູ້ສະໜອງໄດ້ຂາຍສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ ຢູ່ສະຖານທີ່ ດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງ ຜູ້ສະໜອງເອງ. ກໍລະນີນີ້ ຜູ້ສະໜອງຕ້ອງຂຽນໃບເກັບເງິນ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແລະ ເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນເຂົ້າ ຂອງຜູ້ຊື້ ແລະ ເວລາຜູ້ຊື້ ຂົນສົ່ງສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດ ພິເສດ ຈະຖືກຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນອັດຕາ 0% ແລະ ສາມາດ ຂໍຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຈໍາບໃຫ້ກັບຜູ້ສະໜອງ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ກ່ອນໜ້ານີ້;
  - ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ໄດ້ຂົນສົ່ງສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄປຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜູ້ກ່ຽວເອງ ຫຼື ໃນນາມຜູ້ກ່ຽວ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງ ໂດຍກົງ ລະຫວ່າງ ຜູ້ຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຜູ້ຊື້ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ກໍລະນີ ນີ້ ຜູ້ຂາຍສາມາດຂຽນໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນອັດຕາ 0% ແລະສາມາດນໍາມາຂໍຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕົນໄດ້ຈໍາບ ໃນເວລານໍາເຂົ້າ ຫຼື ເວລາຊື້ສິນຄ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ປັດໄຈອື່ນ ທີ່ຕິດພັນໂດຍທາງກົງກັບການດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.
6. ບຸກຄົນ ຫລື ນິຕິບຸກຄົນ ແລະການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີການສະໜອງສິນຄ້າກ່ອນການນໍາເຂົ້າ ແລະກ່ອນການແຈ້ງພາສີເຂົ້າ ສະຖານທີ່ຂອງການສະໜອງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຖືວ່າເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ.
7. ການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ບໍ່ສາມາດຈັບບາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ອາບເກັດ, ພະລັງງານຄວາມຮ້ອນ ແລະ ຄວາມເຢັນ ຖືວ່າ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ສິນຄ້າປະເພດ ທີ່ບໍ່ສາມາດຈັບບາຍໄດ້ ບາງຊະນິດຈະຖືກສົ່ງໄປດ້ວຍກະແສ, ບາງຊະນິດດ້ວຍຖົງບັນຈຸ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ. ແນວໃດກໍຕາມ ກໍລະນີ ສົ່ງສິນຄ້າປະເພດຈັບບາຍບໍ່ໄດ້ ອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ

ຈະຖືວ່າ ສະຖານທີ່ສະໜອງ ແມ່ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ກໍຕ້ອງຖືກຄັດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນຂັດຕາ ໐% ເທົ່ານັ້ນ. ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຕາມສັນຍາ ຫຼື ສິນທິສັນຍາ ກັບລັດຖະບານ ຫຼື ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ.

2. ສະຖານທີ່ສະໜອງການບໍລິການ :

1. ຢູ່ບ່ອນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜອງການບໍລິການ ຊຶ່ງມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຈະໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຫຼື ບໍ່, ຈະຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ ດັ່ງນີ້ :

- ສຳລັບຜູ້ສະໜອງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຈະຕ້ອງແມ່ນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງສາມາດເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້;
- ສຳລັບຜູ້ສະໜອງ ທີ່ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງແມ່ນຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳກັດ ວ່າເປັນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ.

2. ຢູ່ບ່ອນການບໍລິການທີ່ປົກກະທິພົວພັນກັບຂໍ້ມູນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຜູ້ຮັບການສະໜອງການບໍລິການ ຈະມີ ພູມລຳເນົາ ແລະ ໄດ້ຈັດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ;

ການບໍລິການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຜູ້ຮັບການສະໜອງການ ບໍລິການ ມີ ຫຼື ບໍ່ມີ, ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ ຫຼື ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຖືວ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ຖ້າວ່າຜູ້ສະໜອງ ການບໍລິການໃຫ້ຄຳປຶກສາ ຫາກຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ການສະໜອງຕົວຈິງ ກໍຕ້ອງເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.

3. ຢູ່ບ່ອນການບໍລິການ ທີ່ຕິດພັນໂດຍກົງກັບອະສັງຫາຣິມະຊັບ ດັ່ງຢູ່ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ການອອກແບບ, ການ ກຳສ້າງ, ການບໍລາວຸຊຳຮັກສາ, ການສ້ອມແປງ, ການຕິດຕັ້ງ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ; ການບໍລິການ ກ່ຽວກັບ ອະສັງຫາຣິ ມະຊັບປະກອບດ້ວຍ :

- ວຽກກຳສ້າງທຸກປະເພດ, ການປະກອບ, ການຕິດຕັ້ງ, ການແປຮູບ, ການສ້ອມແປງ, ການບໍາລຸງຮັກສາ, ການເຮັດອະນາໄມ ຕະຫຼອດຮອດການມ້າງ ອະສັງຫາຣິມະຊັບ ເຊັ່ນ: ການນຳເອົາຊີມັງ ແລະ ຕີນຈີ່ ເພື່ອກໍ ເປັນຝາເຮືອນ, ການເຮັດຝາໃໝ່ຂັ້ນກາງ ແແທນບ່ອນທີ່ມ້າງອອກ, ການທາສີເຮືອນ, ການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງປັບ ອາກາດໃສ່ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ອື່ນໆ;
- ການສະໜອງທີ່ພັກ ຂອງໂຮງແຮມ, ຮີສອດ, ບ້ານພັກ ແລະ ສະຖານທີ່ພັກອື່ນ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ;
- ການເຊົ່າ ຫຼື ເຊົ່າຊື້ ຊັບສິນບັດຄົງທີ່;
- ການປະກັນໄພຕໍ່ ໃບກໍລະນີຊັບສິນດັ່ງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຜູ້ປະກັນ ຫຼື ຜູ້ຊື້ປະກັນໄພ ຈະມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ.

4. ຢູ່ບ່ອນການໃຫ້ເຊົ່າສິນຄ້າ ຫຼື ຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ ທີ່ສາມາດເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້ ເຊັ່ນ: ວັດ, ເຮືອ, ເຮືອບິນ ຂອງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຖ້າວ່າສິນຄ້ານັ້ນ ຖືກນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ຢູ່ ສປປ ລາວ; ກໍລະນີສິນຄ້າ ທີ່ເຄື່ອນ ຍ້າຍໄດ້ ຫາກຖືກເຊົ່າ ແລະ ຖືກຂົນສົ່ງໄປນຳໃຊ້ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ສະຖານທີ່ສະໜອງບໍລິການດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າເກີດ ຂຶ້ນຢູ່ຕ່າງປະເທດ;

5. ຢູ່ບ່ອນບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ແລະ ໂດຍສານ ຖ້າວ່າການເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງ ຫາກເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ;

ການຂົນສົ່ງໂດຍສານ ຫຼື ສິນຄ້າ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການຂົນສົ່ງຜ່ານແດນສາກົນ ຖືວ່າ ເປັນການຂົນສົ່ງຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ. ສຳລັບການຂົນສົ່ງຜ່ານແດນສາກົນ ແມ່ນການຂົນສົ່ງທີ່ຕ້ອງແລ່ນຜ່ານ ສປປ ລາວໂດຍບໍ່ມີການ ຢຸດເຊົາ ແລະ ຕ້ອງແລ່ນໄປຕາມເສັ້ນທາງທີ່ກຳນົດ ເວັ້ນເສຍແຕ່ກໍລະນີ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຄ່ຽນຖ່າຍສິນຄ້າໃສ່ລົດຄັນ ອື່ນ ບ່ອນອຸປະຕິເຫດ ຫຼື ເຫດສຸດວິໄສເທົ່ານັ້ນ;

6. ບຸ່ນບ່ອນການບໍລິການກິດຈະກຳທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ສິນລະປະກຳ, ກິລາ, ວິທະຍາສາດ, ການສຶກສາ, ການບັນເທີງ ແລະ ສິ່ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ລວມທັງການສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ຜູ້ຈັດງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະການດັ່ງກ່າວ;

ກິດຈະກຳທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ກວມເອົາ ການສະແດງສິນລະປະ, ການກິລາ, ການບັນເທີງ ລວມທັງການສະໜອງການບໍລິການ ຂອງຜູ້ຈັດການກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ; ການບໍລິການດ້ານທ່ອງທ່ຽວ, ການບໍລິການຮ້ານອາຫານ ແລະ ຮ້ານກິນດື່ມ, ການບໍລິການ ອາບອິບນວດ - ສະຢາ ແລະ ການເສີມຄວາມງາມ, ການອຸດສົນ ແລະ ຂົນສົ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ມີລັກສະນະບໍລິການ.

7. ບຸ່ນບ່ອນບໍລິການດ້ານໄປສະນີ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ຖ້າວ່າບ່ອນສະໜອງການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ຫາກໄດ້ຈັດທະບຽນສ້າງຕັ້ງ ວິສາຫະກິດ ຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ເຖິງວ່າຜູ້ຮັບການສະໜອງ ຈະບຸ່ນພາຍໃນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ ກໍຕາມ;
8. ບຸ່ນບ່ອນການບໍລິການທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ຂາຍໃນລາຄາລວມເອົາຄ່າບໍລິການຫຼາຍຢ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ຄ່າບໍລິການທີ່ພັກ, ຄ່າບໍລິການນຳທ່ຽວ, ຄ່າອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ, ການບໍລິການອາບອິບນວດ- ສະຢາ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 10 ກິດຈະກຳທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ກິດຈະກຳທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງໝາຍເຖິງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຜູ້ຖືກມອບໝາຍໃຫ້ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ມາດຕາ 6 ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເພື່ອຈະໄປມອບ ຫຼື ຫັກໄວ້ເພື່ອມອບຕໍ່ ຈາກກິດຈະກຳທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ໃນທາງທີ່ກັບກັນ ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການນຳເຂົ້າ ແລະ ການຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງຈະເປັນປັດໄຈຮັບໃຊ້ການສະໜອງ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບການສະໜອງຖືກຍົກເວັ້ນ ດັ່ງກ່າວ.

ການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍ ຖືກກຳນົດເປັນ 2 ພາກສ່ວນ ຄື : 1. ຍົກເວັ້ນ ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ, ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແລະ 2. ຍົກເວັ້ນ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ສະໜອງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ລາຍການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕາມມາດຕາ 12 ຂໍ້ 1 ແລະ ຂໍ້ 2 ຖ້າວ່າກໍລະນີໃດ ຫຼື ຂໍ້ໃດ ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງແລ້ວ ແມ່ນຈະບໍ່ມີການອະທິບາຍອີກ ລາຍລະອຽດ ແຕ່ລະກໍລະນີຂອງການຍົກເວັ້ນ ມີດັ່ງນີ້ :

- ກ. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງມີເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕ້ອງລະບຸຢ່າງຊັດເຈນ ວ່າລາຍການສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າທັງໝົດນັ້ນ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບລາຍການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12.1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

1. ການນຳເຂົ້າ ແນວພັນພືດທຸກປະເພດ, ແນວພັນສັດ, ຫົວອາຫານສັດ, ຢາວັກຊີນ, ວັດຖຸດິບຮັບໃຊ້ການຜະລິດຫົວອາຫານສັດ ແລະ ການຜະລິດຢາວັກຊີນ ໂດຍ ບຸກຄົນ, ບິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ ຊຶ່ງແມ່ນ:
  - ແນວພັນພືດທຸກຊະນິດ ແມ່ນແນວພັນພືດລົ້ມລູກ ຫຼື ພືດຍືນຕົ້ນ ເປັນເຍ້ຍ, ເປັນເມັດ, ຕັດງ່າຕໍ່, ເປັນໜໍ່, ເປັນຕາ, ເປັນເຫງົ້າ, ເປັນຫົວ ຫຼື ການ ຊຶ່ງອາດຈະເປັນແນວພັນບໍລິສຸດ, ແນວພັນປະສົມ ຫຼື ແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ສາມາດນຳໄປບຸກເພື່ອຂະຫຍາຍໃຫ້ໄດ້ປະລິມານເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ;

- ແນວພັນສັດ ແມ່ນແນວພັນສັດປະເພດຕ່າງໆ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍແນວພັນປະສົມ ແລະ ແນວພັນພື້ນເມືອງ ລວມທັງສັດບົກ ແລະ ສັດນ້ຳ ທີ່ມີຊີວິດ, ສັດທີ່ສາມາດເປັນພໍ່ພັນ ແລະ ແມ່ພັນໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງແມ່ນ ສັດທີ່ໃຫຍ່ແລ້ວ ແລະ ມີນ້ຳເຊື້ອ ສາມາດປະສົມພັນ ແລະ ສາມາດມີລູກ;

ສໍາລັບການນໍາເຂົ້າສັດທຸກປະເພດທີ່ບໍ່ແມ່ນພໍ່ພັນ ແລະ ແມ່ພັນ ກົດໝາຍບໍ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

- ນໍາເຊື້ອ ຂອງສັດປະເພດຕ່າງໆ ລວມທັງສັດບົກ ແລະ ສັດນ້ຳ ທີ່ເກັບໄວ້ນໍາທາດແຫຼວໄນໂຕຣເຈນ ເພື່ອຮັກສາຢູ່ໃນຄວາມເຢັນທີ່ມີອຸນຫະພູມຕໍ່າທີ່ສຸດ ຈາກນັ້ນນໍາມາຜ່ານຄວາມອຸ່ນກ່ອນ ຈຶ່ງນໍາມາສິດເຂົ້າໃນຊ່ອງຄອດ ຂອງແມ່ນພັນ, ແນວພັນສັດປະກອບມີແນວພັນບໍລິສຸດ, ແນວພັນປະສົມ ແລະ ແນວພັນພື້ນເມືອງ;
- ຫົວອາຫານສັດ ແມ່ນອາຫານສັດ ຊຶ່ງເປັນວັດສະດຸທີ່ເຮັດຂຶ້ນມາ ເພື່ອລ້ຽງສັດ, ອາຫານສັດປະກອບມີ 3 ປະເພດຄື : ອາຫານສິດ ແມ່ນຫຍ້າຂງຽວ ແລະ ເມັດພືດ; ອາຫານປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ ແມ່ນ ຮົ່ມ, ເໝືອງ, ຫຍ້າປົ່ມ ແລະ ຫຍ້າແຫ້ງ; ອາຫານສໍາເລັດຮູບ ແມ່ນ ອາຫານທີ່ປຸງແຕ່ງຂຶ້ນມາ ຕາມອຸດໂພສະນາການ ສໍາລັບສິດແຕ່ລະປະເພດ;
- ວັດຖຸດິບສໍາລັບຜະລິດຫົວອາຫານສັດ ແມ່ນ ສັດ ຫຼື ຊີ້ນສ່ວນຂອງສັດ, ພືດ ຫຼື ຊີ້ນສ່ວນຂອງພືດ ທີ່ເອົາມາຜະລິດອາຫານ ເພື່ອລ້ຽງສັດ ຫຼື ໃຫ້ສັດກິນ ເຊັ່ນ: ຊີ້ນສັດ, ຕັບສັດ, ປາ, ສາລີ, ໃບ ແລະ ໝາກກະຖິນ, ຖິ່ວ ແລະ ພືດອື່ນໆ.

ກ່ອນຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ວັດຖຸດິບສໍາລັບຜະລິດຫົວອາຫານສັດ ຜູ້ນໍາເຂົ້າຕ້ອງກ່າວຕ້ອງແມ່ນຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດທີ່ເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດໂດຍກົງກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ຕ້ອງມີແຜນການນໍາເຂົ້າ.

2. ການນໍາເຂົ້າວັດຖຸດິບທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດຜູ່ນ, ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ຜູ່ນຊີວະພາບ, ຜູ່ນວິທະຍາສາດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ລະບົບນິເວດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດຂອງຄົນ ແລະ ສັດ ແມ່ນ:

- ວັດຖຸດິບສໍາລັບຜະລິດຜູ່ນວິທະຍາສາດ ແມ່ນສານເຄມີ ເພື່ອເພີ່ມສະມັດຕະພາບຜິນຜະລິດດ້ານກະສິກໍາອາດເປັນ ເມັດ, ເປັນຜູ່ນ ຫຼື ເປັນນໍ້າ;
- ວັດຖຸດິບ ສໍາລັບຜະລິດຜູ່ນອົງຄະທາດ (ມູບຊີວະພາບ) ໄດ້ມາຈາກການປະສົມຕ່າງໆ ຈາກການສະຫຼາຍຕົວ ຂອງສິ່ງເສດເຫຼືອຊາກພືດ, ຊາກສັດ ແລະ ໄລຫະທາດຫຼາຍຊະນິດ ເພື່ອເພີ່ມສະມັດຕະພາບຜິນຜະລິດດ້ານກະສິກໍາ ອາດເປັນເມັດ, ເປັນຜູ່ນ ຫຼື ເປັນນໍ້າ;
- ວັດຖຸດິບ ສໍາລັບຜະລິດຢາປາບສັດຕູພືດ ແມ່ນສານເຄມີ ເອົາມາປະສົມກັນ ແລ້ວເກີດມີປະຕິກິຣິຍາກາຍເປັນສານເຄມີອັນໃໝ່ ຊຶ່ງສາມາດກໍາຈັດ ແລະ ຢາບຢາມສັດຕູພືດ ແຕ່ລະຊະນິດທີ່ກໍາໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍແກ່ການປູກຝັງ;

3. ການນໍາເຂົ້າວັດຖຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງກິນຈັກຮັບໃຊ້ວຽກງານກະສິກໍາ :

- ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງກິນຈັກ ຮັບໃຊ້ວຽກກະສິກໍາ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກໍາ ໂດຍກົງ, ສາມາດນໍາເຂົ້າ ໂດຍ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຈະດໍາເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່, ເພື່ອການຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ເພື່ອຈໍາໜ່າຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ກໍ່ຕາມ. ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງກິນຈັກ ຮັບໃຊ້ວຽກກະສິກໍາ ປະກອບມີເຄື່ອງມືແບບງ່າຍດາຍປະຖົມພື້ນຖານ ຄື : ຈັກ, ຊໍ່ວານ, ຄາດ, ສຽມ, ກ່ຽວ, ບົວຫົດນໍ້າ, ໝາກສົບໄຖ, ກວຽນ, ຮາງໃສ່ນໍ້າ ແລະ ໃຊ້ອາຫານສັດ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ; ສໍາລັບເຄື່ອງມືທັນສະໄໝ ຫຼື ເຄື່ອງກິນຈັກ ຄື : ລົດໄຖນາທຸກປະເພດ, ລົດດໍານາ, ລົດກ່ຽວເຂົ້າ-ປີ້ນເຂົ້າ, ຈັກສູບນໍ້າ, ແລະ ເຄື່ອງມືອື່ນໆ ທີ່ໃຊ້ສໍາລັບການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ;

4. ການນໍາເຂົ້າວັດຖຸດິບ, ແຮ່ທາດ, ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ຊີ້ນສ່ວນປະກອບ ທີ່ຮັບໃຊ້ການຜະລິດເພື່ອສິ່ງອອກ:

- ວັດຖຸດິບ ແມ່ນ ວັດຖຸ ທີ່ໄດ້ມາຈາກຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທໍາມະຊາດໄດ້ແກ່ ໄລຫະ ແລະ ອະໄລຫະ, ມາຈາກແຫຼ່ງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ແມ່ນຈໍາພວກ ພືດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ມາຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອ ແມ່ນຈໍາພວກ ເຈັບເສດ, ໄມ້ເສດ,

ເສດເຫຼັກ ແລະ ເສດຢາງປະລິະສະຕິກ ຊຶ່ງຜູ້ຜະລິດ ນຳເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນສ່ວນປະສົມ ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ສິນຄ້າ ສຳລັບສົ່ງອອກ ໂດຍສະເພາະ;

- ແຮ່ທາດ ແມ່ນທາດທີ່ບໍ່ມີຊີວິດເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະຊາດ ມີຄຸນລັກສະນະທາງດ້ານເຄມີ ແລະ ວັດຖຸວິທະຍາ ຫຼື ກາຍພາຍໃນພາວະແຫຼວ,ແຂງ ແລະ ເປັນອາຍ ຊຶ່ງຜູ້ຜະລິດ ນຳເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເປັນສ່ວນປະສົມເຂົ້າໃນການຜະລິດ ສິນຄ້າ ສຳລັບສົ່ງອອກໂດຍສະເພາະ;
- ວັດຖຸປະກອນ ແມ່ນສິນຄ້າ ທີ່ຜູ້ຜະລິດ ນຳເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການຜະລິດ ສິນຄ້າ ສຳລັບສົ່ງອອກ ເຊັ່ນ: ສິ່ງຫຸ້ມຫໍ່ ເປັນຖົງ,ເປັນກັບ,ເປັນກະປອງ,ເປັນຫີບ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;
- ສິນສ່ວນປະກອບ ແມ່ນສິນຄ້າ ທີ່ຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ຜູ້ປະກອບ ນຳເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຕິດຕັ້ງ ຫຼື ເສີມໃສ່ ປະດັບໃສ່ ສິນຄ້າ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນ ຂອງຕົນ ສຳລັບສົ່ງອອກໂດຍສະເພາະ;

5. ການນຳເຂົ້າເຄມີ ເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ, ທົດລອງ, ການວິໄຈວິທະຍາສາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດ:

- ແມ່ນສາຍເຄມີ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ການທົດລອງ, ການວິໄຈທາງວິທະຍາສາດ ຂອງອົງການຈັດຕັ້ງລັດເທົ່ານັ້ນ. ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ຕ້ອງສ້າງແຜນ ຕວາມຕ້ອງ ການທີ່ຈະນຳໃຊ້ຕົວຈິງໃນແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍມີການຮັບຮອງຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກພາກສ່ວນຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານວິຊາການ;

6. ການນຳເຂົ້າເຮືອບິນ ແລະ ວັດຖຸປະກອນຮັບໃຊ້ການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ:

- ເຮືອບິນ ແລະ ວັດຖຸປະກອນ ທີ່ຮັບໃຊ້ການຂົນສົ່ງທາງອາກາດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງ ປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການນຳເຂົ້າເຮືອບິນເພື່ອຈຸດປະສົງການດຳເນີນທຸລະກິດບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ແລະ ຂົນສົ່ງໂດຍສານທາງອາກາດ ແລະ ການນຳເຂົ້າເຮືອບິນທຸກຊະນິດເພື່ອຮັບໃຊ້ທາງລັດຖະການຂອງລັດຖະບານ ລວມທັງການນຳເຂົ້າອາໄຫຼ່, ຊີ້ນສ່ວນອາໄຫຼ່ ເພື່ອປ່ຽນຖ່າຍ ແລະ ວັດຖຸປະກອນຂອງເຮືອບິນ ແຕ່ຕ້ອງມີເອກະສານຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ;

7. ການນຳເຂົ້າສະແຕມອາກອນ ຫຼື ສະແຕມໄປສະນີ :

- ສະແຕມຂອງກະຊວງໄປສະນີ, ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການສື່ສານ ຊຶ່ງມີການກຳນົດມູນຄ່າເດັດຖານຢູ່ໃນໃບສະແຕມແຕ່ລະປະເພດ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການເສຍຄ່າ ການບໍລິການທາງໄປສະນີ ຢູ່ ສປປ ລາວ (ການສົ່ງຈົດໝາຍ, ການຝາກເຄື່ອງ ຫຼື ຖົງເມ);
- ສະແຕມອາກອນ ແລະ ສະແຕມອື່ນ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຂອງກະຊວງການເງິນ ຊຶ່ງມີການກຳນົດມູນຄ່າເດັດຖານຢູ່ໃນໃບສະແຕມ ແຕ່ລະປະເພດ ສຳລັບຕິດໃສ່ເອກະສານຕ່າງໆ ຫຼື ສິນຄ້າ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ; ສຳລັບການນຳເຂົ້າສະແຕມ ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການສະສົມສະແຕມ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

8. ການນຳເຂົ້າ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ນ້ຳມັນ ອື່ນ (ຫຼໍ່ລິ້ນ) ເພື່ອຮັບໃຊ້ຂົນສົ່ງສາກົນທາງອາກາດ :

- ແມ່ນນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ນ້ຳມັນຫຼໍ່ລິ້ນອື່ນ ເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນກາດຍີນ, ນ້ຳມັນເຄື່ອງ, ນ້ຳມັນຫຼໍ່ລິ້ນ, ນ້ຳມັນແບກ, ໄຮໂດຣລິກ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກໃນຮູບແບບເປັນຂອງແຫຼວ,ເປັນຂອງແຂງ ຫຼື ຢູ່ໃນສະພາບເປັນອາຍ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນເຄື່ອງຈັກ ຂອງເຮືອບິນ;

9. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃນວຽກງານທາງລັດຖະການ ຂອງສະຖານເອກອິກຄະລັດຖະທູດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ປະຈຳຢູ່ ສປປ ລາວ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງ, ສັນຍາສາກົນ ແລະ ຕາມການອະນຸຍາດຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ:

- ແມ່ນການນຳເຂົ້າວັດຖຸ ອຸປະກອນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ວຽກງານທາງລັດຖະການ ຂອງສະຖານທູດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ລວມທັງເຄື່ອງຕິດຕົວ ຂອງນັກການທູດ, ຫົວໜ້າກົງສູນໃຫຍ່, ຫົວໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄະນະຜູ້ແທນຂັ້ນສູງຂອງຕ່າງປະເທດ;

10. ການນຳເຂົ້າປຶ້ມ ແບບຮຽນ, ແບບສອນ, ອຸປະກອນທີ່ທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການຮຽນ ການສອນ, ຮັບໃຊ້ໃນຫ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງ ທີ່ໄດ້ຮັບຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກກະຊວງທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ :

- ປຶ້ມດຳລາຮຽນ- ດຳລາສອນ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນ, ການສອນລະບົບສາມັນສຶກສາ, ວິທະຍາໄລ, ມະຫາ ວິທະຍາໄລ, ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ ເຊັ່ນ: ປຶ້ມຕະນິດສາດ, ປຶ້ມວິທະຍາສາດ, ປຶ້ມສັງຄົມສາດ, ປຶ້ມກົດໝາຍ, ປຶ້ມສອນ ວິຊາຊີບຕ່າງໆ;
- ວັດຖຸອຸປະກອນ ເຊັ່ນ: ມ່ວນເທັບ, ກາແຊັດວິດີໂອ, ແຜ່ນຊິດີ, ແຜ່ນວິຊິດີ, ແຜ່ນດິວິດີ, ຄອມພິວເຕີ ແລະ ເຄື່ອງສາຍຈາກຄອມພິວເຕີ ແລະ ອຸປະກອນການສຶກສາທັນສະໄໝອື່ນ ທີ່ຕ້ອງນຳໃຊ້ສຳລັບການຮຽນ-ການສອນ ເທົ່ານັ້ນ ລວມທັງວັດຖຸອຸປະກອນເພື່ອຮັບໃຊ້ການທົດລອງໃນຫ້ອງທົດລອງ;

ສາລັບ ຄອມພິວເຕີ, ເຄື່ອງ ສາຍໄປຣເຈັກເຕີ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ທັນສະໄໝອື່ນໆ ຕ້ອງມີແຜນການນຳໃຊ້ ລະອຽດ ແລະ ກຳນົດຈຳນວນໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກກະຊວງສຶກສາທິ ການ ແລະ ກິລາ ; ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນໄລຍະໃດໜຶ່ງ ຈະໄດ້ກວດກາການນຳໃຊ້ຄືນຢູ່ແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ ຮັບການຍົກເວັ້ນໄປແລ້ວ , ຫາກພົບເຫັນກໍລະນີນຳໃຊ້ບໍ່ຖືກຕາມເປົ້າໝາຍຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນ ໃຫ້ຄືບຖ້ວນ ພ້ອມທັງປະຕິບັດມາດຕະການຕ່າງໆຕາມກົດໝາຍກຳນົດ.

ສຳລັບ ໂຕະ, ຕັ້ງ, ເຄື່ອງໃຊ້ຫ້ອງການ, ຫ້ອງການ, ອາຄານ ລວມທັງເຄື່ອງປະກອບ ແລະ ຕິດຕັ້ງໃສ່ໃນ ຫ້ອງການ, ຫ້ອງຮຽນ ຫຼື ອາຄານ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

11. ການນຳເຂົ້າຢາພື້ນເມືອງ, ຢາປິ່ນປົວສັດ, ອະໄວຍະວະທຽມ ເພື່ອປ່ຽນຖ່າຍໃສ່ຮ່າງກາຍຕົນ ຫຼື ສັດ, ເລືອດຕົນ, ອຸປະ ກອນ, ລີ້ ຮັບໃຊ້ຄົນເຈັບ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອຸ່ນ ແມ່ນ:

- ຢາພື້ນເມືອງ ແມ່ນຜະລິດຕະພັນຢາ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ພືດ, ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ສັດທີ່ເປັນຢາ ໂດຍມີການປຸງແຕ່ງ, ກັ່ນ, ຕອງ, ຕົ້ມ, ດອງ, ດຸ່ນ ຊຶ່ງບໍ່ມີສ່ວນປະສົມຂອງທາດເຄມີ ນຳໃຊ້ເພື່ອການປິ່ນປົວຄົນ ຫຼື ສັດ ອາດເປັນຕົ້ນ, ເປັນ ລຳ, ເປັນເກືອ, ເປັນແກ່ນ, ເປັນເລືອກ, ເປັນຮາກ, ເປັນຫົວ, ເປັນໝາກ, ເປັນໃບ ລວມທັງເປັນນ້ຳ, ເປັນຝຸ່ນ, ເປັນເມັດ;
- ຢາປິ່ນປົວພະຍາດສັດ ແມ່ນຢາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບປິ່ນປົວສັດລ້ຽງທຸກຊະນິດ ຜະລິດຈາກສານທີ່ມີປະຕິກິລິຍາທາງເຄມີ ປະກອບດ້ວຍສ່ວນປະສົມຂອງທາດເຄມີ ຫຼື ສະກັດຈາກພືດ ຫຼື ສັດ ເປັນເມັດ, ເປັນຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນ້ຳ ລວມທັງ ວັດຖຸຕົບສຳລັບຜະລິດຢາດັ່ງກ່າວ;
- ອະໄວຍະວະປ່ຽນຖ່າຍສຳລັບຄົນເຈັບ ແລະ ຄົນພິການ ເຊັ່ນ: ຫົວໃຈທຽມ ຫຼື ສິ້ນສ່ວນຂອງຫົວໃຈທຽມ, ໝາກໄຂ່ຫຼັງທຽມ, ແຂນທຽມ, ອາກທຽມ, ແຂ້ວທຽມ, ຕາທຽມ, ນອກນັ້ນຍັງລວມມີລີ້ຕົນພິການ, ລົດທີ່ຜະລິດ ສຳລັບຄົນພິການໂດຍສະເພາະ;
- ອຸປະກອນການແພດ, ເຄື່ອງວິເຄາະ ແມ່ນເຄື່ອງມືການແພດ ສຳລັບການນຳໃຊ້, ເຄື່ອງຈັກ, ແລະ ວັດຖຸໃນ ສະພາບແຫຼວ, ແຂງ, ເປັນອາຍ, ເປັນແສງ ທີ່ໃຊ້ໃນການບິ່ງມະຕິ ຫຼື ວັດຖຸທີ່ຄ້າຍຄື ທີ່ມີຈຸດປະສົງນຳໃຊ້ຕາມ ການບິ່ງໃຊ້ ຂອງຜູ້ຜະລິດ ອາດນຳໃຊ້ດ່ຽວ ຫຼື ຮ່ວມກັນ, ນຳໃຊ້ເທື່ອດຽວ ຫຼື ຫຼາຍເທື່ອ, ໃຊ້ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ບາວນານ ເຊັ່ນ : ເຄື່ອງອຸນຕຣາຊາວ, ເຄື່ອງ MRI, ເຄື່ອງວັດແທກຄວາມດັນຂອງເລືອດ, ຊີແລງສັກຢາ ແລະ ເຂັ້ມສັກຢາ, ເຄື່ອງຊ່ວຍຫາຍໃຈ, ຖັງອົກຊີເຈນ, ດຽງນອນຄົນເຈັບ, ລີ້ສຳລັບຄົນເຈັບ ແລະ ອື່ນໆ ສຳລັບການ ປິ່ນປົວ ແລະ ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍໃຫ້ແກ່ຄົນເຈັບ;

ສຳລັບການນຳເຂົ້າ ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ພາຍໃນໂຮງໝໍທົ່ວໄປ ແລະ ການນຳເຂົ້າວັດຖຸອຸປະກອນ ສຳລັບສັນຍາ ກຳ ແລະ ການເສີມຄວາມງາມ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

- 12. ການນຳເຂົ້າຍານພາຫະນະຮັບໃຊ້ວຽກງານວິຊາສະເພາະ ເດືອນໄຫວຮັບໃຊ້ສາທາລະນະປະໂຫຍດ ຂອງຂະແໜງການລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ ແມ່ນຍານພາຫະນະຮັບໃຊ້ວຽກງານວິຊາສະເພາະທີ່ເດືອນໄຫວຮັບໃຊ້ສາທາລະນະປະໂຫຍດໂດຍກົງ ເປັນຕົ້ນ: ລົດມອດໄຟ,ລົດຮັບສົ່ງຄົນເຈັບ,ລົດກູ້ໄພ,ລົດສ້ອມແປງ,ລົດຖ່າຍທອດໄຫລະພາບ, ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ລົດວິຊາສະເພາະອື່ນ ຂອງຂະແໜງການລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ;
- 13. ການນຳເຂົ້າລົດຮັບໃຊ້ວຽກງານບ້ອງກັນຊາດ-ບ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ຍົກເວັ້ນລົດຮັບໃຊ້ວຽກງານບໍລິຫານ ແມ່ນລົດທີ່ຮັບໃຊ້ໃນວຽກບ້ອງກັນຊາດ-ບ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບໂດຍກົງ ເປັນຕົ້ນ ລົດຜຸ້ມເກາະ, ລົດຖັງ, ລົດລາວຽງຂອງກາລັງປະກອບອາວຸດ, ລົດສ້ອມແປງເຄື່ອນທີ່ ແລະ ລົດວິຊາສະເພາະອື່ນໆ ລວມທັງເຄື່ອງອາໄຫຼຂອງລົດດັ່ງກ່າວ ຊຶ່ງບໍ່ລວມເອົາລົດລົດຮັບໃຊ້ວຽກງານບໍລິຫານ ເຊັ່ນ: ລົດເກັ່ງ, ລົດຕູ້, ລົດຈີບ, ລົດກະບະ ແລະ ລົດປະເພດອື່ນ ທີ່ຮັບໃຊ້ວຽກບໍລິຫານຂອງວຽກງານບ້ອງກັນຊາດ-ບ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

ສຳລັບລົດຮັບໃຊ້ວຽກງານບໍລິຫານ ເຊັ່ນ ລົດເກາງ, ລົດຕູ້, ລົດຈີບ, ລົດກະບະ ແລະ ລົດປະເພດອື່ນ ທີ່ຮັບໃຊ້ວຽກບໍລິຫານຂອງວຽກງານບ້ອງກັນຊາດ-ບ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

- 14. ການນຳເອົາເຄື່ອງຮັບໃຊ້ບາງປະເພດ ແລະ ຂອງຂວັນ ຂອງນັກສຶກສາ, ພະນັກງານລັດຖະກອນ, ນັກການທູດ ທີ່ສຳເລັດວຽກງານຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຕົນຕ່າງປະເທດທີ່ມີຈຸດປະສົງຍົກຍ້າຍມາຢູ່ແບບຖາວອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ ຍົກເວັ້ນລັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ໄດ້ຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເຄື່ອງຮັບໃຊ້ ຫຼື ຂອງຂວັນ ຂອງນັກການທູດ ຫຼື ຜູ້ແທນຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ບົກສຶກສາລາວ ທີ່ສຳເລັດພາລະກິດການທູດ ຫຼື ສຳເລັດການສຶກສາ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ; ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ ອາດຈະເປັນເຄື່ອງໃຊ້ສອຍເກົ່າທີ່ຊື້ມາໄວ້ໃຊ້ໃນເວລາຄ່າລົງຊື້ວັດຖຸຕ່າງປະເທດ, ສ່ວນຂອງຂວັນ ອາດຈະເປັນອັນເກົ່າ ຫຼື ອື່ນໃໝ່ກໍໄດ້,ຖ້າເປັນລົດຈັກ ຫຼື ລົດໃຫຍ່ ຕ້ອງມີຈຳນວນຈຳກັດ ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 1 ຕັນ.
- 15. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ, ຂໍ້ຜູກພັນ ທີ່ລັດຖະບານເຊັນກັບຕ່າງປະເທດ.

ສິນຄ້າທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການ ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກ ລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫຼື ຕ່າງປະເທດ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນສັນຍາ,ສັນຍາສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຜູກພັນທີ່ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມລົງນາມ ຫຼື ຮັບຮອງນັ້ນ,ກອນຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຜູ້ຮັບສິດຊອບໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ໃນນາມລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງລາຍງານ ຊື່ໂຄງການ, ໂບຢະເມີນລາຄາ ລວມມີມູນຄ່າ ວັດສະດຸ ແລະ ຄ່າແຮງງານ,ແຜນການ ແລະ ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າມາຈາກຕ່າງປະເທດ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຄງການຕົວຈິງເປັນອັນລະອຽດ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນຮັບຮອງຈາກຂະແໜງກ່ຽວຂ້ອງ (ຂະແໜງຈ້າງພານທີ່ດຸ້ມຄອງໂຄງການ ແລະ ຂະແໜງສົ່ງເສີມການລົງທຶນ) ແລ້ວ ນຳສະເໜີຕໍ່ລັດຖະມົນຕີກະຊວງການເງິນ ເພື່ອພິຈາລະນາຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ໝາຍເຫດ: ການນຳເອົາສິນຄ້າ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຕາມສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບ ຜູ້ລົງທຶນ ແລະ ສິນທິສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບ ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ເຂົ້າມາພາຍໃນ ແມ່ນຈະຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ ເທິງນັ້ນ, ສຳລັບ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ຖືກສະໜອງ ຢູ່ໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຄຳລັດວ່າດ້ວຍເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຂ. ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະໜອງໂດຍຕັ້ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບໍ່ພາຍໃນປະເທດ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນ ຊຶ່ງລາຍການສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ຕ້ອງສອດຄ່ອງ ກັບລາຍການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12.2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

ຂ (1) ການສະໜອງສິນຄ້າ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

1. ພຶດກະສິກໍາທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂຶ້ນຕົ້ນ ແມ່ນພຶດກະສິກໍາທີ່ສະໜອງບໍ່ພາຍໃນປະເທດໂດຍ ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດໍາເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່ກໍ່ຕາມ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ທັນຜ່ານການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ພຽງແຕ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂຶ້ນຕົ້ນເທົ່ານັ້ນ ດັ່ງນີ້:

- ພຶດກະສິກໍາທີ່ຍັງບໍ່ທັນຜ່ານການປຸງແຕ່ງ ເຊັ່ນ: ຜັກສິດ, ສາລີເປັນພັກ, ເຂົ້າເປືອກ, ເຜືອກ, ມັນ, ອ້ອຍ, ດອກໄມ້ ທີ່ເປັນລໍາ, ເປັນຕົ້ນ, ໃບ, ດອກ, ງ່າ, ເປືອກ, ຫົວ, ຮາກ, ໜໍ່, ເມັດ ຫຼື ສ່ວນອື່ນໆຂອງພືດ;
- ພຶດກະສິກໍາທີ່ໄດ້ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂຶ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງເປັນການປຸງແຕ່ງ ພຽງແຕ່ເພື່ອຮັກສາສະພາບບໍ່ໃຫ້ເຊື່ອມຄຸບຊິວຄາວ ຫຼື ສະຕວກໃນການຂົນສົ່ງເຄື່ອນຍ້າຍ ເຊັ່ນ: ທໍາຄວາມສະອາດ, ອົບໃຫ້ແຫ້ງ, ປັດ, ສີ, ແຍກແກ່ນ, ຝາຍ, ຊອບ, ຕັດເອື້ອເກືອ, ແຊ່ເຢັນ, ແຊ່ເຢັນຈົນແຂງ, ປອກເປືອກ, ປັດ ແລະ ອື່ນໆ ແຕ່ບໍ່ລວມໄປເຖິງໄມ້ທ່ອມ, ພືນ ພ້ອມທັງຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ມາຈາກການເລື່ອຍໄມ້ ແລະ ບໍ່ລວມເອົາຜະລິດຕະພັນອາຫານທີ່ຜະລິດອອກໂດຍໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ ທີ່ບັນຈຸ ໃສ່ກະບ່ອງ, ໃສ່ກັບ, ໃສ່ແກ້ວ, ທໍ່ ແລະ ໃສ່ ພາຊະນະອື່ນໆ;

2. ສັດ ທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດ ທັງເປັນໂຕ ແລະ ເປັນຊິ້ນສ່ວນ ແມ່ນ ສັດທຸກປະເພດທີ່ຍັງບໍ່ທັນຮັບການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຂຶ້ນຕົ້ນ ຊຶ່ງຢູ່ໃນຮູບແບບສັດ ຫຼື ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ບໍ່ເນົາເນື້ອ ທີ່ມີຊີວິດ ຫຼື ບໍ່ມີຊີວິດ ທັງເປັນໂຕ ຫຼື ເປັນຊິ້ນສ່ວນ ລະອຽດດັ່ງນີ້:

- ສັດທີ່ມີຊີວິດ ແມ່ນຈໍາພວກສັດທຸກປະເພດ ທີ່ຍັງເປັນໂຕ ແລະ ຍັງຫາຍໃຈຢູ່, ຈາມາດເຄື່ອນໄຫວໄປ-ມາໄດ້ດ້ວຍໂຕມັນເອງ, ສັດຍັງມີຊີວິດ ຖືວ່າຍັງສິດ ບໍ່ຈໍາເປັນນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຊ່ວຍສໍາລັບການຮັກສາສະພາບສິດ;
- ສັດທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ ແມ່ນຈໍາພວກສັດທີ່ຕາຍແລ້ວ ອາດເປັນໂຕ ຫຼື ແຍກເປັນຊິ້ນສ່ວນ ທີ່ຢູ່ໃນສະພາບສິດ ຫຼື ຮັກສາສະພາບບໍ່ໃຫ້ເນົາເນື້ອເປັນການຊົ່ວຄາວ ດ້ວຍການ ແຊ່ເຢັນ, ແຊ່ເຢັນຈົນແຂງ, ປັດ, ຕາກ ຫຼື ອົບໃຫ້ແຫ້ງ ແຕ່ບໍ່ລວມໄປເຖິງຜະລິດຕະພັນອາຫານທີ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຊຶ່ງສາມາດກິນໄດ້ເລີຍ ເຊັ່ນ : ບັນຈຸໃສ່ພາຊະນະ, ຫີບຫໍ່ ແລະ ການບັນຈຸໃສ່ກະບ່ອງທີ່ຜະລິດອອກໂດຍໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ.
- ຜົນຜະລິດຂອງສັດ ເຊັ່ນ: ນໍ້ານົມ, ໄຂ ແລະ ຜົນຜະລິດອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ມາຈາກສັດ.

3. ແນວພັນພືດທຸກປະເພດ, ແນວພັນສັດ, ຫົວອາຫານສັດ, ຢາວັກຊີນ, ວັດຖຸດິບຮັບໃຊ້ການຜະລິດຫົວອາຫານສັດ ແລະ ການຜະລິດຢາວັກຊີນ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການສະໜອງ ໂດຍ ບຸກ ຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ດໍາເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່ ກໍ່ ແມ່ນ:

- ແນວພັນພືດທຸກປະເພດ: ເປັນລໍາ, ເປັນຕົ້ນ, ເປັນງ່າຕໍ່, ເປັນກິ່ງຕໍ່, ເປັນໜໍ່, ເປັນຕາ, ເປັນເຫງົ້າ, ເປັນຫົວ, ເປັນເມັດ ທີ່ສາມາດນໍາໄປປຸກເພື່ອຂະຫຍາຍໃຫ້ໄດ້ປະລິມານເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ;
- ແນວພັນສັດທຸກປະເພດ: ຝໍ່ພືນ, ແມ່ພືນ, ນໍ້າເຊື້ອເພື່ອເພາະພັນ, ຊຶ່ງແມ່ນ ຝໍ່ພືນ ແມ່ພືນສັດທີ່ໃຫຍ່ແລ້ວສາມາດປະສົມພືນ ຫຼື ຂະຫຍາຍພືນໄດ້, ສໍາລັບນໍ້າເຊື້ອເພື່ອເພາະພັນ ແມ່ນນໍ້າເຊື້ອຂອງສັດທີ່ສາມາດນໍາໄປເພາະພັນໃຫ້ໄດ້ລູກສັດໃໝ່ ເຊັ່ນ: ໝູ, ງົວ, ຄວາຍ, ສັດປີກ, ປາ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;
- ຫົວອາຫານສັດທຸກປະເພດ ຊຶ່ງແມ່ນອາຫານສັດທີ່ເອົາມາເພື່ອລ້ຽງສັດ ຫຼື ເອົາໃຫ້ສັດກິນ;
- ວັດຖຸດິບສໍາລັບຜະລິດຫົວອາຫານສັດທຸກປະເພດ ຊຶ່ງແມ່ນສັດ ຫຼື ຊິ້ນສ່ວນຂອງສັດ, ພືດ ຫຼື ຊິ້ນສ່ວນຂອງພືດ ທີ່ເອົາມາຜະລິດອາຫານເພື່ອລ້ຽງສັດ ຫຼື ໃຫ້ສັດກິນ ເຊັ່ນ: ຊິ້ນສັດ, ຕັບສັດ, ປາ, ສາລີ, ໃບ ແລະ ໝາກກະຖິນ, ຖົ່ວ ແລະ ພືດອື່ນໆ;

4. ວັດຖຸດິບ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດຝຸ່ນ, ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ, ຝຸ່ນ ວິທະຍາສາດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ລະບົບນິເວດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຊີວິດ ຂອງຄົນ ແລະ ສັດ ທີ່ ສະໜອງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ:

- ຢາປາບສັດຕູພືດ ແມ່ນຢາທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອກຳຈັດສັດຕູຂອງພືດ ທີ່ຜະລິດຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ສານເຄມີ ອາດເປັນ ເມັດ, ເປັນຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນ້ຳ;
- ຢາປົວພະຍາດສັດ ແມ່ນຢາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບປິ່ນປົວສັດ ທີ່ຜະລິດຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ສານເຄມີ: ເປັນເມັດ, ເປັນ ຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນ້ຳ ແລະ ວັດຖຸດິບສຳລັບຜະລິດຢາດັ່ງກ່າວ;
- ຝຸ່ນຊີວະພາບ (ບຸ່ຍ) ແມ່ນຝຸ່ນທີ່ຜະລິດຈາກທຳມະຊາດ ນຳໃຊ້ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບດິນ ແລະ ເພີ່ມສະ ມັດ ຕະພາບດິນຜະລິດດ້ານກະສິກຳອາດເປັນ ເມັດ, ເປັນຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນ້ຳ;
- ຝຸ່ນວິທະຍາສາດ (ບຸ່ຍ) ແມ່ນຝຸ່ນທີ່ຜະລິດຈາກສານເຄມີ ເພື່ອເພີ່ມສະມັດຕະພາບດິນຜະລິດດ້ານກະສິກຳ ອາດເປັນ ເມັດ, ເປັນຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນ້ຳ;
- ວັດຖຸດິບທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການຜະລິດ ບຸ່ຍ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ (ບຸ່ຍ), ຢາປາບສັດຕູພືດ ຊຶ່ງແມ່ນສິ່ງທີ່ນຳມາເປັນ ສ່ວນປະສົມສຳລັບການຜະລິດຝຸ່ນ ຫຼື ຢາປາບສັດຕູພືດ ດັ່ງກ່າວ.

5. ສິນຄ້າ ໃນເຮືອບິນ ທີ່ບໍ່ລິການຂົນສົ່ງສາກົນທາງອາກາດ:

- ແມ່ນການສະໜອງສິນຄ້າ ລວມທັງການສະໜອງອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ ສຳລັບຜູ້ໂດຍສານ ແລະ ຈຸບົນ ສະເພາະສາຍການບິນຂົນສົ່ງສາກົນ ລະຫວ່າງປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ສຳລັບມູນຄ່າ ຂອງການສະໜອງອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ ເຊັ່ນ: ນ້ຳຕົ້ມ,ນ້ຳຊາ,ກາເຟ ແລະ ນ້ຳຫວານ ຫຼື ບາງເຄື່ອງດື່ມທີ່ມີທາດເຫຼົ້າ ຢູ່ໃນເຮືອບິນ ຖືວ່າເປັນ ການບໍລິການທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ແລະ ບວກເຂົ້ານຳປີ້ເຮືອບິນແລ້ວ, ສ່ວນການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແມ່ນເປັນພາລະ ຂອງຜູ້ໂດຍສານທີ່ ຕ້ອງຈ່າຍຕ່າງຫາກ ຖ້າມີຄວາມຕ້ອງການຊື້ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ; ແນວໃດກໍຕາມ ການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ ໃນຂະນະທີ່ເຮືອບິນກຳລັງບິນຢູ່ ຂອງສາຍການບິນຂົນສົ່ງ ສາກົນ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ສຳລັບສາຍການບິນ ພາຍໃນປະເທດ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບ ການຍົກເວັ້ນ.

6. ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງກົນຈັກ ຮັບໃຊ້ວຽກກະສິກຳ ແມ່ນການສະໜອງ ອຸປະກອນ ຫຼື ເຄື່ອງກົນຈັກ ລວມທັງ ລົດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິ ກຳໂດຍກົງ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ: ລົດໄຖນາ, ຕານາ, ຕາດນາ, ລົດກ່ຽວເຂົ້າ,ລົດບັນເຂົ້າ, ຈັກສູບ ນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນວຽກກະສິກຳສະເພາະ, ເຄື່ອງຈັກບີດ, ສຽມ, ຊ່ວນ, ຈັກ,ຮາງ ໃສ່ນ້ຳ -ໃສ່ອາຫານສັດ ແລະ ເຄື່ອງມືສຳລັບການປຸກຝັງ ລ້ຽງ ສັດອື່ນໆ;

7. ວັດຖຸດິບ, ວັດຖຸປະກອນ ແລະ ຊັ້ນສ່ວນປະກອບ ທີ່ຮັບໃຊ້ການຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກ ແມ່ນ ວັດຖຸດິບ, ວັດຖຸປະ ກອນ ແລະ ຊັ້ນສ່ວນປະກອບ ທີ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຜູ້ມີ ຫຼື ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ບໍ່ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເຮັດການຜະລິດເພື່ອສົ່ງອອກໄປ ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ເປັນການສະເພາະ ຕາມແຜນທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ໄດ້ຮັບການ ຍັ້ງປືນຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງການສົ່ງອອກ ວັດຖຸດິບ,ແຮ່ທາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນ ໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ;

8. ສະແຕັມອາກອນ ຫຼື ສະແຕັມໄປສະນີ :

- ສະແຕມອາກອນ ແມ່ນສະແຕມທີ່ກະຊວງການເງິນ ຈັດພິມຂຶ້ນມາ ເພື່ອຕິດໃສ່ເອກະສານ ໃຊ້ສໍາລັບຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຝັນຮັບຈຸ້ມທາງການ ເຊັ່ນ : ໃບຄໍາຮ້ອງ, ໃບສະເໜີ, ໃບສໍາເນົາ, ໃບຢັ້ງຢືນ, ໃບລາຍເກິດ, ໃບແຕ່ງດອງ, ໃບຢ່າຮ້າງ, ໃບອະນຸຍາດ, ໃບບັນທຶກ, ໃບສໍາມະໂນຄົວ, ໃບສືບທອດມໍລະດົກ, ໃບມອກໍາມະສິດ, ໃບອະນຸຍາດຕ່າງໜ່ວຍກ່ຽວກັບສັດລ້ຽງທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ, ໃບສໍາເນົາຄໍາຕັດສິນ ຂອງສານ, ກົດລະບຽບ ຂອງວິສາຫະກິດ ຫຼື ບໍລິສັດ, ໃບມອບສິດ ໃຫ້ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຕົນ ດັ່ງດຽວ ຫຼື ຫຼາຍຄັ້ງ, ໃບມອສິດ ຂອງຊັບເຄື່ອນທີ່ (ລົດ) , ສັນຍາຕ່າງໆ, ໃບໜັງສື ຊື້-ຂາຍ, ໃບມອບກໍາມະສິດ ຊັບສິນຄົງທີ່ (ເຮືອນ ແລະ ສິ່ງບຸກຄົນສ່າງ), ໃບຢັ້ງຢືນກໍາມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ;
- ສະແຕມໄປສະນີ ແມ່ນສະແຕມທີ່ໃຊ້ສໍາລັບຕິດໃສ່ຊອງຈັດໝາຍ ຫຼື ຫໍ່ເຄື່ອງ (ຖົງເມ) ແລະ ໃຊ້ສໍາລັບ ສະສົມ;

ໝາຍເຫດ : ສະແຕມອາກອນ ແລະ ສະແຕມໄປສະນີ ໃຊ້ແທນຄ່າທໍານຽມ, ມູນຄ່າທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນສະແຕມແຕ່ລະຄວງ ເທົ່າກັບມູນຄ່າເງິນກີບ. ສໍາລັບລາຍຮັບຈາກການຂາຍສະແຕມ ຂອງກິດຈະການສະສົມສະແຕມ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

9. ປຶ້ມແບບຮຽນ, ແບບສອນ, ອຸປະກອນທີ່ທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການຮຽນ ການສອນ, ຮັບໃຊ້ໃນຫ້ອງຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແມ່ນການຂາຍ ປຶ້ມແບບຮຽນ - ແບບສອນ, ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການຮຽນ - ການສອນທີ່ທັນສະໄໝ ເປັນ ຕົ້ນ ຄອມພິວເຕີ້, ໂປຣເຈັກເຕີ້ ແລະ ອຸປະກອນການສຶກສາທັນສະໄໝອື່ນ ເພື່ອຈຸດປະສົງຮັບໃຊ້ການສິດສອນທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ໂຮງລ້ຽງເດັກ, ໂຮງຮຽນອະນຸຍາດ, ປະຖົມ, ມັດທະຍົມ, ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ, ສູນມິກອິບຣິມວິຊາຊີບ, ວິທະຍາໄລ, ວິທະຍາຄານ, ສະຖາບັນ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຕາມແຜນການຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງປະກອບມີ :

1. ປຶ້ມດໍາລາຮຽນ-ດໍາລາສອນ ເຊັ່ນ: ປຶ້ມຄະນິດສາດ, ປຶ້ມວັດຖຸ-ເຄມີສາດ, ປຶ້ມວິທະຍາສາດ, ປຶ້ມສິ່ງຄົມສາດ, ປຶ້ມກົດໝາຍ, ປຶ້ມສອນວິຊາຊີບຕ່າງໆ ທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນລະບົບສາມັນສຶກສາ, ວິທະຍາໄລ, ມະຫາວິທະຍາໄລ, ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບຕ່າງໆ;
2. ວັດຖຸອຸປະກອນ ເຊັ່ນ: ມົນລະເທັບ, ກາແຊັດວິດີໂອ, ແຜ່ນຊິດີ, ແຜ່ນວິຊິດີ, ແຜ່ນດີວິດີ, ຄອມພິວເຕີ້ ແລະ ເຄື່ອງສາຍຈາກຄອມພິວເຕີ້ ທີ່ຕ້ອງນໍາໃຊ້ສໍາລັບການຮຽນ-ການສອນເທົ່ານັ້ນ ລວມທັງວັດຖຸອຸປະກອນເພື່ອຮັບໃຊ້ການທົດລອງໃນຫ້ອງທົດລອງ;

ສໍາລັບຄອມພິວເຕີ້, ເຄື່ອງສາຍໂປຣເຈັກເຕີ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ທັນສະໄໝອື່ນໆ ຕ້ອງມີແຜນ ການນໍາໃຊ້ລະອຽດ ແລະ ກຳນົດຈຳນວນໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບເປົ້າໝາຍຂອງການນໍາໃຊ້ຕົວຈິງ ແລະ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກຂະແໜງການສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາເຊັ່ນດຽວກັນ;

ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນແລ້ວ ໄລຍະ 6 ເດືອນໃດ ຈະຕ້ອງມີການກວດກາການນໍາໃຊ້ຕົນຢູ່ແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນໄປແລ້ວນັ້ນ, ຫາກພົບເຫັນກໍລະນີນໍາໃຊ້ບໍ່ຖືກຕາມເປົ້າໝາຍ ຫຼື ບໍ່ພົບເຫັນສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຕາມຈຳນວນທີ່ອະນຸມັດໃຫ້ຍົກເວັ້ນ ແມ່ນຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນໃຫ້ຄືນຖ້ວນ ພ້ອມທັງປະຕິບັດມາດຕະການຕ່າງໆໃນຖານລະເມີດຕາມລະບຽບກົດໝາຍກຳນົດ.

ສໍາລັບໂຕະ, ດັ່ງ, ເຄື່ອງໃຊ້ຫ້ອງການ, ຫ້ອງການ, ອາຄານ ລວມທັງເຄື່ອງປະກອບ ແລະ ຕິດຕັ້ງໃສ່ໃນຫ້ອງການ, ອາຄານ ແລະ ສິ່ງບຸກຄົນອື່ນ ຖ້າບໍ່ມີການກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນ ເປັນອັນສະເພາະ ຢູ່ໃນມະຕິຕົກລົງຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

10. ປາຟິນເມືອງ, ຢາປິ່ນປົວສັດ, ອະໄວຍະວະທຽມ ເພື່ອປ່ຽນຖ່າຍໃສ່ຮ່າງກາຍຄົນ ຫຼື ສັດ, ເລືອດຄົນ, ອຸປະກອນ, ລໍ້ ຮັບໃຊ້ຄົນເຈັບ, ຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາດໄລ ທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປະກອບດ້ວຍ:
- ປາຟິນເມືອງ: ແມ່ນຢາທີ່ຜະລິດ ຫຼື ກັ່ນ, ຕອງ, ຕື້ມ, ຕອງ, ຕຸ່ນມາຈາກ ຫິດ ຫຼື ສັດ ຊຶ່ງບໍ່ມີສ່ວນປະສົມຂອງ ທາດເຄມີ ນຳໃຊ້ເພື່ອການປິ່ນປົວຄົນ ຫຼື ສັດອາດ ເປັນຕົ້ນ, ເປັນລຳ, ເປັນເຄືອ, ເປັນແກ່ນ, ເປັນເປືອກ, ເປັນ ຮາກ, ເປັນຫົວ, ເປັນໝາກ, ເປັນໃບ ລວມທັງເປັນນໍ້າ, ເປັນຝຸ່ນ, ເປັນເມັດ;
  - ອະໄວຍະວະປ່ຽນຖ່າຍສຳລັບຄົນເຈັບ ແລະ ຄົນພິການ ເຊັ່ນ: ຫົວໃຈທຽມ ຫຼື ສິ້ນສ່ວນຂອງຫົວໃຈທຽມ, ໝາກໄຂ່ຫຼັງທຽມ, ແຂນທຽມ, ຂາທຽມ, ແຂ້ວທຽມ, ຕາທຽມ. ນອກນັ້ນ ຍັງລວມມີລໍ້ຄົນພິການ, ລັດທີ່ຜະລິດ ສຳລັບຄົນພິການໂດຍສະເພາະ;
  - ອຸປະກອນທາງການແພດສຳລັບການວິເຄາະ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປິ່ນປົວຕາມເງື່ອນໄຂທາງດ້ານການ ແພດ:
    - ຮັບໃຊ້ການວິເຄາະ: ເຄື່ອງຖ່າຍພາບດ້ານການແພດ ເຊັ່ນ ເຄື່ອງອຸນຕຣາຊາວ, ເຄື່ອງ MRI, PET ແລະ ເຄື່ອງຊ່ອງ CT ທີ່ນຳໃຊ້ເພື່ອຮັກສາໜ້າທີ່ຂອງຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຈັບໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບເດີມ. ໃນນັ້ນ ປະກອບດ້ວຍ ເຄື່ອງຊ່ວຍຫາຍໃຈ, ເຄື່ອງວາງຢາມືນ/ຢາສະຫຼົບ, ເຄື່ອງຊ່ອງຫົວໃຈ-ປອດ, ECMO ແລະ ເຄື່ອງວິເຄາະ;
    - ຮັບໃຊ້ການຕິດຕາມຄວາມດັນເລືອດ ແລະ ລົມ ທີ່ລະລາຍຢູ່ໃນເລືອດ ຊຶ່ງພະນັກງານແພດສາມາດ ວັດແທກສະພາບດ້ານການປິ່ນປົວຄົນເຈັບ ເປັນຕົ້ນ ສັນຍາລັກທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຄ່າຄົງຄົວສະເພາະອື່ນ;
    - ຮັບໃຊ້ການປິ່ນປົວປະກອບ ມີອຸປະກອນທ້ອງທົດລອງທາງການແພດ ທີ່ເປັນລະບົບອັດຕະໂນມັດ ຫຼື ຊ່ວຍວິເຄາະເລືອດ, ບ່ຽວ ແລະ ພັນທຸກຳ;
    - ອຸປະກອນການແພດທີ່ມີອາຍຸໃຊ້ຍາວນານ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ບອດເຫຼັກ, ຈັງອົກຊີເຈນ, ເຄື່ອງພິ່ນລະອອງ, ສາຍຢາງ, ຕຽງນອນໂຮງໝໍ, ລໍ້ຄົນເຈັບ ແລະ ອື່ນໆທີ່ນອນຢູ່ໃນລາຍການອຸປະກອນການແພດ.
- ສຳລັບເຄື່ອງຮັບໃຊ້ພາບໃນໂຮງໝໍ ແລະ ການບໍລິການອັນຍະກຳເສີມຄວາມງາມ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການ ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

11. ສິນຄ້າ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ, ຂໍ້ຕຸກພັນ ທີ່ລັດຖະບານເຊັນກັບ ຕ່າງປະເທດ.

ສິນຄ້າ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການທີ່ນຳໃຊ້ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ກຳນົດຢູ່ໃນສັນຍາ, ສິນທີ່ສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕຸກພັນ ທີ່ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມລົງນາມ ຫຼື ຮັບຮອງ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ກ່ອນຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຜູ້ ຮັບຜິດຊອບໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຝ່າຍລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງລາຍງານ ຊໍໂຄງການ, ໃບປະເມີນ ລາຄາ(Devise) ແລະ ວັດຖຸ ແຜນການ ແລະ ຈຳນວນສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ຕົວຈິງເຂົ້າໃນໂຄງການຢ່າງ ລະອຽດ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນຮັບຮອງຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລ້ວນຳສະເໜີກະຊວງການເງິນພິຈາລະນາ ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຂ.(2) ຕາມບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

1. ການບໍລິການ ປຸກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ເປັນປ່າ, ຕົ້ນໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ແມ່ນການ ບໍລິການປຸກໄມ້ໃຫ້ເປັນປ່າ, ຕົ້ນໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ ເປັນຢາທີ່ປຸກ ຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ປຸກເອງ ຫຼື ຈ້າງ ປຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນປຸກໃຫ້ ລວມທັງ ການ

ບຸກ ເປົກເນື້ອທີ່, ການປັບໜ້າດິນ, ການວິໄຈ ແລະ ປັບປຸງດິນ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດ ດັ່ງກ່າວ ຕະຫຼອດຮອດການກ້າເບ້ຍໄມ້ ຫຼື ຕໍ່ກິ່ງໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ແລະ ໄມ້ເປັນຢາ.

2. ການຂົນສົ່ງຜ່ານແດນສາກົນທາງບົກ ແມ່ນການຂົນສົ່ງ ຈາກປະເທດໃດໜຶ່ງ ຜ່ານ ສປປ ລາວ ໄປຍັງປະເທດທີ່
3. ຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຂົນສົ່ງ ຈຳກັດ ກ ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ສະໜອງ ການ
ບໍລິການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ອອກຈາກປະເທດໄທ ຜ່ານ ສປປ ລາວ ໄປຍັງປະເທດມາເລເຊຍ ; ຫຼື ບໍລິສັດ ທີ່ສ້າງຕັ້ງ
ຢູ່ປະເທດໄທ ສະໜອງບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ຈາກ ປະເທດຫວຽດນາມ ຜ່ານ ສປປ ລາວ ໄປ ປະເທດໄທ;
ການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຜ່ານແດນ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຜ່ານ
ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ມີການຄ່າງຸນຖ່າຍສິນຄ້າ ແລະ ຕ້ອງແລ່ນຕາມເສັ້ນທາງທີ່ກຳນົດໃຫ້; ຍົກເວັ້ນກໍລະນີສຸກເສີນ
ເຊັ່ນວ່າ ລົດເປ່ເພ, ເກີດອຸປະຕິເຫດບຸ່ນຕາມເສັ້ນທາງເທົ່ານັ້ນ, ລົດຂົນສົ່ງສິນຄ້າຜ່ານແດນ ຕ້ອງປິດສະນິດ ແລະ
ໜີບກົວ.

3. ໜັງສືພິມ, ວາລະສານການເມືອງ ແລະ ການບໍລິການ ລາຍການໄທລະພາບ, ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ທີ່ເຜີຍແຜ່
ແນວທາງນະໂຍບາຍ ແລະ ຮັບໃຊ້ໜ້າທີ່ການເມືອງຂອງລັດລ້ວນໆ ບໍ່ມີລັກສະນະທຸລະກິດ ໃນກໍລະນີ ໜັງສື
ພິມ, ວາລະສານ ຫຼື ລາຍການ ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ໄທລະພາບ ທີ່ມີທັງເຮັດໜ້າທີ່ໂຄສະນາແນວທາງ
ການເມືອງຂອງລັດ ແລະ ທັງສະໜອງການບໍລິການໂຄສະນາສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ ໃຫ້ບຸກຄົນ, ບໍ່ມີບຸກຄົນໃນ
ລັກສະນະທຸລະກິດ ລວມທັງສະໜອງທາງດ້ານທຸລະກິດລ້ວນໆ ແລະ ໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນ ແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບ
ການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບພູດສ່ວນຄ່າບໍລິການດ້ານທຸລະກິດ.

4. ການບໍລິການກ່ຽວກັບການສຶກສາ ເປັນຕົ້ນໂຮງຮຽນລ້ຽງເດັກ, ໂຮງຮຽນອະນຸບາຍ, ໂຮງຮຽນປະຖົມ, ໂຮງຮຽນ
ມັດທະຍົມ, ໂຮງຮຽນວິຊາຊີບ, ວິທະຍາໄລ, ສະຖາບັນ, ວິທະຍາຄານ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລ, ໂຮງຮຽນສອນ
ກິລາ ແລະ ກາຍບະກຳ, ໂຮງຮຽນສອນຍິ່ງປືນ, ສອນລອຍນໍ້າ, ໂຮງຮຽນສອນພ້ອມ ນາດຕະສິນ, ພ້ອມບຸກສະໄໝ,
ໂຮງຮຽນສອນຂັບລົດ ແລະ ອື່ນໆ ລວມທັງການສຶກສາພາກພິເສດນອກໂຮງຮຽນ ຫຼື ນອກຫຼັກອຸດປົກກະຕິໂດຍ
ບໍ່ຈຳກັດເວລາ, ບໍ່ຈຳກັດສະຖານທີ່, ບໍ່ຈຳກັດອາຍຸ, ເພດ ໄວ ແລະ ວິຊາຊີບ ຂອງຜູ້ຮຽນ ເປັນຕົ້ນ ຮຽນທາງໄກຜ່ານ
ລະບົບອອນລາຍ ຫຼື ວິດີໂອຄອນເຟຣນ;

ສໍາລັບການບໍລິການດ້ານອຳນາດ, ການບໍລິການອັດເອກະສານ ແລະ ສະໜອງສິນຄ້າ-ບໍລິການ
ອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຕິດພັນທາງກົງກັນສະຖາບັນການສຶກສາ ຫຼື ວຽກງານການສຶກສາ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນ
ມູນຄ່າເພີ່ມ ເຖິງວ່າສະຖານທີ່ສະໜອງການບໍລິການດັ່ງກ່າວຈະຕັ້ງຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງໂຮງຮຽນກໍຕາມ.

5. ຕອກເບ້ຍເງິນຝາກ, ຕອກເບ້ຍເງິນກູ້ຢືມ, ລາຍຮັບຈາກການໂອນເງິນ, ກຳໄລຈາກອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ທຸລະ
ກຳທາງດ້ານການເງິນອື່ນ ຈາກການເຄື່ອນໄຫວຂອງທະນາຄານທຸລະກິດ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນອື່ນ ທີ່ໄດ້ຮັບ
ອະນຸຍາດຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ; ໝາຍຄວາມວ່າບັນດາທຸລະກຳທາງດ້ານການເງິນ ຕາມປົກກະຕິ
ແມ່ນຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ ໃຫ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບໍ່ແມ່ນກໍລະນີ ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ
ການສະໜອງການບໍລິການ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ສອດຄ່ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 12 ຂໍ້ 2.4 ຂອງ
ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບັນດາລາຍການທຸລະກຳ ທາງດ້ານການເງິນຕ່າງໆ ຈາກການເຄື່ອນໄຫວ
ທະນາຄານທຸລະກິດ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນອື່ນ ລວມທັງການກູ້ຢືມເງິນຈາກຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ມີການຍິ່ງປືນ
ຈາກທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

ສໍາລັບການຂາຍຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ ບັນດາທະນາຄານ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນອື່ນ ເຊັ່ນ: ການຂາຍລົດ, ເລືອນ ຫຼື ຊັບສິນອື່ນໆ ແລະ ລາຍຮັບອື່ນໆ ທີ່ເກັບຈາກລູກຄ້າ ທີ່ບໍ່ແມ່ນທຸລະກໍາດ້ານການເງິນແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

6. ຜົນຕອບແທນທີ່ໄດ້ຈາກການລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບທີ່ຈັດທະບຽນຢູ່ໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ການບໍລິການຂອງຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ, ການບໍລິການຂອງສູນຮັບຝາກຫຼັກຊັບ, ການບໍລິການຂອງສະຖາບັນສື່ກາງດ້ານຫຼັກຊັບ ທີ່ໃຫ້ບໍລິການໃນຂົງເຂດວຽກງານຫຼັກຊັບ ແລະ ການບໍລິການອື່ນໃນຂົງເຂດວຽກງານຫຼັກຊັບ:
- ຜົນຕອບແທນທີ່ໄດ້ຈາກການລົງທຶນຫຼັກຊັບ ທີ່ຈັດທະບຽນໃນຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ;
  - ການບໍລິການຂອງຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ;
  - ການບໍລິການຂອງສູນຮັບຝາກຫຼັກຊັບ;
  - ການບໍລິການຂອງສະຖາບັນສື່ກາງດ້ານຫຼັກຊັບ ທີ່ໃຫ້ບໍລິການອື່ນໃນຂົງເຂດວຽກງານຫຼັກຊັບ.

7. ກິດຈະການປະກັນໄພ ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ປູກ

ການປະກັນໄພ ແລະ ປະກັນໄພຄົນໃໝ່ ສໍາລັບ ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ປູກ ໝາຍເຖິງຄ່າໜັ້ນສັນຍາ ທີ່ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງມີພັນທະເພື່ອຕອບແທນການຊໍາລະ ໃນການຊົດເຊີຍ ຫຼື ອຸດໜູນ ຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຄ່າໜັ້ນສັນຍາ ໃຫ້ອີກບຸກຄົນໜຶ່ງໃນກໍລະນີຫາກມີຄວາມສ່ຽງ ຫຼື ມີຄວາມເສຍຫາຍ ເກີດຂຶ້ນຈິງ ຊຶ່ງການກຳນົດດັ່ງກ່າວທີ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

- ປະກັນສຸຂະພາບ ແມ່ນ ປະກັນເຈັບເປັນ ແລະ ປະກັນຍິການ;
- ປະກັນຊີວິດ ແມ່ນ ການປະກັນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນນະໂຍບາຍປະກັນຊີວິດສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ເປັນກຸ່ມບຸກຄົນ;
- ປະກັນສັດລ້ຽງ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ປູກ ແມ່ນສັດລ້ຽງ ທຸກປະເພດ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ປູກໃນສວນ ຫຼື ສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງ ຂອງບຸກຄົນ ນິຕິບຸກຄົນ ທີ່ຊື້ປະກັນໄພ.

8. ການບໍລິການກວດ, ປິ່ນປົວ ແລະ ການວິໄຈ ພະຍາດ ຄົນ ແລະ ສັດ.

ການບໍລິການໃນຂົງເຂດສາທາລະນະສຸກ ແມ່ນການບໍລິການກວດ, ການປິ່ນປົວ ແລະ ວິໄຈພະຍາດຄົນ ແລະ ສັດ ໂດຍຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ :

- ການກວດພະຍາດ ແມ່ນການຕິດຕາມ, ກວດກາດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອຊອກຄື້ນຫາ ພະຍາດ ແລະ ຍິ່ງມະຕິພະຍາດອອກມາ;
- ການປິ່ນປົວ ແມ່ນການບໍລິການຄົນເຈັບ ດ້ວຍສະຕີ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການວາງຢາ ເພື່ອປິ່ນປົວໃຫ້ຫາຍຈາກພະຍາດ, ຍ້ອງກັນພະຍາດ ເຊັ່ນ: ການປິ່ນປົວແຂ້ວ, ການຕາຕັດ, ປະຕິບັດເຕັກນິກການແພດ, ການເຮັດໃຫ້ຄົນເຈັບໄດ້ຮັບການພັກຜ່ອນ, ພື້ນຜູ້ສຸຂະພາບ, ຫາຍຈາກພະຍາດ ແລະ ມີສຸຂະພາບດີ, ແຂງແຮງ ລວມທັງການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ການກັນພະຍາດ, ການບໍລິການເກີດລູກທີ່ມີແຜນການ (ຝາກທ້ອງ), ການບໍລິການບໍາລຸງຮັກສາສຸກຂະພາບ, ພື້ນຊັບໃຫ້ແກ່ຄົນເຈັບ ແລະ ກາຍຍະບໍາບັດອື່ນໆ ລວມທັງການຂົນສົ່ງຄົນເຈັບ, ການບໍລິການໃຫ້ເຊົ່າຫ້ອງນອນຄົນເຈັບຢູ່ໃນໂຮງໝໍ ຫຼື ຄະລິນິກ ລວມທັງ ຕຽນນອນ ແລະ ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ຄົນເຈັບ;
- ການວິໄຈພະຍາດ ແມ່ນການວິເຄາະ, ປຸກເຊື້ອພະຍາດ ດ້ວຍເຄື່ອງມືທາງການແພດ.

ສໍາລັບຄົນ : ຜູ້ໃຫ້ການບໍລິການ ຕ້ອງແມ່ນແພດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອບໍລິການປິ່ນປົວແບບວິທະຍາສາດ ຫຼື ປິ່ນປົວແບບທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ບໍາບົດ, ປັກເຂັ້ມ, ປິ່ນປົວແຂ້ວ, ປິ່ນປົວຄົນ ແລະ ອື່ນໆ

ລວມທັງ ການຄົ້ນຄວ້າ, ການວິໄຈ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ (ການຄົ້ນຄວ້າ ຂອງບໍລິສັດຜະລິດຢາ, ສູນຄົ້ນຄວ້າ, ໂຮງໝໍ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຜະລິດຕະພັນຢາສາກົນ).

ສໍາລັບການບໍລິການ ຮ້ານອາຫານ, ການບໍລິການອັດເອກະສານ ແລະ ການສະໜອງສິນຄ້າ - ບໍລິການອື່ນໆ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດບໍລິເວນໂຮງໝໍ ທີ່ຂຶ້ນກັບລະບົບການດຸ້ມຄອງ ຂອງໂຮງໝໍໂດຍກົງ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ກໍລະນີວິສາຫະກິດດັ່ງກ່າວ ເປັນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດເອກະລາດ ໃນຮູບການສໍາປະທານ ຫຼື ເຊົ່າສະຖານທີ່ຂອງໂຮງໝໍ ແລະ ວິສາຫະກິດດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ສໍາລັບສັດ: ການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບການປິ່ນປົວສັດ ເຊັ່ນ: ການປ້ອງກັນ, ການວິເຄາະ ແລະ ການປິ່ນປົວຄວາມເຈັບປົກກະຕິ ຫຼື ການໄດ້ຮັບບາດເຈັບຂອງສັດ. ສັດຕະວິແພດທີ່ປິ່ນປົວສັດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຈິດທະບຽນ ນໍາຂະແໜງສັດຕະວະແພດ ຖືກຕ້ອງຕາມທຸກກົດໝາຍ, ສະຖານທີ່ປິ່ນປົວສັດ ອາດປິ່ນປົວຢູ່ໂຮງໝໍສັດ, ຄະລິກສັດ ຫຼື ພະນັກງານສັດຕະວະແພດໄປປິ່ນປົວ ຢູ່ສະຖານທີ່ລ້ຽງສັດໂດຍກົງ ລວມທັງ ຢູ່ເຮືອນເຈົ້າຂອງສັດສໍາລັບສັດລ້ຽງໃນບ້ານ; ການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບສັດ ບັງກວມເອົາການບໍລິການ ແລະ ການສະໜອງສິນຄ້າ ຕິດັ່ງນີ້ :

- ການສະໜອງ ອາຫານ, ນໍ້າດື່ມ, ເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ທີ່ພັກໃຫ້ສັດ;
- ການສະໜອງ ອະໄວຍະວະທຽມ ແລະ ຢາປິ່ວພະຍາດສັດ.

ຢາປິ່ວພະຍາດສັດ ແມ່ນຢາທີ່ຜະລິດຈາກທໍາມະຊາດ ຫຼື ສານເຄມີ ເປັນເມັດ, ເປັນຝຸ່ນ ຫຼື ເປັນນໍ້າ ລວມທັງວັດຖຸຕົ້ມສໍາລັບຜະລິດຢາດັ່ງກ່າວ.

9. ການບໍລິການ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຊຶ່ງໄດ້ກໍານົດຢູ່ໃນສັນຍາ, ສິນທິສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ບຸກພັນ ທີ່ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມລົງນາມ ຫຼື ຮັບຮອງ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ກໍລະນີໃດກໍຕາມ ຖ້າວ່າການສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ໂດຍຜູ້ມີພູມລໍາເນົາ ຫຼື ຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ຈິດທະບຽນ ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ລວມທັງຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕາກບໍ່ມີການກໍານົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢ່າງຊັດເຈນ ຢູ່ໃນສັນຍາ, ສິນທິສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ບຸກພັນ ທີ່ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມລົງນາມ ບື້ນ ແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ກ່ອນຈະມີການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບການບໍລິການທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂຄງການ ຝ່າຍລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຕ້ອງລາຍງານ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບໂຄງການຢ່າງລະອຽດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນໃບປະເມີນລາຄາ (Devise) ໂດຍຜ່ານການຍິ້ງຢືນຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລ້ວ ນໍາສະເໜີຕໍ່ກະຊວງການເງິນ ເພື່ອພິຈາລະນາຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ນອກຈາກ ລາຍການສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແລ້ວ ຍັງມີການກໍານົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມສັນຍາລະຫວ່າງລັດຖະບານກັບຜູ້ລົງທຶນ, ຕາມສິນທິສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະປະຈໍາສະພາແຫ່ງຊາດເປັນອັນສະເພາະ; ສໍາລັບການຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ ສັນຍາລະຫວ່າງລັດຖະບານກັບຜູ້ລົງທຶນ, ສິນທິສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ມີການຮັບຮອງຈາກຄະນະປະຈໍາສະພາແຫ່ງຊາດ.

ໝວດທີ 2 **ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ**

ມາດຕາ 11 ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ເກັບ ແລະ ດ້ອງຈ່າຍ ສໍາລັບການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແຕ່ລະກໍລະນີ ແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຄໍານວນດ້ວຍ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 15 ແລະ ອັດຕາອາກອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 17 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ສໍາລັບລາຍການ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຕາມສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບຜູ້ລົງທຶນ, ຕາມສົນທິສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ມາດຕາ 12 ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 15 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າເປັນເງິນ ຫຼື ເປັນວັດຖຸ ຊຶ່ງຕ້ອງປ່ຽນມາເປັນເງິນ ດັ່ງນີ້ :

ກ. ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ:

1. ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ກໍລະນີການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ມູນຄ່າສິນຄ້າຮອດຊາຍແດນ (CIF) ບວກພາສີຂາເຂົ້າ (ຖ້າມີ) ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ບວກຄ່າທໍາ ນຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການອື່ນໆທີ່ຕິດພັນ ຮອດດ່ານຊາຍແດນບ່ອນນໍາເຂົ້າ ຢູ່ໃນດິນແດນຂອງ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ຄ່ານາຍໜ້າ, ຄ່າຫຸ້ມຫໍ່, ຄ່າຄ່ຽນຖ່າຍ, ຄ່າຝາກສາງ, ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຄ່າປະກັນໄພ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;

"ດ່ານຊາຍແດນ ບ່ອນນໍາເຂົ້າ" ແມ່ນສະຖານທີ່ ທີ່ສິນຄ້າຖືກນໍາເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ຫຼື ສະຖານທີ່ ທີ່ຕ້ອງຢືນໃບແຈ້ງພາສີຂາເຂົ້າໃຫ້ແກ່ຂະແໜງພາສີ ຖືວ່າເປັນປາຍທາງທໍາອິດຂອງສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍມີການລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນໃບນໍາສົ່ງ ຫຼື ເອກະສານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າທີ່ນໍາເຂົ້າ ດັ່ງກ່າວ.

2. ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ໂດຍຜູ້ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ກໍລະນີການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໂດຍ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກ ຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຜູ້ຄໍານິນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ມູນຄ່າສິນຄ້າຮອດຊາຍແດນ (CIF) ບວກຄ່າທໍານຽມ ແລະ ຄ່າບໍລິການອື່ນໆ, ບວກພາສີຂາເຂົ້າ (ຖ້າມີ) ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ແລະ ບວກກໍາໄລລວມ ຫຼື ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ ບວກ ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ(ຖ້າມີ), ບວກອາກອນຊົມໃຊ້(ຖ້າມີ) ແລະ ບວກກໍາໄລລວມ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 15 ຂໍ້ 5 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ກໍາໄລລວມ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການເອົາມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ ບວກ ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ(ຖ້າມີ), ບວກອາກອນຊົມໃຊ້(ຖ້າມີ) ຄູນກັບອັດຕາກໍາໄລແບບບັງຄັບ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 14 ຂໍ້ 2(ຕ) ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້. ຜູ້ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ນອກຈາກຈະໄດ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຜົນທະອິດອື່ນໆແລ້ວ ຍັງຈະຕ້ອງເສຍອາກອນກໍາໄລໃນອັດຕາ 20% ຂອງກໍາໄລລວມແບບບັງຄັບ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 15 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້;

ຕົວຢ່າງ : ບາງ ມີວດ້າ ໄດ້ຊື້ ແລະ ນຳເຂົ້າ ເຕົາໄຟຟ້າແມ່ເຫຼັກ ຈຳນວນ 1 ອັນມາຈາກປະເທດໄທ ລາຄາແຈ້ງພານ ສີຂາເຂົ້າ : 45.000 ບາດເງິນໄທ ອັດຕາແລະປ່ຽນ 1 ບາດ = 300 ກີບ,ອັດຕາພາສີ : 20%, ວິທີຄິດໄລ່ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າເປັນເງິນກີບ : $45.000 \times 300 = 13.500.000$ ກີບ;
- ພາສີຂາເຂົ້າ : $13.500.000 \times 20\% = 2.700.000$ ກີບ;
- ກຳໄລລວມ : $(13.500.000 + 2.700.000) \times 15\% = 2.430.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອມພ : $13.500.000 + 2.700.000 + 2.430.000 = 18.630.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $18.630.000 \times 10\% = 1.860.000$ ກີບ;
- ອາກອນກຳໄລ ແບບບັງຄັບທີ່ຕ້ອງເສຍ : $2.430.000 \times 20\% = 486.000$ ກີບ.

3. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຊົ່ວຄາວ ແຕ່ບໍ່ນຳອອກຄືນ.

ກໍລະນີການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຊົ່ວຄາວ ໝາຍເຖິງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຖືກຽກເກັບພາສີຂາເຂົ້າໄວ້ຊົ່ວຄາວ ເນື່ອງຈາກ ວ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳອອກຄືນ ໃນເວລາທີ່ເຈົ້າຂອງສິນຄ້ານັ້ນ ໄດ້ສິ້ນສຸດການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ໃນ ກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳອອກຄືນ ແລະໄດ້ສະໜອງ ຫຼື ຊົມໃຊ້ເອງ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ. ສະນັ້ນ, ເຖິງວ່າ ສິນຄ້າຈະໝົດກຳນົດນຳໃຊ້ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ ຈະຕ້ອງຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ພື້ນຖານ ຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ມູນຄ່ານຳເຂົ້າ ບວກພາສີຂາເຂົ້າ (ຖ້າມີ) ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ບວກຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຕິດພັນ ແລະ ບວກກຳໄລລວມ ໃນກໍລະນີ ທີ່ຍັງມີເອກະສານນຳເຂົ້າກ່ຽວກັບສິນຄ້າດັ່ງ ກ່າວ ຫຼື ຕາມມູນຄ່າທີ່ຄະນະກຳມະການ ຊຶ່ງຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການ ຕີລາຄາ ບວກກຳໄລລວມຕາມປະເພດ ກົດຈະກຳ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 14 ຂໍ້ 2(ຄ) ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້ ແລະ ບັງຄັ້ງ ເສຍອາກອນກຳໄລໃນອັດຕາ 20% ຂອງກຳໄລລວມອີກ;

ຕົວຢ່າງ : ບັກຊ່ຽວຊານເອະລາດ ໄດ້ນຳເອົາລົດເກງໃໝ່ ຄວາມແຮງ 2.500 ຊີຊີ ຈາກຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາ ຮັບ ໃຊ້ໃນເວລາທີ່ຜູ້ກ່ຽວປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເວລາ 1 ປີ ໂດຍໄດ້ຮັບອະນຸບາດໃຫ້ຽດເກັບພາສີ ຊົ່ວຄາວ ແລະ ພາຍຫຼັງທີ່ຜູ້ກ່ຽວສິ້ນສຸດການປະຕິບັດວຽກງານ ຢູ່ ສປປ ລາວຕ້ອງໄດ້ນຳອອກຄືນ ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ໄດ້ນຳອອກ ຄືນ ແລະ ໄດ້ຂາຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ, ຕາມເອກະສານແຈ້ງເວລານຳເຂົ້າ ແມ່ນ 12.500 \$, ຕາມກຳມະ ການຕີລາຄາ ຊຶ່ງມີມູນຄ່າບັງເຫຼືອ ແມ່ນ 10.000 \$, ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້: (ສົມມຸດ ອັດຕາ ພາສີ 30%, ອັດຕາ, ອັດຕາແລກປ່ຽນ : 1 \$ = 9.200 ກີບ)

- ມູນຄ່າເປັນເງິນກີບ : $10.000 \times 9.200 = 92.000.000$ ກີບ;
- ພາສີຂາເຂົ້າ : $92.000.000 \times 30\% = 27.600.000$ ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້: $(92.000.000 + 27.600.000) \times 40\% = 47.840.000$ ກີບ;
- ກຳໄລລວມ : $(92.000.000 + 27.600.000 + 47.840.000) \times 15\% = 25.116.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $192.556.000 \times 10\% = 19.255.600$ ກີບ;
- ອາກອນກຳໄລ ແບບບັງຄັບທີ່ຕ້ອງເສຍ : $25.116.000 \times 20\% = 5.023.200$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ຄ່າພາສີ,ອາກອນຊົມໃຊ້,ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນກຳໄລ ດັ່ງກ່າວ ອາດຈະແມ່ນ ຜູ້ຂາຍ ຫຼື ຜູ້ຊື້ ລົດ ເປັນຜູ້ມອບ ແລ້ວແຕ່ຈະມີການຕົກລົງກັນ, ໃນກໍລະນີ ບໍ່ມີເອກະສານການນຳເຂົ້າ ແມ່ນຈະກຳນົດເອົາ ມູນຄ່າສະໜອງ ຢູ່ພາຍໃນ ຕາມຄະນະກຳມະການຕີລາຄາ ແລະ ໃຫ້ຄິດໄລ່ ພາສີ ແລະ ອາກອນ ຕາມວິທີຄິດໄລ່ເທິງ ນີ້. ກໍລະນີ ຂາຍສິນຄ້າທີ່ຖືກຍົກເວັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແຕ່ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວມັນອນຢູ່ໃນ

ລາຍການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນຕົ້ນ ພາຫະນະ(ລົດ) ຂອງສະຖານທຸດ ຫຼື ນັກການທຸດ ກໍຈະຕ້ອງຖືກຄິດໄລ່ ໃຫ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ພັນທະອື່ນໆຕາມກົດໝາຍກຳນົດ ,ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ພັນທະອື່ນໆ ຈະຖືກຮຽກເກັບນຳຜູ້ຊື້ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ.

4. ການນຳເຂົ້າສິນ ສິນຄ້າທີ່ຖືກນຳອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຊົ່ວຄາວ.

ກໍລະນີການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ທີ່ຖືກນຳອອກໄປຕ່າງປະເທດຊົ່ວຄາວ ເພື່ອດຳເນີນການບາງຢ່າງ ເຊັ່ນ: ການເກັບຄວາມລະອຽດ, ການປຸງແຕ່ງ, ການປຸງແຕ່ງຄືນໃໝ່ ແລະ ການສ້າງໃໝ່, ການສ້ອມແປງ ຫຼື ການປະກອບພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລາທີ່ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຖືກນຳເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ແມ່ນຄ່າຕອບແທນສຳລັບວຽກທີ່ໄດ້ດຳເນີນກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວທີ່ຜູ້ນຳເຂົ້າໄດ້ຊຳລະ ຫຼື ຕ້ອງໄດ້ຊຳລະໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດ; ໝາຍເຖິງ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ເຄີຍຖືກນຳເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ ຢ່າງໜ້ອຍຕັ້ງໜຶ່ງ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງສິນຄ້ານັ້ນ ກໍຄືບຖ້ວນ, ຖືກຕ້ອງ ຕາມສັນຍາ ລະຫວ່າງຜູ້ສະໜອງ ແລະ ຜູ້ຮັບການສະໜອງ ຕໍ່ມາຈາກຄຳຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ອາດມີຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ຕໍ່ເຕີມ,ສ້ອມແປງ ຫຼື ປຸງແຕ່ງບາງຢ່າງກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຄືນໃໝ່ ຈຶ່ງໄດ້ສິ່ງສິນຄ້ານັ້ນ ອອກ ຈາກ ສປປ ລາວ ໄປໃຫ້ໂຮງງານບໍ່ອບຜະລິດ ຫຼື ປຸງແຕ່ງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອປັບປຸງຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ດັ່ງນັ້ນ,ຄ່າບໍລິການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ຕໍ່ເຕີມ ດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຕື່ມໂດຍ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມູນຄ່າຂອງການສະໜອງນັ້ນຈະຖືກຄິດໄລ່ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍກຳນົດ. ກໍລະນີ ການສິ່ງສິນຄ້າບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ຢູ່ໃນສັນຍາຊື້-ຂາຍ. ສຳລັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສ້ອມແປງ ຫຼື ປັບປຸງຄືນ ຫຼື ອາດປ່ຽນເອົາສິນຄ້າໃໝ່ ຂອງຍີ່ຫໍ້ເດີມ ຖືວ່າເປັນພາລະ ຂອງຜູ້ສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດ (ສິນຄ້າຍັງຢູ່ໃນເວລາການຄ້າປະກັນ) ແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອີກ, ເນື່ອງຈາກວ່າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ແຈ້ງເສຍພັນທະຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນ ໃນເວລາທີ່ນຳເຂົ້າມາກ່ອນໜ້ານັ້ນ ຄືບຖ້ວນແລ້ວ.

ຂ. ການສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າ

ກໍລະນີການສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າໄປຕ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກວ່າໄຟຟ້າເປັນສິນຄ້າປະເພດທີ່ບໍ່ສາມາດ ສຳພັດ ແລະ ຈັບບາຍໄດ້ ແລະ ບໍ່ເປັນສິນຄ້າທີ່ຕ້ອງແຈ້ງເອກະສານສົ່ງອອກຢູ່ດ່ານພາສີ ຄືກັບສິນຄ້າປະເພດອື່ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາຕາມສັນຍາ ຊື້-ຂາຍ ບົນພື້ນຖານປະລິມານ (ໜັກບໄຟ) ຂອງການສົ່ງອອກກະແສໄຟຟ້າຕົວຈິງ.

ຄ. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ:

ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ມູນຄ່າຊື້-ຂາຍ, ແລກປ່ຽນ, ໃຫ້ລ້າ, ຊົມໃຊ້ເອງ ສິນຄ້າ, ຊົບສິນ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 11 ແລະ ມາດຕາ 15 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ລະອຽດ ດັ່ງນີ້:

- 1. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ ລວມທັງການສະໜອງເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ຫຼື ເປັນຖ້ຽວ ແມ່ນມູນຄ່າສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຕົວຈິງ ບວກ ອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້ຳມີ) ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ແມ່ນມູນຄ່າຂອງທຸກສິ່ງ ທຸກຢ່າງ ທີ່ຜູ້ສະໜອງໄດ້ຮັບຈາກລູກຄ້າຂອງຕົນ ສຳລັບກໍລະນີທີ່ສາມາດກຳນົດເປັນເງິນໄດ້.
  - ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງນີ້ :
    - ລາຄາຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ຄ່າບໍລິການ ຕົວຈິງ;

- ເງິນອຸດໜູນທີ່ລັດຖະບານໄດ້ສະໜັບສະໜູນໂດຍກົງຕໍ່ລາຄາຂອງການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ;
- ຄ່າພາສີ, ອາກອນບາງປະເພດ, ຄ່າທຳນຽມ ແລະ ພັນທະອື່ນໆທີ່ພົວພັນ, ລາຍຈ່າຍເພີ່ມເຕີມອື່ນໆ (ຊັ້ນ: ຄ່ານາຍໜ້າ, ການຫຼົ່ມຫໍ່ປົກກະຕິ, ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຄ່າປະກັນໄພ ທີ່ຜູ້ສະໜອງຕິດໄລ່ເກັບຈາກລູກຄ້າ ເຖິງວ່າຈະຖືກຄອງໂດຍສັນຍາຕ່າງຫາກກໍຕາມ.
- ລາຍການທີ່ບໍ່ເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງນີ້:
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
  - ມູນຄ່າຂອງສິ່ງບັນຈຸຖືກສົ່ງຄືນ ທີ່ບໍ່ມີການອອກໃບເກັບເງິນ.

2. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນກໍລະນີ ຄ່າຕອບແທນທີ່ໄດ້ຮັບບໍ່ຖືກກຳນົດ ຫຼື ບໍ່ສາມາດກຳນົດ ຫຼື ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນເປັນເງິນໄດ້ ແມ່ນມູນຄ່າສະໜອງຕາມທ້ອງຕະຫຼາດຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ປະເພດດຽວກັນ ທີ່ຖືກຂາຍໃນເວລານັ້ນ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ສາມາດຮູ້ມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ຖືກສະໜອງຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ແມ່ນໃຫ້ກຳນົດ ດັ່ງນີ້ :

- ຖ້າເປັນສິນຄ້າ ຕ້ອງແມ່ນມູນຄ່າທີ່ບໍ່ຕຳກວ່າລາຄາຊື້ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ຫຼື ສິນຄ້າທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ແຕ່ຖ້າຫາກບໍ່ມີລາຄາຊື້ ແມ່ນໃຫ້ກຳນົດໂດຍບໍ່ໃຫ້ຕຳກວ່າລາຄາຕົ້ນທຶນໃນເວລາສະໜອງຕົວຈິງ;
- ຖ້າເປັນການບໍລິການ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ບໍ່ຕຳກວ່າ ມູນຄ່າຂອງການບໍລິການທີ່ສະໜອງໃນເວລານັ້ນ ແລະ ສະຖານທີ່ແຫ່ງນັ້ນ.

3. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີການຊຳລະດ້ວຍການເອົາ ສິນຄ້າ ແລກປ່ຽນສິນຄ້າ ຫຼື ສິນຄ້າແລກປ່ຽນການບໍລິການ ຫຼື ການບໍລິການແລກປ່ຽນການບໍລິການ ຕາມສັນຍາການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງສອງ ຫຼື ຫຼາຍຝ່າຍ ແມ່ນຖືວ່າເປັນການຊື້-ຂາຍ ສອງສິນ ຫຼື ເປັນການສະໜອງສິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າຄູ່ສັນຍາຫາກເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືກັນ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງຖືກກຳນົດເປັນແຕ່ລະການສະໜອງ ຊຶ່ງແມ່ນລາຄາຂາຍ ຫຼື ມູນຄ່າສະໜອງ ຕາມທ້ອງຕະຫຼາດໃນເວລານັ້ນ ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການແລກປ່ຽນທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ໃນກໍລະນີ ຄູ່ສັນຍາແລກປ່ຽນ ຝ່າຍໃດ ຝ່າຍໜຶ່ງ ບໍ່ແມ່ນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ໂດຍຄູ່ສັນຍາ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນຄູ່ສັນຍາ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ມີສິດຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕໍາເນີນທຸລະກິດ ນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍລົດຈັກໄດ້ເອົາລົດ ຈັກ ຈຳນວນ 1 ຕັນ, ມູນຄ່າບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 4.500.000 ກີບ/ຄັນ ແລກປ່ຽນເອົາເຄື່ອງປັບອາກອນ (ແອເຢັນ) ກັບຮ້ານຂາຍບ່ອຍເຄື່ອງປັບອາກອນ ຂອງ ທ້າວ ຂ ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມູນຄ່າແອເຢັນຂາຍຢູ່ໜ້າຮ້ານ: 4.500.000 ກີບ, ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າເປັນການແລກປ່ຽນສິນຄ້າລະຫວ່າງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກັບຜູ້ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງສິນຄ້າມີມູນຄ່າເທົ່າກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ທີ່ມີໜ້າທີ່ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແມ່ນຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍຄື ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ, ສ່ວນຮ້ານຂາຍບ່ອຍ ທ້າວ ຂ ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ມີສິດຄິດໄລ່ເກັບ . ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສຳລັບກໍລະນີການແລກປ່ຽນສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ມີດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂອງລົດຈັກ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ ທ້າວ ຂ ຮ້ານຂາຍບ່ອຍແອເຢັນບໍ່ລວມ ອມພ : 4.500.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຄິດໄລ່ເກັບ : $4.500.000 \times 10\% = 450.000$ ກີບ;
- ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງມີມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າ (ລົດຈັກ) ຈຳນວນເງິນ

- 4.500.000 ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 450.000 ກີບ ມອບໃຫ້ ຮ້ານຂາຍບ່ອຍແອເປັນ ທ້າວ ຂໍ ທີ່ ຈະຕ້ອງຈ່າຍ ທັງໝົດ $4.500.000 + 450.000 = 4.950.000$ ກີບ; ສໍາລັບ ຮ້ານ ທ້າວ ຂໍ ຕ້ອງອອກໃບ ເກັບເງິນ ບໍ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກ່ຽວກັບການສະໜອງ ແອເປັນມອບໃຫ້ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ.

4. ການ ເອົາສິນຄ້າແລກປ່ຽນສິນຄ້າ ຫຼື ສິນຄ້າ ແລກປ່ຽນການບໍລິການ ທີ່ມີມູນຄ່າບໍ່ເທົ່າກັນ ໂດຍມີການຕອບແທນ ສ່ວນຜິດດ່ຽງເປັນຈໍານວນເງິນ; ໃນກໍລະນີນີ້ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບຜູ້ສະໜອງທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ ສ່ວນຜິດດ່ຽງເປັນຈໍານວນເງິນ ແມ່ນລາຄາຂາຍສິນຄ້າ ຫຼື ຄ່າບໍລິການຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ທີ່ຖືກສະໜອງໂດຍ ອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ລົບໃຫ້ຈໍານວນເງິນທີ່ຕົນໄດ້ຈ່າຍ ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ). ສໍາລັບອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບຄ່າ ຕອບແທນເປັນສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ບວກສ່ວນຜິດດ່ຽງເປັນຈໍານວນເງິນ ແມ່ນລາຄາຂາຍສິນຄ້າ ຫຼື ຄ່າ ບໍລິການ ຕາມທ້ອງຕະຫຼາດ ທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ ບວກຈໍານວນເງິນຕໍາຕອບແທນທີ່ໄດ້ຮັບ ຫຼື ມູນຄ່າຕົວຈິງ ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການໃນທ້ອງຕະຫຼາດໃນເວລານັ້ນ ບວກອາກອນຊົມໃຊ້(ຖ້າມີ) ບໍ່ລວມອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ;

ຕົວຢ່າງ : ທ້າວ ກ ເອົາລົດກະບະ 4 ບະຕູ ມູນຄ່າ 300.000.000 ກີບ ແລກປ່ຽນ ເອົາ ດິນ ພ້ອມດ້ວຍເຮືອນ ຂອງ ທ້າວ ຂ ມູນຄ່າທັງໝົດ 400.000.000 ກີບ; ກໍລະນີ ນີ້ ແມ່ນ ສິນຄ້າ ແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ດ້ວຍມູນຄ່າບໍ່ ເທົ່າກັນ. ອີງໃສ່ມູນຄ່າ ສິນຄ້າ ຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ ເຫັນວ່າ ທ້າວ ກ ຈະຕ້ອງທົດແທນສ່ວນຜິດດ່ຽງເປັນເງິນໃຫ້ແກ່ ທ້າວ ຂ ຈໍານວນ 100.000.000 ກີບ ຈຶ່ງຈະເທົ່າທຽມກັນ ດັ່ງນີ້ :

• **ສໍາລັບ ທ້າວ ກ :**

ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບ ທ້າວ ກ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ທີ່ຕ້ອງຈ່າຍສ່ວນຜິດດ່ຽງ ແມ່ນມູນຄ່າ ຂາຍສິນຄ້າ (ເຮືອນ) ທີ່ສະໜອງໂດຍ ອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ກໍຄື ທ້າວ ຂ ລົບກັບຈໍານວນເງິນ ທີ່ຕົນໄດ້ຈ່າຍ ໃຫ້ ທ້າວ ຂ ດັ່ງນີ້:

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $400.000.000 - 100.000.000 = 300.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ : $300.000.000 \times 10\% = 30.000.000$ ກີບ;

• **ສໍາລັບ ທ້າວ ຂ :**

ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບ ທ້າວ ຂ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບເງິນສ່ວນຜິດດ່ຽງ ແມ່ນມູນຄ່າຂາຍ ສິນຄ້າ ທີ່ສະໜອງໂດຍອີກຝ່າຍໜຶ່ງ ກໍຄື ມູນຄ່າລົດ ຂອງ ທ້າວ ກ ບວກກັບ ຈໍານວນເງິນທີ່ຕົນໄດ້ຮັບ ຈາກ ທ້າວ ກ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $300.000.000 + 100.000.000 = 400.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ : $400.000.000 \times 10\% = 40.000.000$ ກີບ.

ວິທີທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍໆ ແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາ ມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າ ທີ່ຕົນຕອບຄອງ ຫຼື ຕົນເປັນກຳມະສິດ ທີ່ມອບ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນໃນຮູບການແລກປ່ຽນ ເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ໝາຍຄວາມວ່າ ສິນຄ້າທີ່ຕົນມອບໃຫ້ ຄູ່ສັນຍານັ້ນ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງສິນຄ້າ ຂອງຕົນໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ ຕາມມູນຄ່າ ຕົວຈິງ ຂອງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ.

5. ການສະໜອງ ການບໍລິການທີ່ນໍາໃຊ້ສິນຄ້າທີ່ເປັນຊັບສິນຂອງຫຸລະກິດໃນນາມສ່ວນຕົວ ຫຼື ການບໍລິການ ຖືກ ສະໜອງແບບບໍ່ເສຍຄ່າ ແມ່ນມູນຄ່າເຕັມຂອງການສະໜອງການບໍລິການບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຕົວຢ່າງ : ການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ສະໜອງການບໍລິການ ທີ່ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ອື່ນແບບບໍ່ເສຍຄ່າ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: ໃນເດືອນ 1/2020 ຮ້ານຂາຍຍົກຈັກຊັກເຄື່ອງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຂາຍຈັກຊັກເຄື່ອງໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າທົ່ວໄປ ຈໍານວນ 25 ເຄື່ອງ, ລາຄາຂາຍບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ : 3.000.000 ກີບ/ເຄື່ອງ ແລະ ພາຍໃນເດືອນດຽວກັນ ເຈົ້າຂອງຮ້ານຍັງໄດ້ເອົາຈັກຊັກເຄື່ອງ ຈໍານວນ 2

ເຄື່ອງ ມອບໃຫ້ ພີ່ນ້ອງ ຂອງຕົນໂດຍບໍ່ເກັບເງິນ (ບໍ່ເສຍຄ່າ), ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການສະໜອງໃຫ້ລູກຄ້າ ແລະ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນແບບບໍ່ເສຍຄ່າ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍບໍ່ລວມ ອມພ ໃຫ້ລູກຄ້າທີ່ມີການເກັບເງິນ : $25 \times 3.000.000 = 75.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າສະໜອງແບບບໍ່ເກັບເງິນ : $2 \times 3.000.000 = 6.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $75.000.000 + 6.000.000 = 81.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $81.000.000 \times 10\% = 8.100.000$ ກີບ.

ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈັກຊັກວ່າ z ເຄື່ອງ ທີ່ມອບໃຫ້ຜູ້ອື່ນແບບບໍ່ເສຍຄ່າ (ບໍ່ເກັບເງິນ) ຫຼື ເອົາໃຫ້ລ້າ ແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາຕາມລາຄາຂາຍຕົວຈິງ ສິນຄ້າປະເພດດຽວກັນໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າອື່ນດັ່ງຕົວຢ່າງການຄິດໄລ່ ຢູ່ເທິງນີ້.

6. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນປະເພດອື່ນ ທີ່ກຳນົດມູນຄ່າຄົງຕົວ ຊຶ່ງລວມມີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນຳແລ້ວ ເຊັ່ນ: ບີ້, ບັດເຂົ້າຊົມ, ບັດຕື່ມເງິນໂທລະສັບ, ໃບຫວຍ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນ ມູນຄ່າ ທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ໃຫ້ຄິດໄລ່ ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned}
 - \text{ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ} &= \frac{\text{ມູນຄ່າລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ}}{1+10\% \text{ ຫຼື } 100+10} \\
 - \text{ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ} &= \frac{\text{ມູນຄ່າລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ}}{100+\text{ອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ}10\% \text{ ຫຼື } 0\%}
 \end{aligned}$$

7. ກິດຈະການກ່ຽວກັບຕົວແທນ ແລະ ນາຍໜ້າ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນກິດຈະການຕົວຈິງ ຫຼື ຕາມ ສັນຍາທີ່ຍັງບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

8. ຕົວແທນຈຳໜ່າຍແບບບໍ່ຂາດຕົວ (ໄດ້ຮັບສ່ວນແບ່ງເປັນອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ) ເຊັ່ນ: ຂາຍບັດໂທລະສັບ, ຂາຍມື້ ຍິນ, ຂາຍປະກັນໄພ, ຂາຍໃບຫວຍ-ເລກຫວຍ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດລາຄາຄົງຕົວ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຕາມສັນຍາທີ່ຍັງ ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ລໍາລັບການປະກັນໄພຕໍ່ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຜູ້ຊື້ການປະກັນໄພຕໍ່ຕົວຈິງ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

9. ຕົວແທນຈຳໜ່າຍແບບຂາດຕົວ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຕົວຈິງ.

10. ການເປັນນາຍໜ້າໃຫ້ແກ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ໃນການເຈລະຈາ ເຮັດໃຫ້ເກີດສັນຍາຂຶ້ນໄດ້ ລະຫວ່າງລູກສັນຍາ ແມ່ນມູນຄ່າໄດ້ຮັບຕາມສັນຍາທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

11. ການທ່ອງທ່ຽວ ຊຶ່ງມູນຄ່າການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ອາດລວມມີຄ່າບໍລິການອື່ນໆ ຫຼື ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ຄ່າເດີນທາງ, ຄ່າພັກເຊົາ, ຄ່າອາຫານ, ຄ່າພາຫະນະນຳທ່ຽວ, ຄ່ານຳທ່ຽວ, ຄ່າເຂົ້າຊົມ ແລະ ຄ່າອື່ນໆ ແມ່ນ ມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການບໍລິການສະເພາະສ່ວນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນດິນແດນ ສປປ ລາວ ທີ່ຍັງບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ.

12. ກິດຈະການໄປສະນີ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ :

- ກິດຈະການໄປສະນີ ເຊັ່ນ: ການສົ່ງຈັດໝາຍ, ການສົ່ງເມ, ດຶງເມດ່ວນ, ການຝາກສິນຄ້າ ແລະ ອື່ນໆ ແມ່ນ ມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຊົມໃຊ້ການບໍລິການ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ກິດຈະການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ເຊັ່ນ: ໂທລະສັບ, ໂທລະສານ, ອິນເຕີແນັດ, ອິນຕາແນັດ, ໂທລະພາບ ໃຊ້ສາຍ, ໂທລະພາບໃຊ້ຈານດາວທຽມ ແລະ ການສື່ສານດ້ານເອເລັກໂທຣນິກອື່ນໆ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກການຊົມໃຊ້ການບໍລິການ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ການບໍລິການຕົ້ນດາວທຽມຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຊົມໃຊ້ຕົວຈິງ ບໍ່ລວມອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ.

13. ກິດຈະການຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ-ສ້ອມແປງ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ແມ່ນມູນຄ່າຕົວຈິງຂອງການກໍ່ສ້າງ-ສ້ອມແປງ ຫຼື ມູນຄ່າຕາມສັນຍາ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.
14. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີການຂຽນໃບເກັບເງິນໂດຍບໍ່ແຍກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕ່າງຫາກ (ລາຄາລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ) ແມ່ນມູນຄ່າທັງໝົດທີ່ຂຽນຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນນັ້ນ;
15. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຕາມລາຄາຊີ້ນຳຂອງລັດ ແມ່ນລາຄາທີ່ລັດຊີ້ນຳ ເຖິງວ່າຈະສະໜອງໃນ ລາຄາຫຼຸດທີ່ລັດຊີ້ນຳກໍ່ຕາມ ແຕ່ຖ້າຂາຍເກີນລາຄາຊີ້ນຳ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນຕາມລາຄາຂາຍ ຕົວຈິງ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.
16. ກິດຈະການຂົນສົ່ງພາຍໃນ ແມ່ນມູນຄ່າຂົນສົ່ງຕົວຈິງ ບວກເງິນອຸດໜູນທີ່ຜິວພັນໂດຍກົງກັບລາຄາດັ່ງກ່າວ (ຖ້າ ມີ) ແຕ່ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
17. ການສະໜອງການບໍລິການຂົນສົ່ງ ລະຫວ່າງ ປະເທດ ຊຶ່ງ ແມ່ນການຂົນສົ່ງ ຈາກ ສປປ ລາວ ໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກຕ່າງປະເທດ ມາຍັງ ສປປ ລາວ. ການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງປະເທດ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນ ບາງ ສປປ ລາວ ໄດ້ ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ການຂົນສົ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳໃຊ້ໄລຍະທາງ ຈາກຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ຊາຍແດນ ເຂົ້າມາ ບັງ ຈຸດສິ້ນສຸດການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ຫລື ຜູ້ໂດຍສານ ຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ຫຼື ຈາກຈຸດຮັບສິນຄ້າ ຫລື ຜູ້ໂດຍສານ ຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ ໄປຫາຈຸດຊາຍແດນ ຊຶ່ງເປັນຈຸດສິ້ນສຸດໄລຍະທາງທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ສປປລາວ ເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງຖືວ່າ ເປັນການໜອງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນດິນແດນ ສປປ ລາວ ແລະ ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມຊັດສ່ວນ ໄລຍະທາງທີ່ມີການແລ່ນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້:
  - ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ = ມູນຄ່າການຂົນສົ່ງທັງໝົດ x ຊັດສ່ວນການບໍລິການຢູ່ ສປປ ລາວ ;
  - ຊັດສ່ວນການສະໜອງບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ = $\frac{\text{ໄລຍະທາງທີ່ນຳໃຊ້ ຢູ່ ສປປ ລາວ}}{\text{ໄລຍະທາງ ຂົນສົ່ງທັງໝົດ}} \times 100$;
18. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ໃນລາຄາລວມກັນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດ້ອງໄດ້ແຍກຢ່າງຊັດເຈນ ລາຍຮັບຈາກການສະໜອງທີ່ ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຖ້າບໍ່ສາມາດແຍກໄດ້ ແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາມູນຄ່າການສະໜອງທັງ ໝົດເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
19. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີການຈ່າຍເງິນຫຼາຍຄັ້ງ ເຊັ່ນ: ການຂາຍຜ່ອນຊຳລະ ຫຼື ການເຊົ່າ-ຊື້, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:
  - ສຳລັບການຂາຍແບບຜ່ອນຊຳລະ ແມ່ນມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການດັ່ງກ່າວ (ບໍ່ລວມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ບໍ່ລວມເອົາດອກເບ້ຍເຂົ້ານຳ), ໂດຍຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເທື່ອດຽວໃນ ເວລາທີ່ມີການສະໜອງເກີດຂຶ້ນ;
  - ສຳລັບການເຊົ່າ-ຊື້ ແມ່ນມູນຄ່າຂາຍ (ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ລວມມີດອກເບ້ຍເຂົ້ານຳ) ແລະ ໃຫ້ ຄິດໄລ່ໄລ່ເກັບຕາມມູນຄ່າທີ່ຈ່າຍຕົວຈິງໃນແຕ່ລະໄລຍະຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນສັນຍາການເຊົ່າ-ຊື້ດັ່ງກ່າວ;
20. ການສະໜອງໂດຍຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າຊື້-ຂາຍ ຫຼື ມູນຄ່າສະໜອງຕົວຈິງ ແຕ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
21. ກໍລະນີການສະໜອງ ໂດຍຜູ້ມີພູມລຳເນົາ ແຕ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າຊື້-ຂາຍ ຫຼື ມູນຄ່າສະໜອງຕົວຈິງ ແຕ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

- 22. ການຊື້-ຂາຍອອນລາຍ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າຊື້ຂາຍຕົວຈິງແຕ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- 23. ກໍລະນີວິສາຫະກິດທີ່ເຄື່ອນໄຫວກິດຈະການຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ: ທະນາຄານ, ສະຖາບັນການເງິນອື່ນ ລວມທັງ ທຸລະກິດ ເຊົ່າສິນເຊື່ອ ໄດ້ມີການສະໜອງ ສິນຄ້າ ຫລື ຊັບສິນອື່ນ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຖ້າວ່າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີລາຍຮັບສໍາຮອງ ກໍໃຫ້ລວມເຂົ້າເປັນພື້ນຖານການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມອັນດຽວ ເຊັ່ນວ່າ ໂຮງງານຜະລິດເຫຼົ້າ, ເບຍ, ນໍ້າຕານ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ມີລາຍຮັບຈາກການຂາຍສິ່ງເສດເຫຼືອ ຂອງວັດຖຸດິບ ສໍາລັບການຜະລິດ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ ແລະ ຖ້າເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ເປັນເງິນກີບໂດຍສິ່ງຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງທະນາຄານໃນເວລາທີ່ມີການຄິດໄລ່ ນັ້ນເກີດຂຶ້ນ.

ໝາຍເຫດ : ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈະບໍ່ລວມເອົາສ່ວນຫຼຸດການຄ້າ ໃນກໍລະນີ ເປັນການສົ່ງເສີມການຂາຍ ໂດຍມີການກໍານົດໄລຍະເວລາຫຼຸດລາຄາຢ່າງຊັດເຈນ, ການເປັນລູກຄ້າປະຈໍາປີກກະຕິ ຫຼື ການຊື້ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຈໍານວນຫຼາຍ, ການແຖມສິນຄ້າໃຫ້ລູກຄ້າ ຊຶ່ງໄດ້ອອກໃບເກັບທີ່ລະບຸມູນຄ່າສ່ວນຫຼຸດຢ່າງຊັດເຈນ; ສໍາລັບສ່ວນຫຼຸດການເງິນ ໃນກໍລະນີ ລູກຄ້າໄດ້ຊໍາລະເງິນລ່ວງໜ້າ ຫຼື ຊໍາລະເງິນໄວ ຫຼື ຊໍາລະເປັນເງິນສົດ ແລະ ອື່ນໆທີ່ເປັນສ່ວນຫຼຸດການເງິນ ຖືວ່າເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຍົກຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດໍາເນີນທຸລະກິດຂາຍເຄື່ອງເຟີນີເຈີ ໄດ້ກໍານົດເວລາໃນການຂາຍຫຼຸດລາຄາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຂາຍໄລຍະ 3 ເດືອນ ໃນລະຫວ່າງເດືອນ ສິງຫາ - ຕຸລາ 2020, ໃນເດືອນ ກັນຍາ 2020 ໄດ້ຂາຍຊຸດເຟີນີເຈີ ສໍາລັບທ້ອງຮັບແຂກໃຫ້ ລູກຄ້າ ຂ ຕາມລາຄາ ປົກກະຕິລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແລ້ວ ແມ່ນ 30.000.000 ກີບ ແຕ່ ທາງບໍລິສັດໄດ້ຫຼຸດລາຄາໃນຊ່ວງໄປໄມຊິນນີ້ 15%. ສະນັ້ນ, ລູກຄ້າ ຂ ຈະໄດ້ຮັບສ່ວນຫຼຸດ ໃນອັດຕາ 15% ຂອງມູນຄ່າປົກກະຕິ ຄື: 30.000.000 x 15% = 4.500.000 ກີບ; ລູກຄ້າ ຂ ຈະໄດ້ຈ່າຍເງິນທັງໝົດທີ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແລ້ວ : 30.000.000 – 4.500.000 = 25.500.000 ກີບ . ສະນັ້ນ,ພາຍຫຼັງທີ່ລູກຄ້າ ຂ ໄດ້ຊໍາລະເງິນ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນ ໂດຍແບກ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມອອກຕ່າງທາກຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{25.500.000}{110} \times 100 = 23.181.818$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $23.181.818 \times 10\% = 2.318.182$ ກີບ.

ສ່ວນຫຼຸດການຄ້າ ທີ່ບໍ່ໃຫ້ຖືເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ ກໍຕໍາເມີນ ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ມີແຜນການກໍານົດສ່ວນຫຼຸດລະອຽດ ແລະ ຕ້ອງເກີດຂຶ້ນກ່ອນການອອກໃບເກັບເງິນ.

ມາດຕາ 13 ການດັດແກ້ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການປັບປຸງ ຫຼື ດັດປັບ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕົ້ນໃໝ່ໃຫ້ຖືກກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງການສະໜອງ ຍ້ອນມີການປ່ຽນແປງບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ກ່ຽວກັບການສະໜອງດັ່ງກ່າວ ໂດຍມີການຕົກລົງຮ່ວມກັນ ລະຫວ່າງຜູ້ຮ່ວມສັນຍາ ຊື້ - ຂາຍ ຫຼື ຄໍາຕົດສິນທີ່ມີຜົນບັງກັບໃຊ້ໂດຍເດັດຂາດ ຂອງຄະນະກຳມະການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ທັງສອງຝ່າຍອົບຮອງໄດ້ . ການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນ ຕ້ອງເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ອອກໃບເກັບເງິນ ແລະ ໄດ້ແຈ້ງຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃສ່ໃນ ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ໃບແຈ້ງ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ໃນໄລຍະດັ່ງກ່າວແລ້ວເທົ່ານັ້ນ ຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້ :

- 1. ລູກຄ້າ ຊຶ່ງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຄົນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ;

2. ມີການຍົກເລີກການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຕາມພາຍຫຼັງ;
3. ມີການການຫຼຸດ ຫຼື ເພີ່ມລາຄາ ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຕາມພາຍຫຼັງ;
4. ມີການປະຕິເສດກ່ຽວກັບປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ຫຼື ລາຄາສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ຖືກສະໜອງບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ;
5. ສິນຄ້າຖືກທຳລາຍ, ເປ່ເພ ຫຼື ເຊື່ອມຄຸນນະພາບ ຍ້ອນໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ຫຼື ກໍລະນີອື່ນໆຂອງເຫດສຸດວິໄສ ແລະ ກໍລະນີທີ່ມີການສູນເສຍລາຄາໂດຍທຳມະຊາດ ຂອງສິນຄ້າປະເພດທີ່ເນົາເປື້ອຍໄວ ລະອຽດ ຄື ດັ່ງນີ້:

1. ກໍລະນີ ລຸກຄ້າສິ່ງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຄົນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ

ກ. ຜູ້ຊື້ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ສິ່ງສິນຄ້າຄົນ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ຍ້ອນສິນຄ້າ ດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຫຼື ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງຂອງສິນຄ້າເສຍຄຸນ, ບໍ່ສຳເລັດ ຫຼື ສ້ອມແປງບໍ່ແລ້ວ, ຜູ້ຊື້ຕ້ອງອອກເອກະສານຢັ້ງຢືນ ຈຳນວນ ສິນຄ້າ ທີ່ຖືກສິ່ງຄົນຕົວຈິງ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍ :

ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຂາຍຈັກຊັກຜ້າຈຳນວນ 15 ເຄື່ອງ ໃຫ້ແກ່ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນດຽວກັນ ໃນລາຄາຂາຍບໍລວມອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ເຄື່ອງລະ 5.000.000 ກີບ, ລວມມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແມ່ນ 75.000.000 ກີບ ຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນໄດ້ມີການຄິດໄລ່ເກັບ ແລະ ລະບຸຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 7.500.000 ກີບ ທີ່ຈ່າຍໂດຍຜູ້ຊື້ ແລະ ຕໍ່ມາຜູ້ຂາຍໄດ້ບັນທຶກຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ໃນໃບແຈ້ງຂອງຕົນ ແລະ ໄດ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍກຳນົດ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຜູ້ຊື້ໄດ້ສິ່ງຈັກຊັກຜ້າຄົນຈຳນວນ 5 ເຄື່ອງ ຍ້ອນບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ໂດຍໄດ້ຮັບການແທນດີຈາກຜູ້ຂາຍ ສິ່ງຕ້ອງໄດ້ດັດແກ້ ການຊື້-ຂາຍຕາມການສະເໜີ ຂອງລຸກຄ້າ ພ້ອມກັນນີ້ກໍຕ້ອງໄດ້ດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຈັກຊັກຜ້າທີ່ຖືກສິ່ງຄົນ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ $5.000.000 \times 5 = 25.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສຳລັບຈັກຊັກຜ້າທີ່ຖືກສິ່ງຄົນ: $25.000.000 \times 10\% = 2.500.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຈັກຊັກຜ້າທີ່ສິ່ງຄົນລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ $(25.000.000 + 2.500.000) = 27.500.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກດັດແກ້ $(75.000.000 - 25.000.000) = 50.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຫຼັງຈາກດັດແກ້ແລ້ວ $50.000.000 \times 10\% = 5.000.000$ ກີບ.

ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຕ້ອງອອກເອກະສານຢັ້ງຢືນສຳລັບຈັກຊັກຜ້າ 5 ໜ່ວຍ ທີ່ຖືກສິ່ງຄົນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ທີ່ຂາຍຈັກດັ່ງກ່າວໂດຍລະບຸລາຄາ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມມູນຄ່າ 27.500.000 ກີບ. ເອກະສານຢັ້ງຢືນ ຈາກ ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຖືວ່າເປັນເອກະສານຢັ້ງຢືນ ທີ່ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງ ໃນການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສຳລັບບໍລິສັດ ຈຳກັດ.

ຜົນຂອງການດັດແກ້ ການຊື້-ຂາຍດັ່ງນີ້ຄື: ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຮັກສາຈັກຊັກຜ້າໄວ້ 10 ໜ່ວຍ $(75.000.000 - 25.000.000 = 50.000.000$ ກີບ) ແລະ ໃນນັ້ນໄດ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈຳນວນ $(7.500.000 - 2.500.000 = 5.000.000$ ກີບ);

ກໍລະນີທີ່ຈັກຊັກຜ້າຖືກສິ່ງຄົນພາຍໃນໄລຍະອາກອນດຽວກັນ(ປະຈຳເດືອນ) ກັບໄລຍະເວລາທີ່ມີການສະໜອງເບື້ອງຕົ້ນ, ໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນມູນຄ່າຊື້ 50.000.000 ກີບ ສຳລັບຈັກຊັກຜ້າ 10 ໜ່ວຍ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ ຈຳນວນ 5.000.000 ກີບ.

ກໍລະນີທີ່ຈັກຊັກຜ້າຫາກຖືກສິ່ງຄົນຢູ່ໃນໄລຍະອາກອນຖັດມາ ລວມທັງການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນ ຈະຕ້ອງຖືກດັດແກ້ ເພື່ອລະຫັອນມູນຄ່າຕົວຈິງຂອງການຊື້-ຂາຍພາຍຫຼັງສິນຄ້າຖືກສິ່ງຄົນ.

ໃນທຸກໆກໍລະນີຂອງການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມນັ້ນ, ບັນດາໃບເກັບເງິນທີ່ຖືກດັດແກ້ ທັງໝົດ ຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນປຶ້ມໃບເກັບເງິນ ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ ແລະ ເພື່ອເປັນການນໍາສະເໜີຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາ ອາກອນ.

- ຂ. ຜູ້ຊື້ບໍ່ແມ່ນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນໃນເວລາສິ່ງສິນຄ້າຄືນ, ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງສົ່ງໃບ ເກັບເງິນທີ່ໄດ້ອອກໃຫ້ກ່ອນໜ້ານີ້ຄືນໃຫ້ຜູ້ຂາຍເພື່ອດໍາເນີນການຍົກເລີກ. ໃບເກັບເງິນທີ່ຖືກຍົກເລີກ ຕ້ອງຖືກຄັດ ຕິດໄປພ້ອມກັບປຶ້ມຕິດຕາມໃບເກັບເງິນເປັນຊຸດ ແລະ ບົດບັນທຶກທີ່ໄດ້ຂຽນກ່ຽວກັບລາຍລະອຽດຂອງຜູ້ຊື້ ແລະ ໃບເກັບເງິນໃໝ່ທີ່ໄດ້ອອກຕາມຈໍານວນຕົວຈິງ. ບົດບັນທຶກກ່ຽວກັບສິນຄ້າທີ່ຖືກສົ່ງຄືນຕ້ອງຊື້ແຈງເນື້ອໃນ ແລະ ເລກທີເອກະສານຢັ້ງຢືນຂອງໃບເກັບເງິນທີ່ຖືກດັດແກ້; ການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຊື້ບໍ່ແມ່ນຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (ບຸກຄົນທີ່ຊົມໃຊ້ທົ່ວໄປ) ອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນ 2 ກໍລະນີ ແລະ ໃຫ້ແກ້ໄຂ ດັ່ງນີ້ :

ກໍລະນີທີ 1 : ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ ພຽງແຕ່ໄດ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ໄດ້ອອກໃບເກັບ ເງິນ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຍື່ນແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເທື່ອ ກໍລະນີ ນີ້ ແມ່ນໃຫ້ດັດແກ້ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ສະເພາະໃບ ເກັບເງິນ ພ້ອມກັບສົ່ງຄືນຈໍານວນເງິນ ຄ່າສິນຄ້າ ພ້ອມດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າທີ່ຖືກສົ່ງຄືນ ໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້ ;

ກໍລະນີທີ 2: ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ ໄດ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ,ໄດ້ອອກໃບເກັບເງິນ ແລະ ໄດ້ ແຈ້ງມອບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ກໍລະນີນີ້ ແມ່ນໃຫ້ດັດແກ້ ທັງພື້ນຖານຄິດໄລ່ ແລະ ອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ມອບໄປແລ້ວນັ້ນ ໂດຍການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ພ້ອມທັງສົ່ງຄືນເງິນ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນຄ້າທີ່ຖືກສົ່ງຄືນໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້. ສໍາລັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ ຄິດໄລ່ເກັບຈາກສິນຄ້າທີ່ຖືກສົ່ງຄືນ ຊຶ່ງໄດ້ມອບແລ້ວນັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ທີ່ ສາມາດນໍາມາຫັກກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເບື້ອງສົ້ນອອກໄດ້ ສໍາລັບຜູ້ຂາຍ.

ຕົວຢ່າງ: ທ້າວ ກ ໄດ້ຊື້ແອເປັນ 4 ໜ່ວຍ ຈາກໂຮງງານປະກອບເຄື່ອງແອເປັນແຫ່ງໜຶ່ງ ຊຶ່ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ເພື່ອໄປຕິດຕັ້ງໃສ່ເຮືອນຂອງຜູ້ກ່ຽວເອງ ໃນລາຄາໜ່ວຍລະ 10.000.000 ກີບ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ລວມມູນຄ່າທັງໝົດ 40.000.000 ກີບ. ໃບເກັບເງິນທີ່ຕິດພັນກັບການຂາຍດັ່ງກ່າວລະບຸຈໍານວນອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກເສຍ 4.000.000 ກີບ ທີ່ຈ່າຍໂດຍຜູ້ຊື້ ຫຼື ທ້າວ ກ. ນອກນັ້ນຜູ້ຂາຍຍັງໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ມອບ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຕົນເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ. ມື້ຕໍ່ມາ ທ້າວ ກ ທີ່ ເປັນຜູ້ຊື້ ໄດ້ສົ່ງແອເປັນຄືນ 3 ໜ່ວຍ ຍ້ອນເຄື່ອງບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ, ຫຼັງຈາກມີການກວດສອບໂດຍໂຮງງານທີ່ໄດ້ ຂາຍເຄື່ອງແອເປັນດັ່ງກ່າວພົບວ່າ ເຄື່ອງເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານແທ້ ແລະ ໄດ້ດັດແກ້ການຊື້-ຂາຍຕາມການສະເໜີ. ການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ມູນຄ່າແອເປັນທີ່ຂາຍທັງມົດ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $10.000.000 \times 4 = 40.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຄິດໄລ່ ແລະ ມອບແລ້ວ: $40.000.000 \times 10\% = 4.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າແອເປັນທີ່ຖືກສົ່ງຄືນບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $10.000.000 \times 3 = 30.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບແອເປັນທີ່ຖືກສົ່ງຄືນ : $30.000.000 \times 10\% = 3.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າແອເປັນທີ່ສົ່ງຄືນລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $(30.000.000+3.000.000) = 33.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກດັດແກ້ : $(40.000.000-30.000.000) = 10.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼັງຈາກດັດແກ້ : $10.000.000 \times 10\% = 1.000.000$ ກີບ;

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ມອບເກີນ ຍ້ອນດັດແກ້ພື້ນຖານ: 4.000.000 - 1.000.000 = 3.000.000 ກີບ.

ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ມອບເກີນ ໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຍ້ອນມີການດັດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ທີ່ຮັບຮູ້ ຢ່າງເປັນທາງການ ໃຫ້ຖືເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ສາມາດນຳມາຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຕໍ່ໄປ ລຳລັບໂຮງງານປະກອບເຕືອງແອເປັນ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໂຮງງານໄດ້ຮັບແອເປັນຕື່ນ 3 ຫ່ວຍ ແລະ ໄດ້ມີການສົ່ງເງິນຄືນໃຫ້ແກ່ ທ້າວ ກໍ ຄົບຖ້ວນ ແລ້ວ, ໂຮງງານດັ່ງກ່າວຕ້ອງໄດ້ອອກໃບເກັບເງິນໃໝ່ (ຊຶ່ງໃບໜຶ່ງແມ່ນເຂົ້າໃຫ້ຜູ້ຊື້) ຕາມຈຳນວນທີ່ຖືກດັດແກ້ໂດຍ ລະບຸລາຄາທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈຳນວນ 10.000.000 ກີບ ແລະ ການຄິດໄລ່ຄືນໃໝ່ຈຳນວນອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ 1.000.000 ກີບ. ໃບເກັບເງິນສະບັບດັດແກ້ຕ້ອງຖືກເກັບຮັກສາໄວ້ໃນປຶ້ມໃບເກັບເງິນເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ ແລະ ເພື່ອນຳສະເໜີໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວນສາອາກອນ. ເນື່ອງຈາກວ່າເຄື່ອງແອເປັນຖືກສົ່ງຄືນພາຍໃນໄລຍະ ອາກອນດຽວກັນກັບໄລຍະການສະໜອງເບື້ອງຕົ້ນ ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈະເຈາະຈົງສະເພາະ ແຕ່ຈຳນວນທີ່ຖືກດັດແກ້ (ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ). ກໍລະນີທີ່ສືບຕໍາຖືກສົ່ງຄືນພາຍ ໃນເດືອນຖັດໄປ, ລຳລັບກໍລະນີນີ້ຜູ້ສະໜອງຕ້ອງມີການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກດັດແກ້ລຳລັບໄລຍະທີ່ ຜູ້ກ່ຽວສາມາດຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຖືກສົ່ງຄືນໃຫ້ແກ່ທ້າວ ກ.

2. ກໍລະນີ ບົກເລິກການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຕາມພາຍຫຼັງ

ກໍລະນີມີການບົກເລິກການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ຕາມພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ອອກໃບເກັບ ເງິນແລ້ວ ແມ່ນມັກເກີດຂຶ້ນໃນກໍລະນີທີ່ຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງບໍ່ປະຕິບັດຕາມສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ບຸກພັນຊື້-ຂາຍສິນຄ້າ ຫຼື ການ ບໍລິການທີ່ໄດ້ເຊັນຮວມກັນ ຫຼື ເກີດຂຶ້ນຍ້ອນເຫດສຸດວິໄສຈາກໄພທຳມະຊາດ, ທາງດ້ານການເມືອງ ຫຼື ດູ່ກໍລະນີ ເສບຊີວິດ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາຊື້-ຂາຍສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການນັ້ນບໍ່ສາມາດດຳເນີນໄດ້.

ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ກໍ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຊັນສັນຍາຊື້-ຂາຍເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ ກັບບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ຊຶ່ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັນດຽວກັນ, ມູນຄ່າຂາຍບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 15.000.000 ກີບ. ໃນສັນຍາໄດ້ລະບຸໃຫ້ຜູ້ຊື້ຊຳລະເງິນຄ້າປະກັນກ່ອນໃນອັດຕາ 10% ຂອງມູນຄ່າທັງໝົດພາຍ ໃນກຳ ບົດ 30 ວັນ, ພາຍຫຼັງຜູ້ຂາຍສິນຄ້າໃຫ້ຜູ້ຊື້ຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຊຳລະເງິນທີ່ຍັງເຫຼືອໃຫ້ແກ່ຜູ້ຂາຍ ທັນທີ, ສັນຍາ ຖືກປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ຜູ້ຊື້(ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ) ໄດ້ຖອກເງິນຄ້າປະກັນ 10% ເປັນເງິນ 1.500.000 ກີບ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ຂາຍ(ບໍລິສັດ ຈຳ ກັດ ກໍ) ແລະ ໄດ້ຮັບສິນຄ້າທັງໝົດພາຍໃນກຳບົດ 30 ວັນ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ. ໃນເວລາສິ່ງມອບສິນຄ້າໃຫ້ຜູ້ ຊື້ນັ້ນ ຜູ້ຂາຍໄດ້ຄິດໄລ່ກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍໄດ້ຂຽນໃສ່ໃນໃບເກັບເງິນ ແລະ ໄດ້ແຈ້ງມອບອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍກຳນົດ.
- ຕໍ່ມາດ້ວຍເຫດສຸດວິໄສ ຜູ້ຊື້ບໍ່ສາມາດຊຳລະເງິນທີ່ຍັງເຫຼືອ 13.500.000 ກີບ ໃຫ້ຜູ້ຂາຍຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງ ໄວ້ໃນສັນຍາ, ທັງສອງຝ່າຍຈຶ່ງຕົກລົງບົກເລິກການຊື້-ຂາຍທັງໝົດ ໂດຍຜູ້ຂາຍຕ້ອງສົ່ງເງິນຄ້າປະກັນ ແລະ ຜູ້ ຊື້ຕ້ອງສົ່ງສິນຄ້າຄືນໃຫ້ຜູ້ຂາຍ ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບໍລິສັດ ກໍ (ຜູ້ຂາຍ) ໄດ້ແຈ້ງມອບໄປ ແລ້ວໃນໄລຍະມອບອາກອນ ແລະ ບໍລິສັດ ຂໍ (ຜູ້ຊື້) ກໍແຈ້ງເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ ຢູ່ໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຕົນ ແລ້ວ, ສະນັ້ນ ເພື່ອລົບລ້າງລາຍການເກີດຂຶ້ນດັ່ງກ່າວ ຜູ້ຊື້ຕ້ອງ ອອກເອກະສານຢັ້ງຢືນໃນເວລາທີ່ສິນຄ້າຖືກສົ່ງຄືນໂດຍກຳນົດມູນຄ່າທັງໝົດຂອງສິນຄ້າ ຈຳນວນ 15.000.000 ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕິດພັນ 1.500.000 ກີບ;
- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວ ທີ່ຕ້ອງແຈ້ງຢູ່ໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງເດືອນຖັດໄປທີ່ ບໍລິສັດ ກໍ ແລະ ຂໍ ຕ້ອງປືນ ແລະ ຈະຖືກຫັກກັບຈຳນວນທີ່ໄດ້ແຈ້ງໃນເບື້ອງຕົ້ນຢູ່ໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າ

ເພີ່ມສໍາລັບໄລຍະມອບອາກອນ ທີ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຖືກເສຍ (ໄລຍະເວລາທີ່ມີການສະໜອງສິນຄ້າຕົວຈິງ). ໃນທຸກກໍລະນີ ຕ້ອງເກັບຮັກສາເອກະສານກ່ຽວກັບການຍົກເລີກ ຊື້-ຂາຍ ຮ່ວມກັນນັ້ນໄວ້ເປັນຫຼັກຖານ ຍິ່ງຢືນຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວນສາອາກອນໃນເວລາມີການກວດກາ.

3. ກໍລະນີ ການສົ່ງຄືນສິ່ງບັນຈຸ ຊຶ່ງໄດ້ຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍຜູ້ສະໜອງແລ້ວ

ກໍລະນີມີການສົ່ງ ສິ່ງບັນຈຸສິນຄ້າ ທີ່ເປັນສິ່ງບັນຈຸໝູນວຽນ ຕົ້ນໃຫ້ແກ່ ຜູ້ສະໜອງ ສິ່ງຜູ້ສະໜອງໄດ້ຕິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມລວມເຂົ້າກັບສິນຄ້າ ແລະ ໄດ້ອອກໃບເກັບເງິນແລ້ວ. ດັ່ງນັ້ນ; ເວລາມີການສົ່ງສິ່ງຜູ້ມື້ ຫຼື ສິ່ງບັນຈຸກັບຄືນ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ດັດແກ້ມູນຄ່າຂອງການສະໜອງທູດລົງຕາມມູນຄ່າສິ່ງຜູ້ມື້ ດັ່ງກ່າວ. ໃນລັກສະນະນີ້ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບກໍລະນີທີ່ລູກຄ້າສົ່ງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຕົນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຕິດແກ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດ ຈໍາກັດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຂາຍຈັກຊັກຜ້າຈໍານວນ 20 ໜ່ວຍໃຫ້ແກ່ຄົນຂາຍສິ່ງ ກໍ ຊຶ່ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນດຽວກັນ ໃບລາຄາຂາຍບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໜ່ວຍລະ 5.000.000 ກີບ ລວມມູນຄ່າຂາຍ ທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 100.000.000 ກີບ. ຈັກຊັກຜ້າດັ່ງກ່າວຖືກຂົນສົ່ງຢູ່ໃນຕູ້ຕອນແທນເນີພິເສດ ທີ່ເປັນຂອງບໍລິສັດ ຈໍາກັດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຊຶ່ງຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຈະຕ້ອງໄດ້ສົ່ງດູ້ດັ່ງກ່າວຕົ້ນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈໍາກັດ ບໍ່ອນວ່າຕູ້ຕອນແທນເນີມີມູນຄ່າສູງ. ເພື່ອເປັນການຄ້າປະກັນ ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຕ້ອງຈ່າຍຄ່າຕູ້ຕອນແທນເນີ 5.000.000 ກີບ ໂດຍມີເງື່ອນໄຂວ່າ ຫົນທີ່ທີ່ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ສົ່ງຕູ້ຕອນແທນເນີຕົ້ນແລ້ວ ບໍລິສັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈໍາກັດ ຈະຕ້ອງສົ່ງເງິນຄືນຫັ້ນທີ່ ດັ່ງນີ້: ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບການສະໜອງຈັກຊັກຜ້າ ແລະ ຕູ້ຕອນແທນເນີແມ່ນ $100.000.000 + 5.000.000 = 105.000.000$ ກີບ; ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງຈ່າຍທັງໝົດ ສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ຕູ້ຕອນແທນເນີ $= 105.000.000 \times 10\% = 10.500.000$ ກີບ;

ເມື່ອສົ່ງຕູ້ຕອນແທນເນີຄືນແລ້ວ ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ຕ້ອງອອກເອກະສານຍິ່ງຢືນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈໍາກັດ ສໍາລັບຕູ້ຕອນແທນເນີ ທີ່ມີການສົ່ງຄືນ ໂດຍລະບຸລາຄາ 5.000.000 ກີບ ແລະ ຈໍານວນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 500.000 ກີບ ລວມມູນຄ່າທັງໝົດ 5.500.000 ກີບ. ບໍລິສັດ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈໍາກັດ ທີ່ຂາຍຈັກຊັກຜ້າ ຮັບເອກະສານຍິ່ງຢືນຈາກຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ເປັນເອກະສານຕັດແກ້ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 500.000 ກີບ ຊຶ່ງສາມາດຫັກໄດ້ ແລະ ຖືກຫັກເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນເຂົ້າ. ຜົນຂອງກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ກໍ່ຄືການຮັກສາຈັກຊັກຜ້າ ຈໍານວນ 20 ໜ່ວຍ, ລາຄາໜ່ວຍລະ 5.000.000 ກີບ ທີ່ຮ້ານຂາຍສິ່ງ ກໍ ໄດ້ຊໍາລະເງິນ ສໍາລັບສິນຄ້າໂດຍສະເພາະແມ່ນ $100.000.000$ ກີບ $= (105.000.000$ ກີບ ທີ່ໄດ້ຊໍາລະໃນເບື້ອງຕົ້ນລົບໃຫ້ $5.000.000$ ກີບ).

ກໍລະນີທີ່ຕູ້ຕອນແທນເນີຖືກສົ່ງຄືນພາຍໃນເດືອນທີ່ມີການສະໜອງເບື້ອງຕົ້ນ, ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜູ້ຂາຍ ກ່ຽວກັບ ການຊື້-ຂາຍດັ່ງກ່າວ ຈະລະບຸວ່າຈໍານວນ 100.000.000 ກີບ ແມ່ນມູນຄ່າຈັກຊັກຜ້າ ແລະ 10.000.000 ກີບ ແມ່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ. ໃນແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜູ້ຊື້ ກໍ ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນການຊື້ຈັກຊັກຜ້າໃນມູນຄ່າ 100.000.000 ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ 10.000.000 ກີບ.

ກໍລະນີທີ່ຕູ້ຕອນແທນເນີຕາກຖືກສົ່ງຄືນຢູ່ພາຍໃນເດືອນຖັດໄປ ທັງໃນແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃບເດີມຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຕັດແກ້ເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນມູນຄ່າຕົວຈິງຂອງການຊື້-ຂາຍ ຫຼື ຈາກໄດ້ສົ່ງຕູ້ຕອນແທນເນີຄືນ.

ໃນທຸກໆກໍລະນີໃບເກັບເງິນທີ່ຖືກຕັດແກ້ທັງໝົດຕ້ອງຖືກເກັບໄວ້ກັບບົ້ມຕິດຕາມໃບເກັບເງິນ (ເຫຼືອຂໍ້ວນໃບເກັບເງິນ) ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ ແລະ ເພື່ອນໍາສະເໜີຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວນສາອາກອນ.

ໝາຍເຫດ: ສໍາລັບສ່ວນຫຼຸດການຕໍາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ອອກໃບເກັບເງິນແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ດັດແກ້ພື້ນຖານຄັດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

4. ກໍລະນີ ມີການປະຕິເສດກ່ຽວກັບປະລິມານ, ຄຸນນະພາບ ຫຼື ລາຄາສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທີ່ຖືກສະໜອງ ບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ

ການບົກເລີກສັນຍາ ຊຶ່ງຜ່ານການພິຈາລະນາ ທີ່ສົມເຫດ ສົມຜົນ ຫຼື ການຍອມຮັບແບບມິເຫດຜົນ ແລະ ໂດຍການເຫັນດີ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແບບເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍ່ຕ້ອງດັດແກ້ພື້ນຖານຄັດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມຄວາມເປັນຈິງ.

5. ກໍລະນີສິນຄ້າຖືກທໍາລາຍ, ມີການເປ່ເພ ຫຼື ການເຊື່ອມຄຸນນະພາບ

ສິນຄ້າຖືກທໍາລາຍ, ເປ່ເພ ຫຼື ການເຊື່ອມຄຸນນະພາບ ບໍ່ອນໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດ ຫຼື ກໍລະນີອື່ນໆຂອງເຫດສຸດວິໄສ ໃນຂອບເຂດທີ່ບໍ່ສາມາດນໍາມາໃຊ້ໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ ຫຼື ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນວົງຈອນເສດຖະກິດໄດ້. ກໍລະນີນີ້ ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງສາມາດຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ສິນຄ້າທີ່ໄດ້ແຈ້ງມາເປັນຖືກທໍາລາຍ ຫຼື ເປ່ເພແທ້ ບໍ່ອນໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດ ຫຼື ກໍລະນີອື່ນໆຂອງເຫດເຫຼືອວິໄສ ເຊັ່ນ: ອັກຄີໄພ, ອຸທິກກະໄພ, ສົງຄາມ ແລະ ອື່ນໆ; ການຢັ້ງຢືນການ ທໍາລາຍ ຫຼື ການເປ່ເພ ຕ້ອງມີເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ບົດລາຍງານຂອງຕໍາຫຼວດ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ອື່ນໆ, ບົດລາຍງານຂອງປະກັນໄພ, ຈົດໝາຍຈາກລູກຄ້າ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ອະທິບາຍເຫດການຄວາມເປັນຈິງ (ໄພໄໝ້, ນໍ້າຖ້ວມ, ພາຍຸ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ການທໍາລາຍ ຫຼື ການເປ່ເພທີ່ເກີດຂຶ້ນ;

6. ກໍລະນີທີ່ມີການສູນເສຍລາຄາໂດຍທໍາມະຊາດ ຂອງສິນຄ້າປະເພດທີ່ເນົ່າເປ້ອຍໄວ

ການສູນເສຍລາຄາໂດຍທໍາມະຊາດ ຂອງສິນຄ້າປະເພດທີ່ເນົ່າເປ້ອຍໄວ ເຊັ່ນ: ຊີ້ນສັດ, ໝາກໄມ້, ຜັກ, ພືດທຸກຊະນິດ ແລະ ສິນຄ້າປະເພດອື່ນໆ ສໍາລັບການບໍລິໂພກ. ການສູນເສຍລາຄາໂດຍທໍາມະຊາດ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ສູງສຸດ ຫ້າ ສ່ວນຮ້ອຍ (5%) ຂອງປະລິມານ ຫຼື ມູນຄ່າທັງໝົດຂອງສິນຄ້າທີ່ຖືກຂາຍ.

ມາດຕາ 14 ອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 17 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສະບັບເລກທີ 48/ສພຊ, ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018 ສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງນີ້:

1. ອັດຕາ ສິບສ່ວນຮ້ອຍ (10%) ສໍາລັບການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ, ການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ແລະ ໃຫ້ແກ່ຕົນເອງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງລວມເອົາການສະໜອງບໍລິການຜ່ານລະບົບໄປສະນີ, ໄທລະຄົມມະນາຄົມ ເຊັ່ນ: ການໃຫ້ເຊົ່າດິນສັນຍານຕາວທຽມສໍາລັບແກ່ລູກຄ້າທີ່ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ການສົ່ງເມ-ຈົດໝາຍ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ການໃຊ້ບໍລິການໄທລະສັບຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍຜູ້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ;
2. ອັດຕາ ສ່ວນຮ້ອຍ (0%) ສໍາລັບການສົ່ງອອກສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກ ສປປ ລາວ ໄປຕ່າງປະເທດ ແລະ ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ;

ມາດຕາ 15 ເວລາຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ສໍາລັບການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ໂດຍບຸກຄົນ,ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລານໍາເຂົ້າ ຢູ່ດ່ານບ່ອນນໍາເຂົ້າ ; ສໍາລັບການສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດໂດຍຜູ້ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເວລາຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ບໍ່ຖືກຂົນສົ່ງ ໃຫ້ຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາການສະໜອງເກີດຂຶ້ນຈິງ ຊຶ່ງແມ່ນຕອນກໍາມະສິດ ສິນຄ້າຕົກຢູ່ໃນກໍາມີຂອງລູກຄ້າ;
2. ສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ຖືກຂົນສົ່ງ ຈະໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຫຼື ໃນນາມຂອງຜູ້ກ່ຽວ ຫຼື ໂດຍຜູ້ຊື້ ຫຼື ໃນນາມຂອງຜູ້ ກ່ຽວ ກໍໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາການຂົນສົ່ງເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ພາຍໃນປະເທດ;
3. ກໍລະນີການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ມີການປະກອບ ຫຼື ຕິດຕັ້ງ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາ ສໍາເລັດ ການປະກອບ ແລະ ການຕິດຕັ້ງດັ່ງກ່າວ;
4. ສໍາລັບການສະໜອງ ການບໍລິການ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາການບໍລິການສໍາເລັດບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດ;
5. ສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ເປັນການຊົມໃຊ້ ຈະແມ່ນດ້ວຍຕົນເອງ ຫຼື ໃຫ້ເປັນຂອງຂ້ວນ, ເປັນຄ່າຕອບແທນແກ່ຜູ້ອື່ນ, ໃຫ້ພະນັກງານ ຫຼື ຄົນງານຂອງຕົນ ລວມທັງການນໍາໃຊ້ເພື່ອແລກປ່ຽນ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາໄດ້ຮັບ ຫຼື ມີການໂອນກໍາມະສິດ ຫຼັງຈາກການບໍລິການໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ;
6. ກໍລະນີການສະໜອງແບບຕໍ່ເນື່ອງ ຫຼື ມີການຊໍາລະແບບຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນເດືອນ, ງວດ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ກາຍ 6 ເດືອນ;
7. ກໍລະນີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີການຊໍາລະເງິນລ່ວງໜ້າຫຼາຍໆເດືອນ ຫຼືຫຼາຍໆປີ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາຊໍາລະເງິນດັ່ງກ່າວ;
8. ກໍລະນີການສະໜອງແບບຜ່ອນຊໍາລະ (ແບບສິນເຊື່ອ) ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເທື່ອດຽວ ໃນເວລາສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຕົວຈິງ (ໃນເວລາມອບສິດຊົມໃຊ້ ຫຼື ມອບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການໃຫ້ຜູ້ຊື້);
9. ກໍລະນີການສະໜອງສິນຄ້າແບບເຊົ່າຊື້ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາມີການຊໍາລະກັນ ເປັນແຕ່ລະງວດ ຫຼື ແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາການເຊົ່າຊື້.

ມາດຕາ 16 ບາງຕົວຢ່າງ ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນແຕ່ລະກໍລະນີ

ກ. ສໍາລັບການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າຈາກ ຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ

1. ກໍລະນີ ສິນຄ້າທີ່ນໍາເຂົ້າຖືກຍົກເວັ້ນພາສີຂາເຂົ້າ :

ການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ເຖິງວ່າຈະໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນພາສີ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ ຫຼື ຕາມການຕົກລົງອື່ນກໍຕາມ ຖ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວບໍ່ນອນຢູ່ໃນລາຍການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຕາມສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງອື່ນໆ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

ໂຮງງານແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າມາຈາກຕ່າງປະເທດ ລວມມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ ທັງໝົດ ຊຶ່ງມີຄ່າຂົນສົ່ງຮອດຊາຍແດນ,ຄ່າປະກັນໄພ ແລະ ຄ່າທຳນຽມ ແມ່ນ 500.000.000 ກີບ ເປັນສິນຄ້າຖືກຍົກເວັ້ນພາສີ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນອາກອນໃດໆ ແລະ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ໃນອັດຕາ 15% ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 10%;

ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ :

- ມູນຄ່າແຈ້ງເສັຍພາສີຂາເຂົ້າ (CIF)	=	500.000.000 ກີບ;
-------------------------------------	---	------------------

- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ	=	ຍົກເວັ້ນ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້: 500.000.000 x 15%	=	75.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 500.000.000+ 75.000.000	=	575.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອດນຳເຂົ້າ: 575.000.000 x 10%	=	57.500.000 ກີບ.
<u>ຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນທີ່ຜູ້ນຳເຂົ້າດັ່ງກ່າວຕ້ອງມອບ ມີດັ່ງນີ້ :</u>		
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ	=	ຍົກເວັ້ນ : 0 ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້	=	75.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ	=	57.500.000 ກີບ;
- ລວມຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນ ຕ້ອງມອບ	=	132.500.000 ກີບ.

2. ກໍລະນີສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າຖືກເສຍພາສີຂາເຂົ້າໃນອັດຕາ 0% :

ໂຮງງານແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ລວມມູນຄ່າແຈ້ງພາສີທັງໝົດ ຊຶ່ງມີຄ່າຂົນສົ່ງຮອດຊາຍແດນ,ຄ່າປະກັນໄພ ແລະ ຄ່າທຳນຽມ ແມ່ນ 100.000.000 ກີບ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຖືກເສຍພາສີຂາເຂົ້າ 0%, ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ 10% ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 10%.

ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ:

- ມູນຄ່າແຈ້ງເສຍພາສີຂາເຂົ້າ (CIF)=		100.000.000 ກີບ;
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ 100.000.000 x 0%	=	0 ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້ (100.000.000 + 0) x 10%	=	10.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (100.000.000+0+ 10.000.000)	=	110.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 110.000.000 x 10%	=	11.000.000 ກີບ.
<u>ຄ່າພາສີ ແລະອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຜູ້ນຳເຂົ້າດັ່ງກ່າວຕ້ອງມອບ ມີດັ່ງນີ້ :</u>		
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ	=	0 ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້	=	10.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ	=	11.000.000 ກີບ;
- ລວມຄ່າພາສີ ແລະອາກອນ ຕ້ອງມອບ	=	21.000.000 ກີບ.

3. ກໍລະນີສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າຖືກເສຍພາສີຂາເຂົ້າ :

ບໍລິສັດການຄ້າ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈຳກັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ນຳເຂົ້າຕູ້ເບັນຈາກຕ່າງປະເທດຈຳນວນ 200 ໜ່ວຍ ເພື່ອຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ,ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ 4.000.000 ກີບ/ໜ່ວຍ ລວມມູນຄ່າແຈ້ງພາສີທັງໝົດ . 800.000.000 ກີບ. ສົມມຸດອັດຕາພາສີຂາເຂົ້າ 15%;

ວິທີການຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ :

- ມູນຄ່າແຈ້ງເສຍພາສີຂາເຂົ້າ (CIF)	=	800.000.000 ກີບ;
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ : 800.000.000 x 15%	=	120.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : (800.000.000+120.000.000)	=	920.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອດນຳເຂົ້າ : 920.0000.000 x 10%	=	92.000.000 ກີບ.
<u>ຄ່າພາສີ ແລະອາກອນ ທີ່ຜູ້ນຳເຂົ້າດັ່ງກ່າວຕ້ອງມອບ ມີດັ່ງນີ້ :</u>		
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ :	=	120.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :	=	92.000.000 ກີບ;
- ລວມຄ່າພາສີ ແລະອາກອນ ຕ້ອງມອບ	=	212.000.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ສິນຄ້າປະເພດດັ່ງເປັນບໍ່ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ຈຶ່ງບໍ່ມີການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນຊົມໃຊ້.

4. ກໍລະນີສິນຄ້າ ທີ່ນຳເຂົ້າຊົ່ວຄາວຈາກຕ່າງປະເທດ ແຕ່ໄດ້ສະໜອງຢູ່ ສປປ ລາວ :

ສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າຊົ່ວຄາວຈາກຕ່າງປະເທດ ຕາມລະບອບງົດເກັບພາສີ ແລະ ອາກອນຂາເຂົ້າຊົ່ວຄາວ ເພື່ອເອົາມາຮັບໃຊ້ໃນບັນດາສະຖານທຸດຕ່າງປະເທດ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຊ່ຽວຊານໂຄງການຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ມາປະຕິບັດໜ້າທີ່ຢູ່ ສປປ ລາວ ລວມທັງບັນດາບໍລິສັດລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບປະມຸນບັນດາໂຄງການສາກົນຕ່າງໆຕາມການຕົກລົງຂອງລັດຖະບານ, ຖ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ຫາກຖືກສະໜອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ ຫຼື ຊົມໃຊ້ເອງ ພາຍຫຼັງໝົດອາຍຸການນຳເຂົ້າຊົ່ວຄາວຢູ່ ສປປ ລາວ ແລ້ວ ດ້ອງຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍພາສີ ແລະ ອາກອນປະເພດຕ່າງໆ ໃນເວລາມີການສະໜອງຢ່າງຕົບຖ້ວນ, ເວັ້ນເສຍແຕ່ກໍລະນີສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການບົກເວັ້ນພາສີ ແລະ ອາກອນເປັນອັນສະເພາະ. ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຕາມການປະເມີນ ຫຼື ການຕີລາຄາຂອງ ຄະນະກຳມະການ ບວກຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ (ຖ້າມີ) ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ບວກກຳໄລລວມ;

ຄະນະກຳມະການ ໝາຍເຖິງ ການຈັດຕັ້ງໜຶ່ງ ທີ່ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍອົງການທີ່ມີສິດອຳນາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄິດໄລ່ ແລະ ປະເມີນລາຄາຂອງສິນຄ້ານຳເຂົ້າຊົ່ວຄາວ ທີ່ຖືກສະໜອງ ຫຼື ຈະຖືກສະໜອງຢູ່ ສປປ ລາວ ເພື່ອຈັດເກັບພາສີ-ອາກອນ. ສຳລັບສິນຄ້າທີ່ບໍ່ໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການເພື່ອຕີລາຄາ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ອີງໃສ່ລາ ຄາຂາຍຕົວຈິງ ບວກຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ (ຖ້າມີ) ບວກອາກອນຊົມໃຊ້ (ຖ້າມີ) ແລະກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ ຊຶ່ງຜູ້ຊື້ຕ້ອງໄດ້ເສຍອາກອນກຳໄລອີກ.

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງ ຮູບແບບບໍລິສັດຈຳກັດ ເປັນຕົ້ນຖານທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຊື້ລົດກະບະ 4 ປະຕູ ລຸ້ນອຸງ ຂັບເຄື່ອນ 4 ລໍ້ ຄວາມແຮງ 3.000 ຊີເຊີ ຈາກຊ່ຽວຊານທີ່ມາປະຕິບັດໜ້າທີ່ຢູ່ ສປປ ລາວ, ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ນຳເອົາລົດດັ່ງກ່າວເຂົ້າມາໂດຍໄດ້ຮັບເງື່ອນໄຂງົດເກັບພາສີ-ອາກອນຈາກການນຳເຂົ້າຊົ່ວຄາວ ໃນມູນຄ່າຕາມການຕີລາຄາ ຂອງຄະນະກຳມະການແມ່ນ 3.000 \$.

ສະນັ້ນ, ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງຈະຕ້ອງໄດ້ເສຍພາສີຂາເຂົ້າ, ອາກອນຊົມໃຊ້, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນກຳໄລ ຈາກກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ.

ອັດຕາ ພາສີ: 30%, ອັດຕາອາກອນຊົມໃຊ້: 45%, ອັດຕາອາກອນກຳໄລລວມ: 15% ແລະອັດຕາແລກປ່ຽນຂອງທະນາຄານ: 1 \$ = 9.800 ກີບ :

ວິທີການຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ :

- ມູນຄ່າຊື້: $3.000 \$ \times 9.800 = 29.400.000$ ກີບ;
- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ: $29.400.000 \times 30\% = 8.820.000$ ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້: $(29.400.000 + 8.820.000) \times 45\% = 17.199.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ: $29.400.000 + 8.820.000 + 17.199.000 = 55.419.000$ ກີບ;
- ກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ: $55.419.000 \times 15\% = 8.312.850$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $55.419.000 + 8.312.850 = 63.731.850$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $63.731.850 \times 10\% = 6.373.185$ ກີບ;
- ອາກອນກຳໄລ ແບບບັງຄັບ: $8.312.850 \times 20\% = 1.662.570$ ກີບ.

ຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນຕ້ອງມອບ ມີດັ່ງນີ້ :

- ຄ່າພາສີຂາເຂົ້າ = 8.820.000 ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້ = 17.199.000 ກີບ.
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ = 6.373.185 ກີບ;

- ອາກອນກຳໄລແບບບັງຄັບ = 1.662.570 ກີບ;
- ລວມຄ່າພາສີ ແລະອາກອນ ຕ້ອງມອບທັງໝົດ = 34.054.755 ກີບ.

5. ກໍລະນີ ສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າມາຄົນ ຫຼັງຈາກສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດຊົ່ວຄາວ:

ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບ ສິນຄ້າທີ່ຖືກສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດຊົ່ວຄາວ ເພື່ອດຳເນີນການບາງຢ່າງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ການເກັບຄວາມສະອງດ, ການປຸງແຕ່ງ, ການປຸງແຕ່ງຄືນໃໝ່ ແລະ ການສ້າງໃໝ່, ການສ້ອມແປງ, ການຕໍ່ເຕີມ ຫຼື ປະກອບໃໝ່ ໃນເວລາທີ່ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຖືກນຳເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ດື່ມ ແມ່ນຄ່າຕອບແທນ ສຳລັບວຽກທີ່ໄດ້ດຳເນີນກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ທີ່ຜູ້ນຳເຂົ້າໄດ້ຊຳລະ ຫຼື ຕ້ອງໄດ້ຊຳລະ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດ.

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ເປັນຕົວແທນເອກະລາດ ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າ. ໃນເດືອນກັນຍາ 2020 ມີລູກຄ້າຜູ້ໜຶ່ງ ຕ້ອງການຊື້ເຄື່ອງຈັກປັ່ນໄຟຟ້າ ຊະນິດໜຶ່ງ ແລະຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງການໃຫ້ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ປັບປຸງເຄື່ອງຈັກດັ່ງກ່າວບາງຢ່າງເພື່ອເພີ່ມພະລັງງານແຮງຂຶ້ນຕື່ມ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດເຮັດໄດ້ ຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງເຄື່ອງຈັກນັ້ນ ໄປໃຫ້ໂຮງງານບ່ອນຜະລິດຢູ່ຕ່າງປະເທດ ດຳເນີນການຕາມຈຸດປະສົງ ຂອງລູກຄ້າ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າ ຕິດຕັ້ງເຄື່ອງເພີ່ມພະລັງງານດັ່ງກ່າວຕ່າງຫາກ ມູນຄ່າການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ 10.000.000 ກີບ; ເວລາທີ່ເຄື່ອງໄຟຟ້າທີ່ລຳເລັດການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງເພີ່ມພະລັງງານໃສ່ ຖືກນຳເຂົ້າມາຄົນ ແມ່ນຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ດ່ານບ່ອນນຳເຂົ້າ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $10.000.000 \times 10\% = 1.000.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ໃນກໍລະນີ ການສົ່ງສິນຄ້າບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ຢູ່ໃນສັນຍາຊື້-ຂາຍ. ສຳລັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສ້ອມແປງ ຫຼື ປັບປຸງຄືນ ຫຼື ອາດປ່ຽນເສົາສິນຄ້າໂຕໃໝ່ ຂອງຍົກເຕີມ ຖືວ່າເປັນພາລະ ຂອງຜູ້ສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດ (ສິນຄ້າຍັງຢູ່ໃນເວລາການຄ້າປະກັນ) ແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອີກ, ເນື່ອງຈາກວ່າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄດ້ແຈ້ງເສຍພັນທະຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນ ໃນເວລາທີ່ນຳເຂົ້າມາກ່ອນໜ້ານັ້ນ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ.

6. ກໍລະນີການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ໂດຍບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ບໍ່ເປັນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ (ເຄື່ອນໄຫວໃນນາມສ່ວນຕົວ) ເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ຫຼື ເປັນຖົງວ:

1. ສົມມຸດວ່າ ທ້າວ ກ ຖານະເປັນບຸກຄົນທົ່ວໄປ ໄດ້ນຳເອົາ ເຄື່ອງຫຼິ້ນດິນເຕຣີ (ຄົບອດ ບີ້ທ໌ Roland) ຈຳນວນ 2 ເຄື່ອງ ເຂົ້າມາ ຈາກປະເທດໄທ , ມູນຄ່າຊື້ທັງໝົດຕາມໂບເກັບເງິນ ຈາກຫ້າງ ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງໄທ ແມ່ນ 55.000 ບາດ (ສະກຸນເງິນໄທ), ການຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ : (ສົມມຸດ ອັດຕາພາສີ 20%, ອັດຕາແລກປ່ຽນ : 1 ບາດເງິນໄທ = 300 ກີບ);

- ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີເປັນເງິນກີບ (CIF) : $55.000 \times 300 \times 2 = 33.000.000$ ກີບ;
- ພາສີຂາເຂົ້າ : $33.000.000 \times 20\% = 6.600.000$ ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້: $(33.000.000 + 6.600.000) \times 10\% = 3.960.000$ ກີບ;
- ກຳໄລລວມ : $(33.000.000 + 6.600.000 + 3.960.000) \times 15\% = 6.534.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $192.556.000 \times 10\% = 19.255.600$ ກີບ;
- ອາກອນກຳໄລ ແບບບັງຄັບທີ່ຕ້ອງເສຍ : $6.534.000 \times 20\% = 1.306.800$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີ ຂອງທ້າວ ກ ທີ່ເປັນບຸກຄົນທົ່ວໄປ ໄດ້ເຕີນທາງໄປປະເທດໄທ ແລະ ໄດ້ຊື້ ສິນຄ້າ ຈາກ ຮ້ານ ຈຳໜ່າຍສິນຄ້າທົ່ວໄປ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງປະເທດໄທ, ການຊື້-ຂາຍສິນຄ້າ ຂອງຮ້ານ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເປັນການສະໜອງສິນຄ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດຂອງໄທ. ດັ່ງນັ້ນ; ຜູ້ທີ່ເຂົ້າມາຊື້ສິນຄ້າຢູ່ໃນຮ້ານ ຈະ ເປັນຄົນໄທ ຫຼື ຄົນສັນຊາດອື່ນ ກໍ່ຕາມ ຈະຖືວ່າເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຢູ່ພາຍໃນປະເທດໄທ ຈຶ່ງຕ້ອງຖືກ ຮຽກເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງປະເທດໄທ ຕາມອັດຕາທີ່ກົດໝາຍພາສີມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງໄທ ກຳນົດ (7%). ສະນັ້ນ; ໃນກໍລະນີ ຂອງ ທ້າວ ກ ເປັນຄົນລາວໄດ້ໄປຊື້ ສິນຄ້າຢູ່ປະເທດໄທນັ້ນ ຖືວ່າເປັນຜູ້ຮັບການສະ ໜອງສິນຄ້າໂດຍປົກກະຕິ ທຽບເທົ່າກັບຄົນໄທ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ ທ້າວ ກ ໄດ້ຈ່າຍ ຢູ່ ປະເທດໄທນັ້ນ ໃຫ້ລວມເຂົ້າກັບມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າທັງໝົດ ເພື່ອແຈ້ງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ຢູ່ດ່ານບ່ອນນຳເຂົ້າ ແລະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເອົາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ເສຍຢູ່ ປະເທດໄທນັ້ນ ມາຫັກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ສົ່ງຄືນ.

2. ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງເຟີນີເຈີ ໄດ້ນຳ ເອົາ ເຄື່ອງ ອັດເອກະສານ ຈຳນວນ 2 ເຄື່ອງ ແລະ ຈັກຊັກດຳ ຈຳນວນ 1 ເຄື່ອງ ຈາກປະເທດຫວຽດນາມເຂົ້າ ມາ ແຈ້ງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ຢູ່ດ່ານພາສີ ຊຶ່ງເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຊື້ ຢູ່ຮ້ານຄ້າຂາຍສິນຄ້າທົ່ວໄປຕາມໃບເກັບ ເງິນລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 6.000 \$ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ, ການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້ :

- ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ, ອັດຕາ ພາສີ : 10%;
- ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີເປັນເງິນກີບ(CIF) : $6.000 \times 9.800 = 58.000.000$ ກີບ;
- ພາສີຂາເຂົ້າ : $58.000.000 \times 10\% = 5.800.000$ ກີບ;
- ກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ : $(58.000.000 + 5.800.000) \times 15\% = 9.570.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $58.000.000 + 5.800.000 + 9.570.000 = 73.370.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $73.370.000 \times 10\% = 7.337.000$ ກີບ;
- ອາກອນກຳໄລ ແບບບັງຄັບ : $9.570.000 \times 20\% = 1.914.000$ ກີບ;
- ລວມ ພາສີ ແລະ ອາກອນ ທີ່ ບໍລິສັດ ຈຳກັດຕ້ອງເສຍ : $= 15.051.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ເຖິງວ່າຈະເປັນຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກໍ່ຕາມ ແຕ່ ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງ ກິດຈະການເຄື່ອນໄຫວຂອງຜູ້ກ່ຽວ ທຽບໃສ່ ສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າມາ ເຫັນວ່າ ບໍ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັນ ແລະ ຖ້າສົມມຸດວ່າ ສິນຄ້າທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ນຳເຂົ້າມາ ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ກິດຈະການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ຂອງ ຜູ້ກ່ຽວກໍ່ຕາມ ແຕ່ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນຂອງການນຳເຂົ້ານັ້ນ ກໍ່ຍັງບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ, ຍ້ອນວ່າ ຜູ້ກ່ຽວ ໄດ້ຊື້ ຈາກຮ້ານຂາຍບ່ອຍທົ່ວໄປ ຢູ່ ຕ່າງປະເທດ ຈຶ່ງຖືວ່າ ຜູ້ກ່ຽວໝົ່ອນເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ຢູ່ຕ່າງປະເທດໂດຍ ປົກກະຕິ . ດັ່ງນັ້ນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຶ່ງຕ້ອງລວມເອົາມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າ, ກຳໄລລວມແບບ ບັງຄັບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ເສຍຢູ່ປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເອົາອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ເສຍຢູ່ ປະເທດຫວຽດນາມນັ້ນ ມາຫັກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ສົ່ງຄືນ.

7. ກໍລະນີ ການສົ່ງອອກສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເອດຖະກິດພິເສດ

ການສົ່ງອອກສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແມ່ນ ຈະຖືກຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນອັດຕາ 0% ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ມາດຕາ 17 ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ຫຼື ຕາມຂໍ້ຕົກລົງ,ຕາມສັນຍາ ຫຼື ສົນທິສັນຍາ ທີ່ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມ ແລະ ຕາມມະຕິ ຕົກລົງ ຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ເມື່ອມີການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແມ່ນ ຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ໃນອັດຕາ 0% ແຕ່ໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນກົດໝາຍ ຫຼື ຂໍ້ ຕົກລົງ,ສັນຍາ ຫຼື ສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ສໍາລັບການສົ່ງອອກ ແຮ່ທາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດອື່ນ ເຊັ່ນ: ທິບກາວ,ຫີນປຸນ,ໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນຄໍາແນະນໍາເັນອັນລະເພາະ.

ຂ. ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ :

❖ ການສະໜອງສິນຄ້າ :

1. ການສະໜອງສິນຄ້າຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

ສົມມຸດວ່າ ໂຮງງານຜະລິດກະເບື້ອງມຸງເຮືອນແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຈຳໜ່າຍ ຜະລິດຕະພັນກະເບື້ອງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ມູນຄ່າຂາຍບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 150.000.000 ກີບ,ຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໂຮງງານ ຜະລິດກະເບື້ອງ ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ໃນເວລາມີການສະໜອງ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການສະໜອງ: = 150.000.000 ກີບ.
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ່ນອອກ ທີ່ເກັບໄດ້: $150.000.000 \times 10\% = 15.000.000$ ກີບ.

2. ການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

ສົມມຸດວ່າ ໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງສຽງ ໃນລະບົບເປັນບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມໄດ້ຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງສຽງ ທີ່ຕົນຜະລິດອອກມາ ຈຳນວນ 50 ເຄື່ອງ ໃຫ້ແກ່ ໂຮງແຮມແຫ່ງໜຶ່ງ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນແຕ່ລະຫ້ອງ, ລາຄາບໍ່ລວມອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຄື່ອງລະ 1.500.000 ກີບ; ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ມູນຄ່າຂາຍ ບໍ່ລວມ ອາກອນຊົມໃຊ້ : $50 \times 1.500.000 = 75.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້: $75.000.000 \times 20\% = 15.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $(75.000.000+15.000.000) = 90.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສົ່ນອອກ : $90.000.000 \times 10\% = 9.000.000$ ກີບ.

3. ການສະໜອງສິນຄ້າທີ່ມີລາຍຮັບສໍາຮອງຈາກຄ່າບໍລິການ .

ສົມມຸດວ່າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໄດ້ຈຳໜ່າຍຈັກຊັກເຄື່ອງຈຳນວນ 15 ໜ່ວຍ ໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ຫຼວງພະບາງ, ມູນຄ່າບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແມ່ນ 4.000.000 ກີບ ຕໍ່ ໜ່ວຍໜຶ່ງ, ອີງຕາມສັນຍາ ຜູ້ສະໜອງຍັງຄິດໄລ່ເກັບຄ່າຂົນສົ່ງຈັກຊັກເຄື່ອງ ແຕ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຫາ ສະຖານທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ຊື້ ຢູ່ຫຼວງພະບາງ ສະເລ່ຍໜ່ວຍລະ 200.000 ກີບ,ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ມູນຄ່າຂາຍຈັກຊັກເຄື່ອງ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $15 \times 4.000.000 = 60.000.000$ ກີບ;
- ຄ່າຂົນສົ່ງ : $15 \times 200.00 = 3.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $60.000.000+3.000.000 = 63.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສົ່ນອອກ : $63.000.000 \times 10\% = 6.300.000$ ກີບ.

4. ການສະໜອງສິນຄ້າ ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ມີຄ່າບໍລິການເຂົ້ານຳ.

ສົມມຸດວ່າ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສ້າງຕັ້ງໂຮງງານຜະລິດ ເຄື່ອງດື່ມຊູກຳລັງ ຢູ່ ນະຄອນ ໂກສອນ ພົມວິຫານ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ໄດ້ສະໜອງ ເຄື່ອງດື່ມຊູກຳລັງ ໃຫ້ແກ່ຕົວແທນຈຳໜ່າຍເອກະລາດ ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຳນວນ 1.000.000 ແກ້ດ, ລາຄາຂາຍອອກຈາກບ່ອນຜະລິດບໍ່ລວມອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ : 400.000 ກີບ/ແກ້ດ, ອີງຕາມສັນຍາ ຜູ້ສະໜອງຍັງຕ້ອງຄິດໄລ່ເກັບຄ່າຂົນສົ່ງ ແຕ່ນະຄອນໂກສອນພົມວິຫານ ຫາສະຖານທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ຊື້ ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເປັນເງິນ ຈຳນວນ 4.000.000 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍເຄື່ອງດື່ມທັງໝົດ : $1.000 \times 400.000 = 400.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນຊົມໃຊ້ : $400.000.000 \times 10\% = 40.000.000$ ກີບ;
- ຄ່າຂົນສົ່ງ : $= 4.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອມພ : $400.000.000 + 40.000.000 + 4.000.000 = 444.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $444.000.000 \times 10\% = 44.400.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນຊົມໃຊ້ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ຈາກສິນຄ້າ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ກໍຄື ເຄື່ອງດື່ມຊູກຳລັງ ສຳລັບໃຈດຕົວຢ່າງຂໍ້ນີ້ ເທົ່ານັ້ນ, ສ່ວນຄ່າບໍລິການຂົນສົ່ງ ແມ່ນບໍ່ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ແຕ່ ຈະຖືກລວມເຂົ້າກັບມູນຄ່າ ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ ມາເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

5. ການສະໜອງສິນຄ້າ ເພື່ອຊົມໃຊ້ເອງ,ໃຫ້ເປັນຂອງຂວັນ ຫຼື ລາງວັນ :

ສົມມຸດວ່າໃນເດືອນກັນຍາ 2020 ໂຮງງານຜະລິດເຫຼົ່າແຫ່ງໜຶ່ງ ຮຸບການ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຂາຍເຫຼົ່າທີ່ຕົນຜະລິດ ທີ່ມີທາດເຫຼົ່າ 23% ລົງມາ ຈຳນວນ 400 ແກ້ດ,ລາຄາຂາຍ ບໍ່ລວມ ອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 300.000 ກີບ/ແກ້ດ, ໄດ້ນຳເອົາເຫຼົ່າ ຈຳນວນ 20 ແກ້ດ ອອກຈາກສາງສິນຄ້າ ເພື່ອມານຳໃຊ້ ສຳລັບງານດອງ ລູກສາວ ຂອງຜູ້ອຳນວຍການ ບໍລິສັດ ແລະ ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ ມອບເຫຼົ່າ ຈຳນວນ 5 ແກ້ດ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເປັນຂອງຂວັນ ແລະ ລາງວັນ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຂາຍເຫຼົ່າໃຫ້ລູກຄ້າທົ່ວໄປ :
  - ລາຍຮັບບໍ່ລວມ ອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $400 \times 300.000 = 120.000.000$ ກີບ;
  - ອາກອນ ຊົມໃຊ້ : $120.000.000 \times 60\% = 72.000.000$ ກີບ;
  - ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $120.000.000 + 72.000.000 = 192.000.000$ ກີບ;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ : $192.000.000 \times 10\% = 19.200.000$ ກີບ;
2. ການຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຊົມໃຊ້ເອງ ແລະ ໃຫ້ເປັນຂອງຂວັນລາງວັນ.
  - ມູນຄ່າຂາຍເຫຼົ່າ ຕາມປົກກະຕິ ສຳລັບ ເຫຼົ່າ ຈຳນວນ 25 ແກ້ດ : $25 \times 300.000 = 7.500.000$ ກີບ;
  - ຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຫຼົ່າ : $\frac{7.500.000}{110} \times 100 = 6.818.182$ ກີບ;
  - ອາກອນຊົມໃຊ້ ທີ່ຊົມໃຊ້ເອງ : $6.818.182 \times 60\% = 4.090.910$ ກີບ;
  - ກຳໄລລວມແບບບັງຄັບ : $6.818.182 \times 10\% = 681.818$ ກີບ,
  - ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $6.818.182 + 4.090.910 + 681.818 = 11.590.910$ ກີບ;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຊົມໃຊ້ເອງ : $11.590.910 \times 10\% = 1.159.091$ ກີບ;
  - ລວມ ອາກອນ ຊົມໃຊ້ ທີ່ເກັບໄດ້ : $72.000.000 + 4.090.910 = 76.090.910$ ກີບ;
  - ລວມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທັງໝົດ : $19.200.000 + 1.159.091 = 20.359.091$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ໃນກໍລະນີ ການຊົມໃຊ້ເອງສິນຄ້າທີ່ຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ແມ່ນໃຫ້ຖືເອົາຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນຊົມໃຊ້ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 14 ຂໍ້ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນ ຊົມໃຊ້ ສະບັບເລກທີ 68 /ສພຊ,ລົງວັນທີ 19 ມິຖຸນາ 2019. ດັ່ງນັ້ນ,ການແກ້ຂໍ້ໂຈດ ເທິງນີ້ ສໍາລັບກໍລະນີ ທີ່ ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດ ບໍ່ສາມາດແຍກໃຫ້ເຫັນຕົ້ນທຶນການຜະລິດໄດ້ ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ອັດຕາສ່ວນ ກໍາໄລລວມ ຈາກກິດຈະການຜະລິດດ້ານອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງອື່ນ ໃນອັດຕາ 10% ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 14 ຂໍ້ທີ2(ຂ) ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້ ສະບັບເລກທີ 67/ສພຊ,ລົງວັນທີ 18 ມິຖຸນາ 2019.

ອາກອນຊົມໃຊ້ ທັງໝົດ ຈໍານວນກີບ 76.090.910 ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ທີ່ໄດ້ຄິດໄລ່ ເກັບ ຈາກການຂາຍ ໃຫ້ລູກຄ້າທົ່ວໄປ ແລະ ຈາກການ ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ໃຫ້ເປັນຂອງຂວັນ ຕ້ອງນໍາໄປມອບ ເຂົ້າຈົບປະມານ ບໍ່ໃຫ້ກາຍ ວັນທີ 20 ຂອງເດືອນ ຕຸລາ 2020 ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນ ມາດຕາ 18 ຂີດໜ້າ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ອາກອນຊົມໃຊ້ ສະບັບເລກທີ 68 /ສພຊ,ລົງວັນທີ 19 ມິຖຸນາ 2019;

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກທັງໝົດ ຈໍານວນ 20.359.091 ກີບ. ໃນນັ້ນ,ຄິດໄລ່ຈາກການສະໜອງ ໃຫ້ລູກຄ້າ ຈໍານວນ19.200.000 ກີບ ແລະ ຄິດໄລ່ຈາກການສະໜອງໃຫ້ຕົນເອງ ຫຼື ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ໃຫ້ເປັນ ຂອງຂວັນ ຈໍານວນ 1.159.091 ກີບ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກໃນທາງທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສາມາດນໍາມາລົບກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້.

ໝາຍເຫດ : ສໍາລັບຂັ້ນຕອນຕໍ່ມາ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ທີ່ຄິດໄລ່ເກັບຈາກສິນຄ້າຖືກນໍາໃຊ້ ເອງໃນງານດອງ ລູກລາວຜູ້ອໍານວຍການ ແລະ ໃຫ້ເປັນຂອງຂວັນ ຈໍານວນ 1.159.091 ກີບ ຖືວ່າເປັນອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປັນສິນເຊື່ອອາກອນ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ຖືເປັນອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປອີກ.

6. ການສະໜອງສິນຄ້າໂດຍຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ :

ສົມມຸດວ່າ ທ່ານ ຂໍ ດໍາເນີນທຸລະກິດຂາຍລົດຈັກທີ່ເມືອງປາກເຊ ແຂວງຈໍາປາສັກ ຊຶ່ງເປັນຕົວແທນຈໍາ ໜ່າຍໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດຜະລິດລົດຈັກ ກົ ຢູ່ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ທັງ 2 ວິສາຫະກິດນີ້ ລ້ວນແຕ່ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນກັນ, ທ່ານ ຂໍ ໄດ້ຮັບລົດຈັກຈາກບໍລິສັດຜະລິດລົດຈັກ ກໍ ໄປຈໍາໜ່າຍຈໍານວນ 50 ຄັນ ໃນລາຄາບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 15.000.000 ກີບ/ຄັນ. ພາຍໃນເດືອນ ທ່ານ ຂໍ ໄດ້ຂາຍລົດອອກ ຈໍານວນ 30 ຄັນມູນຄ່າຂາຍບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄັນລະ 18.000.000 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ບໍລິສັດຜູ້ຜະລິດ ກ ຂາຍລົດໃຫ້ ທ່ານ ຂໍ (ວິສາຫະກິດ):
  - ມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $50 \times 15.000.000 = 750.000.000$ ກີບ;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເກັບຈາກທ່ານ ຂໍ : $750.000.000 \times 10\% = 75.000.000$ ກີບ;
- ທ່ານ ຂໍ (ວິສາຫະກິດ) ຂາຍບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $30 \times 18.000.000 = 540.000.000$ ກີບ;
  - ອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ ທ່ານ ຂໍຄິດໄລ່ເກັບ : $540.000.000 \times 10\% = 54.000.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ຕາມກົດໝາຍກຳນົດ ປະເພດລົດຈັກ ແມ່ນຖືກເສຍອາກອນຊົມໃຊ້ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ ສໍາ ລັບຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແມ່ນ ຈະຖືກຄິດໄລ່ ເກັບ ຢູ່ໃນຂອດຂາຍອອກຈາກບ່ອນຜະລິດ. ດັ່ງນັ້ນ,ອາກອນ

ຊົມໃຊ້ທີ່ຕິດພັນກັບ ຂໍ້ໃຈດີ ແມ່ນຖືກຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບຢູ່ໂຮງງານຜະລິດລົດ ຂອງທ່ານ ກໍ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍ ແລ້ວ ຈຶ່ງບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບໃນຂອດຂາຍ ຂອງຕົວແທນຈຳໜ່າຍ ຂໍ ອີກ.

7. ການອະໜອງສິນຄ້າດ້ວຍວິທີຜ່ອນຊໍາລະ ລະຫວ່າງ ຜູ້ອະໜອງ ກັບ ລູກຄ້າໂດຍກົງ.

ກ. ກໍລະນີ ລູກຄ້າໄດ້ຊໍາລະແລ້ວສ່ວນໜຶ່ງ :

ສົມມຸດວ່າ ທ່ານ ກໍ ໄດ້ຊື້ລົດກະບະ ນຳບໍລິສັດຈຳໜ່າຍລົດແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນໃບເກັບເງິນໄດ້ຂຽນລາຄາທີ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນຈຳນວນເງິນ 48.000 \$, ແຕ່ຜູ້ກ່ຽວຂ້ໍຈ່າຍ ກ່ອນ 15.000 \$ ສ່ວນຍັງເຫຼືອ ແມ່ນໄດ້ຕົກລົງຢູ່ໃນສັນຍາ ແບບຜ່ອນຊໍາລະໄລຍະເວລາ 9 ເດືອນ ແລະໄດ້ ກຳນົດໃຫ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍເດືອນລະ 2% ຂອງມູນຄ່າຍັງເຫຼືອຕໍ່ເດືອນ,ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ : ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ.

- ມູນຄ່າຂາຍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນເງິນກີບ: $48.000 \$ \times 9.800 = 470.400.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{470.400.000}{110} \times 100 = 427.636.364$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $427.636.364 \times 10\% = 42.763.636$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອມພ ເປັນເງິນ \$: $\frac{427.636.364}{9.800} = 43.636 \$$;
- ມູນຄ່າຍັງເຫຼືອ ທີ່ຕ້ອງຜ່ອນຊໍາລະ : $43.636 - 15.000 = 28.636 \$$;
- ຄ່າດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍທັງໝົດ : $(28.636 \times 2\%) \times 9 = 5.154 \$$;
- ຈຳນວນເງິນທີ່ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຊໍາລະແຕ່ລະເດືອນ : $\frac{28.636 + 5.154}{9} = 3.754 \$$.

ສໍາລັບການຂາຍດ້ວຍວິທີຜ່ອນຊໍາລະ ແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ ແລະເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການຂາຍທັງໝົດໃນ ດັ່ງດຽວ ; ຜູ້ຂາຍຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ກຳນົດຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ເກັບໄດ້ ຕາມວິທີການຄິດໄລ່ຢູ່ເທິງນີ້ໃສ່ ໃນໃບເກັບເງິນໃຫ້ຖືກຕ້ອງຊັດເຈນ, ຊຶ່ງກໍລະນີ ຂອງຕົວຢ່າງນີ້ ສໍາລັບເດືອນທໍາອິດ ຜູ້ຊື້ຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າສິນຄ້າ 15.000 \$ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 42.763.636 ກີບ. ສະນັ້ນ,ໃນກໍລະນີຂອງຕົວຢ່າງການຄິດໄລ່ເທິງນີ້ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຳນວນ 42.763.636 ກີບ ຖືວ່າເປັນການຄິດໄລ່ເກັບ ທັງໝົດຄັ້ງດຽວເລີຍ. ສໍາລັບຜົນ ປະໂຫຍດຈາກດອກເບ້ຍຜ່ອນຊໍາລະຂອງບໍລິສັດຂາຍລົດຕາມພຸດສ່ວນທີ່ຜ່ອນຊໍາລະໃນໄລຍະ 9 ເດືອນຈຳ ນວນ 5.154 \$ ຖືວ່າເປັນລາຍຮັບການເງິນ ບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ຈະຖືກຄິດໄລ່ ອາກອນກຳໄລ ຂອງວິສາຫະກິດ.

ຂ. ກໍລະນີ ລູກຄ້າຂໍຈ່າຍເປັນແຕ່ລະເດືອນ ຈົນກວ່າຈະໝົດ :

ທ່ານ ກໍ ໄດ້ຊື້ ລົດ ເກງ ຈາກບໍລິສັດ ຂາຍລົດ ຈຳກັດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຳນວນ 1 ຄັນ ມູນຄ່າຂາຍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 30.000 \$,ຜູ້ກ່ຽວ ຂໍຈ່າຍແບບຜ່ອນຊໍາລະເປັນແຕ່ເດືອນໃນໄລຍະ 9 ເດືອນ ຫຼື 18 ເດືອນ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງຈ່າຍດອກເບ້ຍ ໃນອັດຕາ 2% ຕໍ່ເດືອນ ,ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນມື້ຊໍາລະ ເດືອນທໍາອິດແມ່ນ 1 \$ = 9.800 ກີບ. ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການສະສາງ ແບບຜ່ອນຊໍາລະ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນເງິນກີບ: $30.000 \$ \times 9.800 = 294.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{294.000.000}{110} \times 100 = 267.272.727$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $267.272.727 \times 10\% = 26.727.273$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອມພ ເປັນເງິນ \$: $\frac{267.272.727}{9.800} = 27.273 \$$;

- ຄ່າດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍທັງໝົດ : $(27.273 \times 2\%) \times 18 = 9.818,28 \text{ \$}$;
- ຈໍານວນເງິນທີ່ຜູ້ຊື້ຕ້ອງຊໍາລະແຕ່ລະເດືອນ : $\frac{27.273 + 9.818,28}{18} = 2.060,62 \text{ \$}$.

ໝາຍເຫດ : ສໍາລັບເດືອນທໍາອິດບໍລິສັດ ຕ້ອງຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກລູກຄ້າ ຫຼື ລູກຄ້າ ຕ້ອງຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 26.727.273 ກີບ ແລະ ຄ່າສິນຄ້າ ຈໍານວນ 2.060,62 \$ ຫຼື ເທົ່າກັບ 20.194.076 ກີບ ລວມເງິນທັງໝົດທີ່ລູກຄ້າຕ້ອງຈ່າຍໃນເດືອນທໍາອິດ : $26.727.273 + 20.194.076 = 46.921.349$ ກີບ. ລ່ວນເດືອນຕໍ່ໄປ ແມ່ນຕ້ອງຈ່າຍເດືອນລະ 2.060,62 \$ ຫຼື ຖ້າຄິດໄລ່ເປັນເງິນກີບ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ອັດແລກປ່ຽນ ຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນມື້ທີ່ຊໍາລະຕົວຈິງ.

8. ການອະໜອງສິນຄ້າ ແບບຜ່ອນຊໍາລະ ໂດຍ 3 ຝ່າຍ ໃນຮູບແບບ Finance (ເຊົ່າສິນເຊື່ອ)

ສົມມຸດວ່າສະຖາບັນການເງິນ ຫຼື ທະນາຄານ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຊັນສັນຍາຮ່ວມທຸລະກິດກັບ ບໍລິສັດຜະລິດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍລົດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເໝືອນກັນ. ສັນຍາຮ່ວມທຸລະກິດໄດ້ກໍານົດຫຼັກການດັ່ງນີ້ :

- ບໍລິສັດຜະລິດລົດ ມີໜ້າທີ່ຜະລິດ, ເຮັດການຕະຫຼາດ ແລະ ໂຄສະນາອາບສິນຄ້າ;
- ທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ ເປັນຜູ້ຊໍາລະຄ່າລົດໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດຜະລິດລົດ ຕາມມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງ ສໍາລັບລົດທີ່ຈະຂາຍຕິດໜີ້ ໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້;
- ສໍາລັບລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້ຕິດໜີ້ ຕ້ອງເຂົ້າມາເຊັນສັນຍາກັບ ທະນາຄານ ຫຼື ສະຖາບັນການເງິນ ເພື່ອກໍານົດເວລາຊໍາລະ ແລະ ຈໍານວນເງິນຕໍາລິດ ແລະ ດອກເບ້ຍ ໃນແຕ່ລະເດືອນ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

ກ. ກໍລະນີລູກຄ້າ ຂໍຊໍາລະມູນຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ດອກເບ້ຍເປັນແຕ່ລະເດືອນ :

ໃນເດືອນ 1/2021 ມີລູກຄ້າ ທົ່ວໄປສະເໜີຊື້ລົດຈັກ ແບບຜ່ອນຊໍາລະ ໄລຍະ 1 ປີ ຈໍານວນ 20 ຄັນນໍາໂຮງງານຜະລິດລົດ ລາຄາບໍລິມະສິດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 12.000.000 ກີບ/ຄັນ, ອີງຕາມສັນຍາຮ່ວມທຸລະກິດໂຮງງານຜະລິດລົດໄດ້ແນະນໍາລູກຄ້າ ໃຫ້ໄປເຊັນສັນຍາ ແບບຜ່ອນຊໍາລະ ກັບສະຖາບັນການເງິນ ຫຼື ທະນາຄານ ໂດຍມີການກໍານົດດອກເບ້ຍທີ່ຜູ້ຊື້ຕິດໜີ້ ທີ່ຕ້ອງຈ່າຍແບບຜ່ອນຊໍາລະ 2% ຕໍ່ເດືອນບິນພື້ນຖານມູນຄ່າຄົງຕົວຕາມມູນຄ່າເຕັມ ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການຊໍາລະເງິນຂອງລູກຄ້າ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍລົດບໍລິມະສິດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງໂຮງງານ: $20 \times 12.000.000 = 240.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $240.000.000 \times 10\% = 24.000.000$ ກີບ;

ຈໍານວນມູນຄ່າຂາຍ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໂຮງງານຜະລິດລົດເປັນຜູ້ອອກໃບເກັບເງິນໃຫ້ລູກຄ້າ; ສໍາລັບທະນາຄານເປັນຜູ້ຊໍາລະຄ່າລົດຈໍານວນ 240.000.000 ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 24.000.000 ກີບໃຫ້ແກ່ໂຮງງານທັງໝົດຄັ້ງດຽວເລີຍ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ທະນາຄານ ຈິ່ງເຮັດສັນຍາຈ່າຍແບບຜ່ອນຊໍາລະ ກັບລູກຄ້າ ລວມມີມູນຄ່າລົດ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຄ່າດອກເບ້ຍ ທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເປັນແຕ່ລະເດືອນດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າລົດທັງໝົດຍັງບໍ່ມີດອກເບ້ຍ : $240.000.000 + 24.000.000 = 264.000.000$ ກີບ;
- ຄ່າດອກເບ້ຍທັງໝົດ : $(264.000.000 \times 2\%) \times 12 = 63.360.000$ ກີບ;
- ລວມເງິນທີ່ຕ້ອງຊໍາລະທັງໝົດໃນປີ : $264.000.000 + 63.360.000 = 327.360.000$ ກີບ;
- ຈໍານວນເງິນທີ່ຕ້ອງຊໍາລະແຕ່ລະເດືອນສໍາລັບລົດ 20 ຄັນ: $\frac{327.360.000}{12} = 27.280.000$ ກີບ.

ຂ. ກໍລະນີລູກຄ້າ ຂໍຊໍາລະເງິນ 60% ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ ຜ່ອນຊໍາລະເປັນລາຍເດືອນຈົນກ່ວາຈະໝົດ:

ອີງໃສ່ຕົວຢ່າງການຄິດໄລ່ເທິງ ກໍລະນີລູກຄ້າໄດ້ຈ່າຍກ່ອນ 60% ຂອງມູນຄ່າສິນຄ້າທັງໝົດ ສັນຍາໄດ້ກຳນົດຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍ 1,5% ຂອງມູນຄ່າຍັງເຫຼືອ ແລະ ຜ່ອນຊໍາລະໄລຍະ 1 ປີ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການຊໍາລະເງິນ ຂອງລູກຄ້າ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍລົດບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງໂຮງງານ: $20 \times 12.000.000 = 240.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $240.000.000 \times 10\% = 24.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າ ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ດອກເບ້ຍ : $240.000.000 + 24.000.000 = 264.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າທີ່ລູກຄ້າຊໍາລະຕົວຈິງ : $264.000.000 \times 60\% = 158.400.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຍັງເຫຼືອທີ່ຕ້ອງຜ່ອນຊໍາລະ : $264.000.000 - 158.400.000 = 105.600.000$ ກີບ;
- ຄ່າດອກເບ້ຍທັງໝົດ : $(105.600.000 \times 1,5\%) \times 12 = 19.008.000$ ກີບ;
- ລວມເງິນທີ່ຕ້ອງຊໍາລະທັງໝົດໃນປີ : $105.600.000 + 19.008.000 = 124.608.000$ ກີບ;
- ຈໍານວນເງິນທີ່ຕ້ອງຊໍາລະແຕ່ລະເດືອນສໍາລັບລົດ 20 ຄັນ: $\frac{124.608.000}{12} = 10.384.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 24.000.000 ກີບ ຈາກຕົວຢ່າງ ຂໍ້ ກ ແລະ ຂໍ້ ຂ ເທິງນີ້ ແມ່ນ ຕິດພັນກັບ ການຊື້-ຂາຍ ແບບຜ່ອນຊໍາລະ ແຕ່ລະເງື່ອນໄຂເຊັ່ນ: ລູກຄ້າອາດຊໍາລະກ່ອນເຄິ່ງໜຶ່ງ ຫຼື ຊໍາລະ 60% ຫຼື 40% ສຸດແລ້ວແຕ່ຄວາມສາມາດ ແລະ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ, ແຕ່ການຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກຮູບແບບຜ່ອນຊໍາລະໃນທຸກເງື່ອນໄຂນັ້ນ ຈະຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ທັງໝົດເທື່ອດຽວ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ລວມເອົາ ຄ່າດອກເບ້ຍເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່. ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ໃນກໍລະນີທີ່ທະນາຄານ ເປັນຜູ້ຊໍາລະຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືບຖ້ວນຕາມມູນຄ່າຂາຍໃຫ້ແກ່ໂຮງງານແລ້ວ ຈໍານວນມູນຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທັງໝົດນັ້ນ ຖືວ່າເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ຄ່າດອກເບ້ຍ ຕາມອັດຕາທີ່ຕົກລົງກັນຢູ່ໃນສັນຍາ ດັ່ງຕົວຢ່າງການຄິດໄລ່ ຂໍ້ ກ ແລະ ຂ ເທິງນີ້; ໂຮງງານຜະລິດລົດ ມີໜ້າທີ່ແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ.

9. ການສະໜອງສິນຄ້າ ດ້ວຍການເຊົ່າຊື້ :

ກ. ກໍລະນີ ຊໍາລະເປັນງວດ ໂດຍບໍ່ມີການຊໍາລະສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງກ່ອນ .

ທ່ານ ກໍ ໄດ້ເຊົ່າຊື້ລົດຕາມ ຈໍານວນ 2 ຄັນ ຈາກ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ຈໍາໜ່າຍພາຫະນະນະກົມຈັກຫັກ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍມີການຕົກລົງກັນຢູ່ໃນສັນຍາເຊົ່າຊື້ ດັ່ງນີ້ : ລາຄາລົດຕາມ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄັນລະ 45.000 \$, ກຳນົດການໃຊ້ແທນຄືນ ແມ່ຍ ໄລຍະ 2 ປີ ບິລະ 3 ຄັ້ງ ຢູ່ໃນສັນຍາໄດ້ກຳນົດດອກເບ້ຍທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເພີ່ມ ໃນອັດຕາ 1,5% ຕໍ່ເດືອນ, ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ລະຄັ້ງທີ່ມີການຊໍາລະໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ : ສົມມຸດໃນມື້ທີ່ມີການເຊົ່າຊື້ ເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ ;

- ມູນຄ່າ ເຊົ່າຊື້ທັງໝົດບໍ່ທັນມີດອກເບ້ຍ : $45.000 \times 2 = 90.000$ \$;
- ຈໍານວນເງິນດອກເບ້ຍທັງໝົດ : $(90.000 \times 1,5\%) \times 24 = 32.400$ \$;
- ມູນຄ່າເຊົ່າຊື້ທັງໝົດ ລວມມີ ດອກເບ້ຍ : $90.000 + 32.400 = 122.400$ \$;
- ມູນຄ່າຊໍາລະແຕ່ລະຄັ້ງ : $\frac{122.400}{6} = 20.400$ \$;
- ມູນຄ່າຊໍາລະຄັ້ງທໍາອິດ ເປັນເງິນກີບ : $20.400 \times 9.800 = 199.920.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບການຊໍາລະຄັ້ງທໍາອິດ : $199.920.000 \times 10\% = 19.992.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ການຂາຍດ້ວຍວິທີເຊົ່າຊື້ ແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດ ລວມຄ່າດອກເບ້ຍ ທີ່ມີການຊໍາລະໃນແຕ່ລະຄັ້ງເຂົ້ານໍາ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ຢູ່ໃນສັນຍາເຊົ່າຊື້; ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າຊື້ ຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ກໍານົດຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມວິທີການຄິດໄລ່ຢູ່ເທິງນີ້ ໃສ່ໃນໃບເກັບເງິນໃຫ້ ຖືກຕ້ອງຊັດເຈນ. ຊຶ່ງກໍລະນີຕົວຢ່າງການຄິດໄລ່ເທິງນີ້ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 19.992.000 ກີບ ຖືວ່າ ເປັນການຄິດໄລ່ເກັບ ສໍາລັບການຊໍາລະງວດທີ 1 ຫຼື ຄັ້ງທີ 1 , ສ່ວນການຊໍາລະຄັ້ງຕໍ່ໄປ ຫຼື ງວດຕໍ່ໄປນັ້ນ ກ່ອນ ຈະຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງມີການແລກປ່ຽນ ເງິນ \$ ມາເປັນເງິນກີບ ຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ ທີ່ ທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ກໍານົກອອກໃນມື້ທີ່ມີການຄິດໄລ່ນັ້ນເກີດຂຶ້ນ ; ສົມມຸດວ່າ ເວລາຊໍາລະຄັ້ງທີ 2 ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.000 ກີບ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ : $20.400 \times 9.000 = 183.600.000$ ກີບ.

ຂ. ກໍລະນີລູກຄ້າໄດ້ຊໍາລະແລ້ວສ່ວນໜຶ່ງຂອງມູນຄ່າທັງໝົດ:

ອ້າງອີງໃສ່ ຕົວຢ່າງຢູ່ໃນ ຂໍ້ ກ ເທິງ ລູກຄ້າ ໄດ້ຊໍາລະກ່ອນ 40% ຂອງມູນຄ່າສິນຄ້າທັງໝົດ,ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ ໃຫ້ຊໍາລະ 6 ງວດ (ໄລຍະ 2 ປີ ປີລະ 3 ຄັ້ງ) ແລະ ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍ 1% ຕໍ່ເດືອນ . ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ແລະ ວິທີຊໍາລະສະສາງ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າ ເຊົ່າຊື້ທັງໝົດ : $45.000 \times 2 = 90.000$ \$;
- ມູນຄ່າຊໍາກ່ອນ 40% : $90.000 \times 40\% = 36.000$ \$;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອມພ ເປັນເງິນກີບພຸດຊໍາລະກ່ອນ : $36.000 \times 9.800 = 352.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $352.000.000 \times 10\% = 35.200.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຍັງເຫຼືອ ທີ່ຕ້ອງຊໍາລະເປັນງວດແບບເຊົ່າຊື້ : $90.000 - 36.000 = 54.000$ \$;
- ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍເຂົ້ານໍາ : $(54.000 \times 1\%) \times 24 = 12.960$ \$;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທັງໝົດ ເປັນເງິນ \$: $54.000 + 12.960 = 66.960$ \$;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແຕ່ລະງວດເປັນເງິນ \$: $\frac{66.960}{6} = 11.160$ \$;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ງວດທີ 1 ເປັນເງິນກີບ : $11.160 \times 9.800 = 109.368.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບງວດທີ 1 ເປັນເງິນກີບ : $109.368.000 \times 10\% = 10.936.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ການຊໍາລະຄ່າສິນຄ້າ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກ່ອນຈະມີການເຮັດສັນຍາເຊົ່າຊື້ ມີການຈ່າຍ ກ່ອນ 40% ຂອງມູນຄ່າທັງໝົດ ຊຶ່ງການຈ່າຍຄັ້ງນີ້ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ຄ່າດອກເບ້ຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບໍ່ນອນຢູ່ໃນ ພຸດສ່ວນໄລຍະເຊົ່າຊື້ ແລະ ໃຫ້ຖືເອົາລາຄາຂາຍປົກກະຕິເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຕີດັ່ງ ວິທີຄິດໄລ່ເທິງ ນີ້ : ມູນຄ່າຊໍາລະສໍາລັບສິນຄ້າ ແມ່ນ : 36.000 \$ ຫຼື 352.000.000 ກີບ,ຈໍານວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ແມ່ນ : 35.200.000 ກີບ, ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນຕາມມູນຄ່າ ຊໍາລະ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ດັ່ງກ່າວຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ. ສ່ວນການຊໍາລະຕາມຮູບແບບ ເຊົ່າຊື້ໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປແຕ່ລະຄັ້ງ ທັງໝົດ 6 ງວດ ຫຼື 6 ຄັ້ງ ນັ້ນ ກໍ່ໃຫ້ແຍກ ມູນຄ່າຊໍາລະສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ຈໍານວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ຈະແຈ້ງເຊັ່ນກັນ. ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແຕ່ລະຄັ້ງເປັນເງິນກີບ ແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ ຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ ຂອງທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ທີ່ມີການແຈ້ງມອບເກີດຂຶ້ນ. ສົມມຸດວ່າ ເວລາຊໍາລະຄັ້ງທີ 2 ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.000 ກີບ ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ : $11.160 \times 9.000 = 100.440.000$ ກີບ.

10. ກໍລະນີ ການຂາຍ ສິນຄ້າ ຫຼື ຊັບສິນ ໂດຍທະນາຄານ,ສະຖາບັນການເງິນ ຫຼື ທຸລະກິດເຊົ່າສິນ

ເຊື່ອໃນຮູບແບບ

(Finance) :

ສົມມຸດວ່າທຸລະກິດເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ປ່ອຍເງິນໃຫ້ ທ້າວ ຂໍ ຊຶ່ງເປັນບຸກຄົນທີ່ວ
ໄປກູ້ຢືມຈໍານວນ 500.000.000 ກີບ ໂດຍໄດ້ມອບເອກະສານ ທະບຽນລົດປ້າຍເຫຼືອງ ປີທີ່ ໓໓ ໂຕໂຍຕາ ຈົມ
ແລນກຣຸຍເຊີ ທີ່ຊື່ມາໃໝ່ໆ ເພື່ອຄ້າປະກັນ,ຢູ່ໃນສັນຍາກູ້ຢືມໄດ້ກຳນົດການຊໍາລະຄືນເງິນກູ້ໃນໄລຍະ 3 ປີ ແລະ
ກຳນົດອກເບ້ຍໃນອັດຕາ 3% ຕໍ່ເດືອນ , ໃນລະຫວ່າງ ການປະຕິບັດສັນຍານັ້ນ ທ້າວ ຂໍ ໄດ້ຈໍາບດອກເບ້ຍໃນອັດຕາ
3% ຕໍ່ເດືອນ ເປັນປົກກະຕິ ພໍຕໍ່ກາມາຮອດທ້າຍປີທີ 3 ທ້າວ ຂໍ ບໍ່ສາມາດຊໍາລະຕົ້ນທຶນທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນໄດ້ຕາມ
ຈໍານວນ ຈຶ່ງໄດ້ເອົາລົດມາສະສາງຄືນ ໃຫ້ແກ່ທຸລະກິດໃຫ້ເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອໄລ່ລຽງ ກັບມູນຄ່າທີ່ກູ້
ຢືມ. ຕໍ່ມາທຸລະກິດໃຫ້ເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ໄດ້ຂາຍລົດຄັນນັ້ນອອກໃບລາຄາບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ
60.000\$;

(ອັດຕາແລກປ່ຽນ : 1 \$ = 9.800 ກີບ), ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $60.000 \times 9.800 = 588.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄິດໄລ່ໄດ້ : $588.000.000 \times 10\% = 58.800.000$ ກີບ.

ວິສາຫະກິດ ເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ຕ້ອງຂຽນໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມູນຄ່າຂອງຂາຍສິນຄ້າ ຈໍານວນ
588.000.000 ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 58.800.000 ກີບ ລວມທັງໝົດ ທີ່ຜູ້ຊື້ ຕ້ອງຈ່າຍ:
(588.000.000 + 58.800.000) = 646.800.000 ກີບ;

ໝາຍເຫດ: ວິສາຫະກິດ ເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ຕ້ອງໄລ່ລຽງ ແລະ ຫັກເອົາເງິນຂາຍລົດ ຈໍານວນ 600.000.000
ກີບເພື່ອທົດແທນເງິນທຶນ ທີ່ ທ້າວ ຂໍ ໄດ້ກູ້ຢືມມາດີນ, ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ 88.000.000 ກີບ ໃຫ້ສົ່ງຄືນ ທ້າວ ຂໍ
ເນື່ອງຈາກວ່າໃນໄລຍະເວລາປະຕິບັດສັນຍາກູ້ຢືມນັ້ນ ທ້າວ ຂໍ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຈໍາບດອກເບ້ຍເປັນ
ປົກກະຕິ ຫຼື ຖ້າສັນຍາກຳນົດຢ່າງອື່ນກໍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມສັນຍາທີ່ໄດ້ລົງເຊັນຮ່ວມກັນນັ້ນ. ສໍາລັບອາກອນມູນຄ່າ
ເພີ່ມ ທີ່ຄິດໄລ່ໄດ້ນັ້ນ ວິສາຫະກິດເຊົ່າສິນເຊື່ອ ກໍ ຕ້ອງນໍາໄປແຈ້ງມອບຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນ
ຂຶ້ນກັບ ກ່ອນວັນທີ 15 ຂອງເດືອນຖັດໄປ.

11.ກໍລະນີ ສິນຄ້າ ແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ລະຫວ່າງ ຜູ້ຢູ່ ແລະ ຜູ້ບໍ່ຢູ່ ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ສົມມຸດວ່າ ທ້າວ ກ ເປັນບຸກຄົນໜຶ່ງ ໄດ້ຊື້ລົດໃຫຍ່ຈາກຮ້ານຂາຍລົດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
ຈໍານວນ 1 ຄັນ ໃນລາຄາບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 300.000.000 ກີບ, ໃນເວລາດຽວກັນ ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ເອົາລົດ
ໃຫຍ່ຂອງຕົນທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ມາແລ້ວໄລຍະໜຶ່ງ ໄປແລກປ່ຽນໃຫ້ແກ່ຮ້ານຂາຍລົດ ຊຶ່ງໄດ້ພ້ອມກັນຕີມູນຄ່າລົດເກົ່າ
ຄັນນັ້ນ ແມ່ນ 50.000.000 ກີບ. ສະນັ້ນ; ທ້າວ ກ ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍເງິນເພີ່ມຕື່ມໃຫ້ແກ່ຮ້ານຂາຍລົດຈໍານວນ
250.000.000 ກີບ. ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບການຂາຍລົດດັ່ງກ່າວ ມີດັ່ງນີ້:

ການຂາຍລົດໃຫຍ່ໂດຍຮ້ານຂາຍລົດ ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າ
ເພີ່ມ ຖືວ່າຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.ສະນັ້ນ; ຮ້ານຂາຍລົດມີໜ້າທີ່ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
ຕາມລາຄາ ຂາຍລົດ ຈໍານວນເຕັມຄື :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 300.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $300.000.000 \times 10\% = 30.000.000$ ກີບ.

ສໍາລັບລົດເກົ່າທີ່ ທ້າວ ກ ເອົາມາແລກປ່ຽນກັບຮ້ານຂາຍລົດນັ້ນ ຖືວ່າເປັນການຂາຍໂດຍບຸກຄົນທົ່ວໄປ ແລະຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດ ຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບໍ່ອ່ນວ່າຜູ້ກ່ຽວບໍ່ຢູ່ໃນລະ ບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ທັງບໍ່ໄດ້ດໍາເນີນທຸລະກິດໃດໆເລີຍ ຈຶ່ງບໍ່ມີສິດໃນການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ.

12. ກໍລະນີສິນຄ້າ ແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ຊຶ່ງ ທັງ 2 ຝ່າຍຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ຝ່າຍໜຶ່ງ ບໍ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂເປັນຕົ້ນອອກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍລົດຂົນສົ່ງທຸກຊະນິດ, ບໍລິສັດ ຈໍາ ກັດ ຂ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ, ທັງສອງບໍລິສັດ ແມ່ນຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມຄືກັນ. ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ເອົາລົດກະບະສ່ວນຕົວ ຊຶ່ງລົດສ່ວນຕົວຄັນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ຖືກຈົດເປັນຊັບສິນຂອງວິ ສາຫະກິດ ແລະໄດ້ໃຊ້ມາແລ້ວ ໄລຍະ 3 ປີ ໄປ ແລກເອົາ (Tern) ລົດປຣາໂດຄັນໃໝ່ ຈາກ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ , ມູນຄ່າຂາຍລົດປຣາໂດ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 85.000 \$; ສໍາລັບ ລົດກະບະເກົ່າ ແມ່ນໄດ້ຕີມູນ ຄ່າເປັນ 25.000 \$; ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບການຂາຍລົດ ທັງ 2 ຄັນ ດັ່ງກ່າວ ມີດັ່ງນີ້: (ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ);

ການຂາຍລົດໃຫຍ່ໂດຍບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືວ່າຢູ່ໃນຂອບເຂດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ສະນັ້ນ, ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ທີ່ຂາຍລົດ ມີໜ້າທີ່ຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມລາຄາ ຂາຍລົດ ຈໍານວນເຕັມຄື :

- ມູນຄ່າຂາຍລົດປຣາໂດເປັນເງິນກີບ : 85.000 \$ x 9.800 = 833.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 833.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 833.000.000 x 10% = 83.300.000 ກີບ.

ສໍາລັບລົດເກົ່າທີ່ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ເອົາມາແລກປ່ຽນ ກັບ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ນັ້ນ ເຖິງວ່າບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ຈະຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກໍຕາມ ແມ່ນຈະບໍ່ຖືວ່າເປັນການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ບໍ່ອ່ນວ່າລົດທີ່ຜູ້ກ່ຽວຂ້າຍໃຫ້ກັນ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດໍາເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບ ການຂາຍເຄື່ອງຄອມພິວເຕີແຕ່ຢ່າງໃດ ແລະ ທັງບໍ່ໄດ້ຈົດເປັນຊັບສິນຂອງທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ.ສະນັ້ນ; ຈຶ່ງບໍ່ມີ ສິດໃນການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຂາຍລົດເກົ່າຄັນດັ່ງກ່າວ. ໃນກໍລະນີການແລກປ່ຽນ ການຊື້- ຂາຍ ນີ້ ລະຫວ່າງ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ແລະ ຂ ຖືວ່າ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ມີເງິນຈາກການຕິລາຄາລົດຄັນເກົ່ານັ້ນແລ້ວ : $25.000 \$ \times 9.800$ ກີບ = 245.000.000 ກີບ. ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ຂ ຈະຕ້ອງຈ່າຍເງິນເພີ່ມໃຫ້ແກ່ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ຕື່ມ : $833.000.000 - 245.000.000 = 588.000.000$ ກີບ

ແລະ ຕ້ອງຈ່າຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຮຽກເກັບ ຈາກບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ສື່ກ : 83.300.000 ກີບ.

13. ກໍລະນີ ການອະໜອງການບໍລິການ ແລກປ່ຽນກັບສິນຄ້າ

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ຜະລິດລາຍການໄທລະພາບແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ ຕົກລົງ ກັບ ວິສາຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຂ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ຜະລິດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍເຄື່ອງດື່ມ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນດຽວກັນ, ຢູ່ໃນສັນຍາຮວມທຸລະກິດໄດ້ກໍານົດຂໍ້ທີ 1. ວິສາຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນຕ້ອງສົ່ງເຄື່ອງດື່ມໃຫ້ ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ທຸກໆວັນໃນລະຫວ່າງການຜະລິດລະດອນໄທລະທັດໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ, ມູນຄ່າທັງໝົດຂອງເຄື່ອງ ດື່ມທີ່ຖືກສົ່ງໃຫ້ແມ່ນ 5.000.000 ກີບ (ລາຄາຊື້ຂອງຮ້ານຈໍາໜ່າຍເຄື່ອງດື່ມລວມອາກອນຊົມໃຊ້ແຕ່ບໍລວມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ) ເພື່ອໃຫ້ບັນດານັກສະແດງ ຢູ່ໃນລະດອນໄທລະພາບ ແລະ ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ໃນ

ສະຕູດີໄອໄດ້ດື່ມ; ຂໍ້ທີ 2. ເມື່ອຮອດຕອນທ້າຍການອອກອາກາດແຕ່ລະສາກ ຂອງລະຄອນ ເຄື່ອງໝາຍຂອງ ເຄື່ອງດື່ມ ຕ້ອງໃຫ້ມີການປະກົດອອກມາໃນໄລຍະເວລາຕັ້ງລະ 20 ວິນາທີ;

ກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້ ທັງສອງຝ່າຍໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຄື: ວິສາຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຂ ທີ່ຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງດື່ມໄດ້ເປັນຜູ້ສະໜອງເຄື່ອງດື່ມໃຫ້ບໍລິສັດ ຜະລິດລາຍການໄທລະພາບ ໂດຍໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນດ້ວຍການໂຄສະນາໃນຕອນທ້າຍຂອງສາກລະຄອນ ແລະ ບໍລິສັດຈຳກັດ ກ ທີ່ຜະລິດລາຍການໄທລະພາບໄດ້ເປັນຜູ້ສະໜອງບໍລິການໂຄສະນາໃຫ້ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງດື່ມ ໂດຍ ໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນເປັນເຄື່ອງດື່ມໃນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າກັນ ຄື 5.000.000 ກີບ, ສະນັ້ນ ທັງສອງຝ່າຍຕ້ອງໄດ້ຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນລາຄາຂາຍຕາມທ້ອງ ຕະຫຼາດ ຊຶ່ງແມ່ນມູນຄ່າທັງໝົດຂອງເຄື່ອງດື່ມທີ່ຖືກສົ່ງມາໃຫ້ນັ້ນກໍ່ຄື 5.000.000 ກີບ. ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ລະຄັ້ງ ສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວດັ່ງກ່າວໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 5.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 5.000.000 x 10% = 500.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຳນວນ 500.000 ກີບ ຖືກຄິດໄລ່ ບົນພື້ນຖານມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ ໂດຍ ວິສາຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຂ ໃນນາມຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ຖືກຄິດໄລ່ ບົນພື້ນຖານມູນຄ່າການສະໜອງບໍລິການ ໂຄສະນາສິນຄ້າ ໂດຍ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ທີ່ດຳເນີນລາຍໄທລະພາບ ໃນນາມຜູ້ສະໜອງການບໍລິການ. ໝາຍຄວາມ ວ່າ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 500.000 ກີບ ຈະຖືກຮຽກເກັບຈາກມູນຄ່າສະໜອງເທົ່າກັນ ໂດຍສອງຝ່າຍທີ່ ສະໜອງ ແລະ ແຕ່ລະຜູ້ສະໜອງຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ກັນ.

14. ກໍລະນີ ການສະໜອງການບໍລິການ ໂດຍມີລາຍຮັບຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອ ຂອງວັດຖຸດິບ

ສົມມຸດວ່າ ໂຮງງານຕັດຫຍິບ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຈ້າງ ບໍລິສັດ ຈຳກັດຜູ້ດຽວ ຂ ຢູ່ ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນດຽວກັນ ເພື່ອໃຫ້ຕັດຫຍິບແຜ່ນແພ ເປັນຜະລິດຕະພັນຕັດຫຍິບສຳເລັດຮູບ ໃຫ້ໃນລາຄາ 200.000.000 ກີບ; ຜ່ານການປະຕິບັດວຽກຕົວຈິງ ບໍລິສັດຈຳກັດ ຜູ້ດຽວ ຂ ຍັງໄດ້ຮັບສ່ວນທີ່ ເສດເຫຼືອຈາກແຜ່ນແພ ໂດຍໄດ້ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເຊັ່ນ: ອູ່, ຜ້າເຊັດຕິນ ແລະ ອື່ນໆ ຂາຍໄດ້ລາຍ 15.000.000 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບ ບໍລິສັດ ຈຳກັດຜູ້ດຽວ : 215.000.000 ກີບ. ໃນນັ້ນ;
- ມູນຄ່າສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ກັບ ໂຮງງານຕັດຫຍິບ : 200.000.000 ກີບ;
- ມູນຄ່າຂາຍຜະລິດຕະພັນ ຈາກແຜ່ນແພເສດເຫຼືອ : 15.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 215.000.000 x 10% = 21.500.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດຜູ້ດຽວ ຂ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນ ຕາມມູນຄ່າການສະໜອງບໍລິການ ແລະ ຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ່າງຫາກ ເພື່ອຮຽກເກັບເງິນ ນຳ ໂຮງງານຕັດຫຍິບ ກ ແລະ ອອກໃບເກັບເງິນ ສຳລັບການ ຂາຍ ສິນຄ້າ ຜະລິດຕະພັນ ຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອ ຂອງແຜ່ນແພ ແລະ ຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ ຕາມ ຕົວເລກທີ່ ຄິດໄລ່ ຢູ່ເທິງນັ້ນ.

15. ກໍລະນີ ການສະໜອງສິນຄ້າອອນລາຍໃຫ້ບຸກຄົນທົ່ວໄປ ໂດຍຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ ສປປ ລາວ :

ສົມມຸດບຸກຄົນທົ່ວໄປ ທີ່ບໍ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ໄດ້ຮັບສິນຄ້າ (ໃນດບຸກ)ທີ່ຕົນໄດ້ສົ່ງຊື້ຜ່ານລະບົບອິນເຕີ ແນັດ (ການຊື້-ຂາຍອອນລາຍ) ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ມູນຄ່າຂອງ

ສິນຄ້າ ທີ່ຜູ້ສັ່ງຊື້ຕ້ອງໄດ້ຊໍາລະເງິນຜ່ານລະບົບທະນາຄານໃຫ້ຜູ້ສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດຢ່າງຄົບຖ້ວນ ກ່ອນໜ້ານີ້ ແລ້ວປະມານ 1 ເດືອນ ຈໍານວນ 1.300 \$ ຫຼື ເທົ່າກັບ 2.940.000 ກີບ (ອັດແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ). ໝາຍຄວາມວ່າໃນກໍລະນີ ທີ່ບຸກຄົນທົ່ວໄປສັ່ງຊື້ສິນຄ້າ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາຢູ່ຕ່າງປະເທດ ກ່ອນອື່ນຜູ້ກ່ຽວຈະຕ້ອງໄດ້ຊໍາລະເງິນຄ່າສິນຄ້າຕາມລາຄາທີ່ຜູ້ສະໜອງແຈ້ງມາ ແລະ ເມື່ອໃດຜູ້ສະໜອງໄດ້ຮັບເງິນຄົບຖ້ວນແລ້ວຈຶ່ງດໍາເນີນການນໍາສິນຄ້າມາໃຫ້ຜູ້ສັ່ງຊື້ຜ່ານລະບົບໄປສະນີ ຫຼື ຜ່ານຫ້ອງການພາສີຢູ່ສະໜາມບິນສາກົນ ເມື່ອເວລາຜູ້ກ່ຽວໄປຮັບເອົາສິນຄ້າ ຢູ່ບໍລິສັດໄປສະນີ ຫຼື ຫ້ອງການພາສີ ສະໜາມບິນສາກົນ ຜູ້ກ່ຽວ ຈະຕ້ອງໄດ້ເສຍພາສີ ແລະ ອາກອນທຸກປະເພດ ໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ຈຶ່ງສາມາດຮັບສິນຄ້າມານໍາໄຊ້ໄດ້. ສະນັ້ນ, ການຈ່າຍອາກອນກໍາໄລໃນກໍລະນີ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຖືວ່າເປັນພາະລະໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ຮັບການສະໜອງສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ; ການຄິດໄລ່ ຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນ ທີ່ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງຈ່າຍ ດັ່ງນີ້ : (ສົມມຸດອັດຕາພາສີ 5%);

1. ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ : $1.300 \times 9.800 = 2.940.000$ ກີບ;
2. ຄ່າພາສີ : $2.940.000 \times 5\% = 147.000$ ກີບ;
3. ກໍາໄລລວມແບບບັງຄັບ ຫຼື ຖານຄິດໄລ່ ອາກອນກໍາໄລ : $2.940.000 \times 15\% = 441.000$ ກີບ;
4. ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $(2.940.000 + 147.000 + 441.000) = 3.528.000$ ກີບ;
5. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $3.528.000 \times 10\% = 352.800$ ກີບ.

❖ **ການສະໜອງການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ:**

1. **ກໍລະນີການສະໜອງການບໍລິການ ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ**

ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ບໍລິການຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງທົ່ວໄປ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຮັບເໝົາໂຄງການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງ ແຫ່ງໜຶ່ງຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ທີ່ນໍາໃຊ້ງົບປະມານຂອງລັດ 100% ມູນຄ່າກໍ່ສ້າງທັງໝົດບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 15.000.000.000 ກີບ; ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ = 15.000.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ $15.000.000.000 \times 10\%$ = 1.500.000.000 ກີບ.

2. **ກໍລະນີການສະໜອງບໍລິການໃຫ້ເຊົ່າ ຊັບສິນ**

ບໍລິສັດຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ເຊັນສັນຍາເຊົ່າກິນຈັກຫັກກັບບໍລິສັດບໍລິການໃຫ້ເຊົ່າລົດແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັນກັນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດປະກອບມີ : ລົດຈັກ-ດັກ 1 ຄັນ, ລົດດູດ 1 ຄັນ, ລົດຕາມຂົນດິນ 4 ຄັນ, ລວມມູນຄ່າເຊົ່າຢູ່ໃນສັນຍາທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 500.000.000 ກີບ/ປີ; ກໍານົດເວລາເຊົ່າ ໔ ເມັດ 3 ປີ ຊຶ່ງເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 01 ມັງກອນ ຂອງປີ N ແລະ ໄດ້ຕົກລົງໃຫ້ຜູ້ເຊົ່າຕ້ອງຊໍາລະຄ່າເຊົ່າເປັນແຕ່ລະປີ ໂດຍກໍານົດໃຫ້ຊໍາລະພາຍໃນເດືອນມັງກອນຂອງແຕ່ລະປີ ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການສະໜອງບໍລິການໃຫ້ເຊົ່າດໍາປີ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 500.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $500.000.000 \times 10\%$ = 50.000.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ: ກໍລະນີ ມີການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າທັງໝົດຄັ້ງດຽວ ໃນໄລຍະ 3 ປີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບຄັ້ງດຽວ ຕາມໃບເກັບເງິນ ທີ່ບໍລິສັດຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ຂຽນອອກໃຫ້ບໍລິສັດ ຜູ້ທີ່ເຊົ່າ. ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກທີ່ເກັບໄດ້ທັງໝົດ ຈະຖືກແຈ້ງມອບພາຍໃນເດືອນ ທີ່ມີການຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບເກີດຂຶ້ນ ໂດຍບໍລິສັດຜູ້

ໃຫ້ເຊົ່າ . ສໍາລັບ ບໍລິສັດ ທີ່ເຊົ່າ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕິດພັນກັບການເຊົ່າ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍໄປນັ້ນ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຫຼື ສິນເຊື່ອອາກອນ.

3. ກໍລະນີການສະໜອງການບໍລິການ ທີ່ມີການຊໍາລະດ້ວຍຮູບການແລກປ່ຽນ

ກໍລະນີ ລັດຖະບານໄດ້ມີການຕົກລົງຊໍາລະຄ່າໂຄງການກໍ່ສ້າງ ດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ (ໄມ້) ໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງຂົວທາງ ຈໍາກັດ ກໍ່ ທີ່ໄດ້ສ້າງທາງຈາກແຂວງໜຶ່ງໄປຫາອີກແຂວງໜຶ່ງ ມູນຄ່າບໍລິມະສິດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 200.000.000.000 ກີບ (ສອງຮ້ອຍຕື້ກີບ); ການຊໍາລະດ້ວຍໄມ້ນີ້ ແມ່ນຊໍາລະທັງຄ່າກໍ່ສ້າງທາງ ແລະອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວ. ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບການກໍ່ສ້າງໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າກໍ່ສ້າງທາງ ບໍລິມະສິດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ = 200.000.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ $200.000.000.000 \times 10\%$ = 20.000.000.000 ກີບ;

ໝາຍເຫດ: ກໍລະນີ ການຊໍາລະຄ່າບໍລິການໃນຮູບການແລກປ່ຽນດ້ວຍສິນຄ້າ (ໄມ້) ຈາກລັດຖະບານມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ (ໄມ້) ທີ່ຕ້ອງມອບໃຫ້ ບໍລິສັດ ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ ຕ້ອງເທົ່າກັບມູນຄ່າກໍ່ສ້າງທັງໝົດ ບວກ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕິດພັນ ຄື : $200.000.000.000 + 20.000.000.000 = 220.000.000.000$ ກີບ, ສໍາລັບ ບໍລິສັດ ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງທາງ ຕ້ອງຂຽນໃບເກັບເງິນ ແຍກຈໍານວນມູນຄ່າກໍ່ສ້າງ ແລະ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອອກຕາງຫາກ ຄື : ມູນຄ່າການບໍລິການກໍ່ສ້າງທາງ : 200.000.000.000 ກີບ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 20.000.000.000 ກີບ. ກໍລະນີລັດຖະບານຊໍາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນວັດຖຸ ດັ່ງຕົວຢ່າງຂໍ້ນີ້ ພາຍຫຼັງເອົາຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກທີ່ມີມູນຄ່າເປັນວັດຖຸ ຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຜົນອອກມາຫາກມີຈໍານວນໃຫຍ່ກ່ວາ 0 ຫລື ເປັນຄ່າ ບວກ (+) ຖືວ່າມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຈະຕ້ອງມອບ, ຖ້າວ່າຜົນອອກມາມີຈໍານວນນ້ອຍກ່ວາ 0 ຫລື ເປັນຄ່າ ລົບ (-) ຖືວ່າມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ຍົກໄປຫັກຕໍ່ ແລະ ຕ້ອງແຈ້ງ ຫຼື ຍື່ນໃບແຈ້ງອາກອນຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ. ການຂາຍໄມ້ ຂອງບໍລິສັດ ກໍ່ສ້າງ-ຂົວທາງ ຈໍາກັດ ກໍ່ ແມ່ນຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນອີກ ເນື່ອງຈາກວ່າເປັນລາຍຮັບທົດແທນຄ່າບໍລິການກໍ່ສ້າງທາງ ຊຶ່ງໄດ້ຄິດໄລ່ອາກອນປະເພດຕ່າງໆ ແລ້ວ. ສໍາລັບວິສາຫະກິດທີ່ຊື້ໄມ້ຈາກບໍລິສັດກໍ່ສ້າງຂົວທາງ ຈໍາກັດ ກໍ່ ຫາກນໍາເອົາໄມ້ໄປຂາຍ ຫລື ແປຮູບເປັນຜະລິດຕະພັນເພື່ອຈໍາໜ່າຍ ແມ່ນຈະຖືວ່າເປັນການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕາມລາຄາຂາຍຕົວຈິງ.

4. ກໍລະນີ ການການບໍລິການຂົນສົ່ງ ແລກປ່ຽນ ກັບການບໍລິການກໍ່ສ້າງ

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ຈໍາກັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີຄວາມຕ້ອງການຈະກໍ່ສ້າງຕຶກອາຄານເພື່ອໃຊ້ເປັນຫ້ອງການຂອງບໍລິສັດ ມູນຄ່າບໍລິມະສິດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແມ່ນ 1.250.000.000 ກີບ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນ ໄດ້ມີບໍລິສັດກໍ່ສ້າງແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນກັນ ມີຄວາມຕ້ອງການຈະຂົນສົ່ງວັດຖຸອຸປະກອນກໍ່ສ້າງຂອງບໍລິສັດໄປສະໜາມຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງຢູ່ຫ້ອງຖິ່ນອື່ນ, ທັງສອງບໍລິສັດໄດ້ຕົກລົງເຊັນສັນຍາແລກປ່ຽນການສະໜອງບໍລິການນໍາກັນ ໃນມູນຄ່າທີ່ເທົ່າກັນ 1.250.000.000 ກີບ.

ກໍລະນີການແລກປ່ຽນ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຖືວ່າບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ແລະ ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງ ໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການໃຫ້ແກ່ກັນ ຫຼື ເປັນລູກຄ້າຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ສະນັ້ນ; ແຕ່ລະຝ່າຍຈະຕ້ອງຖືກຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນຈໍານວນມູນຄ່າ ບິນພື້ນຖານ ມູນຄ່າທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ກັນ ຊຶ່ງເປັນມູນຄ່າເທົ່າກັນ ຄື 1.250.000.000 ກີບ. ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບ ບໍລິສັດຂົນສົ່ງ ແລະ ບໍລິສັດກໍ່ສ້າງ : 1,250,000,000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $1,250,000,000 \times 10\% = 125,000,000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ: ບໍລິສັດ ຂົນສົ່ງ ຈໍາກັດ ແລະ ບໍລິສັດ ກໍ່ສ້າງ ທີ່ເປັນຜູ້ສະໜອງ ແລະ ທັງເປັນຜູ້ຮັບການສະໜອງ ບໍລິການ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ມີທຳທີ່ຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມູນຄ່າທີ່ຕົນໄດ້ສະໜອງ ດັ່ງຂໍ້ ໂຈດເທິງ ນີ້ ເພື່ອນໍາມາແຈ້ງມອບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຕາມກົດໝາຍກຳນົດ.

5. ກໍລະນີການສະໜອງການບໍລິການ ທີ່ສໍາເລັດພຽງສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງ ພາຍໃນປີ.

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງໂຮງໝໍ້ ຫັ້ນສະໄໝ ມູນຄ່າ 250,000,000,000 ກີບ, ກຳນົດເວລາຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງໃຫ້ສໍາເລັດແມ່ນ 2 ປີ, ໃນປີທຳອິດ ວຽກສໍາເລັດ 40% ຂອງມູນຄ່າຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງທັງໝົດ. ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນປີທຳອິດ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $250,000,000,000 \times 40\% = 100,000,000,000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $100,000,000,000 \times 10\% = 10,000,000,000$ ກີບ.

ສໍາລັບປີທີສອງ ຫຼື ເວລາວຽກສໍາເລັດທັງໝົດ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $250,000,000,000 \times 60\% = 150,000,000,000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $150,000,000,000 \times 10\% = 15,000,000,000$ ກີບ.

6. ກໍລະນີການສະໜອງການບໍລິການດ້ານໂຮງແຮມ:

ໂຮງແຮມແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ສະໜອງບໍລິການທີ່ພັກເຊົາໃຫ້ລູກຄ້າເປັນ ເວລາ 5 ຕົ້ນໃນລາຄາ ລວມມີຄ່າອາຫານເຊົ້າ: 800,000 ກີບ/ຕົ້ນ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ນອກນັ້ນແຂກ ຜູ້ນັ້ນຍັງໄດ້ຮັບປະທານອາຫານທ່ຽງ ແລະ ອາຫານຄ່າ ຢູ່ໂຮງແຮມອີກເປັນເວລາ 5 ວັນ, ວັນລະ 2 ຄິ່ງ ຊຶ່ງຜູ້ກ່ຽວ ດ້ອງໄດ້ຈ່າຍຄ່າໜາກ ຄັ້ງລະ 300,000 ກີບ. ເວລາທີ່ການບໍລິການສິ້ນສຸດ ກໍ່ຄືມື້ທີ່ແຂກແຈ້ງອອກເວລາກ່ອນ ທ່ຽງ, ພະນັກງານຂອງໂຮງແຮມໄດ້ຄິດໄລ່ເກັບຄ່າບໍລິການຫ້ອງນອນ, ຄ່າອາຫານ ແລະ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ທີ່ຂຽນຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ມອບໃຫ້ແຂກດ້ອງຈ່າຍ ດັ່ງນີ້ :

- ຄ່າຫ້ອງພັກ : $800,000 \times 5 = 4,000,000$ ກີບ;
- ຄ່າອາຫານທ່ຽງ ແລະ ອາຫານຄ່າ : $300,000 \times 10 = 3,000,000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $4,000,000 + 3,000,000 = 7,000,000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $7,000,000 \times 10\% = 700,000$ ກີບ.

7. ກໍລະນີ ການສະໜອງການບໍລິການຮ້ານອາຫານ ແລະ ກິນດື່ມ :

ຮ້ານອາຫານແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ມີການສະໜອງການບໍລິການກັບທີ່ ດ້ານ ອາຫານ, ເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ຄາຮາໂອເກະ, ນອກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ບໍລິການອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມຢູ່ນອກສະຖານທີ່ດື່ມ ອີກ, ໃນເດືອນ ກັນຍາ 2020 ມີລາຍຮັບຈາກແຕ່ລະກິດຈະການ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄື :

- ລາຍຮັບຈາກອາຫານ ທີ່ບໍລິການຢູ່ຮ້ານ ຈໍານວນ: 45,000,000 ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງດື່ມ ແລະ ຄ່າບໍລິການຫ້ອງຄາຮາໂອເກະ ຈໍານວນ: 20,000,000 ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການບໍລິການອາຫານ ຢູ່ນອກສະຖານທີ່ ຈໍານວນ: 18,000,000 ກີບ;
- ລວມຍອດລາຍຮັບໃນເດືອນ: $45,000,000 + 20,000,000 + 18,000,000 = 83,000,000$ ກີບ;

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 83.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $83.000.000 \times 10\% = 8.300.000$ ກີບ.

8. ກໍລະນີ ການສະໜອງການບໍລິການໂດຍຕົວແທນ:

1) ການເປັນຕົວແທນ ຫຼື ນາຍໜ້າ ເຮັດໜ້າທີ່ເຈລະຈາ ແລະ ເຊັນສັນຍາແທນ :

ສົມມຸດວ່າ ທ່ານ ຄໍາ ຜູ້ອໍານວຍການບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ ເຮັດໜ້າທີ່ ເຈລະຈາ ແລະ ເຊັນສັນຍາ ກັບບໍລິສັດສະໜອງກິນຈັກ ແຫ່ງໜຶ່ງ ກ່ຽວກັບການຊື້ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ກິນຈັກໜັກ ເພື່ອມາດຳເນີນໂຄງການຊົນລະປະທານ ທີ່ບໍລິສັດ ກໍ່ສ້າງດັ່ງກ່າວປະມານໄດ້ ແລະ ທັງສອງບໍລິສັດນີ້ ກໍຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນດຽວກັນ, ມູນຄ່າຊື້ອຸປະ ກອນ ແລະ ກິນຈັກໜັກ ດັ່ງກ່າວ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 3.500.000.000 ກີບ ແລະ ຕາມສັນຍາ ທ່ານ ຄໍາ ຈະໄດ້ຮັບຄ່າເປັນນາຍໜ້າໃນການດຳເນີນການເຈລະຈາ ແລະ ເຊັນສັນຍາ ຈາກບໍລິສັດກໍ່ສ້າງ 5% ຂອງ ມູນຄ່າດັ່ງກ່າວ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບຄ່ານາຍໜ້າ ແລະ ການໃຫ້ເຊົ່າ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກກິນຈັກໜັກ : $3.500.000.000 \times 10\% = 350.000.000$ ກີບ;
- ຄ່ານາຍໜ້າ ຫຼື ຄ່າຕົວແທນທີ່ໄດ້ຮັບ : $3.500.000.000 \times 5\% = 175.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສໍາລັບ ຄ່ານາຍໜ້າ ຫຼື ຕົວແທນ : $175.000.000 \times 10\% = 17.500.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກກິນຈັກໜັກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຖືກຄິດໄລ່, ເກັບ ແລະ ນໍາມາແຈ້ງມອບ ໂດຍ ບໍລິສັດ ທີ່ສະໜອງກິນຈັກ ແລະ ເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ຫຼື ສິນເຊື່ອ ອາກອນ ຂອງ ບໍລິສັດ ຮັບ

ເໝົາກໍ່ສ້າງ, ສໍາລັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄ່າຕົວແທນ ຫຼື ນາຍໜ້າ ແມ່ນຖືກຄິດໄລ່, ເກັບ ແລະ ນໍາມາມອບໂດຍ ທ່ານ ຄໍາ ແລະ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າເປັນອາກອນເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ຫຼື ສິນເຊື່ອ ອາກອນ ສໍາລັບ ບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ ເຊັ່ນກັນ.

ໃນກໍລະນີ ສັນຍາ ລະຫວ່າງຕົວແທນ ແລະ ບໍລິສັດຜູ້ວ່າຈ້າງ ຫາກລະບຸຄ່ານາຍໜ້າ 5% ທີ່ລວມມີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນໍາແລ້ວ ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະຕ້ອງໄດ້ຊອກພື້ນຖານຄິດໄລ່ ບໍ່ລວມອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

- ລາຍຮັບລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການເປັນນາຍໜ້າ ຫຼື ຕົວແທນ : 175.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $\frac{175.000.000}{110} \times 100 = 159.090.910$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $159.090.910 \times 10\% = 15.909.090$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ຈາກກໍລະນີ ມູນຄ່າສະໜອງລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນໍາ ແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດ ໃຫ້ເປັນສິນເຊື່ອ ອາກອນ ສໍາລັບບໍລິສັດ ຜູ້ຮັບການສະໜອງບໍລິການຈາກຕົວແທນ ຫຼື ເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ສໍາລັບ ບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານ ແຕ່ ສາມາດສົ່ງເປັນລາຍຈ່າຍທຸລະກິດໄດ້.

2) ການເປັນຕົວແທນບໍລິການ ຂາຍປີເຮືອບິນ, ຂາຍປະກັນໄພຊັບສິນ, ຂາຍບັດຕົ້ມເງິນຄ່າ ໂທລະສັບ ແລະ ອື່ນຕໍ່ແນ້ວ:

ການຄິດໄລ່ ຄ່າບໍລິການໂດຍສານທາງເຮືອບິນ (ປີຂີ່ເຮືອບິນ), ການຂາຍປະກັນໄພ ແລະ ມູນຄ່າຕື່ມ ເງິນຄ່າໂທລະສັບ ແລະ ອິນເຕີເນັດ ທຸກກໍລະນີ ແມ່ນບໍລິສັດ ຫຼື ສໍານັກງານໃຫຍ່ ເປັນຜູ້ກໍານົດ ທັງໝົດ ຊຶ່ງລວມ ມີ ຄ່າບໍລິການ ແລະ ອາກອນ ບຸ່ນນໍາແລ້ວ. ສໍາລັບ ຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບເງິນ ໃນເວລາທີ່ມີການຂາຍ ຕາມການກໍານົດ ຂອງບໍລິສັດ ຫຼື ສໍານັກງານໃຫຍ່ ດັ່ງກ່າວ ແລະ ໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນເປັນ ສ່ວນແບ່ງ ຫຼື ເປັນເປີເຊັນ ຕາມສັນຍາ ຫຼື ຕາມມູນຄ່າທີ່ຕົນໄດ້ຂາຍຕົວຈິງ. ສະນັ້ນ, ຄ່າຕອບແທນ ຫຼື ລາຍຮັບ ຈາກການເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ດັ່ງກ່າວ ເຖິງວ່າ ຈະຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍ ຕາມ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອີກ ເພາະວ່າ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ນັ້ນຖືກກໍານົດໃຫ້ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ໂດຍບໍລິສັດ ຫຼື ສໍານັກງານໃຫຍ່ ເຂົ້າໃນມູນຄ່າການສະໜອງບໍລິການ ນັ້ນຄົບຖ້ວນແລ້ວ. ຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ ທີ່ໄດ້ຮັບຄ່າບໍລິການເປັນສ່ວນແບ່ງ ຫຼື ເປັນເປີເຊັນຕາມມູນຄ່າທີ່ຕົນໄດ້ຂາຍ ນັ້ນ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍອາກອນ ລາຍໄດ້ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້ ສະບັບເລກທີ 67/ສພຊ, ລົງວັນທີ 18 ມິຖຸນາ 2019.

ຕົວຢ່າງ ການເປັນຕົວແທນ ຂາຍປີເຮືອບິນ :

ສົມມຸດວ່າບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກໍ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດໍາເນີນທຸລະກິດ ດ້ານບໍລິການເປັນຕົວ ແທນ ໄດ້ເຊັນສັນຍາເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍປີເຮືອບິນ ກັບ ບໍລິສັດການບິນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງຈະໄດ້ຮັບ ສ່ວນແບ່ງ 5% ຂອງມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດ, ຜ່ານການເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງໃນເດືອນມັງກອນຂອງປີ N ບໍລິສັດ ຈໍາກັດ ກໍ ມີລາຍຮັບຈາກການຈໍາໜ່າຍປີເຮືອບິນສໍາລັບສາຍການບິນພາຍໃນປະເທດ ຈໍານວນ 300.000.000 ກີບ ລວມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມບຸ່ນນໍາ, ລາຍຮັບຈາກສາຍການບິນຕ່າງປະເທດ 200.000.000ກີບ; ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມສໍາລັບການເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ລາຍຮັບຈາກການຂາຍປີເຮືອບິນທັງໝົດ : 300.000.000 + 200.000.000 = 500.000.000 ກີບ;
- ລາຍໄດ້ຈາກການເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ : 500.000.000 x 5% = 25.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{300.000.000}{110} \times 100 = 272.727.273$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກສາຍການບິນພາຍໃນ : 272.727.273 x 10% = 27.272.727 ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ຈາກລູກຄ້າ ຫຼື ຜູ້ໂດຍສານ ຈໍານວນ 27.272.727 ກີບ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບການຂາຍປີເຮືອບິນສາຍພາຍໃນ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນອອກ ຂອງບໍລິສັດການບິນ, ສ່ວນ ບໍລິສັດທີ່ເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍປີເຮືອບິນ ທີ່ໄດ້ຮັບເງິນລາຍໄດ້ ໃນອັດຕາ 5% ຂອງ ມູນຄ່າທີ່ໄດ້ຂາຍປີເຮືອບິນ ທັງສາຍໃນ ແລະ ສາຍຕ່າງປະເທດ ຈໍານວນ 25.000.000 ກີບນັ້ນ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້.

ຕົວຢ່າງ ການເປັນຕົວແທນ ຂາຍບັດຕື່ມເງິນຄ່າໂທລະສັບ :

ສົມມຸດວ່າ ນາງ ກໍ ເປັນເຈົ້າຂອງຮ້ານ ຂາຍເຄື່ອງແຫ້ງ ໄດ້ເຊັນສັນຍາ ເປັນຕົວແທນ ຂາຍ ບັດ ຫຼື ມູນ ຄ່າຕື່ມເງິນຄ່າໂທລະສັບ ແລະ ອິນເຕີເນັດ ນໍາບໍລິສັດໂທລະຄົມແຫ່ງໜຶ່ງ, ໃນປີ 2020 ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຂາຍທັງມິດ ເປັນເງິນຈໍານວນ 150.000.000 ກີບ, ຢູ່ໃນສັນຍາໄດ້ກໍານົດຄ່າຕອບແທນສໍາລັບຜູ້ກ່ຽວແມ່ນ 8% ຂອງມູນຄ່າ ທີ່ໄດ້ຂາຍຕົວຈິງ : ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຈາກການເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ ນາງ ກ ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ດັ່ງນີ້ :

- ລາຍໄດ້ ຈາກການເປັນຕົວແທນຈໍາໜ່າຍ ຂອງ ນາງ ກໍ : 150.000.000 x 8% = 12.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{150.000.000}{110} \times 100 = 136.363.636$ ກີບ;

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບການຂາຍທັງໝົດ : $136.363.636 \times 10\% = 13.636.364$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ນາງ ກໍ ສາມາດຫັກເອົາເງິນຄ່າເປັນຕົວແທນ ຈໍານວນ 12.000.000 ກີບ, ສ່ວນຍັງເຫຼືອ ມີມູນຄ່າຂາຍຍັດຕື່ມເງິນຄ່າໂທລະສັບ ຈໍານວນ $(136.363.636 - 12.000.000) = 124.363.636$ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 13.636.364 ກີບ (ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ນອອກ ຂອງບໍລິສັດໂທລະຄົມ) ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງນໍາສິ່ງໃຫ້ບໍລິສັດໂທລະຄົມໃຫ້ຄົບຖ້ວນ. ສໍາລັບລາຍໄດ້ ຈາກການເປັນຕົວແທນຂາຍຍັດຕື່ມຄ່າໂທລະສັບ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້.

ຕົວຢ່າງ ການເປັນຕົວແທນ ຂາຍປະກັນໄພ ຊັບສິນ :

ກ . ກໍລະນີການປະກັນໄພຊັບສິນຢູ່ພາຍໃນ

ສົມມຸດວ່າ ທ້າວ ຄໍາມີ ບຸກຄົນທົ່ວໄປ ເປັນຕົວແທນ ຂາຍປະກັນໄພຊັບສິນ ໃຫ້ກັບ ບໍລິສັດ ປະກັນໄພແຫ່ງໜຶ່ງ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຢູ່ໃນສັນຍາ ຕົວແທນ ຈະໄດ້ຮັບ 8% ຈາກມູນຄ່າທີ່ຕົນໄດ້ພົວພັນຂາຍປະກັນໄພ ຕໍ່ປີ. ໃນປີ N ຜູ້ກ່ຽວສາມາດຂາຍປະກັນໄພໄດ້ທັງໝົດ ໃນມູນຄ່າ: 35.000.000 ກີບ ແລະ ຜູ້ກ່ຽວຈະໄດ້ຮັບພູດສ່ວນຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ 8%, ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ນອອກ ຂອງບໍລິສັດປະກັນໄພ ແລະ ລາຍໄດ້ ຂອງ ທ້າວ ຄໍາມີ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{35.000.000}{110} \times 100 = 31.818.182$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ນອອກ ສໍາລັບບໍລິສັດປະກັນໄພ : $31.818.182 \times 10\% = 3.181.818$ ກີບ.
- ລາຍໄດ້ຈາກການເປັນຕົວແທນຂາຍປະກັນໄພ ທ້າວ ຄໍາມີ: $35.000.000 \times 8\% = 2.800.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ທ້າວ ຄໍາມີ ສາມາດຫັກເອົາເງິນຄ່າເປັນຕົວແທນ ຈໍານວນ 2.800.000 ກີບ, ສ່ວນຍັງເຫຼືອ ມີມູນຄ່າຂາຍປະກັນໄພຊັບສິນ ຈໍານວນ $(31.818.182 - 2.800.000) = 29.018.182$ ກີບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈໍານວນ 3.181.818 ກີບ (ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ນອອກ ຂອງບໍລິສັດປະກັນໄພ) ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງນໍາສິ່ງໃຫ້ບໍລິສັດປະກັນໄພໃຫ້ຄົບຖ້ວນ. ສໍາລັບລາຍໄດ້ ຈາກການເປັນຕົວແທນຂາຍປະກັນໄພ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້.

ບໍລິສັດປະກັນໄພ ຕ້ອງແຍກບັນຊີລາຍການປະກັນໄພ ຊັບສິນ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ລາຍການປະກັນໄພສຸກຂະໜາບ, ຊີວິດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ຢູ່ກາງທີ່ຖືກບົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ຖ້າບໍ່ສາມາດແຍກອອກໄດ້ ແມ່ນຈະຖືວ່າການປະກັນທັງໝົດ ຖືກຄິດໄລ່ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຂ. ກໍລະນີການປະກັນໄພຕໍ່ ສໍາລັບຊັບສິນ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ:

ບໍລິສັດປະກັນໄພ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຮັດສັນຍາປະກັນໄພ ກັບຜູ້ຊື້ປະກັນໄພ ຫຼື ຜູ້ໄດ້ຮັບປະກັນໄພ ສົມມຸດວ່າມູນຄ່າຊັບສິນ ທີ່ປະກັນນັ້ນ 50.000.000 \$, ຄ່າທໍາບຽມປະກັນໄພທີ່ເຈົ້າຂອງຊັບສິນຕ້ອງຈ່າຍ ສົມມຸດວ່າ 1.000.000 \$ ຕໍ່ປີ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ເນື່ອງຈາກວ່າຊັບສິນມີມູນຄ່າສູງເກີນກວ່າຄວາມສາມາດຈ່າຍທົດແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຫຼື ສິນປະກັນໄພ ຈາກຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ບໍລິສັດປະກັນໄພ ກ ຈິ່ງໄດ້ແບ່ງສ່ວນຄວາມສ່ຽງ ໄຍປະກັນໄພຕໍ່ ນໍາບໍລິສັດປະກັນໄພ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ 60% ຂອງມູນຄ່າທັງໝົດ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

(ອັດຕາແລກປ່ຽນ ໃນມື້ຄິດໄລ່ 1 \$ = 9.800 ກີບ);

- ຄ່າທໍາບຽມປະກັນໄພເປັນເງິນກີບ : $1.000.000 \times 9.800 = 9.800.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $9.800.000.000 \times 10\% = 98.000.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີຊັບສິນທີ່ຖືກປະກັນໄພ ຕັ້ງຢູ່ ສປປ ລາວ ດ້ານທຳນຽມທີ່ຜູ້ຊື້ປະກັນໄພປະຈຳປີທັງໝົດທີ່ ດ້ອງຈ່າຍ ຖືວ່າເປັນພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕິດພັນນັ້ນ ກໍດ້ອງຖືກມອບ ຢູ່ ສປປ ລາວ ທັງໝົດ. ສໍາລັບ ຜູ້ປະກັນໄພຕໍ່ ຫຼື ບໍລິສັດປະກັນໄພຕໍ່ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຈະໄດ້ຮັບ ສ່ວນແບ່ງ ຂອງຄ່າທຳນຽມຊື້ປະກັນໄພຕາມຊັດສ່ວນທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບເທົ່ານັ້ນ. ບໍລິສັດປະກັນໄພ ກ ມີໜ້າທີ່ ແຈ້ງ ຫຼື ຍື່ນໃບແຈ້ງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕໍ່ຂະແໜງສວຍສອນອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ.

- ການແບ່ງຜິດປະໂຫຍດຈາກຄ່າທຳນຽມປະກັນ ສໍາລັບກໍລະນີ ຕົວຢ່າງຂອງຂໍ້ໂຈດຄິດໄລ່ນີ້ ແມ່ນ:
  - ບໍລິສັດປະກັນໄພ ກ (ພາຍໃນ) ໄດ້ຮັບ $9.800.000.000 \times 40\% = 3.920.000.000$ ກີບ.
  - ບໍລິສັດປະກັນໄພຕໍ່ຕ່າງປະເທດ ໄດ້ຮັບ $9.800.000.000 \times 60\% = 5.880.000.000$ ກີບ.
- ການຈ່າຍຄ່າສິນປະກັນໄພ ກໍລະນີການເສຍຫາຍຫາກເກີດຂຶ້ນຈິງ ແມ່ນ :
  - ບໍລິສັດປະກັນໄພ ກ (ພາຍໃນ) ຮັບຜິດຊອບດ້ອງຈ່າຍ $50.000.000 \times 40\% = 20.000.000$ USD;
  - ບໍລິສັດປະກັນໄພຕໍ່ຕ່າງປະເທດ ໄດ້ຮັບ $50.000.000 \times 60\% = 30.000.000$ USD.
- ທຸກການຊື້ການປະກັນໄພ ແມ່ນຖືວ່າເປັນຜູ້ຊື້ມໃຊ້ຜູ້ສຸດທ້າຍ.

9. ກໍລະນີ ຫວຍພິດທະນາ

ກົດຈະການຫວຍ ຖືວ່າເປັນການເຕືອນໄຫວທຸລະກິດໃນຮູບແບບສ່ຽງໂຊກ ເພື່ອເປົ້າໝາຍຢາກຖືກ ຫວຍໄດ້ລາງວັນເປັນເງິນ ຫຼື ເປັນວັດຖຸ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃຜກໍຕາມ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຢາກສ່ຽງໂຊກດ້ວຍການຊື້ຫວຍ ຖືວ່າ ຜູ້ກ່ຽວ ເປັນຜູ້ຊື້ມໃຊ້ສຸດທ້າຍຂອງການສ່ຽງໂຊກນີ້. ສະນັ້ນ, ຜູ້ກ່ຽວຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 10% ປົນພື້ນຖານຂອງມູນຄ່າທີ່ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນໃບຫວຍແຕ່ລະໃບ ຫຼື ແຕ່ລະເລກຫວຍ ທີ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມຢູ່ນໍາແລ້ວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 15 ແລະ ມາດຕາ 17 ຂໍ້ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ. ເນື່ອງຈາກວ່າຄຸນລັກສະນະຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແມ່ນອາກອນທາງອ້ອມ ເປັນພັນທະ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິ ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຊື້ມໃຊ້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ສຸດທ້າຍ ຢູ່ໃນດິນແດນ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈໍາ ແນກວ່າ ຈະເປັນຄົນລາວ, ຕ່າງດ້າວ ຫຼື ຄົນຕ່າງປະເທດ, ຈະດໍາເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ; ວິທີການຄິດໄລ່ອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຊື້ຫວຍ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

ສົມມຸດວ່າ ຫວຍງວດທີ 1 ຂອງເດືອນ ກັນຍາ 2020 ລັດວິສາຫະກິດຫວຍພິດທະນາໄດ້ສົ່ງເລກຫວຍ ໄປໃຫ້ຕົວແທນຈໍາໜ່າຍຫວຍ ກໍ່ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ມູນຄ່າ 200.000.000 ກີບ, ຕໍ່ມາຕົວແທນດັ່ງກ່າວໄດ້ຂາຍຫວຍສ່ຽງ 65% ຂອງມູນຄ່າທີ່ສົ່ງໄປທັງໝົດ :

- ມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງທັງໝົດ : $200.000.000 \times 65\% = 130.000.000$ ກີບ.
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{130.000.000}{110} \times 100 = 118.181.818$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນອອກ ສໍາລັບຕົວແທນ: $118.181.818 \times 10\% = 11.818.182$ ກີບ;
- ຈໍານວນເງິນຫັກສົ່ງມອບໃຫ້ ລັດວິສາຫະກິດຫວຍພິດທະນາ ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນໍາແລ້ວ ສົມມຸດກໍາ ນິດອັດຕາ 3,2% ຂອງມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງ : $130.000.000 \times 3,2\% = 4.160.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{4.160.000}{110} \times 100 = 3.781.818$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິ້ນອອກ : $3.781.818 \times 10\% = 378.182$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເບື້ອງສີ່ຫຼ່ືອອກ ທີ່ ລັດວິສາຫະກິດຫວຍພັດທະນາ ຄິດໄລ່ເກັບ ຈຳນວນ 378.182 ກີບ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ຫຼ່ືເຂົ້າ ທີ່ສາມາດ ນຳໄປຫັກກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສີ່ຫຼ່ືອອກ ສຳລັບຕົວແທນຈຳໜ່າຍ ກໍ.

10. ກໍລະນີ ການສະໜອງການບໍລິການໄປສະນີ ແລະ ໂທລະຄົມມະນາຄົມ :

1) ການສະໜອງ ການບໍລິການໄປສະນີ .

ບໍລິສັດໄປສະນີ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ພາຍໃນເດືອນມີລາຍຮັບຈາກການບໍລິການ ສົ່ງຖືງເມດວນ, ການສົ່ງຈົດໝາຍ ແລະ ສົ່ງຂອງ ຈຳນວນໜຶ່ງ ຈາກ ສປປ ລາວ ໄປຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 500.000.000 ກີບ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຍັງມີລາຍຮັບ ຈາກການບໍລິການ ຂອງສາຂາທີ່ຕັ້ງຢູ່ ຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 200.000.000 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ລາຍຮັບພາຍໃນເດືອນທັງໝົດ : $500.000.000 + 200.000.000 = 700.000.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $500.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $500.000.000 \times 10\% = 50.000.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ລາຍຮັບຈາກການບໍລິການໄປສະນີ ຂອງສາຂາຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງເປັນລາຍຮັບທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ຕ່າງປະເທດ ແມ່ນບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບ ສ ປປລາວ.

2) ການສະໜອງການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມ (ໂທລະສັບ).

ບໍລິສັດ ໂທລະຄົມ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເດືອນຕຸລາ 2020 ມີລາຍຮັບຈາກການ ບໍລິການທາງໂທລະສັບ ທີ່ໂທຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ໂທອອກໄປຕ່າງປະເທດ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຳນວນ 3.600.000.000 ກີບ, ຮັບຈາກການສະໜອງບໍລິການອິນເຕີແນັດ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈຳນວນ 1.200.000.000 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: $3.600.000.000 + 1.200.000.000 = 4.800.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $4.800.000.000 \times 10\% = 480.000.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ການໂທລະສັບ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການໂທອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງ ການບໍລິການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໝາຍຄວາມວ່າ ຜູ້ທີ່ມີຈຸດປະສົງຢາກພົວພັນ ຫຼື ປົກສາຫາລື ກັບຜູ້ອື່ນ ດ້ວຍການໂທລະສັບຫາ ບໍ່ວ່າບຸກຄົນຜູ້ທີ່ຮັບສາຍນັ້ນ ຈະຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ກໍຕາມ ຖືວ່າ ສະຖານທີ່ສະໜອງການບໍລິການດັ່ງກ່າວ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ເປັນການຊົມໃຊ້ການບໍລິການໂທລະຄົມ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ສຳລັບການໂທລະສັບຈາກຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາຍັງ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ສັນຍາຂອງບໍລິສັດທີ່ຕັ້ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ຖືວ່າເປັນການສະໜອງການບໍລິການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຈະບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

11. ການສະໜອງການບໍລິການຈັດຫາງານ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດຈັດຫາງານ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ສະໜອງແຮງງານ ຈຳນວນ 1.000 ຄົນ ໃຫ້ແກ່ໂຮງງານຕັດຫຍິບແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເໝືອນ ກັນ, ກຳນົດຄ່າບໍລິການຈັດຫາ ແລະສົ່ງແຮງງານ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ: 600.000 ກີບ/ຄົນ.ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ສົ່ງແຮງງານໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 500 ຄົນ, ກຳນົດຄ່າບໍລິການຈັດຫາ ແລະສົ່ງ

ແຮງງານ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ: 65 \$/ຕົ້ນ. (ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ລາຍຮັບຈາກຄ່າບໍລິການສິ່ງແຮງງານ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ: $600.000 \times 1.000 = 600.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການສິ່ງແຮງງານໄປຕ່າງປະເທດ: $(500 \times 65 \$) \times 9.800 = 318.500.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການສິ່ງແຮງງານທັງໝົດ : $600.000.000 + 318.500.000 = 918.500.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບທີ່ຖືກເສຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $= 600.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $600.000.000 \times 10\% = 60.000.000$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ຈາກມູນຄ່າບໍລິການຈັດຫາ ແລະ ສິ່ງແຮງງານ ຖືວ່າ ເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ຂອງ ໂຮງງານຕັດຫຍິບ ທີ່ສາມາດ ນຳມາຫັກ ກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງ ສົ້ນອອກ ໄດ້ (ເປັນສິນເຊື້ອອາກອນ ໃນກໍລະນີໂຮງງານໄດ້ຈ່າຍຄ່າບໍລິການ ຈັດຫາ ແລະ ສິ່ງແຮງງານດັ່ງກ່າວ) ບໍ່ອນວ່າແຮງງານ ດັ່ງກ່າວ ຕິດພັນໂດຍກົງກັບການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ຂອງໂຮງງານຕັດຫຍິບ. ສຳລັບຄ່າແຮງງານ ຫຼື ເງິນເດືອນ ທີ່ໂຮງງານຕັດຫຍິບ ຈ່າຍໃຫ້ ກຳມະກອນ ດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກຄິດໄລ່ໃຫ້ເສຍອາກອນລາຍໄດ້ ຕາມກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍຍໄດ້. ສ່ວນລາຍຮັບຈາກການສິ່ງແຮງງານໄປຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 318.500.000 ກີບ ຫຼື 32.500 \$ ນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າ ການສິ່ງແຮງ ງານໄປຕ່າງປະເທດ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງການບໍລິການ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ຕ່າງປະເທດ. ໃນກໍລະນີ ມີການສິ່ງແຮງງານ ຈາກຕ່າງປະເທດ ມາຍັງ ສປປ ລາວ ໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ການສະໜອງແຮງງານ ດັ່ງກ່າວ ຈະຖືວ່າເປັນການ ສະໜອງການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ສະນັ້ນ, ມູນຄ່າ ຂອງ ການສະໜອງນັ້ນ ຈະຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ ບໍ່ອນວ່າສະຖານທີ່ສະໜອງນັ້ນ ແມ່ນເກີດ ຂຶ້ນຢູ່ ສປປ ລາວ.

12. ການສະໜອງການບໍລິການກໍ່ສ້າງ ສະເພາະແຕ່ແຮງງານ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ ກໍ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຊັນສັນຍາຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງຕົກ ອາຄານ ໃຫ້ບຸກຄົນໜຶ່ງ ຊຶ່ງວັດຖຸ ແລະ ອຸປະກອນກໍ່ສ້າງ ແມ່ນຜູ້ວ່າຈ້າງເປັນຜູ້ສະໜອງໃຫ້ທັງໝົດ, ມູນຄ່າຂອງ ໂຄງການກໍ່ສ້າງທັງໝົດບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 1.650.000.000 ກີບ.ໃນນັ້ນ, ເປັນຄ່າແຮງງານຮັບ ເໝົາກໍ່ສ້າງຈົນສຳເລັດ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 495.000.000 ກີບ.ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສະເພາະແຕ່ຄ່າແຮງງານ : $495.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $495.000.000 \times 10\% = 49.500.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ໃນກໍລະນີ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຮັບເໝົາໂຄງການສະເພາະແຕ່ແຮງງານລ້ວນໆ ແມ່ນຈະບໍ່ມີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ທີ່ຈະນຳມາຫັກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນອອກ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຄິດໄລ່ ເກັບ ຈຳນວນ 49.500.000 ກີບ ຈະຕ້ອງຖືກນຳມາມອບ ເຂົ້າ ງົບປະມານທັງໝົດ ໂດຍຜ່ານຂະແໜງລ່ວຍສາອາກອນ ບໍ່ອນທີ່ຕິດຂຶ້ນກັບ.

13. ການສະໜອງ ການບໍລິການ ກ່ຽວກັບອະສັງຫາລິມະຊັບ

ກ. ການພັດທະນາທີ່ດິນ ດິນເອງ ເພື່ອຂາຍ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ພັດທະນາທີ່ດິນຂອງດິນເອງເພື່ອຂາຍ ຕອນດິນດັ່ງກ່າວ ຕັ້ງຢູ່ຊານເມືອງ ໄດ້ແບ່ງດິນອອກເປັນຈຳນວນ 75 ຕອນ, ຂະໜາດແຕ່ລະຕອນ ແມ່ນ 20 x 40 ແມັດ (ເຄິ່ງໄລ່) ບໍລິສັດໄດ້ປັບປຸງໜ້າດິນໃຫ້ຮາບພຽງ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຕິດຕັ້ງລະບົບຟື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ນໍ້າປະຍາ, ໄຟຟ້າ, ສາຍໂທລະສັບ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍອື່ນ ໃສ່ດິນຖ້ວນ, ໃນເດືອນກັນຍາ 2020 ໄດ້ຂາຍດິນຈຳນວນ 15 ຕອນ ໃນລາຄາຂາຍແຕ່ລະຕອນ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມີການຊຳລະທັງໝົດຄັ້ງດຽວເລີຍ ແມ່ນ 100 \$/ຕາແມດ ເທົ່າກັບ 800 x 100 = 80.000 \$, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້ : ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ;

- ມູນຄ່າຂາຍທັງໝົດເປັນເງິນກີບ : $(15 \times 80.000) \times 9.800 = 11.760.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $11.760.000.000 \times 10\% = 1.176.000.000$ ກີບ.

ຂ. ການພັດນາ ທີ່ດິນດິນເອງ ເພື່ອໃຫ້ເຊົ່າ:

ອ້າງອີງໃສ່ ກໍລະນີ ຂອງ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ໃນເດືອນກັນຍາ 2020 ໄດ້ເອົາດິນທີ່ຢູ່ໃນໂຄງການດັ່ງກ່າວ ເທິງນີ້ ໃຫ້ ວິສາຫະກິດຮຸ້ນສ່ວນ ຂ ຈຳນວນ 10 ຕອນ ເຊົ່າເພື່ອບຸກສ້າງຮ້ານຄ້າໃສ່ ຕາມສັນຍາເຊົ່າ ແມ່ນ 30 ປີ ໃນລາຄາເຊົ່າທີ່ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 2.000 \$ /ຕອນ/ປີ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້: ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ;

- ມູນຄ່າເຊົ່າທັງໝົດ : $(2.000 \times 10) \times 30 = 600.000$ \$;
- ຟື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $600.000 \times 9.800 = 5.880.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $5.880.000.000 \times 10\% = 588.000.000$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ໃນກໍລະນີມີການກຳນົດຢູ່ໃນສັນຍາເຊົ່າໃຫ້ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເປັນແຕ່ລະປີ ການຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍຕ້ອງຄິດໄລ່ເປັນແຕ່ລະປີ ຕາມສັນຍາກຳນົດ, ສຳລັບໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະແມ່ນເປັນການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຕາມສັນຍາ ທັງໝົດເທື່ອດຽວ ຫຼື ເປັນແຕ່ລະປີ ກໍຕາມ ແມ່ນ ຕ້ອງໄດ້ປະກອບ ແລະ ຍື່ນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນແຕ່ລະເດືອນປົກກະຕິ, ຊຶ່ງຢູ່ໃນໃບແຈ້ງນັ້ນ ຖ້າບໍ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສັນອອກ ກໍຕາມ ແຕ່ອາດຈະມີການບັນທຶກຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສັນເຂົ້າ ເປັນລາຍເດືອນ ເພື່ອປະຕິບັດກົນໄກການຫັກອາກອນ (ປົກຫັກຕໍ່ ຫຼື ສິ່ງຄືນ).

ຄ. ການປຸກສ້າງບ້ານຈັດສັນ ໃສ່ດິນດິນເອງເພື່ອຂາຍ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າ:

ສົມມຸດວ່າ ວິສາຫະກິດ ຮຸ້ນສ່ວນ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສ້າງໂຄງການບ້ານຈັດສັນ ເພື່ອຂາຍທົ່ວໄປໃຫ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ, ໃນເດືອນ ຕຸລາ 2020 ໄດ້ຂາຍດິນ ພ້ອມດ້ວຍເຮືອນໃຫ້ບຸກຄົນທົ່ວໄປ ຈຳນວນ 2 ຫຼັງ ມູນຄ່າຂາຍແຕ່ລະຫຼັງບໍ່ລວມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 150.000 \$ ບ້ອນວ່າ ຜູ້ຊື້ ຈ່າຍໝົດຄັ້ງດຽວ (ບໍ່ຕິດໜີ້), ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້ : ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນມື້ຕົກລົງຊື້-ຂາຍຮວມກັນ ແມ່ນ : 1 \$ = 9.800 ກີບ;

- ມູນຄ່າຂາຍເປັນເງິນກີບ: $(150.000 \times 2) \times 9.800 = 2.940.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $2.940.000.000 \times 10\% = 294.000.000$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ໃນກໍລະນີ ມີການກຳນົດໃຫ້ຈ່າຍ ດ້ວຍວິທີຜ່ອນຊໍາລະ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍຈາກການຜ່ອນຊໍາລະນັ້ນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບໍ່ໃຫ້ລວມຄ່າດອກເບ້ຍເຂົ້ານຳ ແຕ່ຕ້ອງຄິດໄລ່ທັງໝົດເທື່ອດຽວ ບົນພື້ນຖານມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງ ດັ່ງຕົວຢ່າງຢູ່ມາດຕາ 16 ຂໍ້ 7 ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້;

ກໍລະນີ ມີການກຳນົດ ໃຫ້ຈ່າຍດ້ວຍວິທີເຊົ່າຊື້ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງຈ່າຍເປັນງວດ ຫຼື ປີ ນັ້ນ, ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕ້ອງລວມເອົາຄ່າດອກເບ້ຍເຂົ້ານຳ ແລະໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບ ເປັນແຕ່ລະຕັ້ງ ທີ່ມີການຊໍາລະ ດັ່ງຕົວຢ່າງຢູ່ມາດຕາ 16 ຂໍ້ 2 (8) ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້.

ງ. ການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງລັດ ເພື່ອປຸກສ້າງເຮືອນ ຂາຍ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າ :

1. ກໍລະນີ ປຸກສ້າງເຮືອນ ໃສ່ດິນລັດເພື່ອຂາຍ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຕ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຊັນສັນຍາ ກັບຂະແໜງການຂອງລັດຖະບານ ໃຫ້ພັດທະນາທີ່ດິນ ສຳລັບປຸກສ້າງເຮືອນໃສ່ ເພື່ອຂາຍ, ດິນດອນດັ່ງກ່າວ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 20 ເຮັກຕາ ຫຼື 200.000 ຕາແມັດ ດັ່ງປູ່ແຄມເມືອງໃຫຍ່ ມີຄວາມສະດວກທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ລະບົບໂທລະຄົມມະນາຄົມ; ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຕ ໄດ້ນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອສ້າງທາງ ແລະ ສວນສາທາລະນະ ສຳລັບການພັກຜ່ອນ ແລະ ຮັບໃຊ້ກິດຈະກຳຂອງຊຸມຊົນ ທັງໝົດ 5 ເຮັກຕາ, ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ 15 ເຮັກຕາ ແມ່ນ ແບ່ງເປັນຕອນ ຫຼື ເປັນລັອກ ເພື່ອປຸກເຮືອນ ຂາຍ ຫຼື ໃຫ້ເຊົ່າ, ລາຄາຊື້ - ຂາຍທີ່ດິນຕາມທ້ອງຖະຫຼາດ ຢູ່ເຂດນີ້ ແມ່ນ 50 \$/ 1 ຕາແມັດ (ແມັດມົນທົນ), ໃນເດືອນ ກັນຍາ 2020 ບໍລິສັດ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຂາຍເຮືອນ ອອກທັງໝົດ ຈຳນວນ 3 ຫຼັງ ເນື້ອທີ່ດິນແຕ່ລະຫຼັງ : 1.200 ຕາແມັດ, ລາຄາຂາຍຄົນ ລວມເຮືອນ ແຕ່ລະຫຼັງ ບໍລິສັດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 140.000 \$, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກໂຄງການດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້ : ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ;

- ມູນຄ່າຂາຍດິນ ແລະ ເຮືອນທັງໝົດ : $140.000 \times 3 = 420.000 \text{ \$}$;
- ມູນຄ່າຂາຍເປັນເງິນກີບ : $420.000 \times 9.800 = 4.116.000.000 \text{ ກີບ}$;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $4.116.000.000 \times 10\% = 411.600.000 \text{ ກີບ}$.

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີການຈັດສັນທີ່ດິນຂອງລັດ ເພື່ອປຸກສ້າງ ທີ່ປູ່ອາໄສ, ສາງສິນຄ້າ, ອາຄານພານິດ ແລະ ສິ່ງປຸກສ້າງອື່ນໆ ໂດຍບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ໂດຍອີງຕາມຕົວຢ່າງໃນຂໍ້ນີ້ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ເນື້ອທີ່ດິນ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຮັດທາງ ແລະ ເຮັດສວນສາທາລະນະ ສຳລັບຊຸມຊົນ ຈຳນວນ 5 ເຮັກຕາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຂາຍ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນດິນຂອງສາທາລະນະ ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບດູ້ມຕອງຂອງລັດ ແລະ ໃຫ້ໃນຊຸມຊົນດັ່ງກ່າວນຳໃຊ້ລວມ;
- ມູນຄ່າຂາຍດິນທີ່ຕິດພັນກັບການຂາຍເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ງົບປະມານຂອງລັດທັງໝົດ, ສ່ວນຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຮັບຜິດຊອບຈັດສັນໂຄງການ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສ່ວນແບ່ງ ຕາມສັນຍາ ຈາກການຂາຍຊັບສິນ (ອະສັງຫາລິມະຊັບ) ທີ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຢູ່ໃນເນື້ອທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ;

ເພາະສະນັ້ນ, ການແບ່ງບັນຜົນປະໂຫຍດ ສຳລັບໂຄງການ ຕົວຢ່າງເຫຼິງນີ້ ມີດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຂາຍສະເພາະເນື້ອທີ່ດິນ 3 ຕອນ : $(1.200 \times 50) \times 3 = 180.000 \text{ \$}$ ຕ້ອງມອບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດທັງໝົດ;
- ມູນຄ່າ ຂາຍເຮືອນ 3 ຫຼັງ : $420.000 - 180.000 = 240.000 \text{ \$}$ ພາຍຫຼັງທີ່ນຳຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຊື້ເປືອງ, ອາກອນກຳໄລ ແລະ ອາກອນລາຍໄດ້ເງິນບັນຜົນກຳໄລອອກ ແລ້ວໃຫ້ແບ່ງບັນຜົນຕາມການກຳນົດຢູ່ໃນສັນຍາ ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ແລະ ບໍລິສັດ ຜູ້ຈັດສັນ ຫຼື ຜູ້ພັດທະນາ (ຖ້າມີການກຳນົດ).

2. ກໍລະນີການໃຫ້ເຊົ່າສິ່ງປຸກສ້າງ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເຊັນສັນຍາ ກັບ ຂະແໜງການຂອງລັດຖະບານ ດຳເນີນໂຄງການປຸກສ້າງເຮືອນໃສ່ດິນຂອງລັດ ເພື່ອໃຫ້ເຊົ່າ, ເນື້ອທີ່ດິນ ສຳລັບປຸກເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງ ແມ່ນ 1.200 ຕາແມັດ, ຢູ່ໃນສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ໃຫ້ບໍລິສັດຕ້ອງຫັກເງິນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຄ່າເຊົ່າເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງ ສົ່ງໃຫ້ລັດຖະບານ ຈຳນວນ 5.000 \$/ປີ, ໃນເດືອນ ຕຸລາ 2020 ມີລູກຄ້າ ມາເຊົ່າເຮືອນ ຈຳນວນ 9 ຫຼັງ ມູນຄ່າເຊົ່າ 15.000 \$ /ປີ, ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າເຊົ່າທັງໝົດ : $15.000 \times 9 = 135.000 \text{ \$};$
- ມູນຄ່າເຊົ່າເປັນເງິນກີບ : $135.000 \times 9.800 = 1.323.000.000 \text{ ກີບ};$
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $1.323.000.000 \times 10\% = 132.300.000 \text{ ກີບ}.$

ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຕ້ອງສົ່ງເງິນຈຳນວນ $9 \times 5.000 = 45.000 \text{ \$}$ ໃຫ້ລັດຖະບານ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ຢູ່ໃນສັນຍາ.

14. ການສະໜອງການບໍລິການ ຈາກກົດຈະການໃຫ້ເຊົ່າສິນຄ້າ ທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນກົດຈະການໃຫ້ເຊົ່າສິນຄ້າ ຫຼື ພາຫະນະທີ່ສາມາດເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້, ໄດ້ເອົາ ລົດຈັກ-ຕັກ ຈຳນວນ 2 ຄັນ, ລົດຕາມຂົນດິນ ຈຳນວນ 4 ຄັນ ແລະ ລົດປັບໜ້າດິນ ຈຳນວນ 1 ຄັນ ໃຫ້ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ເຊົ່າ ມູນຄ່າເຊົ່າທັງໝົດ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 90.000.000 ກີບ/ເດືອນ, ໄລຍະເຊົ່າ 6 ເດືອນ, ພາຍຫຼັງ ໄດ້ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ໄດ້ນຳເອົາພາຫະນະດັ່ງກ່າວໄປບໍລິການຮັບເຮັດຮ່ອງຊົນລະປະທານ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ໄລຍະ 4 ເດືອນ ແລະ ມີລາຍຮັບ ຈາກການສ້າງຊົນລະປະທານດັ່ງກ່າວ ບໍ່ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 420.000.000 ກີບ; ອີກ 2 ເດືອນ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ໄດ້ນຳພາຫະນະກົນຈັກໜັກນັ້ນໄປບໍລິການ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລະ ມີລາຍຮັບທັງໝົດ ແມ່ນ 30.000 \$ ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

ສຳລັບ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ :

- ລາຍຮັບ ຈາກການໃຫ້ເຊົ່າພາຫະນະກົນຈັກໜັກ : $90.000.000 \times 6 = 540.000.000 \text{ ກີບ};$
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $540.000.000 \times 10\% = 54.000.000 \text{ ກີບ};$

ສຳລັບບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ :

- ລາຍຮັບ ຈາກການບໍລິການເຮັດຮ່ອງຊົນລະປະທານຢູ່ພາຍໃນປະເທດ : $420.000.000 \text{ ກີບ};$
- ລາຍຮັບ ຈາກການບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດ: $30.000 \times 9.800 = 294.000.000 \text{ ກີບ};$
- ລວມລາຍຮັບທັງໝົດ : $420.000.000 + 294.000.000 = 714.000.000 \text{ ກີບ};$
- ລາຍຮັບທີ່ຖືກຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $420.000.000 \text{ ກີບ};$
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $420.000.000 \times 10\% = 42.000.000 \text{ ກີບ}.$

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນເຂົ້າ ຈຳນວນ 54.000.000 ກີບ ທີ່ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ກັບ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຈາກການເຊົ່າພາຫະນະກົນຈັກໜັກ ແມ່ນສາມາດນຳມາຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສົ້ນອອກຂອງບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ຕາມຊັດສວນລາຍຮັບທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າ

ການນໍາເອົາກິນຈັກໜັກ ໄປບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຖືວ່າ ສະຖານທີ່ບໍລິການບັນ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຈຶ່ງ ບໍ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງ ສປປ ລາວ.

15. ການ ສະໜອງການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ກ. ການບໍລິການຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ :

ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດຂອງຕ່າງປະເທດ ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈັດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ ຊະນະການປະມຸນໂຄງການ ກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ໄດ້ເຂົ້າມາປະຕິບັດໂຄງການກໍ່ສ້າງ ໂດຍແມ່ນບໍລິສັດລັດວິສາຫະກິດ ທີ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ໄດ້ຈັດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເປັນ ເຈົ້າຂອງໂຄງການ, ມູນຄ່າຂອງໂຄງການ ທີ່ຕ້ອງຊໍາລະໂດຍຜູ້ຮັບການສະໜອງ(ຢູ່ ສປປ ລາວ) ທັງໝົດເປັນຈໍານວນເງິນ 3.000.000 \$ ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຊຶ່ງບໍລິສັດມະຫາຊີນ ດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຊໍາລະເງິນຄ່າ ກໍ່ສ້າງ ຜ່ານລະບົບທະນາຄານໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງ ທີ່ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ. ກ່ອນການຊໍາລະເງິນຄ່າການ ບໍລິການກໍ່ສ້າງ ບໍລິສັດມະຫາຊີນ ຕ້ອງຄິດໄລ່ ແລະ ຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລ້ວນໍາມາມອບເຂົ້າງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

(ອັດຕາແລກປ່ຽນ ໃນມື້ຊໍາລະ 1 \$ = 9.800 ກີບ) ;

- ມູນຄ່າການບໍລິການກໍ່ສ້າງເປັນເງິນກີບ : 3.000.000 \$ x 9.800 = 29.400.000.000 ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 29.400.000.000 x 10% = 2.900.000.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ບໍລິສັດ ມະຫາຊີນ ຕ້ອງນໍາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕົນໄດ້ຄິດໄລ່ເກັບ ນຶ່ນມາແຈ້ງມອບ ແທນ ບໍລິສັດ ຂອງຕ່າງປະເທດ ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈັດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕໍ່ຂະ ແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົບຂຶ້ນກັບ ຫຼື ບ່ອນທີ່ຕົນຍືນໃບແຈ້ງອາກອນ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມກຳນົດ. ບໍລິສັດ ຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ເຂົ້າມາກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂຄງການ ດັ່ງກ່າວ ບັງ ຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າພາສີ ຂາເຂົ້າ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້(ຖ້ຳມີ) ຢູ່ໃນຂອດນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸ ກໍ່ສ້າງ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍພາສີ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາກອນ ຊົມໃຊ້, ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີການກຳນົດໃຫ້ຍົກເວັ້ນພາສີຂາເຂົ້າ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນອັນສະເພາະ.

ຂ. ການສະໜອງສິນຄ້າສົມທົບກັບການບໍລິການ ໂດຍຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິ ສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ .

ສົມມຸດ ຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາໄດ້ນໍາເຂົ້າລົບໄຟຟ້າຈໍານວນ 2 ເກືອງ ພ້ອມດ້ວຍບາບຊ່າງເຕັກນິກ ເຂົ້າມາຕິດ ຕັ້ງລົບດັ່ງກ່າວໃຫ້ໂຮງແຮມແຫ່ງໜຶ່ງ ເປັນວິສາຫະກິດສ່ວນບຸກຄົນ ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະຢູ່ໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ສໍາເລັດ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້; ມູນຄ່າ ຂອງລົບ ແລະ ຄ່າບໍລິການແຮງງານຕິດຕັ້ງ ສໍາ ເລັດສົມບູນຢູ່ສະຖານທີ່ຂອງຜູ້ຮັບການສະໜອງ ລວມທັງໝົດ ແມ່ນ 34.500 \$ ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ກໍລະນີ ການນໍາເຂົ້າ ແລະຕິດຕັ້ງລົບໄຟຟ້າດັ່ງນີ້ ຖືວ່າເປັນການສະໜອງ ສິນຄ້າ ສົມທົບກັບ ການສະໜອງ ການບໍລິການ, ວິທີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ : (ອັດຕາແລກປ່ຽນໃນມື້ຊໍາລະ 1 \$ = 9.800 ກີບ);

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນເງິນກີບ : 34.500 x 9.800 = 338.100.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 338.100.000 x 10% = 33.810.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ໂຮງແຮມ ທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີໜ້າທີ່ ຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແທນຜູ້ສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແລ້ວນຳມາແຈ້ງມອບ ຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ຍ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ຫຼື ຍ່ອນທີ່ຕົນບິນໃບແຈ້ງອາກອນ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກຳນົດ.

16. ການບໍລິການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງປະເທດ

ການບໍລິການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງປະເທດ ແມ່ນການຂົນສົ່ງ ຈາກ ສປປ ລາວ ໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຈາກຕ່າງປະເທດມາຍັງ ສປປ ລາວ. ສະນັ້ນ, ເງື່ອນໄຂທີ່ຈະຖືກຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວແມ່ນ ໄລຍະທາງທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຂົນສົ່ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ. ສົມມຸດວ່າ ບໍລິສັດ ຂົນສົ່ງ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຊັນລັນຍາ ຮັບບໍລິການ ຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ຈາກນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄປ ບາງກອກ ປະເທດໄທ ສົມມຸດໄລຍະທາງ ແຕ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ເຖິງ ບາງກອກ ມີຈຳນວນ 1.500 ກິໂລແມັດ, ໄລຍະທາງແຕ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ຫາ ຊາຍແດນ (ຂົວມິດຕະພາບ 1) 420 ກິໂລແມັດ, ສິນຄ້າທັງໝົດ 150 ໂຕນ, ສົມມຸດຄ່າຂົນສົ່ງລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 0,35 \$/ກິໂລແມັດ. ອັດຕາແລກປ່ຽນ : 1 \$ = 9.800 ກີບ, ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າບໍລິການຂົນສົ່ງທັງໝົດເປັນເງິນໂດລາ : $(150 \times 0,35) \times 1.500 = 78.750 \$;$
- ຊັດສ່ວນໄລຍະທາງທີ່ຂົນສົ່ງ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ : $\frac{420}{1.500} = 28\%;$
- ມູນຄ່າຂົນສົ່ງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເປັນເງິນກີບ : $(78.750 \times 9.800) \times 28\% = 216.090.000$ ກີບ;
- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $\frac{216.090.000}{110} \times 100 = 196.445.455$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $196.445.455 \times 10\% = 19.644.545$ ກີບ.

ໝວດທີ 3
ການຫັກ ແລະ ການສົ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ມາດຕາ 17 ການຫັກ ແລະ ການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການຫັກ ແລະ ການສົ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ຄຸນລັກສະນະສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ແມ່ນການຫັດແທນຕົນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເປັນພາລະແຍກຫາບ ຂອງຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ບໍ່ໃຫ້ເປັນການເສຍອາກອນຊຳຊ້ອນຂອງບໍລິໂພກ ຫຼື ຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ສິນຄ້າ ແລະ/ຫຼື ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຍັງເປັນການສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກສິນຄ້າທີ່ຖືກຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 0% ອີກດ້ວຍ.

ມາດຕາ 18 ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ການຫັດແທນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນ ສຳລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລາມີການນຳເຂົ້າ ແລະ ການຊື້ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ດ້ວຍວິທີເອົາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ (ອາກອນຂາບ) ລົບກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຫຼື ໃຫ້ເປັນສິບເຊື້ອ ອາກອນ (ອາກອນຊື້) ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເສຍອາກອນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍກຳນົດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີການເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຊຳຊ້ອນ ເກີນກ່ວາທີ່ກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຕາມກົນໄກຂອງການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄື : ຖ້າວ່າ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກພາຍໃນເດືອນ ຫາກມີຈຳນວນສູງກ່ວາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກທັງໝົດ ແມ່ນມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້
ຫັກທັງໝົດ ໝາຍເຖິງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິນເຂົ້າທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນເດືອນ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຍົກມາ
ແຕ່ເດືອນກ່ອນ ຊຶ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ. ຖ້າວ່າ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຢູ່ໃນໄລຍະອາກອນດຽວກັນ ຫາກມີ ຈຳ
ນວນຕໍ່າກ່ວາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຈຳນວນສ່ວນຕິດດ່ຽງ ນັ້ນ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຍົກໄປຫັກໃນເດືອນຕໍ່ໄປໄດ້ ແຕ່
ບໍ່ໃຫ້ເກີນ 3 ເດືອນ.

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແມ່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນໂດຍກົງກັບ
ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ການຜະລິດສິນຄ້າ, ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການ
ບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 22 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າ
ເພີ່ມ. ໝາຍຄວາມວ່າ ສິນຄ້າທຸກຢ່າງທີ່ຖືກນຳເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການບໍລິການທຸກຢ່າງທີ່ຊື້ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນ
ລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ລ້ວນແຕ່ຕ້ອງມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການຜະລິດ, ການຈຳໜ່າຍ, ການໂດສະນາສິ່ງເສີມ ແລະ ການ
ຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີສິດຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າໄດ້ ແມ່ນ ຜູ້ທີ່ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງ
ແລະ ຄົບຖ້ວນ ຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ມາດຕາ 23 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄື :

- ມີການແຈ້ງ-ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນປົກກະຕິແຕ່ລະເດືອນ, ເຖິງວ່າຈະບໍ່ມີລາຍຮັບທຸລະກິດເກີດ
ຂຶ້ນພາຍໃນເດືອນ ຫຼື ບໍ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ພາຍໃນເດືອນ ກໍຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ
ດ້ວຍຈຳນວນເງິນ ໐ ກີບ ໃຫ້ບັນທຶກໃສ່ ໃນຫ້ອງລາຍຮັບ ແລະ ໃນຫ້ອງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ
ພາຍໃນເດືອນ, ນອກນີ້ອາດຈະມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນເດືອນ ຫຼື ຖືກຍົກມາຈາກ
ເດືອນກ່ອນ ໃຫ້ບັນທຶກໃສ່ຫ້ອງສົມເຊື່ອ ອາກອນ;
- ເອກະສານຂໍ້ຫັກອາກອນ ຕ້ອງຄົບຖ້ວນ, ຖືກຕ້ອງ (ໃບເກັບເງິນ, ໃບຮັບເງິນ, ໃບແຈ້ງມື ແລະ ອື່ນໆ ທີ່
ສາມາດຢັ້ງຢືນໄດ້), ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ຕ້ອງດຳເນີນການກວດກາຕາມພາຍຫຼັງ ເພື່ອພິສູດໃຫ້ຮູ້ວ່າ
ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຖືກຫັກນັ້ນ ຖືກມອບເຂົ້າຮັບປະມານໂດຍຜູ້ສະໜອງ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຕ້ອງເລີ່ມຫັກພາຍໃນເດືອນທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າເກີດຂຶ້ນ, ຖ້າບໍ່
ເລີ່ມຫັກ ໃນເດືອນທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າເກີດຂຶ້ນ ບ່ອນແຫວນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບໃບເກັບ
ເງິນຈາກຜູ້ສະໜອງ ແລະ ອື່ນໆ ກໍຕາມ ກໍຕ້ອງໄດ້ຫັກຢູ່ໃນກຳນົດເວລາບໍ່ໃຫ້ເກີນ 3 ເດືອນ, ຖ້າຫາກ
ກຳນົດເວລາ 3 ເດືອນ ຍັງບໍ່ໄດ້ຫັກ ຖືວ່າໝົດສິດ ແລະ ຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກເລີຍ; ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກ
ມີການຫັກ ແລະ ແຈ້ງໃນແຕ່ລະເດືອນເປັນປົກກະຕິ ແຕ່ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າຍັງຫັກບໍ່ໝົດ
ແມ່ນສາມາດຂໍຕື່ນໄດ້;
- ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳປີເກີນ 40໐.໐໐໐.໐໐໐ ກີບ ແຕ່ບໍ່ສາມາດ
ປະຕິບັດການຖືບັນຊີ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ໄດ້ເທື່ອ ແມ່ນໃຫ້ກະກຽມການປະຕິບັດລະບົບບັນຊີ
ຂອງຕົນ ຕາມດຳແນະນຳຂອງກະຊວງການເງິນ ກ່ຽວກັບ ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າແບບກຳນົດ;
- ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຂອງກິດຈະກຳກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ພະລັງງານ
ໄຟຟ້າ ຈະມີດຳແນະນຳ ເປັນອັນສະເພາະຕ່າງຫາກ.

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີການແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມບໍ່ປົກກະຕິ ກິດໝາຍໄດ້ກຳນົດ, ຈຳນວນອາກອນມູນ
ຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າຂອງເດືອນທີ່ແຈ້ງມອບບໍ່ປົກກະຕິ ແມ່ນບໍ່ມີເງື່ອນໄຂອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ.

ກ. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ທີ່ນຳເຂົ້າ, ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຊື້ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຊຶ່ງມີເອກະສານຢັ້ງຢືນ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງຂອງການສະໜອງ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນສາມາດຫັກໄດ້ທັງໝົດ;
2. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີເອກະສານຢັ້ງຢືນຖືກຕ້ອງ ຊຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ ແລະ ບຳໃຊ້ຈຸດປະສົງອື່ນ ທີ່ບໍ່ຕິດພັນກັບທຸລະກິດ ເຊັ່ນ ຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ເອົາໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກສະເພາະ ແຕ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍກົງ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເທົ່ານັ້ນ. ສະນັ້ນ, ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແຍກຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງຕ່າງຫາກໃຫ້ຊັດເຈນເພື່ອສາມາດນຳມາຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກໄດ້; ການຊົມໃຊ້ເອງແບງອອກເປັນ 2 ກໍລິນີ ຄື:
  - ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາສິນຄ້າ, ວັດຖຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ມາຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ມອບໃຫ້ຜູ້ອື່ນໃນນາມຕົນເອງ ແຕ່ບໍ່ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂ ທີ່ເປັນການສະໜອງຖືກຕິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ພົວພັນກັບສິນຄ້າ, ວັດຖຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ;
  - ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ເອົາສິນຄ້າ, ວັດຖຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ມາຊົມໃຊ້ເອງ ຫຼື ມອບໃຫ້ຜູ້ອື່ນໃນນາມຕົນເອງ ຊຶ່ງຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂ ທີ່ເປັນການສະໜອງຖືກຕິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ພົວພັນກັບສິນຄ້າ, ວັດຖຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ດັ່ງກ່າວແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້.

ຕົວຢ່າງທີ 1 ກໍລະນີ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ : ບໍລິສັດ ກໍ່ສ້າງຈຳກັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໄດ້ຊື້ ຊີມັງ ຈຳນວນ 150 ໂຕນ, ລາຄາບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 450.000 ກີບ/ໂຕນ, ຊື້ເຫຼັກເສັ້ນ ຈຳນວນ 30 ໂຕນ, ລາຄາບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ: 4.000.000 ກີບ/ໂຕນ ເພື່ອມາບຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຄງການຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ ແລະ ໃນນີ້, ບໍລິສັດ ກໍ່ສ້າງ ໄດ້ເອົາເຫຼັກເສັ້ນ ໄປນຳໃຊ້ເຮັດເຮືອນສ່ວນຕົວໃຫ້ຄະນະອຳນວຍການບໍລິສັດ ຈຳນວນ 5 ໂຕນ. ການຊອກຫາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ດັ່ງນີ້ :

- ມູນຄ່າຊື້ ຊີມັງທັງໝົດ : $150 \times 450.000 = 67.500.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຊື້ເຫຼັກເສັ້ນທັງໝົດ : $30 \times 4.000.000 = 120.000.000$ ກີບ;
- ລວມມູນຄ່າຊື້ວັດຖຸກໍ່ສ້າງມ/ທັງໝົດ : $67.500.000 + 120.000.000 = 187.500.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທັງໝົດ : $187.500.000 \times 10\% = 18.750.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຊື້ເຫຼັກເສັ້ນ ທີ່ເອົາໄປນຳໃຊ້ສ່ວນຕົວ : $5 \times 4.000.000 = 20.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າສຳລັບຊົມໃຊ້ເອງ : $20.000.000 \times 10\% = 2.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ: $18.750.000 - 2.000.000 = 16.750.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຂອງ ສິນຄ້າ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ທີ່ຊົມໃຊ້ເພື່ອ ບຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ, ແຕ່ ສິນຄ້າ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບຈຳນວນໜຶ່ງ ຖືກເອົາໄປນຳໃຊ້ໃນຈຸດປະສົງອື່ນ ຫຼື ຊົມໃຊ້ເອງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຂາຍ - ສະນັ້ນ, ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ແລະ ມູນຄ່າ ຂອງ ສິນຄ້າ, ວັດຖຸດິບ ຫຼື ວັດຖຸເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຈຸດປະສົງອື່ນນັ້ນ ແມ່ນ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເປັນລາຍຈ່າຍດ້ານສ່ວຍສາອາກອນ.

ຕົວຢ່າງທີ 2 ກໍລິນີຍະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ດຳເນີນທຸລະກິດ ນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍລົດ ໄຫຍ່ ໃນເດືອນ ພະຈິກ 2020 ໄດ້ນຳເຂົ້າລົດຕ່າງ ຈາກຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 40 ຄັນ ມູນຄ່າແຈ້ງພາສີ + ຄ່າ ພາສີ ແລະ ອາກອນຊົມໃຊ້ທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ຢູ່ບ່ອນນຳເຂົ້າ ແມ່ນ 5.880.000.000 ກີບ; ພາຍຫຼັງໄດ້ເດືອນບ້າຍ ສິນຄ້າມາຮອດ ບໍລິສັດ ແລ້ວ ຜູ້ອຳນວຍການ ບໍລິສັດໄດ້ເອົາລົດດັ່ງກ່າວອອກຈາກສາງ ຈຳນວນ 2 ຄັນ ເພື່ອ ມອບໃຫ້ ເມຍ ແລະ ລູກສາວ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ ນຳໃຊ້, ການຊອກຫາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຫັກ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຕິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ບ່ອນນຳເຂົ້າ : 5.880.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທັງໝົດ : 5.880.000.000 x 10% = 588.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ : 588.000.000 ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີ ການຊົມໃຊ້ເອງ ສິນຄ້າ ທີ່ຜະລິດ ຫຼື ນຳເຂົ້າມາ ເພື່ອຈຳໜ່າຍທົ່ວໄປ ຊຶ່ງການຊົມໃຊ້ ເອງກໍຈະຕ້ອງຖືກຄິດໄລ່ ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ຕາມມູນຄ່າຂາຍຕົວຈິງໃນເງື່ອນໄຂດຽວກັນກັບ ການສະໜອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນໆຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 15 ຂໍ້ທີ 6 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບ ສິນຄ້າ ຊົມໃຊ້ເອງ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ . ແນວໃດກໍຕາມ ການສະໜອງໃຫ້ຕົນເອງ ສຳລັບເບື້ອງ ວິສາຫະກິດ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນການຂາຍທີ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ, ສຳລັບ ເບື້ອງຜູ້ຊົມໃຊ້ເອງ ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງ ຫຼື ເປັນຜູ້ຖືຊັບ ຢູ່ໃນວິສາຫະກິດ ຖື ວ່າເປັນການຊື້ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຕາມມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຈ່າຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຮຽກເກັບ ດັ່ງກ່າວ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ເອງຈ່າຍໄປນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ຖືວ່າເປັນສິນເຊື່ອ ອາກອນທີ່ຈະ ນຳມາຫັກໄດ້ ເນື່ອງຈາກສະຖານະຂອງຜູ້ກ່ຽວ ແມ່ນເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ດັ່ງກ່າວ.

3. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າທີ່ນຳເຂົ້າ, ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຊື້ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ທີ່ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງຂອງກິດຈະການປະສົມຊຶ່ງມີທັງການສະໜອງທີ່ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກ ຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນສາມາດຫັກໄດ້ສະເພາະ ແຕ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບການ ສະໜອງທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເທົ່ານັ້ນ; ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແຍກອອກລະຫວ່າງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບການສະໜອງທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ທີ່ຕິດພັນກັບການ ສະໜອງທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ຊັດເຈນ, ຖ້າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມບໍ່ສາມາດແຍກ ໄດ້ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທັງໝົດ ແມ່ນຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ, ແຕ່ຖ້າຫາກສາມາດແຍກໄດ້ມູນຄ່າການ ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນ ເຂົ້າທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ ໃຫ້ຄິດໄລ່ແບ່ງຊັດສ່ວນ ດັ່ງນີ້:

- ຊັດສ່ວນການສະໜອງທີ່ຖືກເສຍ ອມພ :
$$\frac{\text{ມູນຄ່າສະໜອງທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ}}{\text{ມູນຄ່າການສະໜອງທັງໝົດ}} \times 100\%$$
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ = ອມພ ສິນເຂົ້າທັງໝົດ x ຊັດສ່ວນການສະໜອງທີ່ຖືກເສຍ.

ຕົວຢ່າງ : ໃນເດືອນ ກຸມພາ 2021 ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບໂຮງພິມ ໄດ້ຊື້ກໍ່ເຈັຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດມູນຄ່າ 40.000.000 ກີບ ເພື່ອມາຜະລິດປຶ້ມ ຊຶ່ງໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການຊື້ດັ່ງກ່າວ 10% ເປັນເງິນ 4.000.000 ກີບ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຂອງສິນຄ້າ ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ກ່ຽວ; ໃນເດືອນດຽວກັນ ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ຂາຍປຶ້ມດຳລາຮຽນ ດຳລາສອນ ຊຶ່ງຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນເງິນ 18.000.000 ກີບ ແລະ ຂາຍປຶ້ມຂຽນທົ່ວໄປ ຊຶ່ງ

ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນເງິນ 30.000.000 ກີບ ບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ; ການຊອກຫາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

1. ຖ້າສາມາດແຍກ ຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບການຜະລິດປຶ້ມຂຽນ ທົ່ວໄປ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການຜະລິດປຶ້ມຄຳລາສອນ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ ໃຫ້ເອົາຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຕິດພັນກັບ ການຜະລິດປຶ້ມຂຽນທົ່ວໄປ ມາຫັກ ກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກໄດ້ເລີຍ;
2. ຖ້າບໍ່ສາມາດແຍກໄດ້ວ່າຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບການສະໜອງທີ່ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍ່ໃຫ້ຄິດໄລ່ດ້ວຍການຊອກຫາຊັດສ່ວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ດ້ວຍມູນຄ່າ ຂອງການສະໜອງ ທີ່ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້:
  - ຊັດສ່ວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ : $\frac{30.000.000}{48.000.000} = 62,5\%$;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ : $4.000.000 \times 62,5\% = 2.500.000$ ກີບ;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ : $30.000.000 \times 10\% = 3.000.000$ ກີບ;
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງມອບ : $3.000.000 - 2.500.000 = 500.000$ ກີບ.
4. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຂອງນ້ຳປະປາ, ໄຟຟ້າ ແລະ ອາຍແກັສ ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ກໍ່ລະນີມີການແຍກໜັບໜື່ນອອກຕ່າງຫາກ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ທັງໝົດ; ກໍ່ລະນີບໍ່ມີການແຍກໜັບໜື່ນອອກຕ່າງຫາກ ຫຼື ນຳໃຊ້ໜັບໜື່ນດຽວ ແມ່ນໃຫ້ຄິດໄລ່ແບ່ງສ່ວນຫັກ ດັ່ງນີ້:
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ພະລັງງານໄຟຟ້າ ສຳລັບການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 80%, ສຳລັບການຄ້າ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 60% ຂອງ ປະລິມານກະແສໄຟຟ້າ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຕົວຈິງ.
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ນ້ຳປະປາ ສຳລັບການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 80%, ສຳລັບການຄ້າ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 50% ຂອງປະລິມານນ້ຳປະປາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຕົວຈິງ.
  - ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ອາຍແກັສ ສຳລັບການຜະລິດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 80%, ສຳລັບການຄ້າ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ 50% ຂອງປະລິມານອາຍແກັດທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຕົວຈິງ.
5. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ ຊົງໄດ້ຊື້ມາ, ໄດ້ເຊົ່າມາ ຫຼື ເຊົ່າຊື້ມາ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດທັງໝົດ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ທັງໝົດ, ຖ້າຫາກມີການນຳໃຊ້ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ດັ່ງກ່າວໃນຈຸດປະສົງອື່ນ ທີ່ບໍ່ແມ່ນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບຜູ້ຊື້ສ່ວນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແຍກ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຂອງຊັບສົມບັດຄົງທີ່ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ ອອກຕ່າງຫາກ ເພື່ອຮັບສິດໃນການຫັກ. ໃນທ້າຍປີ ຂອງແຕ່ລະປີ ເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາສ່ວນສາກອນ ຈະຕ້ອງກວດກາເບິ່ງການນຳໃຊ້ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ຕົວຈິງ ຂອງວິສາຫະກິດ ເພື່ອສົມທຽບໃສ່ເອກະສານລາຍງານການນຳໃຊ້ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ດັ່ງກ່າວ.

ຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ກ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ປຶກສາບັນຊີເອກະລາດ ໄດ້ເຊົ່າຕົກອາຄານພານິດ ຊັ້ນທີ 2 ທັງໝົດຊັ້ນ, ມີ 8 ຫ້ອງເທົ່າກັນ ຈາກ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນກັນ, ມູນຄ່າເຊົ່າ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ 30.000 \$/ປີ, ຈຳນວນຫ້ອງທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງມີ 6 ຫ້ອງ, ສ່ວນອີກ 2 ຫ້ອງ ໃຊ້ຈຸດປະສົງອື່ນທີ່ບໍ່ຕິດພັນໂດຍກົງກັບທຸລະກິດ. ພາຍໃນປີ N ບໍລິສັດ ທີ່ປຶກສາ ມີລາຍຮັບຈາກການບໍລິການດ້ານບັນຊີ ທັງໝົດ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ : 850.000.000 ກີບ, ອັດຕາແລກປ່ຽນ : 1 \$ = 9.800 ກີບ. ວິທີຄິດໄລ່ ແລະ ຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ດັ່ງນີ້ :

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນເຂົ້າ : $30.000 \times 9.800 = 294.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ : $294.000.000 \times 10\% = 29.400.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າສະເລ່ຍ/ຫ້ອງ : $\frac{29.400.000}{8} = 3.675.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ : $3.675.000 \times 6 = 22.050.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ : $3.675.000 \times 2 = 7.350.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ : $850.000.000 \times 10\% = 85.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ : $85.000.000 - 22.050.000 = 62.950.000$ ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຈຳນວນ 7.350.000 ກີບ ຈາກມູນຄ່າເຊົ່າຕົກສອງຫ້ອງທີ່ບໍ່ຕິດພັນກັບການດຳເນີນທຸລະກິດ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນການຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

6. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຕິດພັນກັບສິນຄ້າຕົວຢ່າງ ທີ່ເປັນຜະລິດຕະພັນໃໝ່ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການແຈກຢາຍແບບບໍ່ເສຍຄ່າໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າ, ຜູ້ຊື້ ຫຼື ຜູ້ຈະເປັນສາຍພົວພັນທາງທຸລະກິດໃນອະນາຄົດ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ ແຕ່ມູນຄ່າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ 50.000 ກີບ ຕໍ່ອັນ/ຕໍ່ຄົນ/ຕໍ່ລາຍການ.

ຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ຜະລິດຢາສະຕິມ ເປັນຊອງ ແລະ ເປັນຂວດ ເລີ່ມຜະລິດສິນຄ້າ ໃນຕົ້ນປີ 2021, ບໍລິສັດໄດ້ຊື້ວັດຖຸດິບ ເພື່ອມາຜະລິດ ມູນຄ່າ 70.000.000 ກີບ ບໍລວມມອກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ພາຍຫຼັງຜະລິດແລ້ວ ໄດ້ນຳບົດລາຄາຂາຍ ຊອງນ້ອຍ - 3.000 ກີບ/ຊອງ ບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ແບບເປັນຂວດ : 45.000 ກີບ/ຂວດບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ໄດ້ນຳເອົາຜະລິດຕະພັນໃໝ່ ອອກມາຂາຍ ຊອງນ້ອຍ ຈຳນວນ 4.000 ຊອງ, ແບບເປັນຂວດຈຳນວນ 1.200 ຂວດ(ບໍລວມມອກອນມູນຄ່າເພີ່ມ) ນອກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ແຈກຢາຍແບບບໍ່ເກັບເງິນ ຊອງນ້ອຍ ຈຳນວນ 3.000 ຊອງ; ວິທີຄິດໄລ່ ຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ສິນຄ້າແຈກຢາຍແບບບໍ່ເສຍຄ່າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ ມີດັ່ງນີ້ :

- ລາຍຮັບຈາກຂາຍຢາສະຕິມຊອງນ້ອຍ : $4.000 \times 3.000 = 12.000.000$ ກີບ;
- ຂາຍຢາສະຕິມແບບເປັນຂວດ : $1.200 \times 45.000 = 54.000.000$ ກີບ;
- ມູນຄ່າຂາຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ເກັບເງິນ : $3.000 \times 3.000 = 9.000.000$ ກີບ;
- ລວມຍອດລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຮັບເງິນຕົວຈິງ : $12.000.000 + 54.000.000 = 66.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ : $66.000.000 \times 10\% = 6.600.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້ : $66.000.000 \times 10\% = 6.600.000$ ກີບ;

- ຜົນຂອງການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : (6,600.000 – 7.000.000) = - 400.000 ກີບ;

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນອອກ ມີຈຳນວນນ້ອຍກ່ວາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຈຳນວນທີ່ຜິດດ່ຽງ 400.000 ກີບ ບົນ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄປຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນ ອອກໃນເດືອນຕໍ່ໄປ. ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ເກີດມີ ກໍລະນີ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກນ້ອຍກ່ວາ ອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ແມ່ນມີຫຼາຍເງື່ອນໄຂ ເຊັ່ນ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຂອງວັດຖຸດິບ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນເຂົ້າຕິດພັນກັບໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ບົດໄຈອື່ນ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ . ສຳລັບ ຕົວຢ່າງເທິງນີ້ ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນເກີດຈາກ ການແຈກຢາຍສິນຄ້າຕົວຢ່າງ, ສິນຄ້າເພື່ອໂຄສະນາແບບບໍ່ເກັບເງິນ ຈຶ່ງເຮັດ ໃຫ້ບໍ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຈາກມູນຄ່າແຈກຢາຍສິນຄ້າ ຈຳນວນ 9.000.000 ກີບ ແຕ່ອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນ ກັບສິນຄ້າແຈກຢາຍ ບົນ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້.

ຂ. ກຳນົດເວລາການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ :

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ແມ່ນສາມາດຫັກໄດ້ເປັນແຕ່ລະເດືອນ ຕາມໄລຍະຂອງການບິນໃບແຈ້ງ ຫຼື ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍມີການໄລ່ລຽງລະຫວ່າງອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຢູ່ໃນເອກະສານໃບແຈ້ງ ຫຼື ຢູ່ໃນການແຈ້ງ ຕາມແບບອິເລັກໂທຣນິກ ປະຈຳເດືອນ; ກໍລະນີການໄລ່ລຽງ ຫຼື ຜົນລົບລະຫວ່າງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຫາກມີຄ່າໃຫຍ່ກ່ວາ 0 ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນເດືອນດັ່ງກ່າວ ມີ ກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ, ຖ້າຜົນລົບຫາກມີຄ່ານ້ອຍກ່ວາ 0 ຫຼື ມີຄ່າ (-) ແມ່ນ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນ ເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄປຫັກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກໃນເດືອນຕໍ່ໄປ;

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຫັກບໍ່ໝົດພາຍໃນເດືອນ ລວມທັງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ຍົກມາ ແຕ່ເດືອນກ່ອນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກບົນ ແມ່ນສາມາດຫັກໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ 3 ເດືອນ, ຖ້າກາຍ 3 ເດືອນ ຍັງຫັກ ບໍ່ໝົດ ແມ່ນສາມາດຂໍຄືນໄດ້ ສຳລັບກໍລະນີ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫາກປະຕິບັດການແຈ້ງອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນປົກກະຕິ ຕາມກົດໝາຍກຳນົດ, ຖ້າວ່າບໍ່ມີການແຈ້ງ ຫຼື ມີການແຈ້ງແຕ່ບໍ່ປົກກະຕິ ຍ້ອນສາຍເຫດໃດກໍຕາມ ເມື່ອກາຍ 3 ເດືອນແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສົ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ຄ. ເອກະສານທີ່ນຳໃຊ້ ສຳລັບການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ:

ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນຢູ່ໃນການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປະຈຳ ເດືອນ ແລະ ຕ້ອງມີຕາຕະລາງສັງລວມ ເອກະສານທີ່ພົວພັນກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການກວດກາຄືນຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວນສາອາກອນ ຄືດັ່ງນີ້:

- ໃບເກັບເງິນຈາກຜູ້ສະໜອງ ສຳລັບການຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຊຶ່ງໄດ້ຂຽນຈຳນວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປ່າງລະອຽດ ແລະ ມີການຕິດໄລ່ເກັບຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍກຳນົດ;
- ເອກະສານການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ທີ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີໄດ້ຕິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ໃບຮັບເງິນ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນການຊຳລະເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລານຳເຂົ້າ;
- ເອກະສານຢັ້ງຢືນການຊື້ການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ການຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄວ້ ຊຶ່ງປະກອບມີ: ສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຜູກພັນ , ຂໍ້ມູນການຊຳລະຜ່ານລະບົບທະນາ ຕານ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ງ. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ມີດັ່ງນີ້ :

1. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຕາມສັນຍາ, ສິນທິສັນຍາ ລະຫວ່າງລັດຖະບານ ກັບ ຜູ້ລົງທຶນ, ກັບຕ່າງປະເທດ ຫຼື ຕາມມະຕິຕົກລົງ ຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ ລວມທັງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເບື້ອງສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
2. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບການຫັກ ຫຼື ສົ່ງຄືນແລ້ວ;
3. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຈາກການປະຕິບັດບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳ ນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 22 ແລະ 23 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມາດຕາ 18 ວັກທີ 1 ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້;
4. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າຂອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບລາຍຈ່າຍຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບການດຳເນີນທຸລະກິດ ໂດຍກົງ ແຕ່ບໍ່ມີເອກະສານຢັ້ງຢືນ ດັ່ງນີ້:
  - ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບການຊື້ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ຕິດພັນກັບການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ ເປັນຕົ້ນ ການຈັດງານລ້ຽງ, ງານສ້າງສິນ, ງານປະເພນີ, ສາສະໜາ, ສິ່ງຫຼາກ, ຝຸ່ມເພື່ອຍ, ການພັກຜ່ອນ, ການເດີນລ່າ ຫຼື ບັນເທີງ, ການຕົກອບ ແລະ ກິລາອື່ນ, ຂອງຂວັນ, ລາງວັນ;
  - ລາຍຈ່າຍນອກທຸລະກິດ ແລະ ລາຍຈ່າຍສ່ວນຕົວຂອງ ເຈົ້າຂອງທຸລະກິດ, ຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ຂາຮຸ້ນ ແລະ ພະນັກງານຂອງຕົນ;
  - ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບທຸລະກິດໂດຍກົງ ແຕ່ບໍ່ມີເອກະສານຢັ້ງຢືນ ຫຼື ມີເອກະສານຢັ້ງຢືນ ແຕ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ບໍ່ຄົບຖ້ວນ ເຊັ່ນ : ລົງບັນຊີ ຊື້ສິນຄ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບມູນຄ່າຊື້ສິນຄ້າ ດັ່ງກ່າວ ແຕ່ບໍ່ມີໃບເກັບເງິນຈາກຜູ້ສະໜອງ;
  - ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບຊັບສິນບັດຄົງທີ່ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຈັດ ຫຼື ໄດ້ຈັດເປັນຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດທັງໝົດ ເຊັ່ນ: ເອົາໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ຜູ້ອຳນວຍການ, ຜູ້ຈັດການ ຫຼື ພະນັກງານນຳໃຊ້ສ່ວນຕົວ ຫຼື ມີເກີນຄວາມຕ້ອງການໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຊັ່ນ: ເຮັດທຸລະກິດກ່ຽວກັບການບໍລິການຮັບແໜ້ນກໍ່ສ້າງ ແຕ່ມີລິດຂົນສົ່ງສິນຄ້າ ອາດໜຶ່ງຄັນ ຫຼື ຫຼາຍຄັນ ຊຶ່ງເປັນຊັບສິນທີ່ບໍ່ຈະເປັນຕໍາການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງຕົນ, ເຮັດທຸລະກິດກ່ຽວກັບການບໍລິການໂຮງແຮມ ມີລິດຮັບໃຊ້ຜູ້ອຳນວຍການຫຼາຍຄັນເກີນຄວາມຈຳເປັນ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;
  - ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບ ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ, ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ, ອາຍແກັດ ສະເພາະອັດຕາສ່ວນທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດແຍກໄດ້ ມູນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດໂດຍກົງ ແລະ ບໍ່ໂດຍກົງ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງໄດ້ແຍກໝໍ້ນັບ ໄຟຟ້າ ຫຼື ນໍ້າປະປາ ເປັນອັນສະເພາະ, ຖ້າບໍ່ແຍກ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນຈະໄດ້ຕິດໄວ້ເປັນຊັດສ່ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 18 ຂໍ້ທີ ໓.(4) ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້;

ຄິດຢາງ : ໃນເດືອນຕຸລາ 2020 ໃນປີນເກັບເງິນຄ່າໄຟຟ້າ ສຳລັບບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດໂຮງງານ ຜະລິດເຄື່ອງເຟີນີເຈີ ມີມູນຄ່ານຳໃຊ້ໄຟຟ້າ 20.000.000 ກີບ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທັງໝົດທີ່ຖືກຄິດໄລ່ເກັບໂດຍບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ ຈຳກັດ : 2.000.000 ກີບ; ໂຮງງານດັ່ງກ່າວມີກົງເຕີ້ນັບໄຟຟ້າໜ່ວຍດຽວ. ໃນນັ້ນ, ຕົ້ນຕໍແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບການຜະລິດຢູ່ໂຮງງານ ແລະ ອີກສ່ວນໜຶ່ງນຳໃຊ້ ສຳລັບເຮືອນພັກ ຂອງຜູ້ອຳນວຍການ; ສິ່ງຕາມມາດຕາ 18 ຂໍ້ທີ ໓.(4) ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້

ກຳນົດໃຫ້ຫັກສຳລັບໄຟຟ້າໃນອັດຕາ 80% ຂອງຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທັງໝົດ. ສະນັ້ນ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ສຳລັບບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຂໍ ແມ່ນ :

$$20.000.000 - (20.000.000 \times 80\%) \times 10\% = 400.000 \text{ ກີບ.}$$

- ລາຍຈ່າຍທີ່ຕິດພັນກັບ ຄອມພິວເຕີ ໂນດບຸກ, ແທັບເລັດ, ໂທລະສັບມືຖື ທີ່ໄດ້ຈັດ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຈັດເປັນຊັບສິນຂອງຕູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ລາຍຈ່າຍຊື້ສິນຄ້າທີ່ນຳໃຊ້ສ່ວນຕົວ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນການຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍແລ້ວ ເຊັ່ນ ຢາສູບ, ເຄື່ອງດື່ມທີ່ມີທາດເຫຼົ້າ, ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມທຸກຊະນິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອື່ນ ເນັ້ນເສຍແຕ່ເປັນການດຳເນີນທຸລະກິດກ່ຽວກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ ເຊັ່ນ : ຕູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງດື່ມສູກຳລັງ ໄດ້ນຳເຂົ້າເຄື່ອງດື່ມສູກຳລັງ ແລະ ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ບ່ອນນຳເຂົ້າແລ້ວ, ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າເປັນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ຖືກສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ທີ່ຖືກປົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 12 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຕາມສັນຍາ, ສິນທິສັນຍາ ຫຼື ຕາມມະຕິຕົກລົງຂອງຄະນະປະຈຳສະພາແຫ່ງຊາດ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງ ໃນຈຸດປະສົງທາງທຸລະກິດ ນອກຈາກບໍ່ໃຫ້ຫັກແລ້ວ ຍັງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຈັດເປັນລາຍຈ່າຍດ້ານສ່ວຍສາອາກອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 18 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຕິດພັນກັບຍານພາຫະນະຂອງບໍລິສັດ ທີ່ເອົາໃຫ້ຜູ້ຖືຮຸ້ນ, ຜູ້ອຳນວຍການ, ຜູ້ຈັດການ ຫຼື ພະນັກງານ ນຳໃຊ້ສ່ວນຕົວ ລວມທັງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບ ຄອມພິວເຕີ ໂນດບຸກ, ແທັບເລັດ, ໂທລະສັບມືຖື ຈະເປັນຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ. ໃນກໍລະນີ ບໍ່ເປັນຊັບສິນຂອງວິສາຫະກິດ ນອກຈາກບໍ່ໃຫ້ຫັກແລ້ວ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຈັດເປັນລາຍຈ່າຍດ້ານສ່ວຍສາອາກອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 18 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້;

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ທຸກກໍລະນີ ສຳລັບຕູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ຖືວ່າເປັນການຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການສຸດທ້າຍ ແລະ ຕູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສາມາດ ເອົາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກນັ້ນ ຈັດເປັນລາຍຈ່າຍທຸລະກິດໄດ້ ໃນກໍລະນີສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທີ່ຕິດພັນ ດັ່ງກ່າວ ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງທຸລະກິດ ແທ້. ຖ້າສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ທີ່ຕິດພັນດັ່ງກ່າວ ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງທຸລະກິດ ມູນຄ່າຂອງການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ລວມທັງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແມ່ນຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຈັດເປັນລາຍຈ່າຍດ້ານສ່ວຍສາອາກອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 18 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນລາຍໄດ້.

ມາດຕາ 19 ການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການສົ່ງຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການທົດແທນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນໃຫ້ຕູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດ້ວຍຮູບແບບເປັນເງິນສົດ ຫຼື ໂອນເຂົ້າບັນຊີທະນາຄານ ຊຶ່ງເປັນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຜູ້ມີສິດຂໍສົ່ງຄືນໄດ້ຈ່າຍໃນເວລາມີການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ໃນເວລາ ຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ.

ກ. ຜູ້ມີສິດໄດ້ຮັບການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

- ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສົ່ງອອກສິນຄ້າ ທີ່ຖືກອັດຕາອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 0% ລວມທັງ ການສະໜອງການບໍລິການ ຕໍ່ກັບສິນຄ້າ ເພື່ອສົ່ງອອກ ໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນການບໍລິການຂົນສົ່ງ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ສະໜັບສະໜູນລາຍຮັບທຸລະກິດ ທີ່ລວມເອົາມູນຄ່າ ສໍາເລັດຮູບຂອງສິນຄ້າ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນທັງໝົດ (ລວມມີຄ່າບໍລິການ ແລະ ສິນຄ້າ) ທີ່ສົ່ງອອກ ນັ້ນ ເຂົ້າໃນລາຍງານການເງິນໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ສົ່ງໃຫ້ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ. ຖ້າມີການແຈ້ງລາຍຮັບທຸລະກິດຢູ່ໃນບົດສະຫຼຸບ ຫຼື ລາຍງານການເງິນ ສະບັບທີ່ສົ່ງໃຫ້ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ພຽງແຕ່ຄ່າບໍລິການ ຕໍ່ກັບສິນຄ້າ ຈະຖືວ່າເປັນການບໍລິການພາຍໃນ ແມ່ນຈະບໍ່ມີສິດຂໍຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບການສົ່ງອອກ ດັ່ງກ່າວ;
- ການຄວບກືດຈະການ, ແບກກິດຈະການ, ຢຸດເຊົາຖາວອນ ຫຼື ລົ້ມລະລາຍ ຕາມກົດໝາຍ ທີ່ຍັງມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ເຫຼືອຢູ່ ແລະ ບໍ່ມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ຫັກບໍ່ໝົດ ພາຍໃນ 3 ເດືອນ ຊຶ່ງໄດ້ໄລ່ລຽງ ແລະ ມີການແຈ້ງແຕ່ລະເດືອນເປັນປົກກະຕິ ນັບແຕ່ເດືອນທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້ານັ້ນເກີດຂຶ້ນ;
- ສະຖານທຸດ , ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່, ສໍານັກງານຜູ້ຕາງໜ້າ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ປະຈໍາຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ໄດ້ນໍາເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ບັນກທ່ອງທ່ຽວ, ຜູ້ໂດຍສານຂາອອກຊາວຕ່າງປະເທດ ທີ່ຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລ້ວນໍາອອກ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄປນໍາໃຊ້ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງເໝືອນວ່າ ສິນຄ້ານັ້ນໄດ້ກາຍເປັນສິນຄ້າທີ່ສົ່ງອອກ ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 0%;
- ບຸກຄົນ, ມິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເກີນກວ່າ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກໍານົດ ເຊັ່ນ ມີການຄິດໄລ່ຜິດພາດຈາກພື້ນຖານຄິດໄລ່ ຫຼື ຈາກກໍລະນີສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຖືກປົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ພຶດຕິດໄລ່ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ຂ. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສົ່ງຄືນ:

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຂອງສິນຄ້າ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 11 ຂໍ້ທີ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຍັງເຫຼືອ ກໍລະນີເວລາ ຄວບກືດຈະການ, ແບກກິດຈະການ, ຢຸດເຊົາກິດຈະການ ຫຼື ລົ້ມລະລາຍ ຕາມກົດໝາຍ ແລະບໍ່ມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຫັກບໍ່ໝົດໃນໄລຍະ 3 ເດືອນ ຊຶ່ງໄດ້ໄລ່ລຽງ, ຫັກ ແລະ ແຈ້ງເປັນແຕ່ລະເດືອນ ເປັນປົກກະຕິ, ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ມອບເກີນກວ່າ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍານົດ ຈາກກໍລະນີ ນໍາໃຊ້ພື້ນຖານຄິດໄລ່ຜິດພາດ, ນໍາໃຊ້ອັດຕາອາກອນຜິດພາດ, ຖືກປົກເວັ້ນ ແຕ່ພຶດຕິດໄລ່ເກັບ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະຖານທຸດ , ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ປະຈໍາຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈ່າຍ ເວລານໍາເຂົ້າ ຫຼື ຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ບັນກທ່ອງທ່ຽວ, ຜູ້ໂດຍສານຂາອອກຊາວຕ່າງປະເທດ ໄດ້ຊື້ສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລ້ວນໍາອອກ ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄປນໍາໃຊ້ຢູ່ຕ່າງປະເທດ.

ຄ. ເງື່ອນໄຂຂອງການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:

1. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສົ່ງອອກສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ຕ້ອງແມ່ນຜູ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ດັ່ງນີ້ :

- ຖືບັນຊີຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນຊີ ຊຶ່ງໝາຍເຖິງເອກະສານສະຫຼຸບບັນຊີ ແລະເອກະສານລາຍງານການເງິນ ປະຈໍາປີ ຕ້ອງສ່ອງແສງ ໃຫ້ເຫັນທຸກລາຍການທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເບື້ອງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍທຸລະກິດ, ຕ້ອງບໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນໃນການຊື້-ຂາຍ ຖືກຕ້ອງຕາມນິຕິກຳກ່ຽວກັບໃບເກັບເງິນ ຊຶ່ງຢູ່ໃນນັ້ນມີການບັນທຶກເນື້ອໃນລາຍການ ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ ແລະ ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕິດພັນຄົບຖ້ວນ,
- ມີສັນຍາຊື້-ຂາຍສິນຄ້າ ລະຫວ່າງຜູ້ສະໜອງ ແລະ ຜູ້ຮັບການສະໜອງ, ມີເອກະສານຢັ້ງຢືນການສົ່ງອອກຢ່າງຖືກ ຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ໂດຍຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ຫຼື ຂະແໜງອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ(Permi Exportation) ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແລະ ເອກະສານ
- ອື່ນໆທີ່ສາມາດຢັ້ງຢືນເປັນທາງການໄດ້;
- ມີການຊໍາລະຜ່ານລະບົບທະນາຄານ ຢູ່ ສປປ ລາວ;
- ມີການແຈ້ງ ແລະ ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນປົກກະຕິແຕ່ລະເດືອນ ຕາມກົດໝາຍ ກຳນົດ ເຖິງວ່າໃນເດືອນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ມີລາຍຮັບຈາກການຂາຍ ແລະ ບໍ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກກໍຕາມ ແຕ່ກໍຕ້ອງໄດ້ມີການແຈ້ງ ຫຼື ບິນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປະຈໍາເດືອນ.

2. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າບັງເຫຼືອ ຈາກການຫັກບໍ່ໝົດໄລຍະ 3 ເດືອນ ຕ້ອງປະຕິບັດການແຈ້ງ ແລະ ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນດັ່ງນີ້ :

- ມີການຍື່ນໃບແຈ້ງ ຫຼື ແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນແຕ່ລະເດືອນປົກກະຕິ ທຸກໆເດືອນ ,ຖ້າບໍ່ມີລາຍຮັບ ກໍຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ຂຽນ 0 ໃສ່ ຫ້ອງລາຍຮັບພາຍໃນເດືອນ;
- ມີການນໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ຈາກການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ທີ່ໄດ້ຕິດໄວ້ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິນອອກ ແລະ ໃບເກັບເງິນສໍາລັບການຊື້ ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ (ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ), ພາຍຫຼັງກວດກາເອກະສານຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມເງື່ອນໄຂແລ້ວ ຕ້ອງພິຈາລະນາສົ່ງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າບັງເຫຼືອ ຈາກການຫັກບໍ່ໝົດນັ້ນຄືນໃຫ້ ຜູ້ກ່ຽວ.

3. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າບັງເຫຼືອ ຈາກກໍລະນີ ຄວບກິດຈະການແຍກກິດຈະການ ຕ້ອງມີສັນຍາຮ່ວມທຸລະກິດ ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານຢັ້ງຢືນ ການຄວບ ແລະ ການແຍກກິດຈະການ ຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການພິຈາລະນາສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້ :

- ຖ້າມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກບັງເຫຼືອຢູ່ ແຕ່ບໍ່ມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ ແມ່ນມີສິດຂໍຄືນໄດ້ທັງໝົດ ແຕ່ໃຫ້ໄລ່ລຽງກັບອາກອນປະເພດອື່ນທີ່ຕ້ອງມອບກ່ອນ (ຖ້າມີ); ພາຍຫຼັງໄລ່ລຽງກັບອາກອນປະເພດອື່ນແລ້ວ ກໍບັງບໍ່ໝົດ ແມ່ນໃຫ້ສົ່ງຄືນຈໍານວນທີ່ຍັງເຫຼືອທັງໝົດ;
- ຖ້າມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກເຫຼືອຢູ່ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ຍັງມີສິນຄ້າຄ້າງສາງເຫຼືອຢູ່ເໝືອນກັບ, ກໍລະນີນີ້ ໃຫ້ຖືວ່າຜູ້ກ່ຽວ ເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ສິນຄ້າ ຄ້າງສາງ ດັ່ງກ່າວ.ດັ່ງນັ້ນ,ກ່ອນຈະສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ໄລ່ລຽງ ກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າຄ້າງສາງນັ້ນສາກ່ອນ, ຖ້າບັງບໍ່ໝົດແມ່ນໃຫ້ໄລ່ລຽງກັບອາກອນປະເພດອື່ນ (ຖ້າມີ) ແລະຖ້າບັງບໍ່ໝົດ ຈິ່ງໃຫ້ສົ່ງຄືນ ຈໍາ

ນວນທີ່ຍັງເຫຼືອທັງໝົດ; ໃນກໍລະນີ ຫາກມີການໂອນສິນຄ້າຄ້າງສາງດັ່ງກ່າວ ໄປສະໜອງຕໍ່ ບຸລິສາຫະກິດທີ່ໄດ້
ຄວບກິດຈະການ ຫຼື ໄດ້ແຍກອອກໃໝ່ນັ້ນ ສິນຄ້າທີ່ໂອນມານັ້ນ ໃຫ້ຖືວ່າເປັນສິນຄ້າທີ່ໄດ້ຖືກຄິດໄລ່ເກັບ
ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ແລະ ໄດ້ຫັກກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າໝົດແລ້ວ ແລະ ໃຫ້ແຈ້ງໃສ່
ແບບຟອມໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງວິສາຫະກິດ ທີ່ຄວບ ຫຼື ແຍກອອກໃໝ່ ໃນຫ້ອງ ລາຮັບ ແລະ
ຫ້ອງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ.

4. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກຍັງເຫຼືອຢູ່ ໃນກໍລະນີ
ບຸດເຊົາກິດຈະການແບບຖາວອນ ຕ້ອງມີເອກະສານຢັ້ງຢືນ ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ພັນທະອາກອນ
ປະເພດ ອື່ນຄົບຖ້ວນ, ຖືກຕ້ອງ ຈາກຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ແລະ ເອກະສານຢັ້ງຢືນການ
ບຸດເຊົາຈາກ ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ສໍາລັບການຍົກເລີກທະບຽນວິສາຫະກິດ, ຂະແໜງສົ່ງເສີມການ
ລົງທຶນ ສໍາລັບໃນອະນຸຍາດລົງທຶນ ແລະ ຂະແໜງກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ຂະແໜງເຈົ້າພາບດ້ານວິຊາການ ອື່ນ ສໍາລັບໃບ
ອະນຸຍາດໃຫ້ດໍາເນີນການຜະລິດ-ທຸລະກິດ ຕາມຂະແໜງວິຊາຊີບຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້ :

- ກໍລະນີ ຍັງມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ເຫຼືອຢູ່ ແຕ່ບໍ່ມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ ຜູ້ກ່ຽວສາມາດຂໍ
ຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທັງໝົດ ແຕ່ກ່ອນຈະພິຈາລະນາສິ່ງຄືນ ແມ່ນໃຫ້ໄລ່ລຽງກັບອາກອນ
ປະເພດອື່ນ ທີ່ຕ້ອງມອບກ່ອນ (ຖ້າມີ) ພາຍຫຼັງໄລ່ລຽງແລ້ວ ຫາກຍັງບໍ່ໝົດຈິ່ງໃຫ້ສົ່ງຄືນທັງໝົດ;
- ກໍລະນີ ຍັງມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ເຫຼືອຢູ່ ແລະ ຍັງມີສິນຄ້າຄ້າງສາງເຫຼືອຢູ່, ກໍລະນີ
ນີ້ ໃຫ້ຖືວ່າ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຂໍບຸດເຊົາກິດຈະການ ເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ສິນຄ້າຄ້າງສາງ
ດັ່ງກ່າວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈະຕ້ອງມີການຄິດໄລ່ໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກຂອງສິນຄ້າຄ້າງສາງດັ່ງກ່າວ ແລະ ຫຼັງ
ຈາກນັ້ນ ຈິ່ງເອົາຈໍາບວກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຄິດໄລ່ໄດ້ ຈາກສິນຄ້າຄ້າງສາງນັ້ນ ມາລົບ ກັບອາກອນມູນຄ່າ
ເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ນັ້ນ, ຖ້າຍັງບໍ່ໝົດ ແມ່ນໃຫ້ໄລ່ລຽງກັບອາກອນປະເພດອື່ນທີ່ຕ້ອງມອບ (ຖ້າມີ)
ພາຍຫຼັງໄລ່ລຽງແລ້ວຫາກຍັງບໍ່ໝົດ ຈິ່ງໃຫ້ສົ່ງຄືນທັງໝົດ.

5. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກຍັງເຫຼືອຢູ່ ໃນກໍລະ
ນີ ການລົ້ມລະລາຍ ຕ້ອງມີເອກະສານຢັ້ງຢືນຈາກຄະນະກຳມະການກວດກາ ແລະ ຄາຕິດສິນຂອງສານກ່ຽວກັບ
ການລົ້ມລະລາຍຂອງວິສາຫະກິດດັ່ງກ່າວ, ການພິຈາລະນາສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ປະຕິບັດຄື ດັ່ງນີ້:

- ຖ້າເປັນກໍລະນີຂອງການລົ້ມລະລາຍຕາມກົດໝາຍ ໂດຍບໍ່ມີສິນຄ້າຍັງເຫຼືອ ແຕ່ຍັງມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນ
ເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຫຼື ຂໍຄືນເຫຼືອຢູ່ ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນທີ່ ດຸ້ມຕອງ ຕ້ອງໄດ້ສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າ
ເພີ່ມໃຫ້ທັງໝົດ;
- ກໍລະນີ ຍັງມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ເຫຼືອຢູ່ ແລະ ຍັງມີສິນຄ້າຄ້າງສາງເຫຼືອຢູ່, ກໍລະນີ
ນີ້ ໃຫ້ຖືວ່າ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ລົ້ມລະລາຍ ເປັນລູກຄ້າ ຫຼື ເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ສິນຄ້າຄ້າງ
ສາງ ດັ່ງກ່າວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈະຕ້ອງມີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຈາກສິນຄ້າຄ້າງສາງດັ່ງກ່າວ ແລະ
ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈິ່ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຄິດໄລ່ໄດ້ຈາກສິນຄ້າຄ້າງສາງນັ້ນ ມາລົບ ກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນ
ເຂົ້າ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກຍັງເຫຼືອຢູ່, ຖ້າຍັງບໍ່ໝົດ ແມ່ນໃຫ້ໄລ່ລຽງກັບອາກອນປະເພດອື່ນທີ່ຕ້ອງມອບ (ຖ້າ
ມີ) ພາຍຫຼັງໄລ່ລຽງແລ້ວຫາກຍັງບໍ່ໝົດ ຈິ່ງໃຫ້ສົ່ງຄືນທັງໝົດ;

ກ່ອນຈະພິຈາລະນາ ສິ່ງຄືນນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ພິສູດຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່
ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແຕ່ລະກໍລະນີ ໃຫ້ລະອຽດ ຊັດເຈນສາກ່ອນ. ພາຍຫຼັງໄດ້ດໍາເນີນການສົ່ງເງິນຄືນໃຫ້ແກ່ຜູ້ກ່ຽວ
ແລ້ວເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນຈະຕ້ອງປະກອບເອກະສານຢັ້ງຢືນກ່ຽວກັບການສົ່ງເງິນຄືນໃຫ້ແກ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບ

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ 1 ສະບັບ, ເກັບຮັກສາສໍາເນົາໄວ້ຢູ່ນໍາຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕຸ້ມຄອງຜູ້ກ່ຽວ 1 ສະບັບ ເພື່ອເປັນການຕິດຕາມ ແລະ ສິ່ງໃຫ້ກົມສ່ວຍສາອາກອນໜຶ່ງສະບັບ ເພື່ອລາຍງານ.

6. ສໍາລັບ ບຸກຄົນ,ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເກີນກ່ວາ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກໍານົດ ຍ້ອນການຕິດໄລ່ຜິດພາດ ເຊັ່ນ: ນໍາໃຊ້ພື້ນຖານຕິດໄລ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ,ນໍາໃຊ້ຂັດຕາ ອາກອນບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ຕິດໄລ່ເກັບອາກອນຈາກສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ຖືກຢືກເວີນ ຫຼື ກໍລະນີວິສາຫະກິດບໍ່ຢູ່ ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ໄດ້ຕິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອື່ນໆ, ຜູ້ສະເໜີຂໍຄືນ ຕ້ອງມີ ເອກະສານຢັ້ງຢືນ ເພື່ອສະແດງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ວ່າຕົນໄດ້ຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ແລະ ໄດ້ຈ່າຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຜູ້ສະໜອງ ຫຼື ໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ນັ້ນແທ້ ເປັນຕົ້ນແມ່ນໃບເກັບ ເງິນທີ່ໄດ້ຂຽນມູນຄ່າ ສິນຄ້າ ຫຼື ບໍລິການ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕິດພັນ ຫຼື ເອກະສານຄິດໄລ່ ແລະ ສິ່ງ ມອບ ຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ ສ່ວຍສາອາກອນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ດັ່ງນີ້ :
- ຖ້າວິສາຫະກິດ ເປັນຜູ້ຕິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ຕ້ອງລະບຸຊື່ ວິສາຫະກິດ,ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບວິ ສາຫະກິດ ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອສະດວກໃນການຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ແກ້ໄຂ ສໍາລັບການສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ;
  - ຖ້າແມ່ນເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ເປັນຜູ້ຕິດໄລ່ ແລະ ເກັບ ຢູ່ໃນໃບສິ່ງມອບ ອາກອນ ຈະຕ້ອງລະບຸ ຊື່ ແລະ ລາຍເຊັນຂອງຜູ້ຕິດໄລ່,ຫ້ອງການສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນຜູ້ກ່ຽວສິ່ງກັດ, ຖ້າແມ່ນເຈົ້າ ໜ້າທີ່ພາສີ ຕິດໄລ່ ຈະຕ້ອງລະບຸຕາມບ່ອນທີ່ ນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ດັ່ງກ່າວ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ຊັດເຈນ.

ໝາຍເຫດ : ເປົ້າໝາຍ ຂອງການສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີ ມີການຕິດໄລ່ເກີນກ່ວາກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກໍານົດ ແມ່ນສິ່ງໃຫ້ ບຸກຄົນ,ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຊື້ ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ແລະ ໄດ້ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕິດພັນ ກັບສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການນັ້ນ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນສິ່ງໃຫ້ ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະ ກິດ ທີ່ໄດ້ຕິດໄລ່ດ້ວຍ ຈາກການສະໜອງ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ໄດ້ຕິດໄລ່ ເກັບ ຜິດພາດ; ຖ້າມີການກວດພົບເຫັນ ກໍລະນີວິສາຫະກິດ ທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຈຸນລະວິສາຫະກິດ ໄດ້ຕິດໄລ່ ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກລູກຄ້າ ໃນເວລາມີການສະໜອງ ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ແຕ່ບໍ່ສາມາດຮູ້ ວ່າລູກຄ້ານັ້ນ ແມ່ນໃຜ ແລະ ກໍບໍ່ສາມາດສິ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ເກັບຜິດພາດນັ້ນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຈໍານວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງມອບເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ ທັງໝົດ.

7. ສໍາລັບສະຖານທຸດ,ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່,ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ບໍ່ສັງກັດ ລັດຖະບານ ທີ່ປະຈໍາຢູ່ ສປປ ລາວ ລວມທັງ ນັກເດີນທາງ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງມີເອກະສານ ຢັ້ງຢືນ ດັ່ງນີ້ :
- ❖ ສະຖານທຸດ,ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່,ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງ ກັດລັດຖະບານ ທີ່ປະຈໍາຢູ່ ສປປ ລາວ:
    - ບັດປະຈໍາຕົວ ນັກການທຸດ,ຫົວໜ້າກົງສູນໃຫຍ່ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ;
    - ເລກປະຈໍາຕົວ ຜູ້ເສຍອາກອນ ຂອງອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
    - ໃບເກັບເງິນ ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕິດພັນກັບການສະໜອງ;
    - ໃບຢັ້ງຢືນ ຈາກກົມພິທີການທຸດ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ.

❖ ນັກເດີນທາງ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ຕ່າງປະເທດ ຂາອອກ :

- ມີເອກະສານເດີນທາງ ທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າເປັນຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ແມ່ນ ບຸກຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ປູ່ ສປປ ລາວ ແທ້;
- ໄດ້ຊື້ສິນຄ້າຢູ່ໃນໄລຍະເວລາພາຍໃນ 60 ວັນ ນັບແຕ່ວັນທີ່ຊື້ສິນຄ້າດັ່ງກ່າວເປັນຕົ້ນໄປ;
- ມີໃບເກັບເງິນທີ່ມີຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກົດພັນ ແລະ ມີສິນຄ້າຕົວຈິງທີ່ຈະຕ້ອງຖືກນຳອອກ ຈາກ ສປປ ລາວ ແທ້.

໘. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສົ່ງຄືນ ມີດັ່ງນີ້ :

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຕາມມາດຕາ 24 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມາດຕາ 18 ຂໍ້ ໑ ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ຄືດັ່ງນີ້ :

1. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:
ຕົວຢ່າງ : ບໍລິສັດ ຈຳກັດ ແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດຳເນີນທຸລະກິດ ຜະລິດ ແລະ ຈຳ ຫ່າຍອາຫານສັດ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ກ່ອນຈະມີການຜະລິດໄດ້ ຊື້ ວັດຖຸດິບ ແລະ ນຳໃຊ້ພະລັງງານ ໄຟຟ້າ ຊຶ່ງມີອາກອນສິນເຂົ້າຕິດພັນກັບສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະ ກິດ ທັງໝົດ 20.000.000 ກີບ, ບໍລິສັດໄດ້ສົ່ງອາຫານສັດໄປເຂດເສດຖະກິດ ພິເສດ ມູນຄ່າສິ່ງອອກ ແມ່ນ 150.000.000 ກີບ. ສິ່ງຕາມມາດຕາ 12 ຂໍ້ 2(4) ອາຫານສັດ ຫຼື ຫົວອາຫານສັດ ແມ່ນຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມ . ດັ່ງນັ້ນ,ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຈຳນວນ 20.000.000 ກີບ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ບໍ່ສົ່ງຄືນ ແຕ່ສາມາດຈັດເປັນລາຍຈ່າຍໄດ້.
2. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ໄດ້ຫັກ ແລະ ໄດ້ສົ່ງຄືນແລ້ວ;
3. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ໃນກໍລະນີ ປະຕິບັດການແຈ້ງ,ການມອບແຕ່ລະເດືອນ ບໍ່ມີກະຕິ, ຖືບັນຊີ ບໍ່ ຖືກຕ້ອງ ບໍ່ຕົບຖ້ວນ ເຊັ່ນ: ຈິດລາຍຮັບ ບໍ່ຕົບຖ້ວນຕາມມູນຄ່າສະໜອງ ຫຼື ແຈ້ງມູນຄ່າ ສິນຄ້າ ຢູ່ໃນ ເອກະສານສົ່ງອອກຄົບຖ້ວນຕາມຕົວຈິງ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນ ບັນທຶກລາຍຮັບທຸລະກິດ ເພື່ອຍ້ອນແຈ້ງຕໍ່ ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບໍ່ໝົດ ມີການແຈ້ງແຕ່ຄ່າບໍລິການ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ;

ຕົວຢ່າງ : ສົມມຸດວ່າໂຮງງານຕັດຫຍິບ ກໍ ຮຸບການເປັນບໍລິສັດ ຈຳກັດ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນ ປີ 2021 ໄດ້ຮັບແຕ່ບແພ ຈາກ ຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈົດທະບຽນສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ປູ່ ສປປ ລາວ ເພື່ອຕັດ-ຫຍິບເຕືອນນຸ່ງຫົ່ມສຳເລັດຮູບ ແລະ ສົ່ງໄປໃຫ້ຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ, ເອກະສານແຈ້ງມູນ ຄ່າສິ່ງອອກ ເກືອບຕັດຫຍິບທັງໝົດ ແມ່ນ 250.000 \$ ຫຼື 2.450.000.000 ກີບ ໃນປີ ມີຄ່າບໍລິການ ຕັດຫຍິບ ຈຳນວນ 490.000.000 ກີບ ແລະ ຕິດພັນກັບຄ່າບໍລິການ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກຄ່າໄຟຟ້າ ,ນ້ຳປະປາ ແລະ ອື່ນໆ ສົມມຸດວ່າ ຈຳນວນ 20.000.000 ກີບ; ແຕ່ເວລາໂຮງງານສະຫຼຸບບັນຊີ ແຈ້ງຕໍ່ຂະແ ຫງສ່ວຍສາອາກອນ ແມ່ນໄດ້ເອົາແຕ່ມູນຄ່າ ຂອງການບໍລິການ 490.000.000 ກີບ ແລະ ບັງສະເໜີ ຂໍຕື່ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ 20.000.000 ກີບ. ດັ່ງນັ້ນ,ສິ່ງໃສ່ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ຫຼັກການ ຂອງອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຫັກ ແລະ ສົ່ງຄືນ ຍ້ອນບໍ່ຄົບຖ້ວນໄຂ ຕາມມາດຕາ 27 ຂໍ້ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

4. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

ໝາຍເຫດ : ການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບຂະແໜງ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ໄຟຟ້າ ຈະມີຄຳແນະນຳຕ່າງຫາກ.

ຈ. ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການສະເໜີ ຂໍຕື່ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

1. ການສະເໜີ ຂໍຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສົ່ງອອກສິນຄ້າໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ໄປເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ທີ່ຖືກຕິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 0% ແມ່ນໃຫ້ສະເໜີຂໍຕື່ນເປັນແຕ່ລະເດືອນ ນັບແຕ່ເດືອນ ທີ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ເກີດຂຶ້ນ, ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າຍັງເຫຼືອ ຈາກການຕັກບໍ່ໝົດໃນໄລຍະ 3 ເດືອນ ແມ່ນສາມາດສະເໜີຂໍຕື່ນ ພາຍໃນເດືອນ ທີ່ 1 ຂອງ ງວດຖັດໄປ;
2. ການສະເໜີ ຂໍຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີການ ແຍກກິດຈະການ ຄວບກິດຈະການ, ຢຸດເຊົາກິດຈະການ ຫຼື ລົ້ມລະລາຍ ແມ່ນໃຫ້ສະເໜີຂໍຕື່ນ ຊ້າສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ 3 ເດືອນ ພາຍຫຼັງມີການຕົກລົງຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຫຼື ມີຄ່າຕັດສິນຂອງສານ ສໍາລັບກໍລະນີ ລົ້ມລະລາຍ;
3. ການສະເໜີ ຂໍຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບ ສະຖານທຸດ, ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສົ່ງກັດລັດຖະບານ ແມ່ນໃຫ້ຂໍຕື່ນເປັນງວດ 3 ເດືອນ ໂດຍໃຫ້ຍື່ນເອກະສານຂໍຕື່ນ ຜ່ານກົມພິທີການທຸດ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ຂອງ ສປປ ລາວ;
4. ການສະເໜີ ຂໍຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານຊາວຕ່າງປະເທດ ຂາອອກ ແມ່ນ ໃຫ້ນັກເດີນທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ນັກເດີນທາງ ຕ່າງປະເທດ ສັງລວມໃບເກັບເງິນ ຕິດພັນກັບສິບຄ້າ ທີ່ຕົນໄດ້ຊື້ ແລ້ວນໍາມາແຈ້ງ ຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ ພາສີ ປະຈໍາສະໜາມບິນສາກົນ ຂາອອກ ເພື່ອກວດ ເຊັກ ຄວາມຖືກຕ້ອງລະຫວ່າງເອກະສານ ແລະ ລາຍການຂອງສິນຄ້າທີ່ຈະນໍາອອກ ເພື່ອພິຈາລະນາລົງລາຍເຊັນອະນຸມັດສິ່ງຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ , ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໃຫ້ຜູ້ສະເໜີຂໍຕື່ນ ນໍາເອະສານທີ່ອະນຸມັດ ດັ່ງກ່າວໄປຍື່ນ ຂໍຕື່ນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ຫ້ອງການ ບ່ອນສົ່ງເງິນ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ພາຍໃນສະໜາມບິນສາກົນ;

ໝາຍເຫດ: ສໍາລັບຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນລະອຽດກ່ຽວກັບ ການສົ່ງຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ແກ່ສະຖານທຸດ, ສະຖານກົງສູນໃຫຍ່, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ບໍ່ສົ່ງກັດລັດຖະບານ ທີ່ປະຈໍາຢູ່ ສປປ ລາວ, ນັກເດີນທາງ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ການສົ່ງຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ກ່ຽວກັບທຸລະກິດພະລາງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ກໍານົດຢູ່ໃນຄໍາແນະນໍາເປັນສັນສະເພາະ.

5. ການສະເໜີ ຂໍຕື່ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສໍາລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເກີນກ່ວາກິດໜາຍກໍານົດ ແມ່ນໃຫ້ຍື່ນໃບສະເໜີ ນໍາຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕິບດໍາລົງຊີວິດຢູ່ພາຍໃນກໍານົດ 30 ວັນ ແລະ ໃຫ້ຕິດຕິດເອກະສານບັງຍືນ ທີ່ຕິດພັນກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມອບເກີນດັ່ງກ່າວມາພ້ອມ , ຄໍາສະເໜີຕ້ອງຖືກພິຈາລະນາແກ້ໄຂ ພາຍໃນກໍານົດ 30 ວັນລັດຖະການ ດັ່ງນີ້ :
  - ກໍລະນີ ການມອບເກີນໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ການສະເໜີຂໍຕື່ນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ດໍາເນີນໂດຍການກໍານົດຈໍານວນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ມອບເກີນເຂົ້າໃນຫ້ອງ.....ຂອງແບບພິມການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແບບ 01/ອມພ ແລ້ວຍື່ນຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕິນຂຶ້ນກັບບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 20 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ພ້ອມດຽວກັນກັບການແຈ້ງມອບອາກອນປົກກະຕິ;

- ກໍລະນີ ການມອບເກີນ ໂດຍ ບຸກຄົນ, ບິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຜູ້ປຸງໃບລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດໃບສະເໜີຫາຂະແໜງລ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນອາໄສຢູ່ ເພື່ອຂໍຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ມອບເກີນດັ່ງກ່າວ; ເອກະສານທີ່ນໍາໃຊ້ຢັ້ງຢືນໃນເວລາຂໍຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມມອບເກີນ ມີດັ່ງນີ້:
  - ຖ້າເປັນການນໍາເຂົ້າສິນຄ້າ ຕ້ອງມີໃບຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງກ່າວຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ, ໃບຢັ້ງຢືນການມອບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ ໃບແຈ້ງມີທະນາຄານ ບ່ອນທີ່ມອບອາກອນ ຫຼື ໃບຮັບເງິນຂອງດັ່ງເງິນແຫ່ງຊາດ ຖ້າມອບຢູ່ດັ່ງເງິນແຫ່ງຊາດ;
  - ຖ້າເປັນການຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການບໍ່ພາຍໃນປະເທດ ຕ້ອງມີໃບເກັບເງິນທີ່ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ທັງແບບພິມ ແລະ ການປະກອບເນື້ອໃນ ລວມທັງການລົງລາຍເຊັນໃສ່ໃບເກັບເງິນດັ່ງກ່າວ ທັງຜູ້ອອກໃບເກັບເງິນ ແລະ ຜູ້ຮັບໃບເກັບເງິນ;

ໝາຍເຫດ : ກໍານົດເວລາ ຂອງການສະເໜີ ຂໍຄືນ ໃນກໍລະນີ ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເກີນກ່ວາກົດໝາຍກໍານົດ ຕ້ອງຢູ່ພາຍໃນປະຕິທິນທີ່ໄດ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເກີນເທົ່ານັ້ນ, ຖ້າບໍ່ມີການຂໍຄືນພາຍໃນປະຕິທິນດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າສະຫຼະສິດ ແລະ ຈະບໍ່ຮັບພິຈາລະນາ.

໓. ຕົວຢ່າງ ກໍລະນີ ການຄິດໄລ່ ເພື່ອສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

1. ກໍລະນີ ສິນຄ້າ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືກສົ່ງອອກທັງໝົດ 100% :

ສົມມຸດວ່າພາຍໃນເດືອນ ກຸມພາ 2020 ໂຮງງານຜະລິດນໍ້າຫວານແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ສົ່ງອອກນໍ້າຫວານທີ່ຕົນຜະລິດ ໄປຕ່າງປະເທດ ມູນຄ່າ 500.000 \$ (ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ), ພາຍໃນເດືອນດັ່ງກ່າວ ທາງໂຮງງານ ໄດ້ ຊື້ວັດຖຸດິບ, ວັດຖຸເຄື່ອງສໍາເລັດຮູບບໍ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ນໍາເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຊຶ່ງໄດ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິນເຂົ້າແລ້ວ ລະອຽດ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າຂອງການນໍາເຂົ້າຂວດໃສ່ນໍ້າຫວານ ທີ່ໄດ້ມອບແລ້ວຕາມໃບແຈ້ງເສຍພາສີຢູ່ຕ່າງພາສີຂາເຂົ້າ ຈໍານວນ 25.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ສໍາລັບການຊື້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງນໍ້າຫວານບໍ່ພາຍໃນປະເທດຊຶ່ງໄດ້ມອບແລ້ວຕາມທີ່ຂຽນໄວ້ຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ຈໍານວນ 60.000.000 ກີບ;

ເນື່ອງຈາກວ່າສິນຄ້າ ທັງໝົດເປັນສິນຄ້າ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ກໍຖືກສົ່ງອອກທັງໝົດ. ສະນັ້ນ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນ ກັບສິນຄ້າ ສົ່ງອອກ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອະນຸຍາດສົ່ງຄືນໃຫ້ແກ່ໂຮງງານຜະລິດນໍ້າຫວານ ໄດ້ທັງໝົດ. ວິທີຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງສົ່ງຄືນ ມີດັ່ງນີ້:

- ພື້ນຖານຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : $500.000 \times 9.800 = 4.900.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ : $4.900.000.000 \times 0\% = 0$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທັງໝົດ : $25.000.000 + 60.000.000 = 85.000.000$ ກີບ;
- ໄລ່ລຽງລະຫວ່າງ ອມພ ສິນອອກ ແລະ ອມພ ສິນເຂົ້າ: $0 - 85.000.000 = (-85.000.000)$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕ້ອງສົ່ງຄືນ : $85.000.000$ ກີບ.

2. ກໍລະນີ ສະໜອງ ບໍ່ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ສິນຄ້າ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

ສົມມຸດວ່າພາຍໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2020 ໂຮງງານຜະລິດນໍ້າຫວານແຫ່ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສົ່ງອອກນໍ້າຫວານທີ່ຕົນຜະລິດ ໄປຕ່າງປະເທດ ມູນຄ່າ 450.000 \$ (ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ), ຂາຍບໍ່ພາຍໃນປະເທດ ມູນຄ່າຂາຍບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 1.500.000.000 ກີບ. ພາຍໃນເດືອນດັ່ງກ່າວ ທາງໂຮງງານ ໄດ້ ຊື້

ວັດຖຸດິບ, ວັດຖຸເຄັ່ງສໍາເລັດຮູບຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ນໍາເຂົ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຊຶ່ງໄດ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນເຂົ້າແລ້ວ ລະອຽດ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າຂອງການນໍາເຂົ້າຂວດໃສ່ນໍ້າຫວານ ທີ່ໄດ້ມອບແລ້ວຕາມໃບແຈ້ງເສຍພາສີຢູ່ດ່ານ ພາສີຂາເຂົ້າ ຈໍານວນ 35.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ສໍາລັບການຊື້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງນໍ້າຫວານຢູ່ພາຍໃນປະເທດຊຶ່ງໄດ້ມອບແລ້ວຕາມທີ່ ຂຽນໄວ້ຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ຈໍານວນ 70.000.000 ກີບ;

ສິ່ງເກດເບິ່ງເຫັນວ່າ ສິນຄ້າ ດັ່ງກ່າວ ເປັນສິນຄ້າ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທັງໝົດ ແຕ່ວ່າສ່ວນໜຶ່ງ ແມ່ນຖືກຂາຍຢູ່ພາຍໃນ ປະເທດ ແລະ ອີກສ່ວນໜຶ່ງ ແມ່ນຖືກສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ. ສະນັ້ນ, ຈໍານວນອາກອນ ມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນ ກັບສິນຄ້າ ສົ່ງອອກ ແມ່ນອະນຸຍາດສົ່ງຄືນ, ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ ຕິດພັນກັບ ສິນຄ້າ ຖືກຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແມ່ນ ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກໄດ້. ວິທີຄິດໄລ່ ເພື່ອຫັກ ແລະ ສົ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ຊັດສ່ວນ ຂອງມູນຄ່າສົ່ງອອກ ແລະ ມູນຄ່າຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທັງໝົດທີ່ໃຫ້ຫັກ: $35.000.000 + 70.000.000 = 105.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກຈາກການຂາຍຢູ່ພາຍໃນ : $1.500.000.000 \times 10\% = 150.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກ ເປັນເງິນກີບ : $450.000 \times 9.800 = 4.410.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການຂາຍ ທັງໝົດ : $1.500.000.000 + 4.410.000.000 = 5.910.000.000$ ກີບ;
- ຊັດສ່ວນມູນຄ່າຂາຍພາຍໃນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ອມພ : $\frac{1.500.000.000}{5.910.000.000} \times 100 = 25,38\%$;
- ຊັດສ່ວນມູນຄ່າສົ່ງອອກ ທີ່ອະນຸຍາດສົ່ງຄືນ ອມພ : $\frac{4.410.000.000}{5.910.000.000} \times 100 = 74,62\%$;
- ຈໍານວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ໃຫ້ຫັກ : $105.000.000 \times 25,38\% = 26.649.000$ ກີບ;
- ຈໍານວນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ໃຫ້ສົ່ງຄືນ : $105.000.000 \times 74,62\% = 78.351.000$ ກີບ;
- ຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ : $150.000.000 - 26.649.000 = 123.351.000$ ກີບ.

ໝາຍເຫດ : ຜົນຂອງການໄລ່ລຽງ ຫຼື ການເອົາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຫັກ ກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນ ເຂົ້າ ເຫັນວ່າອອກມາເປັນຜົນ ບວກ (+) ທີ່ມີຄ່າໃຫຍ່ກ່ວາ 0 ສະແດງວ່າ ມີຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ ຕ້ອງໄດ້ມອບ ແລະ ຢູ່ໃນ ຕົວຢ່າງ ຂອງຂໍ້ໃຈດຽວນີ້ ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ ຈໍານວນ 123.351.000 ກີບ; ຊຶ່ງຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (ໂຮງງານນໍ້າຫວານ) ຈະຕ້ອງຂຽນໃສ່ໃບໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ໃນຫ້ອງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕ້ອງມອບ ພາຍໃນເດືອນ . ສໍາລັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຕ້ອງສົ່ງຄືນຈໍານວນ 78.351.000 ກີບ ນັ້ນ ໂຮງງານນໍ້າຫວານ ຕ້ອງບັນທຶກ ເຂົ້າໃນຫ້ອງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໃຫ້ສົ່ງຄືນ ຂອງໃບ ແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ພາຍໃນເດືອນ ແລະ ພ້ອມກັນນີ້ ໂຮງງານ ຕ້ອງເຮັດໃບສະເໜີຂໍຄືນ ຍື່ນຕໍ່ ຂະແໜງ ສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕິນຂຶ້ນກັບ ຫຼື ບ່ອນທີ່ຕິນຍື່ນໃບແຈ້ງອາກອນ ປົກກະຕິ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ ເອົາອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ ພາຍຫຼັງການຫັກ - ລົບ ລະຫວ່າງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນເຂົ້າ ມາໄລ່ລຽງ ຫຼື ມາຫັກກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງສົ່ງຄືນ ຢ່າງເດັດຂາດ.

ໃນກໍລະນີຜົນຂອງການໄລ່ລຽງ ຈາກການເອົາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ລົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຫາກເປັນຜົນ ລົບ (-) ຊຶ່ງມີຄ່ານ້ອຍກ່ວາ 0 ສະແດງວ່າ ມີຈໍານວນອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ທີ່ຕ້ອງຍົກໄປຫັກໃນເດືອນຕໍ່ໄປ ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້ :

ໂຮງງານຜະລິດ ແລະ ປະກອບລົດຈັກແຫ່ງໜຶ່ງ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ພາຍໃນເດືອນ ມີລາຍ ຮັບຈາກການຂາຍລົດຈັກມູນຄ່າບໍລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 4.000.000.000 ກີບ. ໃນນັ້ນ, ມູນຄ່າຂາຍຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ 400.000.000 ກີບ, ມູນຄ່າສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ 3.600.000.000 ກີບ, ໂຮງງານໄດ້

ຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນເວລານຳເຂົ້າອາໄຫຼ່ຈາກຕ່າງປະເທດ, ຈາກການຊື້ອາໄຫຼ່ ແລະ ວັດຖຸປະກອນ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ລວມອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທັງໝົດ ຈຳນວນ 450.000.000 ກີບ. ຈິທິການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ສາມາດຫັກໄດ້ ແລະ ສາມາດຂໍຕືນໄດ້ ດັ່ງນີ້:

- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ເກັບໄດ້ : $400.000.000 \times 10\% = 40.000.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ສົ່ງຄືນ : 260.000.000 ກີບ;
- ຊັດສ່ວນຂອງມູນຄ່າຂາຍພາຍໃນທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ອມພ : $\frac{400.000.000}{4.000.000.000} \times \% = 10\%$;
- ຊັດສ່ວນ ຂອງມູນຄ່າສິ່ງອອກ ທີ່ໃຫ້ສົ່ງຄືນ ອມພ : $\frac{3.600.000.000}{4.000.000.000} \times \% = 90\%$
- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ໃຫ້ຫັກ : $450.000.000 \times 10\% = 45.000.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ໃຫ້ສົ່ງຄືນ : $450.000.000 \times 90\% = 405.000.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນ ອມພ ສິນເຂົ້າໃຫ້ຍົກໄປຫັກຕໍ່ : $40.000.000 - 45.000.000 = (5.000.000)$ ກີບ.

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຍົກໄປຫັກຕໍ່ຈຳນວນ 5.000.000 ກີບ ແມ່ນໃຫ້ບັນທຶກເຂົ້າໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບເດືອນຕັດໄປ, ໃຫ້ສົ່ງເກດເບິ່ງ ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບພື້ນຖານຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ຊຶ່ງແມ່ນ ມູນຄ່າຊື້ ສິນຄ້າ ຫຼື ວັດຖຸດິບ ເພື່ອນຳໃຊ້ໂດຍກົງ ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຫັນວ່າ ສູງກ່ວາ ລວມຍອດລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳເດືອນທັງໝົດ ດັ່ງນີ້ : $\frac{450.000.000}{10\%} = 4.500.000.000$ ກີບ; ມູນຄ່າຊື້ : 4.500.000.000 ກີບ > 4.000.000.000 ກີບ (ຍອດຂາຍ). ສະນັ້ນ, ໃນກໍລະນີ ດັ່ງກ່າວນີ້ ຈະຕ້ອງມີສິນຄ້າ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນ ຕ້າງສາງ ແບ່ນອນ.

3. ກໍລະນີ ການສະໜອງສິນຄ້າ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຖືກເສຍ ແລະ ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການສົ່ງອອກ ສິນຄ້າ ທີ່ຖືກຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນອັດຕາ 0% :

ສົມມຸດວ່າພາຍໃນເດືອນ ພະຈິກ 2020 ໂຮງງານຜະລິດນໍ້າຫວານແຫ່ງດັງກ່າວ ໄດ້ສົ່ງອອກນໍ້າຫວານທີ່ຕົນຜະລິດ ໄປຕ່າງປະເທດ ມູນຄ່າ 450.000 \$ (ອັດຕາແລກປ່ຽນ 1 \$ = 9.800 ກີບ), ຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ມູນຄ່າຂາຍບໍ່ລວມມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ : 1.500.000.000 ກີບ, ໄດ້ຂາຍໃຫ້ສະຖານທຸດ ຂອງຕ່າງປະເທດ ປະຈຳ ຢູ່ສປປ ລາວ ຊຶ່ງມີເອກະສານອະນຸຍາດໃຫ້ຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນມູນຄ່າ : 200.000.000 ກີບ. ໂຮງງານ ໄດ້ ຊື້ວັດຖຸດິບ, ວັດຖຸເຄັ່ງສຳເລັດຮູບຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ນຳເຂົ້າ ຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ຊຶ່ງໄດ້ເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສິນເຂົ້າແລ້ວ ລະອຽດ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າຂອງການນຳເຂົ້າຂວດໃສ່ນໍ້າຫວານ ທີ່ໄດ້ມອບແລ້ວຕາມໃບແຈ້ງເສຍພາສີຢູ່ດ່ານພາສີຂາເຂົ້າ ຈຳນວນ 50.000.000 ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ສຳລັບການຊື້ເຄື່ອງປຸງແຕ່ງນໍ້າຫວານຢູ່ພາຍໃນປະເທດຊຶ່ງໄດ້ມອບແລ້ວຕາມທີ່ຂຽນໄວ້ຢູ່ໃນໃບເກັບເງິນ ຈຳນວນ 80.000.000 ກີບ;

ສັງເກດເບິ່ງເຫັນວ່າ ສິນຄ້າ ຂອງໂຮງງານ ທີ່ສະໜອງ ໃນເດືອນ ພະຈິກນີ້ ມີການຂາຍຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ມີການຂາຍທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມີການສົ່ງອອກທີ່ຖືກຄິດໄລ່ ອັດຕາ 0%. ສະນັ້ນຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າສົ່ງອອກ ແມ່ນອະນຸຍາດສົ່ງຄືນ, ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າ ທີ່ຕິດພັນກັບສິນຄ້າຖືກຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນເຂົ້າທີ່ຕິດພັນກັບການສະໜອງທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ແມ່ນບໍ່

ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ: ວິທີຄິດໄລ່ຫັກ ແລະສິ່ງຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ອີງໃສ່ຊັດສ່ວນຂອງມູນຄ່າສິ່ງອອກ ແລະມູນຄ່າຂາຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດທີ່ຖືກເສຍ ແລະຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທັງໝົດທີ່ໃຫ້ຫັກ: $50.000.000 + 80.000.000 = 130.000.000$ ກີບ;
- ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກຈາກການຂາຍຢູ່ພາຍໃນ: $1.500.000.000 \times 10\% = 150.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການສິ່ງອອກ ເປັນເງິນກີບ : $450.000 \times 9.800 = 4.410.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບ ຈາກການຂາຍທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ອມພ : $200.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການຂາຍທີ່ຖືເສຍ ອມພ : $1.500.000.000$ ກີບ;
- ລາຍຮັບຈາກການຂາຍ ທັງໝົດ : $6.110.000.000$ ກີບ;
- ຊັດສ່ວນມູນຄ່າຂາຍພາຍໃນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ອມພ : $\frac{1.500.000.000}{6.110.000.000} \times 100 = 24,55\%$;
- ຊັດສ່ວນມູນຄ່າ ສິ່ງອອກ ທີ່ໃຫ້ສິ່ງຄືນ ອມພ : $\frac{4.410.000.000}{6.110.000.000} \times 100 = 72,18\%$;
- ຊັດສ່ວນມູນຄ່າຂາຍຖືກຍົກເວັ້ນ ອມພ : $\frac{200.000.000}{6.110.000.000} \times 100 = 3,27\%$;
- ຈຳນວນ ອມພ ສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ໃຫ້ຫັກ : $130.000.000 \times 24,55\% = 31.915.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນ ອມພ ສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ໃຫ້ສິ່ງຄືນ : $130.000.000 \times 72,18\% = 93.834.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນ ອມພ ສິ້ນເຂົ້າ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະ ສິ່ງຄືນ : $130.000 \times 3,27\% = 4.251.000$ ກີບ;
- ຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ : $150.000.000 - 31.915.000 = 118.085.000$ ກີບ.

ຂໍ້ໃຈດ ແກ້ງນີ້ ແມ່ນການໃຫ້ຕົວຢ່າງວິທີ ການຫັກ ແລະ ສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ໃນກໍລະນີ ບໍ່ມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ, ຖ້າຫາກມີສິນຄ້າຄ້າງສາງ ຍັງຈະຕ້ອງມີການໄລ່ລຽງ ຕາມຕົວຈິງຕື່ມ. ກໍລະນີຫາກໄດ້ຫັກ ຫຼື ໄດ້ສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ໝົດແລ້ວ ເມື່ອ ມີການຂາຍສິນຄ້າຄ້າງສາງເວລາໃດ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ ຫັກ ແລະ ສິ່ງຄືນອີກ.

ໝາຍເຫດ : ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ແລະສິ່ງຄືນ ຈຳນວນ 4.251.000 ກີບ ຜູ້ ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສາມາດຈິດເປັນລາຍຈ່າຍໄດ້ ຍ້ອນວ່າ ສິນຄ້າ ແລະ ວັດຖຸດັບ ທີ່ຄິດພິນ ແມ່ນ ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍກົງເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ຜະລິດນໍ້າຫວານ; ສໍາລັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ທີ່ໃຫ້ສິ່ງ ຄືນ ຈຳນວນ 93.834.000 ກີບ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງເຮັດໃນສະເໜີ ຂໍຄືນ ຍື່ນຕໍ່ຂະແໜ ງສ່ວຍສາອາກອນ ບ້ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ຫຼື ບ້ອນທີ່ຕົນໄດ້ຍື່ນໂບແຈ້ງອາກອນຍົກກະຕິ.

ກໍລະນີຫາກມີການສິ່ງຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມຕົບຖ້ວນແລ້ວ ແຕ່ພົບເຫັນວ່າບໍ່ມີການສິ່ງອອກແທ້ຈິງ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າ ເພີ່ມ ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ຮັບຄືນນັ້ນມາມອບຄືນໃຫ້ລັດ, ຫຼັງຈາກນັ້ນຈະຖືກຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕື່ນໃນອັດຕາ 10% ຈາກມູນຄ່າທີ່ໄດ້ແຈ້ງວ່າມີການສິ່ງອອກນັ້ນ ເໝືອນກັນກັບການຂາຍ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນປະເທດ . ພ້ອມທັງຖືກປະຕິບັດມາດຕະການຕາມລະບຽບກົດໝາຍກຳນົດ ແລະຜູ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຊັ່ນ : ຕ້ອງເສຍຄ່າມື້ໃໝ່ສໍາລັບການລາຍງານທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຖືກດຳເນີນ ຄະດີໃນຂໍ້ຫາລີ້ໂກງ ຕາມກົດໝາຍກຳນົດ. ສໍາລັບກໍລະນີ ສິນຄ້າ ທີ່ສິ່ງອອກ ຖືກຍົກເວັ້ນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ມີການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນອັດຕາ 0% ແລະ ໄດ້ສິ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ຄິດພິນໃຫ້ ແກ່ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ. ພາຍຫຼັງມີການກວດກາ ແລະ ພົບເຫັນ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ທີ່ຢູ່ໃນ ລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ຮັບຄືນນັ້ນ ມາມອບຄືນໃຫ້ລັດໃຫ້ຄົບ ຖ້ວນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຕ້ອງດຳເນີນການກວດກາ ຫາສາຍເຫດ ທີ່ພາໃຫ້ມີການຄິດໄລ່ຜິດພາດ, ຖ້າເປັນຍ້ອນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ພາສີ, ສ່ວຍສາອາກອນ ຫຼື ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນອື່ນ ແມ່ນຈະຖືກປະຕິບັດວິໄນສະຖານໝັກ, ເປົ່າ

ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສ່ວຍສາອາກອນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນໆກ່ຽວຂ້ອງ.

ຊ. ການກວດກາ ເອກະສານ ແລະ ການພິຈາລະນາ ສຳລັບການຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

❖ ຫຼັກການລວມ :

1. ເມື່ອໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງ ຂໍຄືນເງິນສິນເຊື່ອ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຍັງເຫຼືອ ຊຶ່ງໄດ້ ນຳສະເໜີຜ່ານການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ເປັນໃບສະເໜີແບບສະເພາະ ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ທີ່ຄຸ້ມຄອງ ຕ້ອງໄດ້ກວດກາບ່າງລະອຽດ ການປະຕິບັດເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ (ວັນທີ, ໄລຍະອາກອນ, ລາຍເຊັນ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ) ແລະ ກຳນົດເວລາ, ຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນຂອງຕົວເລກ ແລະ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ປະກອບມາ. ຖ້າການກວດກາຫາກພົບເຫັນບັນຫາ ຈະຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວດັດແກ້ກ່ອນຈະນຳມາພິຈາລະນາ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ອີງຕາມລະບຽບການສະເພາະພາຍໃນຂອງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນຕ້ອງໄດ້ວິໄຈຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນຈຳນວນໜຶ່ງຂອງເອກະສານການຂໍເງິນຄືນໂດຍສົມທຽບກັບເງື່ອນໄຂທີ່ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອກຳນົດລະດັບຄວາມສ່ຽງ ທີ່ອາດຈະເກີດຈາກການຂໍເງິນຄືນຄັ້ງນີ້, ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ ແມ່ນຈະຕ້ອງມີການກວດກາແບບໄວກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ຫຼື ກວດກາກັບທີ່ ກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ;
2. ຖ້າການຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືກຄັດເລືອກສຳລັບ ການກວດກາແບບໄວກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ" ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ທີ່ຮັບຜິດຊອບຕ້ອງສົ່ງໃບແຈ້ງການເຖິງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວສະໜອງເອກະສານຫຼັກຖານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂໍເງິນຄືນ ໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນຢູ່ທີ່ສຳນັກງານສ່ວຍສາອາກອນ ພາຍໃນກຳນົດ 15 ວັນພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບໃບແຈ້ງການກ່ຽວກັບການກວດກາແບບໄວ ແລະ ການກວດກາແບບໄວ ຕ້ອງໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ 2 ເດືອນ;
3. ຖ້າການຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຖືກຄັດເລືອກສຳລັບ ການກວດກາກັບທີ່ກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນທີ່ຮັບຜິດຊອບ ຕ້ອງຕິດຕໍ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເພື່ອການກະກຽມກວດກາກັບທີ່ກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການພາຍໃນ 1 ເດືອນໃຫ້ສຳເລັດ ; ການກວດກາກັບທີ່ ຫຼື ການກວດກາແບບລົງໄປຍັງມຸມຸ່ມກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ແມ່ນມີຈຸດປະສົງສະເພາະເພື່ອກວດກາລາຍການເອກະສານຕ່າງໆຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບົດບັນທຶກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂໍເງິນຄືນ.
4. ຖ້າຜູ້ສະເໜີຂໍຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ຈັດເປັນຜູ້ປະຕິບັດລະບຽບດີ ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສະດວກໃນການສົ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອາດສົ່ງຄືນກ່ອນການກວດກາກໍໄດ້.

❖ ກຳນົດເວລາສຳລັບສົ່ງເງິນຄືນ :

1. ການຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະຕ້ອງນຳສະເໜີຢູ່ໃນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຈະຖືກພິຈາລະນາກ່ອນວັນທີ 15 ຂອງເດືອນໃນໄລຍະອາກອນຖັດໄປ. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມບໍ່ໄດ້ສະເໜີຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕາມກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວແມ່ນຈະຖືກປະຕິເສດໂດຍອັດຕະໂນມັດ ແລະ ຈະຖືກເລື່ອນອອກໄປໃນໄລຍະອາກອນຕໍ່ມາ;
2. ຖ້າຫາກການຂໍເງິນຄືນຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍກຳນົດ ຊຶ່ງຖືກຮັບຮອງເອົາທັງໝົດ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ການກວດກາແບບໄວກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ຫຼື ການກວດກາກັບທີ່ກ່ອນການສົ່ງເງິນຄືນ ການສົ່ງເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນຈະຕ້ອງສົ່ງພາຍໃນ 2 ເດືອນໃຫ້ສຳເລັດ ນັບແຕ່ມີໄດ້ຮັບເອກະສານຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ ແລະ ກົດໝາຍ.

❖ **ການປະກອບເອກະສານເພື່ອຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :**

ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ທັກ ແລະ ສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງປະກອບເອກະສານໃຫ້ຄົບຖ້ວນ, ລະອຽດ, ຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບການກຳນົດໄວ້ ແລະ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍກ່ຽວກັບເອກະສານການຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ດັ່ງນີ້ :

1. ໃບສະເໜີຂໍຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຖິງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ;
2. ເອກະສານຢັ້ງຢືນການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ແລະ ສິ້ນອອກ;

ພະນັກງານສ່ວຍສາອາກອນມີໜ້າທີ່ກວດກາເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງກຳນົດຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຈະຕ້ອງສົ່ງຄືນ ແລະ ປະກອບເອກະສານການສົ່ງຄືນ ແລະ ດຳເນີນຕາມລະບຽບການກຳນົດໄວ້.

ຍ. ງົບປະມານສຳລັບສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ສິ່ງຄືນ.

❖ **ງົບປະມານສິ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :**

ງົບປະມານສຳລັບສິ່ງຄືນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກງົບປະມານແຫ່ງລັດ ແລະ ໃຫ້ເປີດບັນຊີຢູ່ຄັງເງິນແຫ່ງຊາດຢູ່ສູນກາງ, ປະຈຳແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງ;

ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ເປັນຜູ້ ປະເມີນ, ຄິດໄລ່ ແລະ ຂຶ້ນແຜນງົບປະມານ ສຳລັບສິ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນແຕ່ລະສົກປີງົບປະມານ ຕາມປີປະຕິທິນ ດັ່ງນີ້ :

1. ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ້ນ (ກົມສ່ວຍສາອາກອນ,ສ່ວຍສາອາກອນປະຈຳແຂວງ ແລະ ສ່ວຍສາອາກອນ ນະຄອນຫຼວງ) ຂຶ້ນແຜນງົບປະມານສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບົນພື້ນຖານ ຂອງຈຳນວນເງິນທີ່ໄດ້ສົ່ງຄືນຕົວຈິງໃນປີຜ່ານມາ ແລະ ຄາດຄະເນຕົວເລກເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງຈຳນວນຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທີ່ຂຶ້ນກັບການຄຸ້ມຄອງ ເກັບອາກອນ ຂອງຕົນ ພາຍໃນປີ;
2. ພາຍຫຼັງ ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ແຕ່ລະຂັ້ນ ສຳເລັດການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານ ສຳລັບສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປະຈຳປີ ແລ້ວ ຕ້ອງສົ່ງໃຫ້ກົມສ່ວຍສາອາກອນ ເພື່ອສັງລວມເປັນແຜນການປະຈຳປີ ແລ້ວນຳສະເໜີ ທ່ານລັດຖະມົນຕີກະຊວງການເງິນ ພິຈາລະນາອະນຸມັດ.

❖ **ການແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :**

1. ກົມສ່ວຍສາອາກອນ ຮັບຜິດຊອບ ສິ່ງຄືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບຫົວໜ່ວຍທີ່ຂຶ້ນກັບການຄຸ້ມຄອງ ຂອງກົມທັງໝົດ;
2. ສ່ວຍສາອາກອນປະຈຳແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງ ຮັບຜິດຊອບສິ່ງຄືນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ທີ່ຂຶ້ນກັບການຄຸ້ມຄອງ ຂອງແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງ ທັງໝົດ.

ໝວດທີ 4

ການແຈ້ງ ແລະ ການມອບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ມາດຕາ 20 ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການລາຍງານກ່ຽວກັບການເຕືອນໄຫວ ຕິດພັນກັບວຽກງານອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂອງຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຢູ່ໃນລະບົບ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜອງການບໍລິການ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນພາຍໃນໄລຍະການແຈ້ງ ເປັນຄັ້ງ ຫຼື ເປັນເດືອນ ດັ່ງນີ້ :

1. ການນຳເຂົ້າສິນຄ້າໂດຍ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ນຳເຂົ້າສິນຄ້າ :
  - ຜູ້ນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ມາໃນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທຸກຄັ້ງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີປະຈຳດ່ານພາສີ ພ້ອມກັນກັບການແຈ້ງເສບພາສີຂາເຂົ້າ ໂດຍການປະກອບຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນແບບພິມໃບແຈ້ງ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ;
  - ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຈາກເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ຕ້ອງແຈ້ງຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃນການແຈ້ງ-ມອບ ດັ່ງກ່າວ; ວິທີ, ຂັ້ນຕອນ, ເອກະສານ ແລະ ແບບພິມທີ່ນຳໃຊ້ໃນການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການແຈ້ງ ແລະ ແບບພິມ ຂອງຂະແໜງພາສີກຳນົດໄວ້;
2. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດໂດຍຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ :

ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຕ້ອງແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນແຕ່ລະເດືອນ ຊຳລຸດບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 20 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ເພື່ອລາຍງານສະພາບການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ຊຶ່ງພົວພັນກັບ ການເກັບ, ການຫັກ, ການສົ່ງຄືນ, ການມອບ ຫຼື ການຍົກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄປຫັກຕໍ່ ເຖິງວ່າໃນໄລຍະການແຈ້ງອາກອນນັ້ນຈະມີລາຍຮັບທຸລະກິດ ຫຼື ບໍ່, ຈະມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ຫຼື ບໍ່, ຈະມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ຫຼື ບໍ່, ຫຼືວ່າຈະມີລວມຍອດອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ເທົ່າກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າ ກໍ່ຕາມ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ຫຼື ຕ້ອງຍື່ນໃບແຈ້ງ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ປະຈຳເດືອນເປັນປົກກະຕິ;

ສຳລັບບັນດາສາຂາຂອງບໍລິສັດທີ່ຕັ້ງຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຖືບັນຊີແຍກຕົວເປັນອັບສະເພາະ ໃຫ້ແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ນຳຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ສາຂາຕັ້ງຢູ່. ຖ້າສາຂາໃດບໍ່ຖືບັນຊີແຍກຕົວ ສະເພາະ ໃຫ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ນຳບໍລິສັດແມ່ ແລ້ວຈຶ່ງໄລ່ລຽງໂອນຄືນເປັນລາຍຮັບຂອງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນສາຂາຕັ້ງຢູ່;
3. ການຊື້ການບໍລິການ ໂດຍບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ :

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າ ເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ບໍ່ ກໍ່ຕາມ ຖ້າມີການຊື້ການບໍລິການຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຫຼື ຊື້ຈາກຜູ້ມີພູມລຳເນົາຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ໄປສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ມີໜ້າທີ່ແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຖ້າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເປັນຜູ້ຊື້ ແມ່ນໃຫ້ແຈ້ງມອບບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 20 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ຢູ່ນຳຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ພ້ອມກັບການແຈ້ງແບບປົກກະຕິ ໂດຍນຳໃຊ້ແບບພິມການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແບບ 01/ອມພ, ຖ້າບໍ່ເປັນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ແຈ້ງມອບພາຍໃນ 15 ວັນລັດຖະການ ບັບແຕ່ມີເບີກຈ່າຍເງິນ ແລະ ຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄວ້ ເປັນຕົ້ນໄປ ຢູ່ນຳຫ້ອງການສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນອາໄສຢູ່ ໂດຍນຳໃຊ້ແບບພິມໃບແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແບບ 02/ອມພ;

ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສຳລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີ 2 ຮູບແບບ ຄື: ແຈ້ງ ດ້ວຍການຍື່ນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ (ແຈ້ງແບບຄາວເຕີ) ຕາມແບບພິມ 01/ອມພ ແລະ ແຈ້ງຜ່ານລະບົບ TaxRIS ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດ ຕິ ດັ່ງນີ້:
- ກ. ການແຈ້ງແບບຄາວເຕີ ແມ່ນຮູບແບບການແຈ້ງ ດ້ວຍການຍື່ນໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມແບບພິມ 01/ອມພ ; ການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນຮູບແບບຄາວເຕີນີ້ ແມ່ນການແຈ້ງດ້ວຍການປະກອບຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ພົວພັນກັບການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດພາຍໃນເດືອນ ເຂົ້າໃນແຕ່ລະຫ້ອງຂອງແບບພິມໃບແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າ

ເພີ່ມ ແບບພິມ ໐໑/ອມພ ທີ່ກະຊວງການເງິນກຳນົດ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ແລ້ວປິ່ນລາຍງານຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 15 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ພ້ອມດ້ວຍ ຕາຕະລາງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິນອອກ ແລະ ສິນເຂົ້າ ມາພ້ອມ ລວມທັງເອກະສານບັງປິນການນຳເຂົ້າ ແລະ ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລານຳເຂົ້າສິນຄ້າ;

ຂ. ການແຈ້ງວ່ານະບົບ TaxRIS ແມ່ນການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຜ່ານລະບົບດຸ້ມຄອງ ຂອງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ດ້ວຍລະບົບເອເລັກໂຕຣນິກ ຊຶ່ງຜູ້ແຈ້ງສາມາດດຳເນີນການແຈ້ງດ້ວຍຕົນເອງ ຈະແຈ້ງຢູ່ສະຖານທີ່ໃດກໍໄດ້ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຈະເຂົ້າໄປຍື່ນ ຫຼື ໄປພົບກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນອີກ;

ແບບພິມການແຈ້ງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນຮູບແບບ ເອເລັກໂຕຣນິກນີ້ ກໍແມ່ນແບບພິມ ໐໑/ອມພ ເຊັ່ນດຽວກັນ ແຕ່ຜູ້ແຈ້ງສາມາດດຶງເອົາຈາກລະບົບຂອງສ່ວຍສາອາກອນໄດ້ເລີຍ ແລ້ວປະກອບເນື້ອໃນເຂົ້າຕາມຫ້ອງທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍການປະກອບຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນຕາຕະລາງການນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນທີ່ໄດ້ອອກໃນເວລາມີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ແລະ ໃບເກັບເງິນ ທີ່ໄດ້ຮັບຈາກຜູ້ສະໜອງໃນເວລາຊື້ສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ເອກະສານບັງປິນການມອບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ພົວພັນ;

ມາດຕາ 21 ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນການນຳເອົາເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ ຕາມຈຳນວນທີ່ຖືກຄິດໄລ່ຈາກການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ການແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນແຕ່ລະເດືອນ ໄປມອບເຂົ້າຮັບປະມານຕາມວັນເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ. ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕ້ອງມອບເປັນເງິນກີບ, ໃນກໍລະນີມອບເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ກໍຕ້ອງບັນທຶກບັນຊີເປັນເງິນກີບ ລະອຽດ ຄືດັ່ງນີ້:

- ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຜູ້ນຳເຂົ້າມີໜ້າທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຢູ່ຕ່າງບ່ອນນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ຫຼື ດັ່ງເງິນແຫ່ງຊາດ ຫຼື ມອບຕ່າງທະນາຄານ ທີ່ມີບັນຊີຂອງດັ່ງເງິນແຫ່ງຊາດ ຕາມມາດຕາ 31 ຂໍ້ທີ 1 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ສຳລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕ້ອງມອບເກີດຂຶ້ນພາຍໃນເດືອນ ຕາມການຄິດໄລ່ຢູ່ໃນການແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນໄລຍະນັ້ນ ລວມທັງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ເກີດຈາກການເຄື່ອນໄຫວຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເອງ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເຮັດໜ້າທີ່ຄິດໄລ່ຫັກໄວ້ ຈາກການຊື້ການບໍລິການຈາກຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ທີ່ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຈາກການຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຈາກຜູ້ມີພູມລຳເນົາ ແຕ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ເກັບເກິນທີ່ກົດໝາຍກຳນົດໄວ້ ມີໜ້າທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວເປັນແຕ່ລະເດືອນ ບໍ່ກາຍວັນທີ 15 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ຢູ່ດັ່ງເງິນແຫ່ງຊາດ ຫຼື ທະນາຄານ ຫຼື ບ່ອນທີ່ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກຳນົດໄວ້ ແລະ ຕ້ອງມອບໃຫ້ຖືກຕ້ອງ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ຫັນຕາມກຳນົດເວລາ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 31 ຂໍ້ທີ 2 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ບຸກຄົນ, ບິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ໄດ້ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈາກການຊື້ການບໍລິການ ທີ່ສະໜອງໂດຍຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຈາກການຊື້ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການຈາກຜູ້ມີພູມລຳເນົາ ແຕ່ໄປສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ໃນເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວພາຍໃນ 15 ວັນລັດຖະການ ນັບແຕ່ວັນທີ່

ມີຄິດໄລ່ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ວັນເປົກຈ່າຍເງິນໃຫ້ພວກກ່ຽວ ເປັນຕົ້ນໄປ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ມາດຕາ 31 ຂໍ້ 3.2 ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

- ການຄິດໄລ່ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ ຫຼື ຍົກໄປຫັກຕໍ່ ແມ່ນເອົາ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ລົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ ຊຶ່ງຜົນຈະອອກມາ ຄືດັ່ງນີ້:

1. ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ ໃນກໍລະນີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກໃຫຍ່ກວ່າອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ;
2. ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຖືກຍົກໄປຫັກຕໍ່ ຫຼື ສົ່ງຄືນ ໃນກໍລະນີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນອອກ ນ້ອຍກວ່າ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຫັກ;

ວິທີການ, ແບບພິມ ການມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ລວມທັງການມອບຜ່ານລະບົບເອເລັກໂຕຣນິກ (ລະບົບ EasyTax) ມີລະບຽບການສະເພາະຕ່າງໜ້າ.

ໝາຍເຫດ : ກໍລະນີ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ຖືກເສຍ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແຕ່ບໍ່ຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ຄິດໄລ່ເກັບ ຫຼຸດ ຕາມທີ່ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກຳນົດໄວ້ ຜູ້ກ່ຽວຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບໃນການມອບແທນບຸດສ່ວນທີ່ບໍ່ໄດ້ເກັບ ຫຼື ເກັບບໍ່ໝົດນັ້ນ ໃຫ້ ຄົບຖ້ວນ;

ກໍລະນີ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ທີ່ມີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມີການຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຜິດພາດ ເຊັ່ນ ຄິດໄລ່ເກັບທີ່ກົດໝາຍກຳນົດ, ເກັບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການທີ່ບໍ່ຖືກເສຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ເກັບເກິນທັງ ໝົດນັ້ນ ເຂົ້າງົບປະມານຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ສາມາດຄິດໄລ່ເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄືນຍ້ອນຫຼັງໄດ້ ພາຍໃນ ເວລາ ສາມປີ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ສະໜອງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ມີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເກີດຂຶ້ນ ຫາກເຫັນວ່າມີຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນຊັດເຈນ ແລະ ມີຂໍ້ມູນພຽງພໍ, ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ ຄິດໄລ່ເກັບຄືນນັ້ນຕ້ອງມອບພາຍໃນເວລາ 15 ວັນ ນັບແຕ່ວັນທີ່ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ໄດ້ອອກເອກະສານ ຄິດໄລ່ທາງການ ເປັນຕົ້ນໄປ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 31 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ມາດຕາ 28 ຂອງຄຳແນະນຳລະບົບນີ້.

ໝວດທີ 5

ການ ເຂົ້າ - ອອກ ລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ

ມາດຕາ 22 ການເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:

- ❖ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຕ້ອງເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນ:
  1. ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນວິສາຫະກິດ, ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດການລົງທຶນ ແລະ ມີເລກປະຈຳຕົວຜູ້ເສຍ ອາກອນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 34 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເວັ້ນຈຸລະວິສາຫະກິດ ດັ່ງນີ້ :
    - ລຳດັບວິສາຫະກິດທີ່ມີລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳປີ ແຕ່ 400.000.000 ກີບຂຶ້ນໄປ ຕ້ອງເຂົ້າໃນລະບົບ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແບບອັດຕະໂນມັດ (ແບບອັດຕະໂນມັດ) ແລະ ວິສາຫະກິດທີ່ມີລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳປີບໍ່ເຖິງ 400.000.000 ກີບ ມີຄວາມສະໝັກໃຈ ກໍສາມາດເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້;

- ກໍລະນີວິສາຫະກິດທີ່ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃໝ່ ຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມພ້ອມ, ບໍ່ທັນສາມາດປະຕິບັດເງື່ອນໄຂຢ່າງຄົບຖ້ວນຕາມມາດຕະຖານການບັນຊີເທື່ອ ເຊັ່ນ: ການຖືບັນຊີຍັງບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ບໍ່ຄົບຖ້ວນ, ການນຳໃຊ້ໃບເງິນໃນການຊື້-ຂາຍ ຍັງບໍ່ຄົບ ຫຼື ຍັງບໍ່ເປັນລະບົບ ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນໃຫ້ຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າແບບກຳນົດໂດຍກະຊວງການເງິນເປັນຜູ້ວາງອອກໃນໄລຍະ 1 ປີ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງທຸກເງື່ອນໄຂ ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມກຳນົດ;
- 2. ຜູ້ທີ່ເປັນຕົວແທນ ຫຼື ນາຍໜ້າ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- 3. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ມີການສະໜອງການບໍລິການ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເກີນ 90 ວັນຂຶ້ນໄປ ຈະສະໜອງດ້ວຍຕົນເອງ ຫຼື ສະໜອງໂດຍ ຜູ້ຮັບເໝົາຫຼັກ, ຕົວແທນ ຫຼື ຜູ້ຮັບເໝົາຊ່ວງຕໍ່, ບໍ່ວ່າຈະມີລາຍຮັບທຸລະກິດຕໍ່ປີເທົ່າໃດ ຫຼື ຈະມີທະບຽນວິສາຫະກິດ ຫຼື ບໍ່ ກໍຕາມ;
- 4. ຜູ້ຮັບເໝົາໂຄງການ ຫຼື ຮັບເໝົາຊ່ວງຕໍ່ ໃນໂຄງການຕ່າງໆ;
- 5. ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ມີຄວາມສະໝັກໃຈເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ ຊຶ່ງແມ່ນຈຸນລະວິສາຫະກິດ ທີ່ຖືບັນຊີຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ;

❖ ຫຼັກການລວມ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:

- 1. ຖ້າຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ມີໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຂະແໜງການເຄື່ອນໄຫວ ທີ່ມີສະຖານທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍແຫ່ງໃນ ສປປ ລາວ ຕ້ອງຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ບ່ອນດຽວ ອາດເລືອກຂໍເຂົ້າຢູ່ບ່ອນບໍລິສັດແມ່ ຫຼື ກິດຈະການຕົ້ນຕໍຕັ້ງຢູ່ ຫຼື ບ່ອນທີ່ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດເຫັນວ່າມີຄວາມສະດວກ ແລະ ເໝາະສົມທີ່ສຸດ;
- 2. ຖ້າມີເງື່ອນໄຂຕ້ອງເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຊັ່ນ ມີຂະໜາດທຸລະກິດເກີນຈຸນລະວິສາຫະກິດ ແຕ່ບໍ່ຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕາມກຳນົດເວລາ ລັດຖະການສ່ວນສາອາກອນ ຈະແຈ້ງເຕືອນ ແລະ ຈັດເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມແບບອັດຕະໂນມັດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນມາດຕາ 59 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- 3. ຜູ້ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ທີ່ຈະມີການສະໜອງການບໍລິການຢູ່ ສປປ ລາວ ເກີນ 90 ວັນຂຶ້ນໄປ ຕ້ອງໄດ້ສະເໜີຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຂອງ ສປປ ລາວ ຄືກັນກັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຜູ້ອື່ນໆທົ່ວໄປຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ; ຂະແໜງການຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຫຼື ຜູ້ວ່າຈ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ, ຖ້າບໍ່ຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຂະແໜງການຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເຈົ້າຂອງໂຄງການ ຫຼື ຜູ້ວ່າຈ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ມີສ່ວນຮັບຜິດຊອບໃນການຈຳບອກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນອື່ນໆທີ່ຕິດພັນ ລວມທັງຄ່າປັບໃໝ ຈາກກໍລະນີລະເມີດ;

“ຈຸນລະວິສາຫະກິດ” ແມ່ນ ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍສຸດ ທີ່ມີແຮງງານບໍ່ເກີນ 5 ຄົນ, ມີຊັບສິນບໍ່ເກີນ 100.000.000 ກີບ ສຳລັບຂະແໜງການຜະລິດ, ບໍ່ເກີນ 150.000.000 ກີບ ສຳລັບຂະແໜງການຄ້າ, ບໍ່ເກີນ 200.000.000 ກີບ ສຳລັບຂະແໜງບໍລິການ ແລະ ມີລາຍຮັບທຸລະກິດປະຈຳປີບໍ່ເກີນ 400.000.000 ກີບ.

❖ ວິທີ ແລະ ຂັ້ນຕອນໃນການຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:

ສຳລັບຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຈຸນລະວິສາຫະກິດ ທີ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດໃໝ່ ຊຶ່ງມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປຶ້ນໃບສະເໜີ ເຖິງຂະແໜງສ່ວນສາອາກອນບ່ອນທີ່ວິສາຫະກິດຕັ້ງຢູ່ ພາຍໃນກຳນົດ 30 ວັນ ພາຍຫຼັງທີ່ສ້າງຕັ້ງໃໝ່, ສຳລັບ ວິສາຫະກິດ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວຕ່າງມາແລ້ວ ເຫັນວ່າມີເງື່ອນໄຂຄົບຖ້ວນ ທີ່ຈະຕ້ອງເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແມ່ນໃຫ້ຍື່ນສະເໜີຕໍ່ຂະແໜງສ່ວນສາອາກອນ ໂດຍທັນທີ ພ້ອມປະກອບເອກະສານ ດັ່ງນີ້ :

- ໃບດຳຮ້ອງຂໍຈັດທະບຽນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕາມແບບພິມທີ່ກົມສ່ວຍສາອາກອນກຳນົດ;
- ສຳເນົາບັດປະຈຳຕົວ (ຫຼືໜັງສືເດີນທາງ) ຂອງບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸລະກິດ (ເຈົ້າຂອງ, ຂາຮຸ້ນ ຫຼື ຜູ້ຖືຮຸ້ນ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ);
- ກໍລະນີເປັນບໍລິສັດ: ສຳເນົາສັນຍາດ້ານກົດໝາຍກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດ;
- ເອກກະສານແຈ້ງຖານະການເງິນຈາກທະນາຄານຊຶ່ງຢັ້ງຢືນວ່າວິສາຫະກິດໄດ້ມີບັນຊີທະນາຄານ;
- ໃບຢັ້ງຢືນທີ່ຢູ່ ຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນບ່ອນອາໄສຢູ່;
- ໃບຢັ້ງຢືນເລກປະຈຳຕົວຜູ້ເສຍອາກອນ (TIN);
- ສຳເນົາໃບທະບຽນວິສາຫະກິດ;
- ສຳເນົາໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ ຫຼື ໃບອະນຸຍາດສ້າງຕັ້ງຈາກຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ;
- ສຳເນົາບົດວິພາກເສດຖະກິດເຕັກນິກ;
- ແຜນການມອບພັນທະໃນປີ;
- ໃບແຈ້ງກ່ຽວກັບທີ່ຕັ້ງ ແລະ ຈຳນວນລະບົບສາງ;
- ສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ ລະຫວ່າງທຸລະກິດ ກັບ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຫຼື ລະຫວ່າງທຸລະກິດດ້ວຍ ກັນ ລວມທັງສັນຍາເຊົ່າດິນ, ເຮືອນ, ສາງ, ພາຫະນະ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ;
- ຮູບ 2 x 3 ຈຳນວນ 2 ໃບ ທີ່ຖ່າຍບໍ່ເກີນ ສາມ ເດືອນ.

ສຳລັບຜູ້ບໍ່ມີຊຸມລ່າເນົາ ທີ່ມາສະໜອງການບໍລິການຢູ່ ສປປ ລາວ ເກີນ 90 ວັນ ຕ້ອງປືນໃບສະເໜີຂໍ ເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຢູ່ກົມສ່ວຍສາອາກອນ ຫຼື ບ່ອນທີ່ໂຄງການ ຫຼື ສຳນັກງານຕັ້ງຢູ່ ກ່ອນຈະມີ ການເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງ, ເອກະສານທີ່ຕ້ອງປະກອບໃນການຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ມີດັ່ງນີ້:

- ໃບສະເໜີຂໍເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມແບບພິມທີ່ກົມສ່ວຍສາອາກອນກຳນົດ;
- ສັນຍາ ຫຼື ຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆ ລະຫວ່າງທຸລະກິດ ກັບ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຫຼື ລະຫວ່າງທຸລະກິດດ້ວຍ ກັນ ລວມທັງສັນຍາເຊົ່າດິນ, ເຮືອນ, ສາງ, ພາຫະນະ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ;
- ຮູບ 2 x 3 ຈຳນວນ 2 ໃບ ທີ່ຖ່າຍບໍ່ເກີນ ສາມ ເດືອນ.

ສຳລັບຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ເປັນຈຸນລະວິສາຫະກິດ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຂໍສະໜັກເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນ ຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງປືນໃບສະເໜີຂໍເຂົ້າຊະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ວິສາຫະກິດຕັ້ງຢູ່ ກ່ອນຈະໝົດສັນຍາເສຍ ອາກອນລາຍໄດ້ຂອງຈຸນລະວິສາຫະກິດຢ່າງໜ້ອຍ 30 ວັນ.

ມາດຕາ 23 ການອອກຈາກລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ:

ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຈະສາມາດ ອອກຈາກລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໄດ້ກໍຕໍ່ ເມື່ອ ມີການ ຢຸດເຊົາ, ການແຍກ ການຄວບ ກິດຈະການ, ການລົ້ມລະລາຍ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 35 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສະບັບເລກທີ 48/ສພຊ ລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2018, ການຂໍອອກ ຈາກລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ການຢຸດເຊົາກິດຈະການຖາວອນ : ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຈະຢຸດເຊົາດຳເນີນທຸລະກິດ ຈະ ດ້ວຍຈຸດປະສົງຂອງຕົນເອງ ຫຼື ຖືກສັ່ງໃຫ້ຢຸດເຊົາກໍຕາມ ພາຍຫຼັງໄດ້ດຳເນີນການຕາມລະບຽບ ຂອງຂະ ແໜງການກ່ຽວຂ້ອງແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ລາຍງານການຢຸດເຊົາທຸລະກິດຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນ ຂຶ້ນກັບພາຍໃນເວລາ 15 ວັນ ນັບຈາກວັນທີ່ຢຸດເຊົາທຸລະກິດເປັນຕົ້ນໄປ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາ

ອາກອນຈະກວດກາຕືນ ເພື່ອສະສາງທຸກໜີ້ຄ້າງຊໍາລະອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນປະເພດອື່ນໆ(ຖ້າມີ)ໃຫ້ຄົບຖ້ວນ;

2. ການແຍກກິດຈະການທຸລະກິດທັງໝົດ: ຫຼັງຈາກມີການຕັດສິນໃຈແຍກກິດຈະການທຸລະກິດ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແຈ້ງຕໍ່ລັດຖະການອາກອນໃຫ້ຮັບຊາບພາຍໃນ 15 ວັນລັດຖະການ ແລະ ຈ່າຍທຸກໜີ້ຄ້າງຊໍາລະອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນປະເພດອື່ນໆ(ຖ້າມີ) ໃຫ້ຄົບຖ້ວນ;
3. ການຄວບທຸລະກິດ: ກ່ອນການຄວບທຸລະກິດ, ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງຈ່າຍໜີ້ຄ້າງຊໍາລະອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນປະເພດອື່ນໆ(ຖ້າມີ) ໃຫ້ຄົບຖ້ວນກ່ອນ, ແລ້ວແຈ້ງຕໍ່ລັດຖະການສ່ວຍສາອາກອນພາຍໃນ 30 ວັນ;
4. ການລົ້ມລະລາຍ: ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ລັດຖະການສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ພາຍໃນ 30 ວັນ ຫຼັງຈາກຄໍາຕັດສິນຂອງສານອອກມາວ່າທຸລະກິດດັ່ງກ່າວແມ່ນລົ້ມລະລາຍ ແລະ ມີຜົນສັກສິດຕາມກົດໝາຍລົ້ມລະລາຍ;
5. ສໍາລັບຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ເປັນຜູ້ບໍ່ມີພູມລໍາເນົາ ທີ່ສໍາເລັດໂຄງການ ແລະ ຈະບໍ່ມີການດໍາເນີນການບໍລິການຕໍ່ຜູ້ ສປປ ລາວ ອີກ ຕ້ອງຍື່ນໃບສະເໜີ ແລະ ບົດລາຍງານການເງິນ ຕໍ່ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນກັບ ພາຍໃນ 15 ວັນ ກ່ອນຈະສໍາເລັດໂຄງການ ເພື່ອໄວ້ລວງຕືນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ອາກອນປະເພດອື່ນໆ, ຖ້າມີອາກອນຕ້ອງມອບຕື່ມ ກໍຕ້ອງມອບໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ຈຶ່ງສາມາດອອກຈາກລະບົບໄດ້, ຖ້າມີການມອບເກີນ ກໍຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງຄືນໃຫ້ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍກໍານົດໄວ້.

ໝວດທີ 6

ການຖືບັນຊີ, ການນໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ແລະ ເຄື່ອງມືອື່ນໆ

ມາດຕາ 24 ການຖືບັນຊີ

ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງຖືບັນຊີ ຕາມມາຕະຖານການບັນຊີ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ ຢູ່ ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນຊີ:

- ເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນການລົງບັນຊີ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ພາຍໃນເວລາ 10 ປີ ແລະ ໃຫ້ນາສະເໜີໄດ້ທຸກເວລາ ຖ້າຫາກມີການກວດກາຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ຜູ້ດໍາເນີນທຸລະກິດທີ່ເຂົ້າຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີສະເໜີເຂົ້າເອງແບບສະໝັກໃຈ ຫຼື ຖືກຈັດເຂົ້າແບບອັດຕະໂນມັດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນ ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງເງື່ອນໄຂຂອງຕົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຄົບຖ້ວນ ຕາມເງື່ອນໄຂ ຂອງຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍສະເພາະ ການຖືບັນຊີ ແລະ ການນໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ຊຶ່ງຕ້ອງໃຫ້ສໍາເລັດພາຍໃນ 6 ເດືອນ ນັບແຕ່ມີເຂົ້າ ຫຼື ຖືກຈັດເຂົ້າໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ແລ້ວ. ໃນໄລຍະ 6 ເດືອນທີ່ເປັນໄລຍະການປັບປຸງນີ້ ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ສາມາດຫັກອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສິ້ນເຂົ້າແບບກໍານົດ ຕາມລະບຽບການທີ່ກະຊວງການເງິນກໍານົດໄວ້ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈະຕ້ອງຫັກຕາມຕົວຈິງ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ.

ມາດຕາ 25 ການນໍາໃຊ້ໃບເກັບເງິນ

- ການອອກໃບເກັບເງິນ ແມ່ນ ການອອກເອກະສານຢັ້ງຢືນ ການບັນທຶກບັນຊີ ໃນການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ, ການຈ່າຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມໃນເວລາຊື້, ການເກັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມເວລາສະໜອງ, ການ

ຫ້ກ ແລະ ການຂໍຮັບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດ 37 ແລະ 38 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;

- ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງອອກໃບເກັບເງິນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ທຸກຄັ້ງທີ່ມີການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມນິຕິກຳກ່ຽວກັບໃບເກັບເງິນ;
- ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມນິຕິກຳກ່ຽວກັບໃບເກັບເງິນ ທີ່ປະກາດໃຊ້ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດ 37 ແລະ 38 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ;
- ການອອກໃບເກັບເງິນໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ໝາຍເຫດ : ການນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ຫຼື ເອກະສານຢັ້ງຢືນ ສຳລັບການນຳເຂົ້າສິນຄ້າ ແລະ ການສະໜອງການບໍລິການຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ມີພູມລຳເນົາ ແລະ ບໍ່ສ້າງຕັ້ງວິສາຫະກິດຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ການນຳໃຊ້ໃບເກັບເງິນ ສຳລັບການຂໍເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຕົ້ນຂອງນັກເດີນທາງ, ນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດ ຂາອອກ ແມ່ນມີລະບຽບການສະເພາະຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 26 ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືອື່ນໆ

ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຕ້ອງລົງທຶນນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທຶນການຂາຍສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບລະບົບຄຸ້ມຄອງວຽກງານສ່ວຍສາອາກອນຂອງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 62 ຂໍ້ 4 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງສ່ວຍສາອາກອນ ສະບັບເລກທີ 66/ສພຊ, ລົງວັນທີ 17 ມິຖຸນາ 2019.

ໝວດທີ 7

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມາດຕະການ ຕໍ່ຜູ້ມີ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ

ມາດຕາ 27 ການຄຸ້ມຄອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ:

ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ ແມ່ນ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການແຈ້ງມອບທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ມອບ ແລະ ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຈາກການກວດກາ ຫຼື ກໍລະນີອື່ນ ທີ່ຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມອບການຄຸ້ມຄອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ ຕ້ອງດຳເນີນດ້ວຍການບັນທຶກຕິດຕາມເປົ້າໝາຍ, ຈຳນວນເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ, ການຊຸກຍູ້ ເລັ່ງທ່ວງ ແລະ ເກັບເຂົ້າງົບປະມານໃຫ້ຄົບຖ້ວນ.

ມາດຕາ 28 ການນຳໃຊ້ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ມີອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບ:

ພາບຫຼັງໝົດກຳນົດທີ່ຕ້ອງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຄືກາຍວັນທີ 15 ຂອງເດືອນຖັດໄປ ສຳລັບການແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ກາຍ 15 ວັນສຳລັບໃບສິ່ງມອບ ຫຼື ເອກະສານການມອບເງິນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ໃນກໍລະນີທີ່ພົບເຫັນ ຫຼື ກວດກາພົບເຫັນ ວ່າຜູ້ຢູ່ໃນລະບົບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຍັງບໍ່ມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ອາດທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງຈຳນວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບຢູ່ໃນໃບແຈ້ງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ຫຼື ໃບສິ່ງມອບ ຫຼື ເອກະສານຊຳລະອາກອນ ສ່ວນທີ່ຍັງບໍ່ມອບນັ້ນຈະຖືວ່າເປັນໜີ້ຄ້າງມອບອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມ ເຈົ້າໜ້າທີ່ສ່ວຍສາອາກອນຕ້ອງດຳເນີນ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການ ຄືຕ້ອງອອກໃບເລັ່ງທ່ວງສູງສຸດ 3 ຄັ້ງ ແຕ່ລະຄັ້ງມີໄລຍະຫ່າງກັນ 15 ວັນ ນັບແຕ່ວັນອອກໃບເລັ່ງທ່ວງ ແລະ ສິ່ງໃຫ້ຜູ້ມີໜີ້ອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ້າງມອບເປັນຕົ້ນໄປ, ລະອຽດຕິດັ່ງນີ້:

- ອອກໃບເລັ່ງທວງຄັ້ງທີ 1 ພ້ອມບວກຄ່າປັບໃໝ ສາມສິບສ່ວນຮ້ອຍ (30%) ຂອງຈານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ; ຖ້າຍັງບໍ່ມອບ;
- ອອກໃບເລັ່ງທວງຄັ້ງທີ 2 ພ້ອມບວກຄ່າປັບໃໝ ຫົກສິບສ່ວນຮ້ອຍ (60%) ຂອງຈານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ; ຖ້າຍັງບໍ່ມອບ;
- ອອກໃບເລັ່ງທວງຄັ້ງທີ 3 ພ້ອມບວກຄ່າປັບໃໝ ຮ້ອຍສ່ວນຮ້ອຍ (100%) ຂອງຈານວນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບ; ຖ້າຍັງບໍ່ມອບ;
- ສະເໜີຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ຢຸດເຊົາຊົ່ວຄາວເປັນເວລາ 1 ເດືອນ, ຢຶດ ຫຼື ອາບັດຊັບເພື່ອທົດແທນອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມຄ່າງມອບ, ຖ້າຍັງບໍ່ມອບ ສະເໜີຢຸດເຊົາຖາວອນ ແລະ ສິ່ງພ້ອງຕາມຂະບວນການບຸດຕິທຳ.

ການປະຕິບັດມາດຕະການອື່ນໆ ນອກຈາກກົລະນີ ຂອງອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມທີ່ຕ້ອງມອບຕາມມາດຕາ 28 ຂອງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນ ຄຳແນະນຳ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຸ້ມຄອງສ່ວຍສາອາກອນ.

ພາກທີ III ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 29 ການຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່

ພາຍຫຼັງຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ ຖືກຮັບຮອງ ຢ່າງເປັນທາງການ ໂດຍ ທ່ານລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງການເງິນ ແລ້ວ ກົມສ່ວຍສາອາກອນ ຕ້ອງອົບຮົມສ້າງແຜນຈັດຕັ້ງເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ບັນດາ ຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ຮັບຮູ້, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ມາດຕາ 30 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ບັນດາກະຊວງ, ອົງການທຽບເທົ່າກະຊວງ, ຂະແໜງການ, ບັນດາແຂວງ, ນະຄອນ, ບັນດາກົມອົມຂ້າງກະຊວງການເງິນ, ຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນ, ພະແນກການເງິນປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈົ່ງຮັບຮູ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການ ສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 31 ຜົນສັກສິດ

ຄຳແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາກອນມູນຄ່າເພີ່ມສະບັບນີ້ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຈັບແຕ່ມີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ລັດຖະມົນຕີກະຊວງການເງິນ

ບຸນໂຈມ ສຸວິນປະເສີດ